

Loviisan kaupunki

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2019

Sisällysluettelo

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS	5
Kaupunginjohtajan katsaus	6
Loviisan kaupungin organisaatio	7
Kaupunginvaltuusto	10
Vaalit.....	13
Tarkastuslautakunta.....	14
Kaupunginhallitus.....	16
Henkilöstö	21
YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	22
TOIMINTAKERTOMUSRAPORTOINTI	27
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	32
KONSERNITILINPÄÄTÖS.....	39
Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	40
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	45
DEMOKRATIAPALVELUT	46
KAUPUNGINKANSLIAKESKUS	56
PERUSTURVAKESKUS	61
PERUSTURVAKESKUS VASTUUALUEITTAIN.....	68
Hallinto ja terveyden edistäminen	68
Lasten ja nuorten palvelut.....	72
Työikäisten palvelut.....	76
Senioripalvelut.....	80
Alueelliset palvelut.....	84
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS	86
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS VASTUUALUEITTAIN	98
Hallinto ja kehittäminen	98
Varhaiskasvatus	102
Koulutus	107
Lukiokoulutus	108
Vapaa sivistystyö.....	115
Hyvinvoinnin palvelut.....	118
ELINKEINO- JA INFRASTRUKTUURIKESKUS.....	126
ELINKEINO- JA INFRASTRUKTUURIKESKUS VASTUUALUEITTAIN.....	139
Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut	139
Elinkeinopalvelut ja kehittäminen.....	141
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.....	144
Kaupunkisuunnittelu	148
Projektinjohto.....	156

Tilapalvelu	157
Infrastruktuuri	160
HULEVESI TASEYKSIKKÖ	164
Liitetiedot	167
MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN	172
TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN, ulkoinen	176
TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN, ulkoinen (ilman liikelaitosta)	177
LOVIISAN KAUPUNKI, INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2019 (1 000 EUROA)	179
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2019 ulkoinen (ilman liikelaitosta)	183
YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEIN SITOVIEIN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA (ilman liikelaitosta)	184
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	185
KONSERNIN LASKELMAT	190
LIITETIEDOT	195
LOVIISAN VESILIIKELAITOS	223
LOVIISAN VESILIIKELAITOS	224
Hallinto	227
Vesi	228
Jätevesi	229
Sisäinen valvonta	231

Loviisan kaupunki
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
2019

Kaupunginjohtajan katsaus

Loviisa, Suomi ja kuntien talouskriisi

Kuntien menot ja kulut jatkavat kasvuaan. Suomen väestörakenne vielä huonontaa tilannetta vakavasti lähivuosina. On suurten päätösten aika, jotta Suomen 2020-luvun julkisen talouden haasteista selvitään.

Loviisan yhteisöverotulot laskivat dramaattisesti vuonna 2019. Positiivista on, että Loviisan vuoden 2019 kunnallisverotulot nousivat merkittävästi vuodesta 2018. Tulevaisuudessa meiltä kuitenkin vaaditaan enemmän. Tässä minun on toistettava mantraa, että vakaa tai kasvava väestö on tasapainoisen kuntatalouden tärkein vaatimus. Voimme kaikki edesauttaa kaupunkimme markkinointia hyvänä kotipaikkana.

Kuten vuonna 2018, vuoden 2019 alijäämää voi syyttää pikemminkin alhaisista tuloista kuin ylitetyistä kuluista, mutta Loviisan talous ei valitettavasti ole tasapainossa. Kun alijäämä on tällä tasolla, on laiha lohtu, että pysyimme menokehyksessämme, ja että noin kolmella neljäsosalla Suomen kunnista tulos oli vuonna 2019 alijäämäinen. Maan kuntien toimintakate laski vuonna 2019 arviolta 1,2 miljardilla eurolla verrattuna vuoteen 2018. Pelkästään hitaasti kasvavat valtionosuudet eivät voi ratkaista niitä haasteita, joiden edessä Suomen kuntasektori on, kaikkein vähiten harvoin asutulla maaseudulla.

Vuotta ei voi pitää taloudellisesta näkökulmasta onnistuneena. Mutta suhtaudun yhä positiivisesti Loviisan kehitykseen ja tulevaisuuteen. Merkittävistä taloudellisista vastoinkäymisistä ja haasteista huolimatta toivoa on paljon. On tehty monia investointeja ja investointitahti on edelleen erittäin kova. Tämä selittää osan alijäämästä, mutta viestii ennen kaikkea tulevaisuudenuskosta. Uudet koulumme on rakennettu suurella sydämellä, taidolla ja hyvällä maulla rahoituksessa pi-histelemättä. Lisäksi näkyvissä on merkkejä siitä, että maantieteellinen sijaintimme ja asumisen laatumme voi houkutella useampia asumaan tänne.

Jan D. Oker-Blom
kaupunginjohtaja

Loviisan kaupungin organisaatio

Organisaatiomuutos ja muutosten huomioiminen talousarviossa ja tilinpäätöksessä

Uusi organisaatorakenne astui voimaan 1.1.2019. Talousarvioraami sekä itse talousarvio vuodelle 2019 laadittiin edellisen organisaation mukaisena. Talousarviokirjassa käytettiin keskusten ja viranhaltijoiden uuden organisaation mukaisia nimityksiä. Siirtyvien toimintojen määrärahat sekä tavoitteet huomioitiin sen mukaan, minne toiminto sijoittui edellisessä organisaatiossa. Organisaation uuden kustannuspaikkarakenteen valmistuttua päivitettiin kaupungin kirjapidon kirjaussuunnitelman hierarkia vastaamaan johtamishierarkiaa ja määriteltiin keskusten alaisuudessa toimivat vastuu- ja palvelualueet (hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.11.2018 § 325). Samoin käyttösuunnitelmat päivitettiin niin, että tuloarviot ja määrärahat vastaavat vuoden alussa voimassa ollutta organisaatiota.

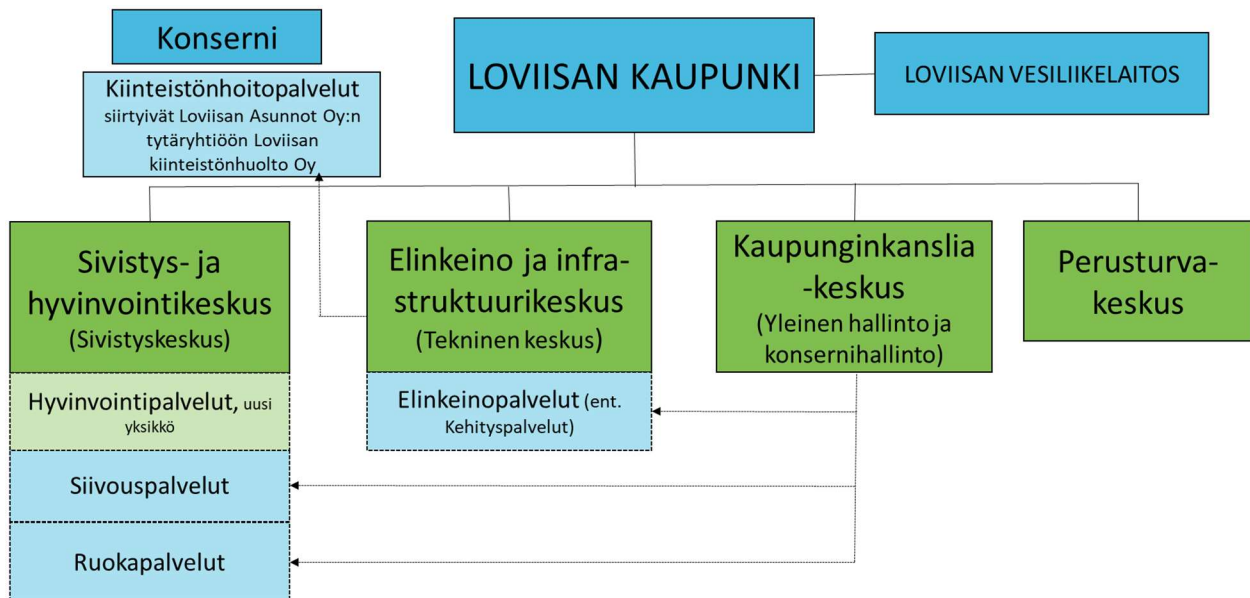
Sen lisäksi, että tietyt palvelut organisaatiomuutoksessa siirtyivät yhdestä keskuksesta toiseen, tapahtui muutoksia keskusten alaisissa kustannuspaikkarakenteissa. Muutokset eivät vaikuttaneet määrärahojen määrään, mutta johtivat muutoksiin kirjanpitosuunnitelman hierarkiassa.

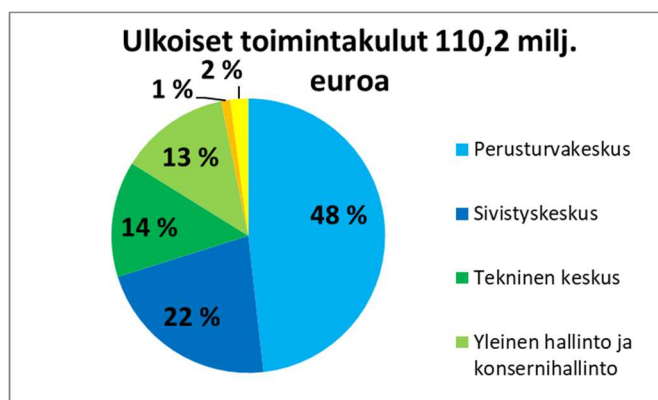
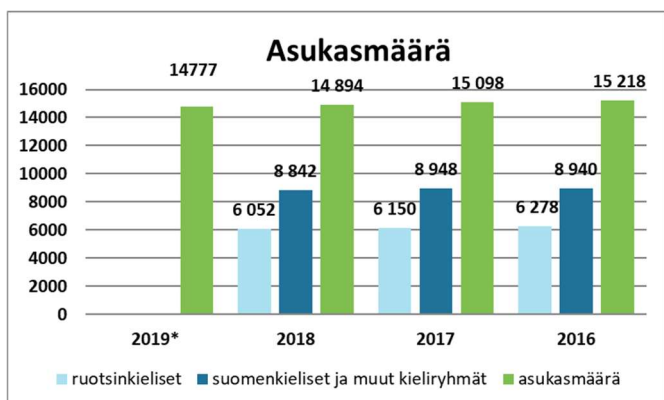
Kaupunginvaltuuston 18.9.2019 (§ 89) käsittelemässä osavuosisiraportissa 1–6 2019 luvut on esitelty päivitetyn kirjanpitosuunnitelman hierarkian mukaisesti.

Yllä esitetyn johdosta on verrattaessa talousarviokirjassa esitettyjä keskuskohtaisia lukuja tilinpäätöksen keskuskohtaisiin lukuihin huomioitava kirjanpitosuunnitelman hierarkiaan tehdyt muutokset.

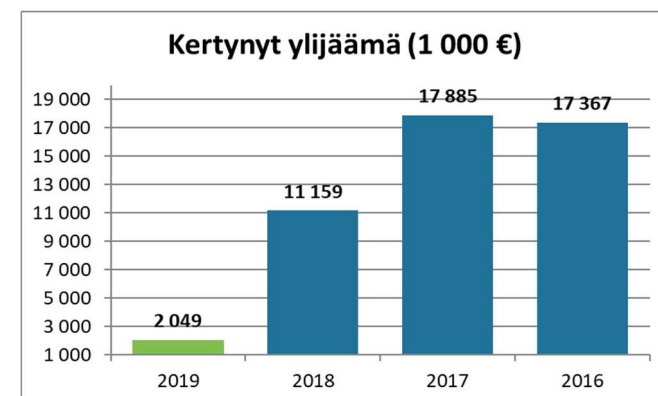
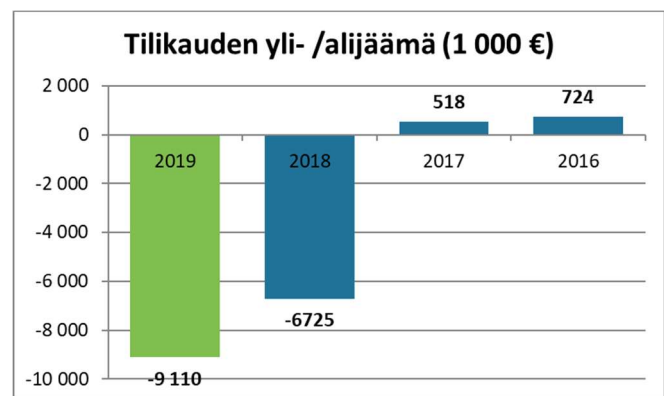
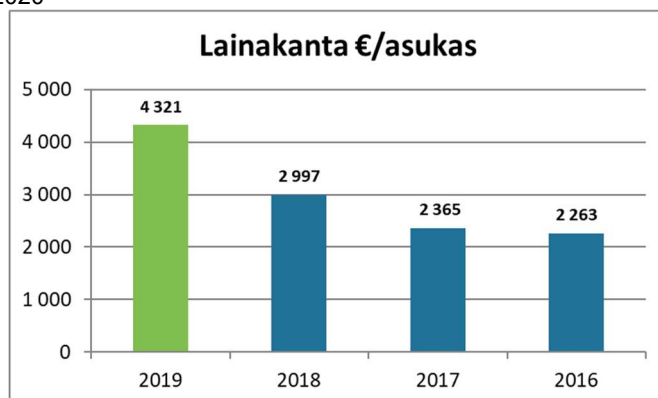
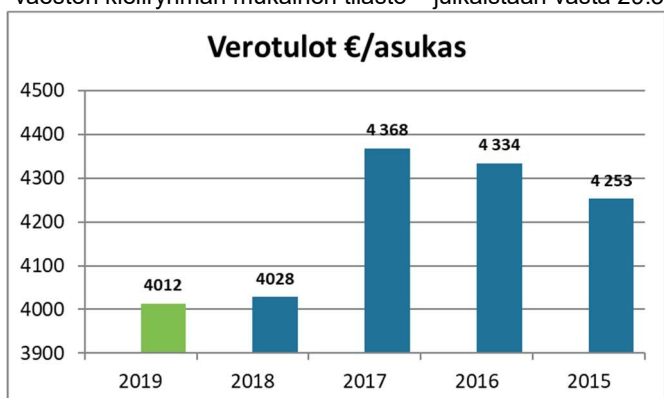
Tilinpäätöksen laatimista koskeva vastaavuustaulukko on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kaupungin organisaatorakenne näyttää 1.1.2019 alkaen seuraavalta:

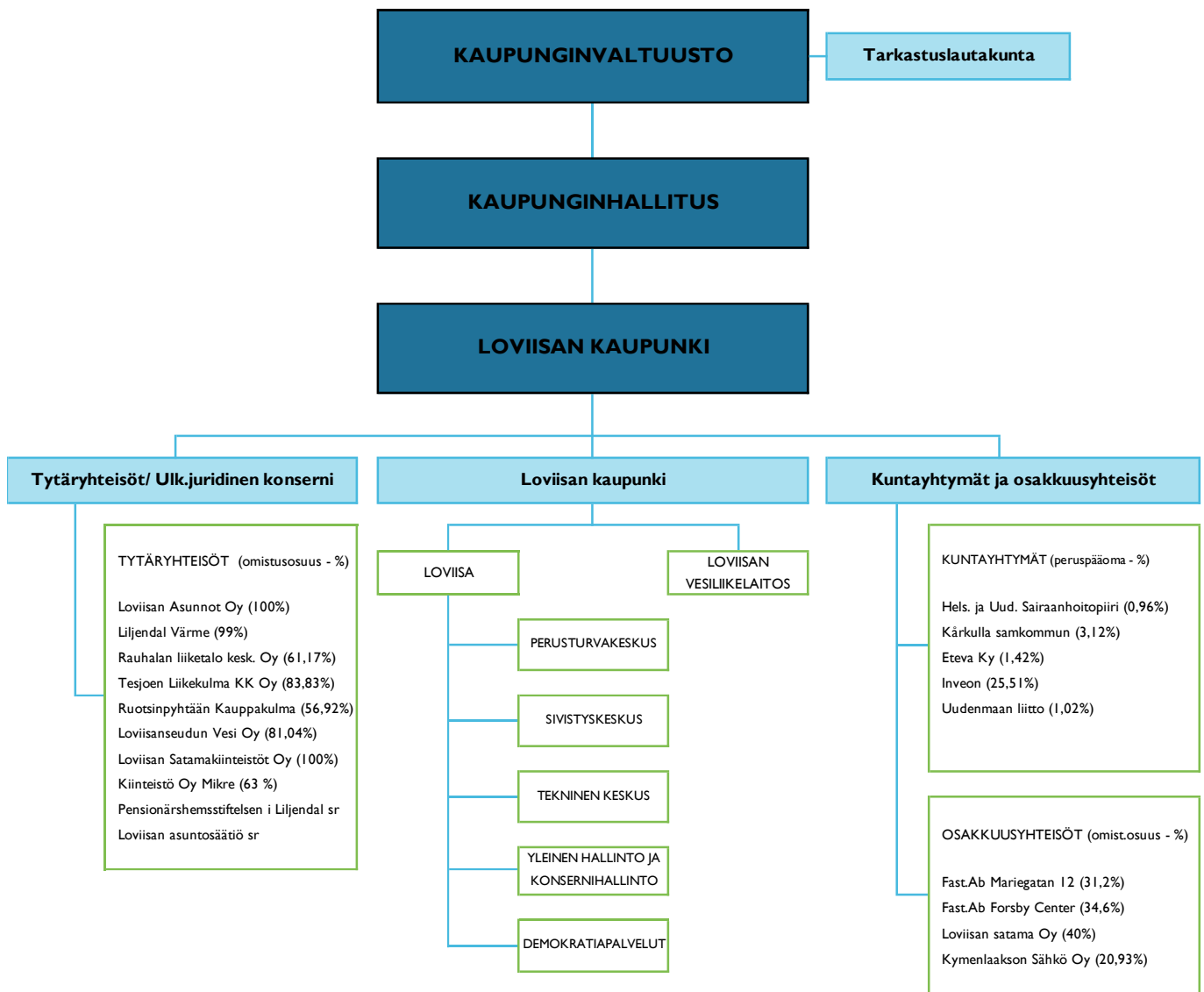

*väestön kieliryhmän mukainen tilasto – julkaistaan vasta 29.3.2020

Loviisan kaupungin organisaatio

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston työ

Vuonna 2019 Loviisan kaupunginvaltuusto kokoontui yhteensä 10 kertaa. Tämän lisäksi valtuustolle on järjestetty poikkeuksellisen monta iltakoulua. Valtuuston työskentelyssä korostui viime vuonna erityisesti talousarvion käsittely kuntatalouden vaikean tilanteen johdosta.

Vuonna 2018 valtuusto otti ensimmäistä kertaa käyttöön talousarvion lähetekeskustelun. Tämä uusi työskentelytapa jatkui myös vuonna 2019. Lähetekeskustelussa kaupunginvaltuusto keskustelee talousarvion suuremmista linjauksista ja periaatteellisista kysymyksistä. Näin valtuustolla on jo varhaisessa vaiheessa mahdollisuus vaikuttaa talousarviovalmistelun suuntaaviin. Tätä työskentelytapaa on syytä jatkaa.

Valtuuston talousarviotyöskentelyä on myös muuten kehitetty. Valtuustoryhmien pyynnöstä talousarvioesityksen valtuustokäsittely siirrettiin joulukuuhun, jotta valtuutetuilla olisi enemmän aikaa tutustua esitykseen. Tavoitteena oli myös antaa valtuustoryhmille parempi mahdollisuus sekä sisäiseen että keskinäiseen keskusteluun. Tänäkin vuonna on hyvä jatkaa keskustelua siitä, miten valtuustotyöskentelyä voi edelleen kehittää.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia kaupunginvaltuutettuja sekä kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä hyvästä yhteistyöstä ja arvokkaasta työpanoksesta.

Otto Andersson
Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Kaupunginvaltuusto

Loviisan kaupunginvaltuustossa on 35 valtuutettua valtuustokaudella 2017-2021. Kaupunginvaltuusto kokoontui 10 kertaa vuonna 2019.

Päätöksiä tehtiin yhteensä 155 asiakohdassa.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

Kaupunginvaltuusto

	TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot					
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-99 090		-99 090	-82 915	-16 175
<i>joista sisäiset</i>				-1 776	1 776
Toimintakate	- 99 090		- 99 090	-82 915	-16 175
<i>joista sisäiset</i>				-1 776	1 776
Toimintakate ulkoinen	- 99 090		- 99 090	-81 139	-17 951
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	-39 184		-39 184	-41 512	2 328

LOVIISAN KAUPUNGINVALTUUSTO 2019

RKP

Andersson, Otto, pj
 Heijnsbroek-Wirén, Mia
 Karlsson, Mikael
 Liljestrand, Tom
 Willner, Kristian
 Sjödahl, Ralf
 Stenvall, Patrik
 Björkman-Nystén, Nina
 Rosenberg, Thomas
 Uutinen, Lotte-Marie
 Thesslund, Stefan
 Turku, Roger
 Aitokari, Mia
 Karlsson, Håkan
 Grundström, Maria
 Hinttaniemi, Jonna
 Skogster, Leif
 Bruce, Marina
 Sederholm, Eva

SDP

Isotalo, Arja
 Lappalainen, Kalevi
 Tähtinen, Keijo, 2.vpj
 Lohenoja, Pertti
 Nevalainen, Sofia (ero myönnetty kv 18.9.2019)
 Hämäläinen, Satu (10/2019 lähtien)
 Kekkonen, Jari
 Hannus, Daniel
 Laiho, Pasi

KOK

Lepola, Janne, 1.vpj
 Karvonen, Juha
 Kokko, Ismo

Sitoutumattomat

Väkevä, Antti
 Lång, Saara

Vihreät

Länsipuuro, Janne
 Noroviita, Timo

Keskusta

Pekkola, Katja
 Hagfors, Kari

	OSALLISTUMINEN läsnä		OSALLISTUMINEN läsnä
Andersson Otto	9	Isotalo Arja	10
Heijnsbroek-Wirén Mia	10	Kekkonen Jari	9
Willner Kristian	8	Lappalainen Kalevi	8
Sjödahl Ralf	10	Nevalainen Sofia	6
Uutinen Lotte-Marie	10	Lohenoja Pertti	10
Karlsson Mikael	10	Tähtinen Keijo	8
Liljestrand Tom	10	Hannus Daniel	8
Thesslund Stefan	7	Laiho Pasi	3
Aitokari Mia	10	Hämäläinen Satu	3
Stenvall Patrik	9	Lepola Janne	7
Karlsson Håkan	10	Karvonen Juha	7
Grundström Maria	9	Kokko Ismo	10
Hinttaniemi Jonna	10	Väkevä Antti	8
Skogster Leif	10	Lång Saara	5
Björkman-Nystén Nina	10	Pekkola Katja	5
Turku Roger	9	Hagfors Kari	8
Bruce Marina	9	Länsipuuro Janne	5
Sederholm Eva	9	Noroviita Timo	9

Vaalit

Vastuhenkilö: hallintojohtaja

Vuonna 2019 järjestettiin eduskunta- ja europarlamenttivaalit.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

Vaalit

	TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	100 000		100 000		- 100 000
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	92 010		92 010	643	91 367
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	7 990		7 990	-643	- 8 633
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	7 990		7 990	-643	- 8 633

Poistot ja arvonalentumiset

Kustannuslaskennalliset erät

Tarkastuslautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2019

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta perehtyi arviointisuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti kaupungin hallintoon ja eri toimialojen toimintaan. Tarkastuslautakunta on seurannut ja arvioinut kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista, hallinnon toimivuutta ja kaupungin talouden kehitystä vastuualueiden raportoinnin ja johtavien viranhaltijoiden lautakunnalle antamien selvitysten pohjalta.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut yhteensä yksitoista (11) kertaa, josta seitsemän (7) kertaa keväällä ja neljä (4) kertaa syksyllä.

Kaupunginvaltuuston kaudelle 2017–2020 valitsemana tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy ja vastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, HT, CIA Martin Slotte.

Lautakunnan avustamis- ja sihteeritehtävät ostettiin tilintarkastusyhteisöltä. Lakisääteinen tilintarkastus on suoritettu tilintarkastusyhteisöjen toimesta, ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus ja tilintarkastajan laatima tilintarkastuskertomus vuodelta 2018 käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 12.6.2019.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Tarkastustoimi

	TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
--	--------------------------	------------------	---------------------------------	---------------------	-----------

Toimintatuotot

joista sisäiset

Toimintakulut	43 820		43 820	2 216	41 604
----------------------	--------	--	--------	-------	--------

joista sisäiset

Toimintakate	-43 820		-43 820	-2 216	-41 604
---------------------	---------	--	---------	--------	---------

joista sisäiset

Toimintakate ulkoinen	-43 820		-43 820	-2 216	-41 604
------------------------------	---------	--	---------	--------	---------

Poistot ja arvonalentumiset

Kustannuslaskennalliset erät

LOVIISAN TARKASTUSLAUTAKUNTA 2019

Varsinaiset jäsenet		Henkilökohtaiset varajäsenet	
Pertti Lohenoja, puheenjohtaja	SDP	Henry Laitinen	SDP
Mia Aitokari, varapuheenjohtaja	RKP	Mona Antas	RKP
Thérèse Meriheinä	RKP	Carita Ekström	RKP
Schauman Berndt-Gustaf	RKP	Ilkka Relander	RKP
Auli Lehto-Tähtinen	SDP	Sofia Nevalainen (ero myönnetty 18.9.2019) Elisa Näätänen (10/2019 lähtien)	SDP
Henry Friman	KOK	Rainer Santapukki	KOK
Immo Stenberg	PS	Henry Ruotsalainen	PS

Varsinaiset jäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä	Henkilökohtaiset varajäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä
Lohenoja Pertti, pj	11	Laitinen Henry	0
Aitokari Mia, vpj	10	Antas Mona	0
Meriheinä Thérèse	4	Ekström Carita	2
Schauman Berndt-Gustaf	10	Relander Ilkka	0
Lehto-Tähtinen Auli	10	Nevalainen Sofia Näätänen Elisa	0 1
Friman Henry	9	Santapukki Rainer	0
Stenberg Immo	11	Henry Ruotsalainen	0

Kaupunginhallitus

Taloudellisista haasteista huolimatta tulevaisuuden uskoa ja paljon kehittämistyötä

Loviisan kaupungissa tehtiin vuonna 2019 paljon työtä kehityksen ja elinvoimaisuuden kasvattamiseksi. Tämä näkyy muun muassa suurten investointien valmistumisessa, kaupunkisuunnittelun kaa-vatyössä sekä vahvana edunvalvontatyönä erityisesti Itäisen ran-tarata hankkeen edistämiseksi.

Negatiivinen väestökasvu, joka Loviisassa näyttäytyy lähinnä de-mograafisena haasteena, matalana syntyvyytenä sekä vahvasti ikääntyvänä väestönä, luo painetta peruspalveluverkon hintalap-puun, joka suhteessa väkilukuun on noussut viime vuosina. Emme tahdo tinkiä palvelun hyvästä laadusta. Talouden tasapainotta-miseksi on arvioitava palveluverkkoa ja luotava maksukykyämme kantava verkosto, joka palvelee kuntalaisia laadukkaasti.

Väestökasvun kääntämiseen positiiviseksi vastaamme muun mu-assa kaavoittamalla ainutlaatuisen uuden asuinalueen, Kuningattarenrannan, josta syntyy ve-tovoimatekijä koko kaupungille.

Suuret kouluhankkeet – Koskenkylän koulukeskus, joka osittain valmistui syksyllä, Harjunrin-teen koulun korjausinvestointi, joka saatettiin valmiiksi, sekä viimeisimpänä Lovisavikens skola, joka vihittiin käyttöön – ovat kaupunkimme mittakaavassa merkityksellisiä elinvoimainvestoin-teja.

Taloudellisesti toteutumatta jääneet myyntitulot, yhteisöverotulojen merkittävä lasku sekä suuret investoinnit ovat negatiiviseen väestökehitykseen yhdistettynä kaupungille haaste, johon on pa-neuduttava. Käyttökulut pysyi talousarviossa, ja tästä tahdon esittää erityiset kiitokset koko hen-kilöstölle, sektoreiden esimiehille ja johtoryhmälle. Samaan aikaan henkilöstön työhyvinvointiin on panostettu, mikä näkyy vähentyneinä sairauspoissaoloina.

Kaupunginhallitus esitti viime vuonna huomattavia rakenteellisia muutoksia talousarvioon, mutta näistä jäi kaupunginvaltuuston talousarviokäsittelyssä suuri osa toteutumatta. Talouden tasa-painottamisen tarve on väistämätön ja säästötoimenpiteiden lisäksi on saatava tulopuoli vah-vasti nousuun. Elinvoimaisuuden kasvattaminen on pitkäjänteistä työtä, johon luottamushenki-löiden ja kaupungin organisaation lisäksi tarvitaan niin kuntalaisia, yrityksiä kuin kolmatta sek-toria. Me pystymme kaikki omien voimavarojemme mukaan tuomaan esille kaupunkimme vah-vuuksia ja kannustamaan positiiviseen kasvuun.

Uskon vahvasti Loviisan mahdollisuuksiin kasvaa ja kehittyä. Tahdon edesauttaa yhteisen suun-nan ja strategian terävöittämisessä ja ennen kaikkea toivon rakentavaa yhteistyötä ja työniloa päätöksen tekoon ja yhteisten asioiden hoitamiseen.

Otetaan kiinni mahdollisuuksista, joita muuttuvat toimintaympäristöt ja kehitys tuo tullessaan. Pysähdytään hetkeksi viettämään ja kunnioittamaan Loviisan 275-vuotista historiaa.

Mia Heijnsbroek-Wirén
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

Kaupunginhallitus

	TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	3 114 000	- 400 000	2 714 000	1 038 133	- 1 675 867
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	1 226 050		1 226 050	1 236 097	- 10 047
<i>joista sisäiset</i>	5 470		5 470	8 608	-3 138
Toimintakate	1 887 950		1 487 950	-197 964	- 1 685 914
<i>joista sisäiset</i>	-5 470		- 5 470	-8 608	-3 138
Toimintakate ulkoinen	1 887 950	- 400 000	1 487 950	-197 964	- 1 685 914
Poistot ja arvonalentumiset				-993 278	-993 278
Kustannuslaskennalliset erät					

LOVIISAN KAUPUNGINHALLITUS 1.1.–31.5.2019

Puheenjohtajisto

Puheenjohtaja Mia Heijnsbroek-Wirén, RKP
I varapuheenjohtaja Arja Isotalo, SDP
II varapuheenjohtaja Juha Karvonen, KOK

Varsinaiset jäsenet

RKP

Mia Heijnsbroek-Wirén
Lotte-Marie Uutinen
Ralf Sjödahl
Mikael Karlsson
Tom Liljestrand

SDP

Arja Isotalo
Jari Kekkonen

KOK

Juha Karvonen

Sitoutumattomat

Saara Lång

Henkilökohtaiset varajäsenet

Maria Grundström
Marina Bruce
Jonna Hinttaniemi
Roger Turku
Stefan Thesslund

Satu Hämäläinen
Toni Paakkari

Jouni Malmivaara

Vesa Peltoluhta

Varsinaiset jäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä	Henkilökohtaiset varajäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä
Heijnsbroek-Wirén Mia	11	Grundström Maria	0
Uutinen Lotte-Marie	8	Bruce Marina	3
Sjödahl Ralf	11	Hinttaniemi Jonna	0
Karlsson Mikael	11	Turku Roger	0
Liljestrand Tom	8	Thesslund Stefan	3
Isotalo Arja	11	Hämäläinen Satu	0
Kekkonen Jari	9	Paakkari Toni	2
Karvonen Juha	10	Malmivaara Jouni	1
Lång Saara	0	Peltoluhta Vesa	9

LOVIISAN KAUPUNGINHALLITUS 1.6.-31.12.2019

Puheenjohtajisto

Puheenjohtaja Mia Heijnsbroek-Wirén, RKP

I varapuheenjohtaja Arja Isotalo, SDP

II varapuheenjohtaja Juha Karvonen, KOK

Varsinaiset jäsenet

RKP

Mia Heijnsbroek-Wirén

Lotte-Marie Uutinen

Ralf Sjödahl

Mikael Karlsson

Tom Liljestrand

SDP

Arja Isotalo

Jari Kekkonen

KOK

Juha Karvonen

PS, Sit.

Paula Siljander

Henkilökohtaiset varajäsenet

Nina Björkman-Nystén

Marina Bruce

Jonna Hinttaniemi

Roger Turku

Stefan Thesslund

Satu Hämäläinen

Toni Paakkarinen

Jouni Malmivaara

Veli-Matti Mettinen

Varsinaiset jäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä	Henkilökohtaiset varajäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä
Heijnsbroek-Wirén Mia	13	Björkman-Nystén Nina	0
Uutinen Lotte-Marie	10	Bruce Marina	3
Sjödahl Ralf	13	Hinttaniemi Jonna	0
Karlsson Mikael	11	Turku Roger	3
Liljestrand Tom	10	Thesslund Stefan	3
Isotalo Arja	13	Hämäläinen Satu	0
Kekkonen Jari	11	Paakkarinen Toni	2
Karvonen Juha	12	Malmivaara Jouni	1
Siljander Paula	4	Mettinen Veli-Matti	9

KEHITYS- JA KONSERNIJAOSTO

Puheenjohtajisto

Puheenjohtaja Mia Heijnsbroek-Wirén, RKP
I varapuheenjohtaja Arja Isotalo, SDP

Varsinaiset jäsenet

RKP

Mia Heijnsbroek-Wirén
Ralf Sjödahl
Stefan Thesslund
Lotte-Marie Uutinen

SDP

Arja Isotalo
Jari Kekkonen

KOK

Jouni Malmivaara

Henkilökohtaiset varajäsenet

Marina Bruce
Leif Skogster
Mikael Karlsson
Maria Grundström

Satu Hämäläinen
Toni Paakkari

Juha Karvonen

1.1.–31.5.2019

Varsinaiset jäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä	Henkilökohtaiset varajäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä
Heijnsbroek-Wirén Mia	1	Bruce Marina	0
Sjödahl Ralf	1	Skogster Leif	0
Thesslund Stefan	1	Karlsson Mikael	0
Uutinen Lotte-Marie	0	Grundström Maria	1
Isotalo Arja	1	Hämäläinen Satu	0
Kekkonen Jari	0	Paakkari Toni	1
Malmivaara Jouni	1	Karvonen Juha	0

1.6.–31.12.2019

Varsinaiset jäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä	Henkilökohtaiset varajäsenet	OSALLISTUMINEN Läsnä
Heijnsbroek-Wirén Mia	2	Bruce Marina	1
Sjödahl Ralf	2	Skogster Leif	0
Thesslund Stefan	2	Karlsson Mikael	0
Uutinen Lotte-Marie	3	Grundström Maria	0
Isotalo Arja	3	Hämäläinen Satu	0
Kekkonen Jari	3	Paakkari Toni	0
Malmivaara Jouni	3	Karvonen Juha	0

Henkilöstö

	Vakituiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	2017*	2018*	2019	2017*	2018*	2019	2017*	2018 *	2019
Kaupunginkansliakeskus			32			4			36
Perusturvakeskus			302			100			402
Sivistys- ja hyvinvointikeskus			414			130			544
Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus			104			35			139
Vesiliikelaitos			13			1			14
Yhteensä	883	881	865	255	258	270	1 138	1 139	1 135

TAULUKKO: Päätoiminen henkilöstö keskuksittain 31.12.2019

* Organisaatiomuutoksen johdosta on verrattaessa talousarviokirjassa esitettyjä keskuskohtaisia lukuja tilinpäätöksen keskuskohtaisiin lukuihin huomioitava kirjanpitosuunnitelman hierarkiaan tehdyt muutokset.

Loviisan kaupungissa ja Loviisan vesiliikelaitoksessa oli vuoden 2019 lopussa voimassa yhteensä 1 135 päätoimista palvelussuhdetta. Näistä oli vakituisia 865 ja määräaikaisia 270. Sivutoimisia ja tilapäisiä palvelussuhteita oli lisäksi 110 henkilöllä. Kaupungin palveluksessa oli siten yhteensä 1 245 työntekijää. Kokonaisina henkilötyövuosina ilmaistuna kaupungin ja vesiliikelaitoksen henkilöstöresurssin käyttö vastasi yhteensä 1 029 palkallista henkilötyövuotta. Luku oli pienempi kuin edellisvuonna.

Vuoden 2019 lopussa oppisopimussuhteisia työntekijöitä oli 4 ja tukityöllistettyjä 26. Osa-aikaeläkeläisiä ja osatyökyvyttömyyseläkeläisiä oli yhteensä 16. Omaishoitajia ja perhehoitajia, joiden palkkiot maksaa Loviisan kaupunki, oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 157. Luottamuspalvelussuhteiden lukumäärä oli 218. Palkkamenot sivukuluineen olivat kokonaisuudessaan 49 406 000 euroa. Palkkamenot ovat siten nousseet 665 000 eurolla vuodesta 2018. Palkkamenot nousivat virka- ja työehtosopimusten mukaisen järjestelyvaraerän (1.1.2019) sekä yleiskorotuksen (1.4.2019) myötä. Näiden kustannusvaikutus oli n. 950 000 euroa.

Henkilöstöstä naisten osuus (85 %) oli selvästi suurempi kuin miesten. Henkilöstön keski-ikä oli 45,6 vuotta. Miehet olivat keskimäärin (46,1 vuotta) hieman naisia (45,5 vuotta) vanhempia. Henkilöstön keski-ikä on jonkin verran noussut verrattuna edelliseen vuoteen, jolloin keski-ikä oli 44,2 vuotta.

Sairauspoissaolojen määrä työpäivinä väheni huomattavasti vuonna 2019. Sairauspäivien määrä väheni lähes 1 700 työpäivällä eli n. 9 % vuodesta 2018. Sairauspoissaolojen takia menetettiin yhteensä 16 347 työpäivää ja suhteutettuna henkilöstömäärään 31.12. sairauspoissaolot olivat 14,4 työpäivää työntekijää kohden. Sairauspoissaolojen lukumäärä kalenteripäivinä olivat 21 891 päivää ja suhteutettuna kokonaistyöaikaan (288 294 päivää) näiden yhteenlaskettu osuus oli 7,59 %. Suurimman osuuden näistä muodostivat 4-29 päivän poissaolot, joiden osuus oli 2,55 %. 30-60 päivän sairauspoissaolot olivat 2,24 % ja lyhyiden, alle 3 päivän (esimiesten luvalla) poissaolot olivat 1,46 %.

Vuonna 2019 jäi 22 henkilöä eläkkeelle, kun edellisvuoden vastaava luku oli 48 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 63,7 vuotta.

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Kuntatalouden heikkeneminen jatkui vuonna 2019

Viime vuoden tilinpäätösten ennakkotietojen perusteella kuntatalous heikkeni entisestään. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate pieneni ja lainakanta kasvoi, ja negatiiviseksi vuosikatteensa arvioivien kuntien määrä kasvoi entisestään.

Tilastokeskuksen julkaisemien tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksistä 2,4 prosenttia 37,8 miljardiin euroon. Toimintatuotot puolestaan vähenivät 4,1 prosenttia 7,2 miljardiin euroon. Viime vuoden tilinpäätösarvioiden mukaan 56 kunnan vuosikate vuonna 2019 oli negatiivinen, kun vuonna 2018 näiden kuntien määrä oli 44. Kuntien yhteenlaskettu toimintakate heikkeni 1,2 miljardilla eurolla vuonna 2019 verrattuna edellisen vuoden tilinpäätöksiin.

Tilastokeskuksen julkaisemien tietojen mukaan valtionosuuksien, verotulojen ja rahoitustuottojen kasvun seurauksena vuosikate heikkeni kuitenkin euromääräisesti toimintakatetta vähemmän. Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuosittain -tilastoa varten kerättiin vuoden 2019 tilinpäätösarviotietoja kailta Manner-Suomen 295 kunnalta ja 133 kuntayhtymältä.

Tilastokeskuksen mukaan Manner-Suomen kunnat saivat vuonna 2019 verotuloja yhteensä 22,9 miljardia euroa, mikä on 2,6 prosentin kasvu edelliseen vuoteen verrattuna. Valtionosuudet kasvoivat 2,1 prosenttia 8,6 miljardiin euroon. Asukasta kohti laskettuna verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli keskimäärin 5 748 euroa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 1,8 miljardia euroa, ja se pieneni edellisestä vuodesta 0,3 miljardilla eurolla.

Kuntien omien arvioiden perusteella lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 18,4 miljardia euroa. Tämä tarkoitti 10,2 prosentin kasvua edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna. Asukasta kohti lainakanta oli 3 360 euroa. Investointimenoja tilinpäätösarvioissa oli 3,9 miljardia euroa, joka oli 7,7 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden toteutuneet investointimenot.

Manner-Suomen kuntayhtymien tilinpäätösarviot kertovat ulkoisten toimintakulujen kasvaneen 7,4 prosenttia ja toimintatuottojen 6,5 prosenttia vuonna 2019 verrattuna edellisen vuoden lopullisiin tilinpäätöksiin. Toimintakuluja arvioitiin olevan yhteensä 15,8 miljardia euroa ja toimintatuottoja 16,4 miljardia euroa. Vuosikate laski 0,6 miljardista 0,5 miljardiin euroon.

Kuntayhtymien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan 17,7 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden tilinpäätöksissä, yhteensä 4,6 miljardia euroa. Investointimenot kasvoivat 12,1 prosenttia 1,3 miljardiin euroon.

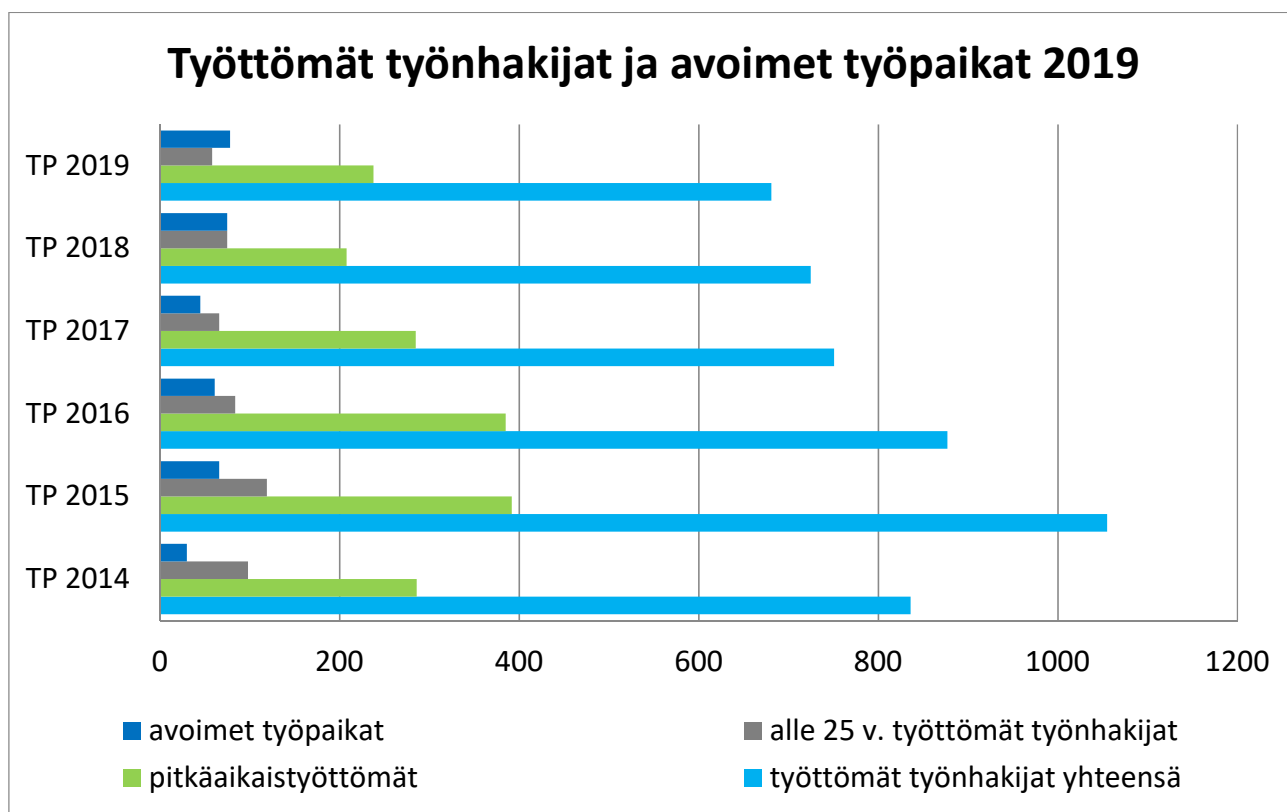
Oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen positiivinen kehitys taloudessa näkyi itäisellä Uudellamaalla vain osittain. Työttömyysasteen kehitys oli kokonaisuudessaan positiivinen vuonna 2019, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä ja yli 50-vuotiaitten työttömien määrä nousi vuoden aikana.

Loviisan kaupungin työttömyysaste oli 10,6 prosenttia tilinpäätöksessä 2018 ja se pieneni vuoden 2019 aikana 10,0 prosenttiin. Työttömien määrä väheni 44 henkilöllä ja heitä oli vuoden 2019 lopussa 681 henkilöä. Loviisassa oli vuoden 2019 lopussa avoimia työpaikkoja 78 kun vuonna 2018 vastaava luku oli 75.

Loviisan kaupungissa työttömyys on toiseksi korkein Uudellamaalla. Loviisan kaupungissa työttömyys on 1,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Uudenmaan työttömyysaste. Vuoden 2018 lopussa ero oli 1,56 prosenttiyksikköä, joten vuoden 2019 aikana luku on hiukan parantunut.

Loviisan kaupungissa työttömyydelle on ominaista yli 50-vuotiaiden osuus työttömistä. Yli 50-vuotiaiden osuus on 46,4 prosenttia, kun se 2018 oli 45,24 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien osuus on noussut 34,94 prosenttiin, kun se vuonna 2018 oli 28,69 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien osuus Uudellamaalla on 30,82 prosenttia ja yli 50-vuotiaiden osuus 36,28 prosenttia.

Loviisan kaupungin tulos

Loviisan kaupungin ja Loviisan Vesiliikelaitoksen yhteenlaskettu tulos on 9,2 miljoona euroa alijäämäinen. Vesiliikelaitoksen vaikutus tulokseen on 93 000 euroa ylijäämäinen.

Alkuperäinen talousarvio oli 2,8 miljoona euroa alijäämäinen ja vuoden aikana ilmenneiden lisämäärärahatarpeiden jälkeen muutettu talousarvio oli 8,8 miljoona euroa alijäämäinen. Tulos oli siis vielä vähän muutettua talousarviota alijäämäisempi.

Suurin yksittäinen tekijä kaupungin tuloksessa on verotulojen merkittävä poikkeaminen alkuperäisestä talousarviosta. Yhteisöverotulot toteutuivat 2,9 miljoona euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä ja kunnallisverotulot jäivät 2,4 miljoona euroa alkuperäisestä talousarviosta. Loviisan yhteisöveron jako-osuus laski merkittävästi jo vuonna 2018. Myös kunnallisveron jako-osuus laski vuonna 2019 muun muassa asukasmäärän pienenemisen vuoksi. Osittainen syy kunnallisveron kertymiseen ennustettua pienempänä vuonna 2019 liittyy ennakonpidätysmenettelyn muutoksiin, jotka tulivat voimaan vuoden 2019 alussa. Ennakoperinnän menettelymuutokset sekä tulorekisteri-ilmoittamisen vaikeudet vaikuttivat verovuodelta 2019 suoritettavan veron kertymisen aikatauluun. Osan vuodelle 2019 kuuluvista ennakonpidätyksistä oletetaan tuloutuvan vielä vuoden 2020 aikana ja viimeistään silloin, kun verovuoden 2019 verotuksen toimittamisen jälkeen maksettavat veronpalautukset eräännyvät.

Verotulo asukasta kohden laski verrattuna viime vuoteen ja oli 4 012 euroa asukasta kohden. Vastaava luku oli 4 028 euroa asukasta kohden vuonna 2018. Kuntien tilinpäätösarvioiden 2019 mukaan verotulo asukasta kohden on keskimäärin 4 067 euroa Manner-Suomen kunnissa ja 3 648 euroa 10 000–20 000 asukkaan kunnissa.

Valtionosuudet toteutuivat 650 000 euroa alkuperäistä talousarviota suurempina ja olivat 501 000 euroa suuremmat kuin vuonna 2018. Valtionosuudet olivat yhteensä 24,9 miljoonaa euroa vuonna 2019 (24,4 miljoonaa euroa vuonna 2018). Valtionosuuksia maksettiin siis 1 682 euroa asukasta kohden, kun vuonna 2018 valtionosuuksia saatiin 1 635 euroa asukasta kohden.

Vesiliikelaitoksen tulos oli positiivinen. Alkuperäinen talousarvio oli 72 000 euroa ylijäämäinen, toteuma 93 000 euroa ylijäämäinen. Vesiliikelaitoksen toimintatuotot jäivät noin 3 % ennustetusta, kun taas toimintakulut alittuivat noin 6 %. Poistot toteutuivat ennustettua suurempina (noin 12 %) mikä vaikuttaa negatiivisesti tulokseen.

Tilinpäätöksessä 2019 lainat asukasta kohden mitattuna olivat 4 321 euroa ja lainamäärä kasvoi 1 324 eurolla jokaista loviisalaista kohden tilikauden 2019 aikana. Valtakunnallisesti arvioituna Loviisan kaupungin lainataso on edelleen keskimääräisten lukujen alapuolella.

Manner-Suomen kunnissa oli lainaa keskimäärin 3 048 euroa asukasta kohden ja asukasluvultaan Loviisan kaupungin kokoisissa kunnissa keskimäärin 3 082 euroa asukasta kohden.

Oheiseen taulukkoon on laskettu tunnuslukuja Loviisan kaupungin tilinpäätöksestä 2019 ja vertailutietona on vuosien 2016–2018 tunnusluvut. Tunnuslukuja on verrattu myös asukasmäärältään Loviisan kaupungin kokoisten kuntien sekä Manner-Suomen kuntien vastaaviin keskiarvolukuihin.

Kaupunki ja vesiliikelaitos, ulkoiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016	KUNNAT JOIDEN ASUKASLUKU 10 001–20 000 20 000**	MANNER-SUOMEN KUNNAT KESKIMÄÄRIN**
Asukasluku	14 777	14 894	15 098	15 218	10 001 - 20 000	5 488 130
Lainat, €/asukas	4 321	2 997	2 365	2 263	3 082	3 048
vuosikate, % poistoista	25 %	36 %	180 %	140 %	72 %	94 %
Verotulot, €/as	4 012	4 028	4 368	4 334	3 648	4 067
Valtionosuudet, €/as	1 682	1 635	1 671	1 720	2 049	1 542
Toimintatuotot, €/as	1 611	1 502	2 559	1 501	-	-
Toimintakulut, €/as	7 561	7 401	7 094	7 146	-	-
Toimintakate, €/as. *	-5 930	-5 891	-5 591	-	-5 473	-5 303
Vuosikate, €/as	-119	-120	548	503	-	-
Tilikauden tulos, €/as	-616	-452	219	135	-	-
Rahavarat, €/as	469	355	473	484	581	889

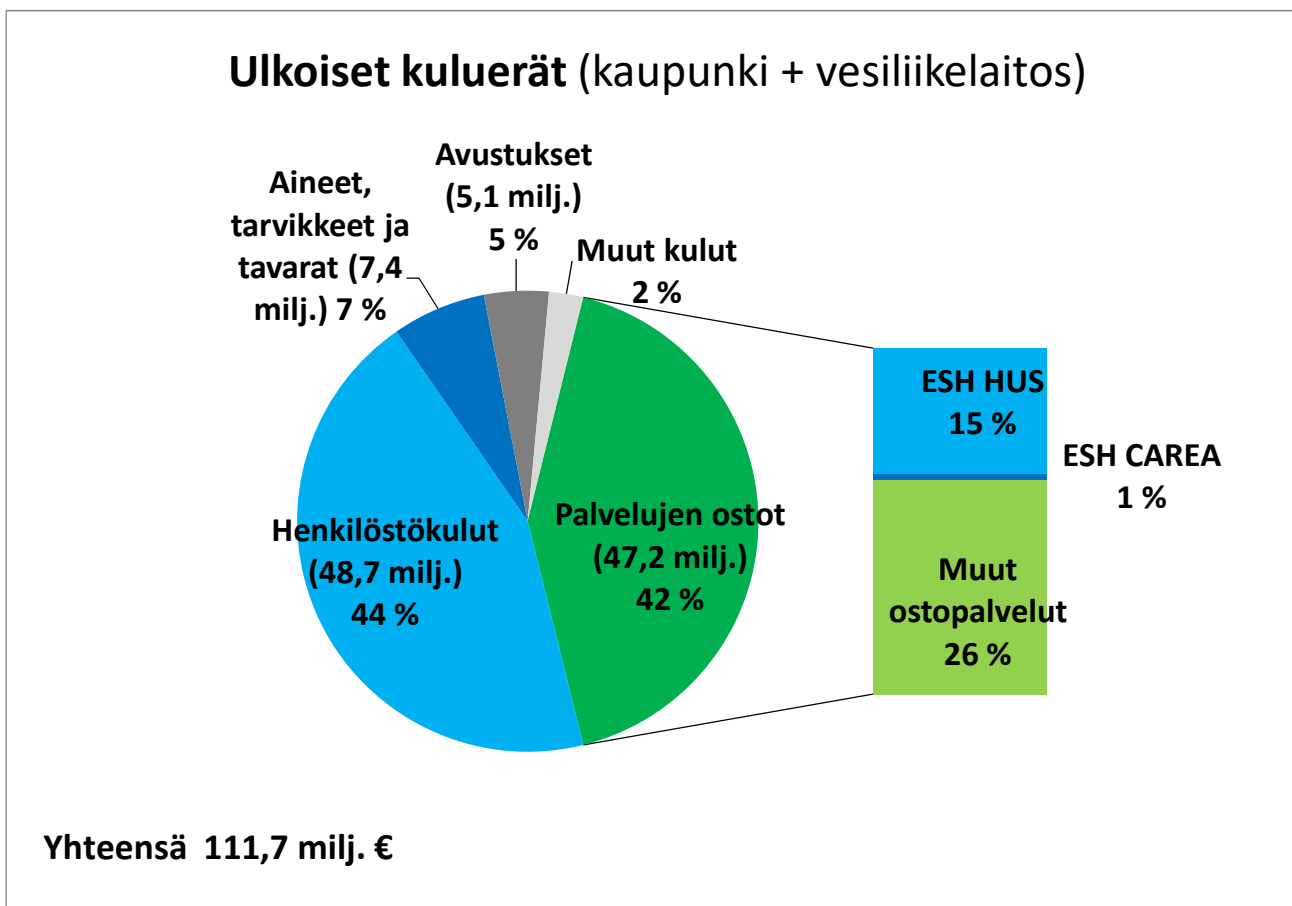
*Vuodesta 2017 alkaen Suomen Kuntaliiton tilastossa on ilmoitettu toimintatuottojen ja -kulujen sijaan toimintakate

**Vertailutieto poimittu kuntaliiton sivuilta ja tunnuslukutiedot vuoden 2018 tiedoilla

Henkilöstökulut ja erikoissairaanhoidon kulut – suurimmat kuluerät

Henkilöstökulut ovat merkittävin erä kulurakenteessa. Ne muodostavat 44 prosenttia kaikista kuluista. Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta noin 0,7 miljoonaa euroa, ollen noin 49,4 miljoonaa euroa vuonna 2019.

Henkilöstökulujen jälkeen suurimman yksittäisen kuluerän muodostaa erikoissairaanhoidon kuluista, josta puolestaan muodostuu 15 prosenttia kaupungin kokonaiskuluista. Erikoissairaanhoidon kuluista 16,8 miljoonaa euroa kohdistuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuluihin ja 1,1 miljoonaa euroa Kymenlaakson sairaanhoitopiirin kuluihin. Muut ostopalvelut olivat noin 29,3 miljoonan euron suuruiset, eli 26,2 % kaikista kuluista. Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta noin 0,2 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Investointimenoihin oli alkuperäisessä talousarviossa 2019 varattu yhteensä 18,8 miljoonaa euroa, josta 17,2 miljoonaa euroa kaupungin investointeihin ja 1,6 miljoonaa euroa vesiliikelaitoksen investointeihin.

Suurimmat investoinnit kohdistuivat taas vuoden 2019 aikana kouluihin, joista merkittävimpinä kohteina Harjurinteen koulun uuden osan korjausinvestointi (1,0 miljoonaa euroa) ja Harjurinteen koulun vanhan osan korjaus (1,1 miljoonaa euroa). Koulujen uudisosat toteutettiin leasingrahoituksella.

Muita merkittäviä kohteita vuoden 2019 aikana olivat Seurahuoneen saneeraus (0,84 miljoonaa euroa), Koskenkylän kevyen liikenteen väylä (0,64 miljoonaa euroa) ja Onnela palvelutalon lisärakennus Pernajassa (0,55 miljoonaa euroa).

Loppuvuodesta ostettiin noin 1,5 miljoonalla eurolla Kymenlaakson Sähkö Oy:n osakkeita. Oston myötä kaupungin omistusoikeus nousi lähelle 21 prosenttia, ja kaupungista tuli yhtiön suurin yksittäinen osakas.

Vesiliikelaitoksen 1,6 miljoonan euron investointibudjetista merkittävimpinä investointeina toteutuivat Pernaja–Loviisa runkolinjan rakentaminen (0,63 miljoonaa euroa) ja vanhojen johtojen saneeraus (0,61 miljoonaa euroa).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2020 alussa iskenyt koronaviruskriisi heikentää merkittävästi kuntataloutta sekä voi vaikuttaa ihmisten elintapoihin ja kunnan toimintaan. BKT:n voimakkaalla laskulla, lomautuksilla ja irtisanomisilla tulee olemaan taloudellisia vaikutuksia kaikissa kunnissa. Vähentyneiden tulojen lisäksi kuntia koettelevat tällaisissa kriiseissä myös esimerkiksi erikoissairaanhoidon lisääntyneet kulut. Kriisi on myös korostanut kuntien joustavuutta ja nopeaa reaktiokykyä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Epidemia ei vaikuta samassa laajuudessa kuntakonserniin kuin kaupunkiin. Loviisan kaupungilla ei ole sellaisia konserniyhtiöitä, jotka kärsisivät erityisen rajusti tällaisessa kriisissä.

TOIMINTAKERTOMUSRAPORTOINTI

Miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Loviisan kaupungissa?

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtii kaupunginhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuvaa toimintaa, jota toteutetaan tavanomaiseen, päivittäiseen toimintaan liittyvällä seurannalla ja määräajoin tehtävillä arvioinneilla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus rakentuu

- hallinnon järjestämisestä
- johtamisvastoista
- valvontatoimenpiteistä
- raportoinnista
- seurannasta
- ja arvioinnista.

Tavoitteena on jatkuva, vuosittain kehittyvä prosessi toimintatapojen edistämiseksi.

Päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallintaohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.5.2019 § 55. Ohjeen mukaan riskienhallinnan kehittämistä koordinoi kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallintatyöryhmä. Etenkin talouspalveluiden henkilöstötilanteesta johtuen riskienhallintatyöryhmää ei nimetty 2019, vaan koordinoinnista on vastannut kaupunginjohtajan johdolla kaupungin johtoryhmä.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on totutettu aikaisemman mukaisesti perustuen kaupungin keskusten ja vastuuyksiköiden vuonna 2016 suorittamaan toimintaympäristöanalyysin ja sen perusteella valmisteltuun keskuskohtaiseen riskiprofiiliin, eli luetteloon keskuksen toimintaan liittyvistä merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnan menettelyistä. Analyysin ja riskiprofiilin tuloksena määriteltiin toimenpiteet, joilla varmennetaan strategisten, toiminnan ja talouden mahdollisuuksien hyödyntäminen ja riskienhallinta sekä vastuut. Toimenpiteiden avulla saadaan kohtuullinen varmuus yllä mainittujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan tuloksellisuudesta. Keskuskohtaiset arviot ja suunnitellut toimenpiteet raportoidaan lautakunnille ja vesiliikelaitoksen arviot ja suunnitellut toimenpiteet vesiliikelaitoksen johtokunnalle. Lautakunnat ja johtokunta seuraavat myös toimenpiteiden toimeenpanoa ja tuloksellisuutta. Merkittävimmistä keskusten ja vastuualueiden mahdollisuuksista ja riskeistä sekä niille määritellyistä toimenpiteistä raportoidaan kaupunginhallitukselle.

Riskienhallintaa arvioidaan hyväksytyyn talousarvion näkökulmasta ja seuranta tehdään puolestaan osavuosiraportoinnin sekä tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä, jolloin kaupunginhallituksella on myös riittävät tiedot lausua toimintakertomuksessa Loviisan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Miten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä arvioidaan?

Keskuskohtainen riskienhallinnan arviointi tehtiin keskusten omissa johtoryhmissä hyödyntäen Kuntaliiton riskienarviointilomaketta. Tämän jälkeen kaupungin johtoryhmä arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä koko kaupungin tasolla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallintaohjeen mukaan riskit luokitellaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti neljään pääryhmään:

- strategiset riskit
- toiminnalliset riskit
- taloudelliset riskit
- ja vahinkoriskit.

Osa riskeistä on luonteeltaan sellaisia, että ne voivat periaatteessa kuulua useampaan ryhmään.

Riskien tunnistamisen jälkeen voidaan arvioida riskien hyväksyttävyyttä ja siedettävyyttä sekä etsitään tarkoituksenmukaiset riskienhallintatoimenpiteet.

Sisäinen valvonta eri toiminnoissa ja prosesseissa

Sisäinen valvonta on oleellinen osa kaupungissa tehtävää normaalia johtamistyötä ja siitä vastaavat ennen kaikkea esimiesasemassa olevat työntekijät.

Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa

- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta osavuosikatsausten yhteydessä
- talousarvion toteutumisen seuranta
- keskuskohtainen vuosittainen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko toimintakeromuksen yhteydessä
- toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen valvonta
- viranhaltijoiden ja toimielinten päätösten seuranta
- osto- ja myyntilaskutuksen tarkastus- ja hyväksymisjärjestelmän ylläpitäminen
- työtehtävien ja toiminnan seuranta
- tarvittaessa puuttuminen epäkohtiin.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista toimintaa, jolla voidaan varmistaa sisäisen valvonnan toimivuus. Loviisan kaupungin sisäisen tarkastuksen palveluita käytetään kaupunginjohtajan tai kaupunginhallituksen päätöksellä tarvittaessa ostopalveluna.

Toiminnan tuloksellisuus

Tilinpäätöksen 2019 tulos toteutui budjetoitua suuremmalla alijäämällä. Tähän vaikutti eteenkin tulojen toteutuminen arvioitua pienempinä. Vaikka alijäämää ei olisi pystytty välttämään, on talousseurantaa tehostettava. Kuukausiraportoinnin on pystyttävä aiemmassa vaiheessa tuomaan esille ylitysuhkien varhaisia signaaleja. Suunnitelmallisuuteen ja ennaltaehkäisevään toimintaan panostetaan kaikessa kaupungin toimissa yhä enemmän ja prosessia on yleisen käsityksen mukaan pystytty parantamaan. Asioiden ennaltaehkäisy on kuitenkin pääsääntöisesti aina vaikuttavampaa ja kustannuksiltaan halvempaa, ja ennaltaehkäisevään toimintaan pyritäänkin jatkossa entistä systemaattisemmin.

Erityisenä haasteena ja tunnistettuna riskinä oli talouden ja taloudellisen seurannan osalta vuonna 2019 talouspalveluiden vastuualueen poikkeuksellisen monet henkilöstömuutokset ja niihin liittyvät rekrytointiongelmien.

Hallinto

Hallinnossa painotetaan yleisen johtamis- ja hallintokulttuurin luomista. Kun organisaatiossa vallitsee hyvästä hallintotavasta samanlainen käsitys, sisäinen valvonta myös vahvistuu. Tähän päästään lisäämällä teemakoulutuksia, ottamalla käyttöön yhteisiä ohjeistuksia ja ottamalla riskienhallinta osaksi arkea.

Hyvä hallinto on perusoikeus, johon sisältyy muun muassa käsittelyn julkisuus sekä asianosaisen oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta. Tehtyjen kanteluiden, oikaisuvaatimusten ja valitusten sekä niiden johdosta saatujen päätösten valossa voidaan todeta, että keskuksissa ja vesiliikelaitoksessa noudatetaan lakia, päätöksiä ja hyvää hallintotapaa. Yksittäisissä tapauksissa todetut menettelyvirheet on korjattu ja toimintatapoja muutettu vaatimusten mukaisesti.

Riskit liittyen kyberturvallisuuteen ja tietosuojan ovat kasvaneet niin maailmanlaajuisesti kuin valtakunnallisestikin. Myös kaupungin organisaatiossa on todettu kasvua tietoturva- ja tietosuojaloukkauksien yrityksissä, tähän haasteeseen pystyttiin kuitenkin riittävän hyvin vastaamaan. Riskiä on minimoitu koulutuksella ja neuvonnalla, sekä osallistamalla asiaan liittyviin valmiusharjoituksiin.

Henkilöstöhallinnon osalta on havaittavissa yleisesti muuallakin tunnistetut rekrytoinnin haasteita monissa ammattiryhmissä. Saadakseen osaavia työnhakijoita kaupungin on panostettava toimenpiteisiin sekä työnantajakuvan kirkastamiseksi, että mahdollisimman kilpailukykyisen palkan maksamiseksi.

Perusturvakeskus

Toiminnan kehittymistä ja talouden vakauttamista hidastavat meneillään oleva sote-uudistus ja siihen liittyvät lakimuutokset. Rekrytointiin ja resurssivajeeseen liittyvät riskit kasvavat aiheuttaen aiempaa enemmän palveluiden laatuun ja saatavuuteen liittyviä haasteita. Vanheneviin tietojärjestelmiin liittyy toiminnan keskeytymisen ja potilasturvallisuuden vaarantamisen riskiä. Ikäihmisten suuri osuus kaupungin väestöstä tuo jatkossakin haasteita sekä toiminnalle että taloudelle.

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksessa palveluverkon sopeuttaminen vaihteleviin asiakasmääriin nähdään vaikeana haasteena. Myös henkilöstön rekrytoinnin ja sijaisten löytäminen koetaan riskinä. Toiminnan järjestäminen väistötiloissa aiheuttaa lisätyötä. Myös monien tilojen kunto aiheuttaa huolta.

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen suunnalta on nostettu esiin merkittävimpinä riskeinä sisäilmaongelmat, väestönkehitys ja elinvoima. Muita merkittäviä riskejä ovat käynnissä olevat rakennushankkeet, korjausvelka ja kiinteistöjen käyttöasteet.

Konserninvalvonta

Organisaatiomuutoksen yhteydessä kaupunginhallituksen alaisuuteen perustettiin kehitys- ja konserni- jaosto. Kaupungin uusi omistajaohjaus- ja konserniohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.6.2019 § 63. Ohje jaetaan edustajille niissä yhtiöissä, jotka kuuluvat konserniin ja joissa kaupungilla on vaikutusvaltaa.

Yhtiöt voidaan jakaa kolmeen kategoriaan:

- a) Loviisan kaupungin kokonaan omistamat yhtiöt
- b) Loviisan kaupungin osakkuusyhteisöt
- c) muut.

Loviisan kaupungin omistamien yhtiöiden osalta Loviisan Asunnot Oy nousee ylitse muiden. Kaupungilla on merkittävästi pääomaa sidottuna Loviisan Asunnot Oy:ssä ja yhtiön toiminnalla on myös strateginen merkitys. Yhtiötä seurataan siksi tiiviisti ja kaupungin yhtiön hallitukseen nimeämien edustajien kanssa ylläpidetään jatkuvaa dialogia. Osakkuusyhteisöiden osalta on mainittava Kymenlaakson Sähkö Oy, joka on kaupungin ylivoimaisesti arvokkain omistus. Loviisan kaupunki on yhtiön suurin osakas ja osakassopimuksen perusteella yhtiön hallituksen puheenjohtaja on siten myös Loviisan kaupungin nimeämä.

Yleisenä linjauksena on, että kaupungilla aina on edustajia yhtiöissä, joissa kaupungilla on omistuksen perusteella siihen oikeus. Hallitusjäsenten sekä yhtiökokousten kautta näiden yhtiöiden toimintaa seurataan jatkuvasti.

Kehitys- ja konsernijaosto on aloittanut konserniyhtiöiden toiminnan seurannan ja niiden edustajien säännöllisen tapaamisen jaostossa. Loviisan Vesiliikelaitos toimii kaupungin Y-tunnuksen alla, mutta myös Vesiliikelaitos kuuluu niihin yhteisöihin, joiden toimintaa seurataan jaostossa. Vesiliikelaitos raportoi kuitenkin erikseen riskeistään kirjallisesti omalle johtokunnalleen.

Merkittävimmät taloudelliset (rahan menettämisen) riskit liittyvät muutamaaan suurimpaan omistukseen. Maineen menettämiseen liittyvät riskit voivat toteutua käytännössä missä tahansa kaupungin konserniin kuuluvassa yhtiössä. Jossakin määriin maineen menettämisen haitta on myös sidoksissa siihen, minkä kokoinen ja kuinka tärkeä yhtiö on kyseessä. Maineen menettämisen riskiä pyritään rajaamaan ja hallitsemaan tiedottamalla yhtiöitä kaupungin toimintaperiaatteista ja ohjeistamalla yhtiöissä toimivia kaupungin edustajia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osa-alueiden kehittämisaalueet

Kaupunginvaltuusto hyväksyi toukokuussa 2019 päivitetyn sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen sekä kesäkuussa 2019 uuden omistajaohjaus- ja konserniohjeen.

Kehittämisaalueina nähdään kaikkien keskusten ja liikelaitoksen osalta

- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen vieminen yhä paremmin käytäntöön osaksi jokapäiväistä toimintaa
- keskusten ydinprosessien kuvausten ja ohjeiden laatiminen ja ylläpito (laaditaan tiedonhallintamallin laatimisen yhteydessä).

Selonteko sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen tarkastuksen toimeksiannot ostetaan tarvittaessa ulkopuolisina asiantuntijapalveluina.

Kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä

Kaupunginhallitus esittää keskusten raportointiin ja omaan jatkuvaan seurantaan perustuen kokonaisarvionaan, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Loviisan kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta tuottavat pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tulokellisuudesta, lain ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Kuntakentän monet haasteet ja muutokset luovat epätietoisuutta kuntien tulevasta toiminnasta ja elinvoimaisuudesta yleensä. Loviisan kaupungin osalta tunnistetaan muun muassa haasteet liittyen

- demografiaan
- talouteen liittyvät paineet kuten tulojen ja menojen tasapinottaminen
- osaavan henkilöstön saatavuuteen ja rekrytointiin
- epävarmuus uudistusten, kuten sote-uudistuksen, etenemisestä.

Toisaalta kasvun ja elinvoiman saavuttamiseen sekä palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen liittyy kehittämistarpeita, joiden toteuttaminen edellyttää panostamista resursseihin ja investointeihin. Kaupungin talouden tasapainon turvaaminen edellyttää palvelutuotantoverkon ja toimintaprosessien jatkuvaa kehittämistä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään ohjeistukseen ja että läpi organisaation toteutettu systemaattinen riskikartoitus on ajantasainen. Olennaisimmat strategiaan, toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit on arvioitu ja organisaatiossa ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi. Riskienhallinnan tuloksellisuus edellyttää kuitenkin vielä seurannan suunnitelmallisempaa toimeenpanoa sekä toiminnan tuloksellisuuden säännöllistä seuranta ja arviointia.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	23 801	22 366
Valmistus omaan käyttöön	303	128
Toimintakulut	-111 731	-110 231
Toimintakate	-87 627	-87 737
Verotulot	59 292	60 000
Valtionosuudet	24 859	24 358
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	24	18
Muut rahoitustulot	1 941	1 824
Korkokulut	-240	-241
Muut rahoituskulut	-10	-15
Vuosikate	-1 760	-1 793
Poistot ja arvonalentumiset	-7 132	-4 970
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	-259	-5
Tilikauden tulos	-9 151	-6 768
Tilinpäätössiirrot	41	42
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 110	-6 725

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,4	20,3
<i>Tunnusluku näyttää maksurahoituksen osuus toimintamenoista</i>		
Vuosikate	-1760	-1 793
<i>osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin</i>		
Vuosikate/Poistot, %	-25	-36
<i>Kun tunnusluvun arvo 100 % oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä</i>		
Vuosikate, euroa/ asukas	-119	-120
Asukasmäärä	14 777	14 894

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-1 760	-1 793
Satunnaiset erät	-259	-5
Tulorahoituksen korjauserät	-1 328	-331
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-14 922	-12 421
Rahoitusosuudet investointi menoihin	65	140
Käyttöomaisuuden myynnit	3 684	271
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 520	-14 138
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-64	-111
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 200	8 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 481	-4 573
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500	5 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 996	3 463
Rahoituksen rahavirta	16 159	12 279
Rahavarojen muutos	1 639	-1 860
Rahavarojen muutos	6 932	5 293
Rahavarat 31.12.	5 293	7 153
Rahavarat 1.1.	1 639	-1 860

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta € 2015-2019	-31 058	-25 267
Investointien tulorahoitus, %	-11,8	-14,6
<i>Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella</i>		
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,2	-0,3
Lainanhoitokate	-0,3	-0,3
<i>Tunnusluku kertoo tulorahoituksen riittävyyden korkojen ja lyhennysten maksuun. Luku 2 on hyvä, 1-2 on tyydyttävä</i>		
Kassan riittävyys, pv	19,1	15,2
Asukasmäärä	14 777	14 894

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT 16.3

VASTAAVAA	2019 1000 €	2018 1000 €	VASTATTAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	113 303	107 870	OMA PÄÄOMA	48 389	57 499
Aineettomat hyödykkeet	447	607	Peruspääoma	46 015	46 015
Aineettomat oikeudet	0		Arvonkorotusrahassto		
Tietokoneohjelmistot	0		Muut omat rahastot	324	324
Muut pitkävaikutteiset menot	447	607	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	11 159	17 885
Ennakkomaksut	0		Tilikauden yli-/alijäämä	-9 110	-6 725
	0				
Aineelliset hyödykkeet	86 728	82 010	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 691	5 732
Maa- ja vesialueet	8 569	8 509	Poistoero	591	632
Rakennukset	37 039	35 565	Vapaaehtoiset varaukset	5 100	5 100
Kiinteät rakenteet ja laitteet	37 148	35 076			
Koneet ja kalusto	993	1 215	PAKOLLISET VARAUKSET	80	80
Muut aineelliset hyödykkeet	2	2	Eläkevaraukset		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	2 977	1 643	Muut pakolliset varaukset	80	80
Sijoitukset	26 128	25 253	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		1 357
Osakkeet ja osuudet	24 830	24 018	Valtion toimeksiannot	-10	32
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0		Lahjoitusrahastojen pääomat	1 334	1 325
Muut lainasaamiset	583	583	Muut toimeksiantojen pääomat		
Muut saamiset	716	652			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 396	1 396	VIERAS PÄÄOMA	77 731	59 318
Valtion toimeksiannot			Pitkäaikainen	44 079	26 308
Lahjoitusrahastojen varat	1 325	1 325	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	44 026	26 220
Muut toimeksiannot	71	71	Lainat julkisyhteisöiltä	53	88
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 539	14 719	Lyhytaikainen	33 652	33 009
Vaihto-omaisuus	13	58	Joukkovelkakirjalainat	13 000	13 500
Aineet ja tarvikkeet	13	58	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 741	4 792
	0		Lainat julkisyhteisöiltä	35	35
			Lainat muilta luotonantajilta	0	
Saamiset	11 593	9 368	Saadut ennakot	16	16
Pitkäaikaiset saamiset	5 379	3 004	Ostovelat	6 128	4 831
Lyhytaikaiset saamiset	6 214	6 365	Muut velat	918	894
			Siirtovelat	6 814	8 942
Rahoitusarvopaperit	683	3 178	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	133 216	123 985
Osakkeet ja osuudet	118	118			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	12	2 512			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0				
Muut arvopaperit	554	549			
Rahat ja pankkisaamiset	6 249	2 114			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	133 216	123 985	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
			Omavaraisuusaste, %	40,6	51,0
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	72,0	55,6
			Velat ja vastuut prosenttia käyttötu-loista, %	72	62,5
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	2 050	11 159
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	139	749
			Lainakanta 31.12., 1000€	63 855	44 635
			Lainakanta 31.12., €/asukas	4 321	2 997
			Lainasaamiset, 1000€	583	583

LOVIISAN KAUPUNGIN KOKONAISUTULOT JA MENOT 2019

TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	23 801	Toimintakulut	111 731
Verotulot	59 292	- Valmistus omaan käyttöön	-303
Valtionosuudet	24 859	Korkokulut	240
Korkotuotot	24	Muut rahoituskulut	10
Muut rahoitustuotot	1 941	Satunnaiset kulut	259
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien		Pakollisten varausten muutos	-176
hyödykkeiden luovutusvoitot	-1504	- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	0
Investoinnit		- Pysyvien vastaavien	176
Rahoitusosuudet investointimenoihin	65	hyödykkeiden luovutustappiot	
pysyvien vastaavien	3 684	Investoinnit	
hyödykkeiden luovutustulot		Investointimenot	14 922
Pysyvien vastaavien myyntitappiot	176	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	64
Antolainasaamisten vähennykset	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5481
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 200	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	5 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	4 500	Oman pääoman vähennykset	
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	141 863	Kokonaismenot yhteensä	137 228

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Ehdotus Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen - 9 151 010,43 euroa käsittelystä seuraavaa:

- 1) Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 41 335,61 euroa
- 2) Siirretään tilikauden alijäämä - 9 109 674,82 euroa edellisten tilikausien yli- ja alijäämätilille

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Tilinpäätös 2019		Eliminoinnit		Tuloslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Toimintatulot					
Myyntitulot, ulkoiset	8 884 828	3 386 112			12 270 941
Myyntitulot, sisäiset	5 227 363	378 675	-5 227 363	-378 675	
Maksutuotot	6 257 513				6 257 513
Tuet ja avustukset	1 712 454				1 712 454
Tuet ja avustukset kunnalta					
Muut toimintatulot, ulkoiset	3 558 598	1 407			3 560 005
Muut toimintatulot, sisäiset	11 680 525		-11 680 525		
Valmistus omaan käyttöön	303 369				303 369
Toimintamenot					
Henkilöstökulut	-48 629 185	-777 718			-49 406 903
Palvelujen ostot, ulkoiset	-46 639 630	-575 347			-47 214 977
Palvelujen ostot, sisäiset	-5 824 649	-69 144	5 824 649	69 144	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-6 375 344	-981 696			-7 357 041
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sisäiset	-135 063		135 063		
Avustukset	-5 068 639				-5 068 639
Avustukset liikelaitokselle					
Muut toimintamenot, ulkoiset	-2 611 204	-72 132			-2 683 335
Muut toimintakulut, sisäiset	-11 257 706		11 257 706		
Toimintakate	-88 916 773	1 290 157	309 531	-309 531	-87 626 616
Verotulot	59 292 257				59 292 257
Valtionosuudet	24 859 312				24 859 312
Rahoitustulot ja menot	1 745 462	-30 123			1 715 338
Korkotulot, ulkoiset	24 366				24 366
Korkotulot, sisäiset	10 998		-10 998		0
Peruspääoman korko, sisäinen	14 668		-14 668		
Muut rahoitustulot, ulkoiset	1 925 862	15 224			1 941 087
Muut rahoitustulot, sisäiset					
Korkokulut, ulkoiset	-230 891	-30 926	0	21 995	-239 822
Korkokulut, sisäiset		10 998	-10 998	-10 998	-10 998
Peruspääoman korko, sisäinen		-14 668	-14 668	14 668	-14 668
Muut rahoituskulut, ulkoiset	459	-10 752			-10 293
Muut rahoituskulut, sisäiset					
Vuosikate	-3 019 742	1 260 033	283 865	-283 865	-1 759 708
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 951 733	-1 187 331			-6 139 064
Arvonalentumiset	-993 278				-993 278
Satunnaiset erät	-258 960	-5 000			-263 960
Tilikauden tulos	-9 223 713	72 702	283 865	-283 865	-9 151 010

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN RAHOITUKSEN MUODOSTUMISEEN

	Tilinpäätös 2019		Eliminoinnit		Rahoituslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-3 019 742	1 260 033	283 865	-283 865	-1 759 708
Satunnaiset erät	-258 960				-258 960
Tulorahoituksen korjaukset	-1 327 755				-1 327 755
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-14 542 352	-1 320 638	941 108		-14 921 881
Rahoitusosuudet investointeihin	65 000				65 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 982 639	1 701 108			3 683 748
Toiminnan ja investointien rahavirta	-17 101 170	1 640 504	1 224 973	-283 865	-14 519 558
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset	-2 326 389	-199 820	2 269 039	193 000	-64 170
Antolainauksen vähennykset	2 878 284		-2 878 284		
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys, ulkoiset	25 200 000				25 200 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys, sisäiset	1 168 652	1 253 087	-1 168 652	-1 253 087	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys, ulkoiset	-5 180 730	-300 000			-5 480 730
Pitkäaikaisten lainojen vähennys, sisäiset		-2 510 808		2 510 808	
Lyhytaikaisten lainojen muutos, ulkoiset	-500 000				-500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos, sisäiset	40 300	-367 476	-40 300	367 476	
Oman pääoman muutokset	941 108		-941 108		
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10 368				-10 368
Vaihto-omaisuuden muutos	44 864				44 864
Saamisten muutos, ulkoiset	-2 391 243	166 342			-2 224 901
Saamisten muutos, sisäiset					
Korottomien velkojen muutos	-912 554	106 799			-805 755
Korottomien velkojen muutos, sisäiset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 850 755	-211 372	-1 534 332	1 534 332	1 639 383

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävät yhteisöt

Konsernituloslaskelmassa, -taseessa ja -rahoituslaskelmassa tarkastellaan koko kaupunkikonsernin muodostamaa taloudellista kokonaisuutta niin kuin se olisi yksi kirjanpitovelvollinen yksikkö. Konsernilaskelmiin yhdistellään kaupungin tytäryhteisöt kokonaisuutena, osakkuusyhtiöt pääomaosuusmenetelmällä sekä kuntayhtymät peruspääomaosuuksien mukaisissa suhteissa.

Osakkuusyhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kaupungilla on merkittävä omistusosuus, mutta joissa edellä mainittua määräysvaltaa ei ole. Kuntayhtymät sisältyvät kaupungin konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, kuinka suuri osuus kaupungilla on kuntayhtymässä. Konsernirakenne on esitetty erillisessä kaaviossa.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain mukaan konsernia johtaa kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja antavat ohjeet yhtiökokousten päätöksentekoa varten sekä ohjeet kaupungin kannanotoksi yhteisöjen hallintoelimissä kaupunkia edustaville henkilöille.

Konsernirakenteessa tapahtuneet muutokset 2019

Kaupunki osti 1 104 osaketta lisää Kymenlaakson Sähkö Oy – Kymmenedalens El Ab:n osakekannasta, minkä jälkeen kaupungin omistus on 20,93 %.

Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä purettiin vuonna 2019, purkautumisen vaikutus tulokseen on -606 773,34 euroa.

Loviisan Asunnot Oy perusti tilikaudella tytäryhtiön nimeltään Loviisan Kiinteistöhuolto Oy, joka aloitti toimintansa 1.4.2019. Yhtiöön siirtyi Loviisan kaupungilta 17 henkilöä vanhoina työntekijöinä

Osakkuusyhtiö Valkon Halli Oy myytiin yhdellä eurolla.

Kuntakonsernille kaudelle 2018–2020 asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet ovat laajat ja suurelta osin vaativatkin toteutuakseen koko tarkastelukauden.

1. Konsernirakenteen terävöittäminen ja konserniohjauksen edistäminen.
Kaupungin omistamien asunto-osakkeiden keskittämistä Loviisan Asunnot Oy:lle selvitetään. Asia edennyt. ARA-kohteet vielä siirtämättä.
2. Pitkän aikavälin investointisuunnitelman laatiminen ja yhteensovittaminen Loviisan Vesiliikelaitoksen, Loviisanseudun Vesi Oy:n ja omistajakuntien kanssa.
Asia edelleen harkinnassa.
3. Omistajaohjauksen toteutumisen seuraaminen yhtiöissä ja mahdollisiin puutteisiin reagoiminen.
Kehitys- ja konsernijaosto on aloittanut toimitansa. Jaoston tehtävänä on muun muassa seurata omistaja-ohjauksen toteutumista.

4. Huolehtia siitä, että kaupungin edunvalvonta kuntayhtymissä on toimivaa ja omistajaohjauksen linjausten mukaista.

Uusi konserniohje antaa eväät siihen, miten kaupungin edustajien pitää huolehtia kaupungin eduista toimiessaan kuntayhtymien kokouksissa.

Konsernia koskevat olennaiset tapahtumat

Loviisan kaupunki luovutti apportina Loviisan Asunnot Oy:lle tytäryhtiöiden Kiinteistö Oy Lugnet – Fastighets Ab Lugnet, Kiinteistö Oy Lov-As ja Fastighets Ab Lovisa Stenborg Kiinteistö Oy:n osakkeet. Lisäksi siirtyi osakkuusyhtiöiden Bostads Ab Mickelsbo i Liljendal ja Asunto Oy Ruotsinpyhtään Koivulanrinne osakkeet. Loviisan Asunnot Oy hankki Kiinteistö Oy Lugnet – Fastighets Ab Lugnet vähemmistöosuuden, jonka jälkeen omistus on 100%.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Tytäryhteisöjen toiminnan seuranta kehitetään edelleen ja tärkeimpänä omistajaohjauksen työkaluna tulee kiinnittää huomiota kaupunkia edustavien henkilöiden ohjeistukseen niin tytäryhteisöissä toimimisesta kuin raportoisesta emoyhtiölle. Kuten edellä (sisäisen valvonnan osassa) on mainittu, tytäryhteisöjä on otettu mukaan vuosittaiseen

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (1000 €)	2019	2018
Toimintatuotot	55 484	54 288
Toimintakulut	-140 789	-141 771
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	4 552	11 857
Toimintakate	-80 752	-75 626
Verotulot	59 292	60 000
Valtionosuudet	24 859	27 357
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8	136
Muut rahoitustuotot	192	1 396
Korkokulut	-398	-407
Muut rahoituskulut	-139	-142
Vuosikate	3 062	12 714
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 698	-7 374
Omistuksen eliminointierot	-8	-18
Arvonalentumiset	3	-3
Satunnaiset erät	-260	-5
Tilikauden tulos	-5 902	5 314
Tilinpäätössiirrot	-5	-10
Tilikauden verot	-30	-27
Laskennalliset verot	-11	-31
Vähemmistöosuudet	-34	-14
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-5 981	5 232

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	39,4	38,3
<i>Tunnusluku näyttää maksurahoituksen osuuden toimintamenoista.</i>		
Vuosikate	3062	12 714
<i>osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan</i>		
Vuosikate/Poistot %	35,2	172,3
<i>Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä.</i>		
Vuosikate euroa/asukas	207	854
Asukasäärä	14 777	14894

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (1000 €)	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 062	12 714
Satunnaiset erät	-260	-5
Tilikauden verot	-30	-27
Tulorahoituksen korjauserät	-4 215	-12 554
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-18 551	-14 639
Rahoitusosuudet investointimenoihin	78	176
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 000	1 198
Toiminnan ja investointien rahavirta	-16 916	-13 136
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-77	-111
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	27 522	8 557
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 907	-6 294
Lyhytaikaisten lainojen muutos	215	5 988
Oman pääoman muutokset	0	-492
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10	11
Vaihto-omaisuuden muutos Saamisten muutokset	75	65
	264	1 919
Korottomien velkojen muutokset	-671	1 985
Rahoituksen rahavirta	20 411	11 629
Rahavarojen muutos	3 495	-1 507
Rahavarat 31.12.	12 605	9 110
Rahavarat 1.1.	9 110	10 617

KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, €	-18 837	-12 076
Investointien tulorahoitus, %	16,6	87,9
Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.		
Lainanhoitokate	0,5	2,0
Laskennallinen lainanhoitokate	0,31	1,53
Tunnusluku kertoo tulorahoituksen riittävyyden korkojen ja lyhennysten maksuun.		
Luku 2 on hyvä, 1-2 on tyydyttävä		
Kassan riittävyys, pv	27,6	20,3
Lainat ja vastti	14 777	14 894
Asukasmäärä	14 777	14 894

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT (1000 €)

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	140 213	131 360	OMA PÄÄOMA	56 207	62 185
Aineettomat hyödykkeet	1 296	1 430	Peruspääoma	46 015	46 015
Aineettomat oikeudet	71	71	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	7	7
Muut pitkävaikutteiset menot	1 225	1 359	Muut omat rahastot	505	502
Ennakkomaksut	0	0	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	15 661	10 428
Aineelliset hyödykkeet	113 422	111 224	Tilikauden yli-/alijäämä	-5 981	5 232
Maa- ja vesialueet	11 108	10 809	VÄHEMMISTÖOSUUDET	581	566
Rakennukset	54 301	56 196	PAKOLLISET VARAUKSET	491	585
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 573	37 624	Eläkevaraukset	8	10
Koneet ja kalusto	2 812	3 164	Muut pakolliset varaukset	483	575
Muut aineelliset hyödykkeet	225	277	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 458	1 535
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	5 401	3 155	VIERAS PÄÄOMA	104 544	86 845
Sijoitukset	25 495	18 706	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	62 919	44 367
Osakkuusyhteisöosuudet	20 746	16 587	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	111	111
Osakkeet ja osuudet	4 010	1 450	Pitkäaikainen laskennallinen verovelka	15	14
Muut lainasaamiset	1	1	Lyhytaikainen korollinen pääoma	21 955	20 989
Muut saamiset	738	668	Lyhytaikainen koroton pääoma	19 259	21 079
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 506	1 574	Lyhytaikainen laskennallinen verovelka	286	285
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 563	18 783	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	163 281	151 717
Vaihto-omaisuus	421	495			
Saamiset	8 538	9 178			
Pitkäaikaiset saamiset	503	1 025			
Lyhytaikaiset saamiset	8 035	8 153			
Rahoitusarvopaperit	689	3 199			
Rahat ja pankkisaamiset	11 915	5 910			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	163 281	151 717			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	34,8	41,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	74,6	61,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	9 679	15 661
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	655	1 051
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	89 978	65 356
Konsernin lainat, euroa/asukas	6089	4 388
Konsernin lainasaamiset 31.12, 1 000 euroa	1	1
Asukasmäärä	14 777	14 894

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

DEMOKRATIAPALVELUT

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Demokratiapalveluiden toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Kesällä 2018 hyväksytty organisaatiomuutosta otettiin käyttöön vuoden 2019 alusta.

Kouluhankkeet etenivät ja opetus Harjurinteen koulun korjatussa uudessa osassa aloitettiin 22.10.2019, Forsby skolanissa 7.10.2019 ja Lovisavikens skolanissa 7.1.2020.

Keväällä järjestettiin sekä eduskuntavaalit että europarlamenttivaalit.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Demokratiapalveluiden tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TOTEUTUMA 2019	POIKKEAMA
21110 Demokratiapalvelut					
Myyntituotot	50 000		50 000	52 578	2 578
Maksutuotot			-		-
Tuet ja avustukset	50 000		50 000	-	50 000
Muut toimintatuotot	3 114 000	- 400 000	2 714 000	1 046 426	- 1 667 574
Toimintatuotot yhteensä	3 214 000	- 400 000	2 814 000	1 099 004	- 1 714 996
<i>josta sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön				51 691	51 691
Henkilöstökulut	- 568 690		- 568 690	460 769	107 921
Palveluiden ostot	- 706 800		- 706 800	692 663	14 137
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 21 080		- 21 080	17 190	3 890
Avustukset	- 62 000		- 62 000	17 000	45 000
Muut toimintakulut	- 102 400		- 102 400	235 656	- 133 256
Toimintakulut yhteensä	- 1 460 970	-	- 1 460 970	1 423 278	37 692
<i>josta sisäiset</i>	-5 770	0	-5 770	-10 508	-4 738
Toimintakate	1 747 260	- 400 000	1 347 260	283 091	- 1 630 351
<i>josta sisäiset</i>	- 5 770		- 5 770	10 508	4 738
Toimintakate ulkoinen	1 753 030	- 400 000	1 353 030	272 583	- 1 625 613
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	-160 948		-160 948	-409 190	-248 242

Toimintatuottojen toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat budjetoitua alhaisimpina, johtuen muun muassa siitä, että kesämökkityöntien myynti ei toteutunut suunnitellusti. Myös vuodelle 2019 budjetoidut tulot metsien myynnistä toteutuivat vasta vuoden 2020 puolella.

Toimintakulujen toteutuminen

Toimintakulut toteutuivat lähes budjetoidusti.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Henkilöstökuluissa saavutettiin säästöä. Pääosin tämä johtuu siitä, että osa asuntomessuorganisaatiolle varatuista henkilöstöresursseista jäi käyttämättä.

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2019 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Demokratiapalveluiden toiminnan painopisteet:

1) Monipuolistamme elinkeinopohjaa ja edistämme yrittäjyyttä.

Työpaikkojen määrä kasvaa 200:lla valtuustokauden aikana.

VALTUUSTOKAUDEN TAVOITTEET (1-4 VUOTTA)	TALOUSARVIOVUODEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	MITTARI / ARVIOINTI	KESKUSKOHTAISET TAVOITTEET (1 VUOSI)	VASTUUKESKUS	TOTEUMA 2019
Työpaikkojen määrä kasvaa 200 työpaikkaa valtuustokaudella.	Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.	Työpaikkojen määrä. Työttömyysaste.	Parannamme etätöiden edellytyksiä. Tuemme hyvän verkon saatavuutta ja markkinoimme sitä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Itätö-projekti yhteistyössä Pyhtään kanssa on käynnissä. Etätö App -applikaation kehitys aloitettiin. Mobiiliapplikaatiolla koordinoidaan etätöntehtävien tiedot eri toimijoiden tarjoamista etätöpaikoista.
			Kaupunki seuraa paikallisen ostamisen osuutta hankinnoistaan.	Kaupunginkansliakeskus	Hankinnoissa on huomioitu eri kokoisten yritysten mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin. Paikallisen ostamisen seuranta ei ole toteutunut mm. henkilöstöresurssien ja -muutosten johdosta.
			Luomme esivalmistettujen yritystonttien varastoa siten, että käyttöönotto nopeutuu.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus	Kuusi tonttia on esirakennettu, joista kolme tonttia on myyty.

			Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Kaikki keskuskeskukset	Itätyö-projekti lanseerattiin yhdessä Pyhtään kanssa. Asuntomessujen markkinointi aloitettiin. Loviisaa (ml. uudet koulu-keskukset) markkinoitiin Kevätmessuilla Helsingissä ja Raksa-messuilla Porvoossa. Asumista ja tonttitarjontaa mainostettiin erityisesti digitaalisilla kampanjoilla. Perusturvakeskus on saanut hyvää näkyvyyttä eri medioissa. Vaikka mediassa nostettiin esiin paljon negatiivisesti ikäihmisten palveluasumista, Loviisan ikäihmisten palvelutalojen toimintaa on esitelty televisiossa esimerkiksi hyvänä laadusta. Senioripalveluiden asiakastytyvyyskyselyn tulokset olivat hyvät. Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen useat hankkeet, kuten Kurkota tähtiin, saivat paljon myönteistä näkyvyyttä. Loppuvuodesta valmistuneet kaksi puukoulua saivat myönteistä medianäkyvyyttä.
			Pyrimme mahdollisuuksien mukaan jakamaan eri hankintalajit osiin, jotta myös pienemmät toimittajat voivat osallistua tarjouskilpailuihin.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus	Urakat on suunniteltu niin, että paikallisilla toimijoilla on entistä parempi mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin.

2) Tarjoamme korkeatasoista varhaiskasvatusta ja koulutusta kahdella kielellä niin keskustassa kuin kyläkeskuksissa.

Lasten ja nuorten (0–16 -vuotiaat) määrä kasvaa 0,5 prosentilla per vuosi (12–15 lasta vuodessa) ja lasten ja nuorten elämänhallintaa vahvistetaan.

VALTUUSTOKAUDEN TAVOITTEET (1-4 VUOTTA)	TALOUSARVIOVUODEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	MITTARI / ARVIOINTI	KESKUSKOHTAISET TAVOITTEET (1 VUOSI)	VASTUUKESKUS	TOTEUMA 2019
Lasten ja nuorten (0–16 -vuotiaat) määrä kasvaa 0,5 % per vuosi (12–15 lasta per vuosi) JA lasten ja nuorten elämänhallintaa vahvistetaan.	Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.	Väestön kehitys. Kysely, toteutunut tai ei toteutunut.	Päivitämme peruskorjaussuunnitelmat kaupungin kouluille omana työnä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Prosessi on kesken.
			Aloitamme uuden päiväkodin suunnittelun.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus, Sivistys- ja hyvinvointikeskus	Hankesuunnittelun määrärahat siirrettiin vuoden 2023 investointeihin.
			Kehitetään kyläkoulujen pedagogisia vahvuuksia.	Sivistys- ja hyvinvointikeskus	Opetusta kehitettiin erilaisten pedagogisten hankkeiden, yrityskyläkonseptiin tutustumisen ja vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen myötä. Yhteistyö varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa tehostui.
			Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia lisätään.	Perusturvakeskus	Alle 25-vuotiaiden ilmainen ehkäisy on otettu käyttöön. Palvelu on ollut hyvin suosittua. Loviisa osallistuu aktiivisesti Itä-Uudenmaan kuntien ja HUS nuorisopsykiatrian yhteishankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on nuorten mielenterveyden tuen tarpeen varhainen tunnistaminen ja hoito. Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdeohjelma on päivitetty.

3) Päätöksenteko on ihmisläheistä, yritysystävällistä, osallistavaa, joustavaa ja nopeaa.

Annamme palvelulupauksen kuntalaisille keskeisissä toiminnoissa valtuustokauden aikana.

VALTUUSTOKAUDEN TAVOITTEET (1-4 VUOTTA)	TALOUSARVIOVUODEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	MITTARI / ARVIOINTI	KESKUSKOHTAISET TAVOITTEET (1 VUOSI)	VASTUUKESKUS	TOTEUMA 2019
Annamme palvelulupauksen kuntalaisille keskeisissä toiminnoissa valtuustokauden aikana.	Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.	Kyselyt tehdään Morjens-appin ja muiden kanavien kautta, lukumäärä ja vastausaste.	Sähköisten asiakirjojen osuus kasvaa.	Kaupunginkansliakeskus	Sähköisten asiakirjojen määrä kasvaa jatkuvasti ja sähköistä asiointia kehitellään edelleen.
			Toimintamme on asiakaslähtöistä ja palveluhaluista. Hyödynnämme rohkeasti mahdollisuuksia ja luovia ratkaisuja.	Sivistys- ja hyvinvointikeskus	Kevään aikana on kartoitettu viestinnän ja palvelumuotoilun haasteita ja valmisteltu koulutusta syksylle. Lapsiystävällinen kunta -hakemus on hyväksytty ja Ohjaamo-toiminnassa panostettiin viestinnän kehittämiseen sekä kokeiltiin uusia toimintatapoja. Kulttuurikahvit koostuvat toimijoita yhteen ja antavat uusia toimintaideoita.
			Sovellusten käytön lisääminen.	Kaupunginkansliakeskus, Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Morjens Loviisa -sovelluksen on ladannut 1 416 henkilöä. Eri keskusten toimialoilta tehtiin seitsemän kyselyä, joista neljää on suoraan käytetty toiminnan ja palveluiden kehittämiseen. Kyselyiden vastaajamäärät vaihtelivat 10–110 välillä. Sovelluksen kautta lähetettiin käyttäjille 20 muistutusviestiä mm. Webropolilla tehdyistä pidemmistä kyselyistä. Paikkatietojärjestelmää kehitettiin lisäämällä käytettävissä olevia aineistoja ja parantamalla rekisteritietojen ajantasaisuutta.
			Päätöksenteossa otetaan käyttöön yritysvaikutusten arviointiprosessi (Yrva).	Kaikki keskuskeskukset	Yritysvaikutusten arviointiprosessi on otettu käyttöön. Yhtenäinen lomake eri vaikutusarviointien tekemiseksi on työn alla.

			Kehitämme internetkarttapalvelua.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Vektorimuotoista ajantasakaava luodaan kaikilta kaava-alueilta ja tuodaan se internetkarttapalveluun. Tarkistusvaihe: Ruotsinpyhtää 100%, Liljendal 90%, vanha Loviisa 95% ja Pernaja 40%. Työ jatkuu muun työn ohessa.
			Edistämme kunta-laisten ja yhteisöjen vaikuttamismahdollisuuksia lisäämällä tiedottamista soveluksissa (Morjens) ja kaupungin verkkosivustolla.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus ja kaupunginkansliakeskus	Verkkosivuilla julkaistaan viikkotiedote toimielinten tulevista kokouksista ja niissä käsiteltävistä kiinnostavimmista aiheista. Morjens-sovelluksen kautta lähetettiin kyselyiden lisäksi tiedotteita ja muistutusviestejä. Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksessa tiedottamista on lisätty monin keinoin kuten kaavoittajan vastaanottopäivät, yleisötilaisuuksia, työpajoja, Morjens- kyselyt, paikkatietokyselyt ja yrittäjien aamubrunssit.

4) Edistämme hyvinvointia ja viihtyvyyttä monipuolista sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatarjontaa yhteisöllisyyttä painottaen.

Loviisalaiset ovat ylpeitä kaupungistaan ja heidän turvallisuudentunteensa on Itä-Uudenmaan korkein.

VALTUUSTOKAUDEN TAVOITTEET (1-4 VUOTTA)	TALOUSARVIOVUODEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	MITTARI / ARVIOINTI	KESKUSKOHTAISET TAVOITTEET (1 VUOSI)	VASTUUKESKUS	TOTEUMA 2019
Loviisalaiset ovat ylpeitä kaupungistaan ja heidän turvallisuudentunteensa on Itä-Uudenmaan korkein.	Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.	Asiakas- ja asukaskysely.	Panostamme esteettiseen ympäristöön.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Lautakunnan kiertoajelu on tehty Loviisan keskustan alueella. Kehotuskirjeet puutteiden korjaamiseksi on lähetetty kohteisiin, jotka vaativat toimenpiteitä. Työ viheralueiden ja -tasojen määrittelymiseksi aloitettiin. Asunomessualueen suunnittelu on edennyt odotetusti.
			Panostamme kaupungin kulttuurihistoriaan.	Sivistys- ja hyvinvointikeskus	Museossa vieraili 75 ryhmää, yht. 1 105 lasta ja nuorta. Loviisaa koskeva historian erikoiskurssi toteutui Lovisa Gymnasiumin kanssa. Kulttuuripolkutoiminta perusopetuksessa on vakiintunut ja varhaiskasvatuksen kulttuuripolku käynnistettiin syksyllä.
			Kaupunki panostaa palveluun omassa toiminnassaan ja tukee yrittäjiä palvelutason hiomissa.	Kaupunginkansliakeskus, elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Yhteistyö Loviisan yrittäjien kanssa tiivistyi. Tapahdumina järjestettiin muun muassa Yritys-treffit tapahtuma, yrittäjien aamubrunssit ja muita tilaisuuksia. Yritysvaikutavuuden arviointi otettiin käyttöön kesäkuussa. Yrityspalveluiden sopimuksen kilpailutuksen valmistelut aloitettiin.

			Panostamme hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.	Sivistys- ja hyvinvointikeskus	Esimiehet osallistuivat aktiivisesti Toimintakulttuurin muutos - koulutukseen. Nuorisovaltuustolle laadittiin toimintasääntö ja nuorisovaltuuston toimintaa esiteltiin koulujen oppilaille. Kouluissa on aktiivista kerhotoimintaa. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa on kehitetty muun muassa kuukausittaisilla vapaamuotoisilla tapaamisilla, seurakokouksilla ja opistojen kursseilla.
			Hyödynnämme kolmatta sektoria enemmän alueiden kehittämisessä ja hoidossa	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Liikuntapaikkojen hoidossa teemme yhteistyötä seurojen ja yhdistysten kanssa.
			Perusturvakeskus on toimiva ja se tukee ja edistää kuntalaisten hyvinvointia.	Perusturvakeskus	Eläköityneen terveydenhoitajan tehtävä muutettiin lastensuojelun sosiaaliviraston viraksi. Virkaa ei ole useista hakuroista huolimatta saatu täytettyä pätevien hakijoiden puutteessa. Mikäli kaikki täyttämättömät virrat saataisiin täytettyä, olisi mitoitus Marinin hallitusohjelman tavoitteiden mukainen. Perusturvakeskuksen johtoryhmälle, esimiehille ja henkilökunnalle järjestettiin laatukoulutus. Hoidontarpeen arvion sähköinen järjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2019. Sähköinen toimeentulohakemus ja vammaispalveluhakemus otettiin käyttöön kesäkuussa 2019.

Loviisa vähentää kasvihuonekaasujen nettopäästöjä.

VALTUUSTOKAUDEN TAVOITTEET (1-4 VUOTTA)	TALOUSARVIOVUODEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	MITTARI / ARVIOINTI	KESKUSKOHTAISET TAVOITTEET (1 VUOSI)	VASTUUKESKUS	TOTEUMA 2019
Loviisa vähentää kasvihuonekaasujen nettopäästöjä.	Selvitetään Loviisan ilmastovaikutuksia.	Selvitys on tehty.	Kartoitetaan jo toteutettuja sekä potentiaalisia ilmastotoimia.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Selvitystä ei ole tehty.

5) Pidämme taloutemme tasapainossa ja väestökehityksen positiivisena.

Asukasmäärä kasvaa Loviisassa 300 henkilöllä ja veroprosentti on kilpailukykyinen.

VALTUUSTOKAUDEN TAVOITTEET (1-4 VUOTTA)	TALOUSARVIOVUODEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	MITTARI / ARVIOINTI	KESKUSKOHTAISET TAVOITTEET (1 VUOSI)	VASTUUKESKUS	TOTEUMA 2019
Asukasmäärä kasvaa Loviisassa 300 henkilöllä JA veroprosentti on kilpailukykyinen.	Asukasmäärä kasvaa 150 henkilöllä.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Panostamme vuokra-asuntojen laadukkuuteen ja tarjontaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Linja-autoaseman lainvoimaisessa asemakaavassa on muodostettu kaksi kerrostalotonttia. Asuntomessualueen kaavaluonnoksissa on kolme uutta kerrostalotonttia sekä useita monipuolisia taloyhtiötontteja.
			Julkinen liikenne on parempaa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus	Toteutimme Kyläkyyti-, Harrastebussi- ja Liityntälinjakokeilut. Valmistelimme uutta kilpailutusta.
	Henkilöstön hyvinvointia tuetaan ja lisätään.	Kysely, toteutunut tai ei toteutunut. Kaikkien kanssa käydään kehityskeskustelut vuosittain.	Esimiesten lukumäärä on pienempi ja yksiköt ovat suurempia.	Kaikki keskus	Uuden organisaation myötä hallinnollisten esimiesten lukumäärä on vähentynyt. Perusturvakeskuksen organisaatiouudistus astui voimaan syyskuussa.

			Panostamme hyvinvoivaan, osaavan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Kaikki keskuskeskukset	Henkilöstökysely on toteutettu. Esimiehiä on ohjeistettu käymään vuosittaiset kehityskeskustelut. Kehityskeskustelujen seuranta työkalu otettiin käyttöön syksyllä. Vuoden 2019 työhyvinvointiteemaan liittyen järjestettiin esimieskoulutuksia ja pidettiin erilaisia työkykyä tukevia ryhmiä. Kaupungin palkkataso muodostaa haasteen henkilöstön pysyvyyttä ja rekrytointia ajatellen.
	Talous on tasapainoinen.	Suunnitelmakauden (3 vuotta) tulos on 0 tai positiivinen.	Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Kaikki keskuskeskukset	Tarjolla olevia työkaluja ja ehdotuksia uusiksi toimintatavoiksi seurattiin ja kaupungille sopivien toimintatapojen käyttöön ottoa arvioitiin niin taloudellisesta kuin toiminnallisesta näkökulmasta. Kauko-ohjattu ilma-alusjärjestelmä (RPAS) otettiin tehokkaaseen käyttöön.
			Toimintamme on kustannustehokasta.	Kaikki keskuskeskukset	Organisaatiomuutoksen myötä prosesseja ja toimintatapoja kehitettiin. Talouden säännöllistä seuranta tehostettiin keskuksissa ja lautakunnissa. Henkilöstökuluissa on säästetty. Haemme keinoja toiminnan jatkuvaan tehostamiseen.

KAUPUNGINKANSLIAKESKUS

Vastuuhenkilö: Kaupunkikansliakeskuksen johtaja

Kaupunginkansliakeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Vuoden 2019 toteutetun organisaatiomuutoksen myötä talouspalveluiden vastuualue siirtyi kaupunginkansliakeskuksen alle, talouspalveluiden alaisuudessa olleet ruokahuolto- ja siivouspalvelut siirtyivät sivistys- ja hyvinvointikeskuksen alaisuuteen ja keskuksen esimiesten määrää vähennettiin. Kaupunginkansliakeskus oli varautunut organisaatiouudistuksen tuomaan lisääntyneeseen tukitarpeeseen keskuksissa. Kaupunginkansliakeskuksessa on kuitenkin vuoden aikana ollut poikkeuksellisen monia henkilöstövaihdoksia, mikä olennaisesti vaikutti käytettävissä oleviin henkilöstöresursseihin ja järjestelyihin tehtävien hoitamiseksi. Tilanteen johdosta tehtäviä oli priorisoitava eikä kaikkia toimenpiteitä kyetty toteuttamaan suunnitellusti.

Keväällä 2019 järjestettiin myös sekä eduskuntavaalit että europarlamenttivaalit.

Vuoden aikana panostettiin yhteistyön ja kumppanuuden vahvistamiseen työterveyshuollon kanssa. Painopisteenä oli erityisesti henkilöstön työssäpysyminen ja sen tukeminen sekä esimiesten tukeminen työkykyjohtamisen kehittämisessä. Henkilöstökyselyn koordinointi ja kyselyn tulosten perusteella tehtävien toimenpiteiden toteutuminen oli fokuksessa osana Great Place to Work®-hanketta. Koko kaupunginkansliakeskuksen henkilöstö on osallistunut keskuksen henkilöstökyselyn tulosten läpikäyntiin ja jatkotoimien työstämiseen.

Viestinnän osalta korostui edelleen sisäilma-asioihin ja koulujen rakentamiseen ja kunnostamiseen liittyvä viestinnän tarve. Päätöksentekoon liittyvässä viestinnässä painopistettä siirrettiin päätösten jälkeisestä tiedottamisesta ennakoivaan kokousasioiden esille nostamiseen. Aukkaiden osallistamista lisätiin muun muassa kyselyiden avulla. Tulevat asuntomessut näkyivät kaupungin markkinoinnissa messuilla, esitteissä ja ilmoituksissa. Asumista ja tonttitarjontaa mainostettiin erityisesti digitaalisilla kampanjoilla.

Riskianalyysi

Vuoden aikana realisoitui henkilöstön vaihtuvuuden ja sairaspoissaolojen myötä resurssi- ja osaamisvaje, joka jatkui edelleen vuoden 2020 alkupuolelle. Tilanteeseen kyettiin suuremmilta osin vastaamaan tehtävien uudelleen järjestelyillä ja tilapäisillä, myös keskusten rajat ylittävillä henkilöstöjärjestelyillä. Olennaisina riskeinä tunnistettiin osaamisvaje ja hiljaisen tiedon katoaminen sekä ajanpuute ja riskit henkilöstön työssäjaksamisen osalta. Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ja tulevien riskien minimoimiseksi jatkuvat vuonna 2020. Hieman suunniteltuja resursseja vapautui tukipalveluiden osalta, kun Sote- ja maakuntauudistus ei toteutunut odotetusti.

Myös valtakunnallisella tasolla on reagoitu kuntien taloudellisen tilanteen haasteisiin. Talouden tasapainottaminen siten, että kaupunki kykenee taloudellisesti tuottamaan lain vaatimien palveluiden lisäksi myös kaupungille vapaaehtoisia palveluja mahdollisimman hyvänlaatuisina, on vaativa tehtävä, joka edellyttää yhteisymmärrystä ja yhteistä tahtotilaa tavoiteltavista strategisista päämääristä.

Henkilöstöhallinnon osalta on havaittavissa yleisesti muuallakin tunnistetut rekrytoinnin haasteita monissa ammattiryhmissä. Saadakseen osaavia työnhakijoita kaupungin on panostettava toimenpiteisiin sekä työnantajakuvan kirkastamiseksi, että mahdollisimman kilpailukykyisen palkan maksamiseksi.

Uudistettu lainsäädäntö varsinkin Tiedonhallintalain ja Digipalvelulain osalta asettaa kaupungille monia velvoitteita vuodesta 2020 lähtien. Yllä kerrotun resurssipuutteen johdosta hankkeiden esivalmisteluja ei kyetty toteuttamaan suunnitellusti, mikä asettaa haasteita hankkeiden edistymiseksi säädettyssä aikataulussa.

Riskit liittyen kyberturvallisuuteen ja tietosuojaan ovat kasvaneet niin maailmanlaajuisesti kuin valtakunnallisestikin. Myös kaupungin organisaatiossa on todettu kasvua tietoturva- ja tietosuojaloukkausten yrityksissä, mutta tähän haasteeseen pystyttiin riittävän hyvin vastaamaan. Riskiä on minimoitu koulutuksella ja neuvonnalla, sekä osallistamalla asiaan liittyviin valmisteluharjoituksiin.

Kuntalaisten lisääntyvä tiedontarve ja asioiden aktiivinen käsittely muun muassa sosiaalisen median kanavia käyttäen asettaa haasteita organisaation viestinnälle ja ajantasaisen tiedon tuottamiselle.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Kaupunginkansliakeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

21120 Kaupunginkansliakeskus	TALOUSARVIO 2019	TA-MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Myyntituotot	3 500		3 500	16 404	12 904
Tuet ja avustukset	200 000		200 000	276 350	76 350
Muut toimintatuotot	103 922		103 922	69 463	-34 459
Toimintatuotot	307 422		307 422	362 217	54 795
<i>josta sisäiset</i>	<i>68 722</i>		<i>68 722</i>	<i>61 546</i>	<i>-7 176</i>
Henkilöstökulut	-1 613 510		-1 613 510	-1 589 087	24 423
Palvelujen ostot	-2 044 170		-2 044 170	-2 029 569	14 601
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 750		-69 750	-63 249	6 501
Avustukset	-33 000		-33 000	-40 500	-7 500
Muut toimintakulut	-351 182		-351 182	-367 863	-16 681
Toimintakulut	-4 111 612		-4 111 612	-4 090 268	21 344
<i>josta sisäiset</i>	<i>-294 452</i>		<i>-294 452</i>	<i>-301 227</i>	<i>-6 775</i>
Toimintakate	-3 804 190		-3 804 190	-3 728 051	76 139
<i>josta sisäiset</i>	<i>-225 730</i>		<i>-225 730</i>	<i>-239 681</i>	<i>-13 951</i>
Toimintakate ulkoinen	-3 578 460		-3 578 460	-3 488 370	90 090
Poistot ja arvonalentumiset	-90 389		-90 389	-18 783	71 606

Kaupunginkansliakeskus

211200

Kaupungin kansliapalvelut	TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOS- TEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
---------------------------	--------------------------	------------------	--------------------------------------	---------------------	-----------

Toimintatuotot	200		200	1 302	1 102
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-839 565		-839 565	-786 848	-52 718
<i>joista sisäiset</i>	-161 962		-161 962	-173 172	-11 210
Toimintakate	-839 365		-839 365	-785 546	-53 820
<i>joista sisäiset</i>	-161 962		-161 962	-173 172	
Toimintakate ulkoinen	-677 403	0	-677 403	-612 374	-51 616
Poistot ja arvonalentumi- set	- 5 939		- 5 939	- 5 939	
Kustannuslaskennalliset erät	447 332		447 332	427 455	19 876

211203

Tieto ja viestintäteknolo- giapalvelut	TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOS- TEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
---	--------------------------	------------------	--------------------------------------	---------------------	-----------

Toimintatuotot	18 020		18 020	30302	12 282
<i>joista sisäiset</i>	14 520		14 520	14 552	32
Toimintakulut	-989 080		-989 080	-988 923	157
<i>joista sisäiset</i>	-9 055		-9 055	-3 413	5 642
Toimintakate	-971 060	0	-971 060	-958 621	12 439
<i>joista sisäiset</i>	5 465	0	5 465	11 139	5 674
Toimintakate ulkoinen	-976 525		-976 525	-969 760	-12 850
Poistot ja arvonalentumi- set	- 12 850		- 12 850	- 12 844	6
Kustannuslaskennalliset erät	965 721		965 721	940 510	24 962

211240

Talousohjelmat

TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOS- TEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
--------------------------	------------------	--------------------------------------	---------------------	-----------

Toimintatuotot	47 492		47 492	40 289	-7 203
<i>joista sisäiset</i>	47 492		47 492	33 588	-13 904
Toimintakulut	-691 355		-691 355	-671 932	19 423
<i>joista sisäiset</i>	-77 752		-77 752	-73 051	4 701
Toimintakate	-643 863	0	-643 863	-631 643	12 220
<i>joista sisäiset</i>	-30 260		-30 260	-39 463	-9 203
Toimintakate ulkoinen	-613 603		-613 603	-592 180	-21 423
Poistot ja arvonalentumiset	- 71 600	-	71 600	0	71 600
Kustannuslaskennalliset erät					

2112011

Viestintä

TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOS- TEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
--------------------------	------------------	--------------------------------------	---------------------	-----------

Toimintatuotot			3	-3	
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-395 551		-395 551	-342 716	-52 835
<i>joista sisäiset</i>				-1 434	
Toimintakate	-395 551		-395 551	-342 713	-52 838
<i>joista sisäiset</i>				-1 434	
Toimintakate ulkoinen	-395 551		-395 551	-341 279	-54 272
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	216 683		216 683	179 546	-52 838

2112021

Henkilöstöyksikkö	TALOUS- ARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	211 710		211 710	290 323	-78 613
<i>joista sisäiset</i>	6 710		6 710	13 407	-6 697
Toimintakulut	-1 151 552		-1 151 552	-1 299 851	148 298
<i>joista sisäiset</i>	-44 057		-44 057	-50 158	6 100
Toimintakate	-939 842		-939 842	-1 009 528	69 685
<i>joista sisäiset</i>	-37 347		-37 347	-36 751	-597
Toimintakate ulkoi- nen	-902 495		-902 495	-972 777	70 282
Poistot ja arvonalen- tumisot					
Kustannuslaskennalli- set erät	1 119 952		1 119 952	1 007 476	112 476

Toimintatuottojen toteutuminen

Kaupunginkansliakeskuksen toimintatulot ovat toteutuneet lähes talousarvion mukaisesti.

Toimintakulujen toteutuminen

Kaupunginkansliakeskuksen toimintamenot ovat toteutuneet hieman talousarviossa ennakoitua pienempinä, säästö liittyy lähinnä täyttämättä olleisiin virkoihin / toimiin.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Henkilöstömenoissa on saavutettu säästöä. Suurimmaksi osaksi säästö johtuu siitä, että vuoden aikana on ollut täyttämättä olevia virkoja ja toimia.

Toimintakatteen toteutuminen

Kaupunginkansliakeskuksen osalta toimintakate on henkilöstömenojen säästöjen myötä toteutunut ennakoitua parempana.

PERUSTURVAKESKUS

Vastuuhenkilö: perusturvajohtaja

Perusturvakeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Suuret ja nopeasti tapahtuneet valtakunnalliset muutokset asettivat haasteita perusturvakeskuksen toiminnan kehitystyölle vuonna 2019. Vuoden aikana pääministeri Sipilän hallitus erosi ja samalla kaatui valmisteltu maakunta- ja soteuudistus. Pääministeri Rinteen hallitusohjelma loi uudet raamit sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukselle ja myös Loviisan kaupungin perusturvakeskuksen kehittämiseksi. Varsinkin suunnitellusta valinnanvapaudesta luopuminen ja peruspalveluihin panostamisen tärkeyden esiin nostaminen antoivat julkiselle terveydenhuollolle ja sen toiminnan kehittämiseksi helpommin omaksuttavissa olevan suunnan. Kehitystyö kuitenkin pysähtyi jälleen Rinteen hallituksen erottua. Vasta syksyllä saatiin valtakunnallista kehitystyötä hiljalleen käyntiin pääministeri Marinin hallituksen päätettyä jatkaa samalla hallitusohjelmalla kuin aiempi hallitus.

Toimintavuoden lopulla valmistui sosiaali- ja terveysministeriön erillisselvitys koskien Uuttamaata, pääkaupunkiseutua ja Helsingin kaupunkia sekä niiden mahdollisuutta jatkossa toimia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäjinä. Selvityksen tuloksena esitettiin erillisratkaisua, jossa Uudellamaalla sote-uudistuksen jälkeen palveluiden järjestämisestä huolehtii Helsingin kaupunki ja neljä itsehallintoaluetta. Näistä itsehallintoalueista yksi olisi Itä-Uusimaa. Jatkovalmisteluesitys tuki hyvin jo Itä-Uudellamaalla aloitettua yhteistyötä. Alueellisen yhteistyön lisäämiseksi on perusturvakeskuksessa osallistuttu aktiivisesti eri hankkeisiin, kuten alueellisen apuvälineyksikön ja yhteisten sairaansijojen kehittämiseen. Alueellisen kotisairaalan kehittämisessä on kannettu päävastuu. Yhteistyötä on lisätty myös sosiaalipalveluissa. Itä-Uudenmaan kuntien vammaispalveluista on tehty nykytilan kartoitus ja lisäksi on käynnistetty hanke, jolla tähdätään yhteisten kriteerien, ohjeistusten ja toimintatapojen luomiseen.

Osana kaupungin organisaatiomuutosta perusturvakeskuksessa tehtiin myös organisaatiomuutos. Organisaatiomuutoksessa perusturvakeskuksen organisaatiota selkeytettiin ja esimiesten määrää ja tasoja vähennettiin. Organisaatiomuutos onnistui suurimmalta osin oikein hyvin.

Koko perusturvakeskuksen tavoitteena oli asiakkaan palvelukokemuksen parantaminen osana laatu-työtä. Keskuksessa käynnistettiin toimintavuonna pitkäaikainen kehitystyö laadun parantamiseksi. Ensimmäisenä kehitysaskelena koko henkilökunta osallistui koulutus- ja kehitystyöpajoihin, joissa käytiin läpi sitä, mistä asiakaskokemus muodostuu, mitkä ovat perusturvakeskuksen ydinprosessit, toiminnan poikkeamat ja mittarit, joilla toimintaa seurataan. Kehitystyötä jatketaan näiden teemojen kehitystarpeiden ympärillä kohti jatkuvan parantamisen toimintamallia.

Toimintaa tehostavien toimintamallien kehittämistä on myös jatkettu. Palvelujen saatavuutta on parannettu paljon muun muassa puhelinpalveluun kohdistuvilla muutoksilla. Sähköisessä asiointissa on siirrytty uuteen aikakauteen, kun käyttöön on otettu ympäri vuorokauden kuntalaisten käytössä oleva sähköinen hoidontarpeen arviointi. Tekoälyyn pohjautuva työkalu arvioi kuntalaisten hoidontarvetta sekä ohjaa ja neuvoo itsehoidossa. Osana toimintamallien kehittämistä valmisteltiin perusturvakeskuksen apteekin toiminnan siirtämistä HUS-Apteekin hoidettavaksi alkaen 1.1.2020. Emil-kodin toiminta loppui ennen joulua 2019.

Haasteita perusturvakeskuksen toimintaan on aiheuttanut tiettyjen ammattiryhmien henkilökunnan saatavuusongelmat. Perusturvakeskus ei ole vuosiin kärsinyt lääkärivajeesta mutta kyseessä olevan vuoden aikana ei perusturvakeskus onnistunut rekrytoimaan riittävästi lääkäreitä. Lisäksi sosiaalipalvelut on kärsinyt resurssivajeesta. Muuten rekrytoinneissa onnistuttiin hyvin.

Riskianalyysi

Talousarviota tehdessä järjestämisvastuun ajateltiin siirtyvän kunnilta maakunnille parin vuoden sisällä. Uudistuksen voimaantulon viivästymisen riski realisoitui jälleen kerran. Perusturvakeskuksessa oli tunnistettu jo toimintasuunnitelmaa tehdessä myös muita maakunta- ja sote-uudistuksen epävarmuustekijöitä. Sitä, että hallitus kaatui kahteen kertaan saman vuoden aikana, ei toki osattu ennustaa. Loviisan kaupungin perusturvakeskus ei kuitenkaan antanut valtakunnallisten muutosten pysäyttää sen omaa kehitystyötä. Mikään perusturvakeskuksen kehittämishanke ei ollut vastoin voimaan jääneen hallitusohjelman tavoitteita, vaan ne itseasiassa tukivat hyvin jo aiemmin aloitettuja omia kehityshankkeita. Toetutuneen riskin vaikutus jäi vähäiseksi.

Erillisselvityksen valmistuminen ja sen esittämä neljän itsehallintoalueen ja Helsingin malli sopivat hyvin toimintavuoden tavoitteena olleeseen alueellisen yhteistyön lisäämiseen. Alueen kuntien välisen yhteistyön toimimattomuuteen liittyy edelleen riskejä, mutta se on hidastanut vain vähän hankkeiden eteenpäin viemistä. Suurimmalta osalta yhteistyö on ollut toimivaa ja vienyt kehitystä eteenpäin koko alueella.

Henkilökunnan sitoutuneisuus muutoksiin ja kehitystyöhön on pysynyt hyvällä tasolla. Resurssiongelmien liittyvät riskit ovat realisoituneet henkilökunnan huonovointisuutena. Osittain lääkärivastaanottojen lääkärivajetta on pystytty paikkaamaan vuokralääkäreiden avulla. Perusturvakeskus on lisäksi ostanut lääkärin työvoimaa päihdetyöhön ja alueen yksityisten hoivayksiköiden lääkäripalveluiden turvaamiseksi. Lääkärivajeeseen on myös yritetty vastata toimintaa keskittämällä. Tälle haastetta on aiheuttanut päätös Koskenkylän sivupisteen aukiolon jatkamisesta. Sosiaalityöntekijöiden resurssipulasta on selvitty tukitoimien, henkilökunnan joustavuuden ja sosiaaliohjaajien työpanoksen lisäämisen avulla. Sosiaalityöntekijän työpanosta ei ole ollut mahdollista ostaa.

Henkilökuntaa on pyritty sitouttamaan ja palkitsemaan muun muassa antamalla kaikille siihen soveltuville ammattiryhmille mahdollisuus tehdä liukuvaa työaikaa ja tiettyjen ammattiryhmien palkkojen tarkistuksilla. Henkilöstökyselyssä esiin tulleita onnistumisia ja kehityskohtia on nostettu esiin ja kehittämistoimenpiteitä on käynnistetty koko keskuksen henkilökunnan kanssa.

Taloudellinen riski realisoitui vuonna 2019, sillä talousarvio ylitettiin 210 730 eurolla.

Perusturvakeskuksen ei kuitenkaan tarvinnut hakea lisämäärärahaa, sillä summa alittaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa määritellyn 0,5 % ulkoisesta toimintakatteesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Perusturvakeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

2113 Perusturvakeskus

	TALOUSAR- VIO 2019	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄ- TÖS 2019	POIKKEAMA
Myyntituotot	3 228 965		3 228 965	4 300 483	-1 071 518
Maksutuotot	4 273 785		4 273 785	4 238 934	34 851
Tuet ja avustukset	201 000		201 000	114 169	86 831
Vuokratuotot	561 250		561 250	613 905	-52 655
Muut toimintatuotot	40 440		40 440	117 112	-76 672
Toimintatuotot yhteensä	8 305 440		8 305 440	9 384 604	-1079 164
<i>joista sisäiset</i>	-		-	372 586	-372 586
Henkilöstökulut	-17 930 434		-17 930 434	-17 745 448	-184 986
Palveluiden ostot	-33 647 942		-33 647 942	-34 799 047	1 151 106
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 298 130		-1 298 130	-1 516 747	218 617
Avustukset	-1 832 900		-1 832 900	-2 005 897	172 997
Muut toimintakulut	-3 425 410		-3 425 410	-3 110 272	-315 338
Toimintakulut yhteensä	-58 134 816		-58 134 816	-59 177 212	1 042 396
<i>joista sisäiset</i>	-4 616 588		-4 616 588	-4 741 676	125 088
Toimintakate	-49 829 376		-49 829 376	-49 792 608	-36 768
<i>joista sisäiset</i>	-4 616 588		-4 616 588	-4 369 090	-247 498
Toimintakate ulkoinen	-45 212 788		-45 212 788	-45 423 518	-210 730
Poistot ja arvonalentumiset	-53 140		-53 140	28 871	-24 269
Kustannuslaskennalliset erät	-999 856		-999 856	-1 112 213	112 357

Toimintatuottojen toteutuminen

Myyntituotot toteutuivat budjetoitua suurempina sekä aikaisempien kotikuntakorvausten ja yhteistoi-
minta-alueen osalta, että rintamaveteraaneille suunnattujen korvausten osalta.

Osa perusturvakeskuksen tiloista on vuokrattu ulkopuoliselle toimijalle, josta saimme budjetoitua enem-
män tuloja.

Toimintakulujen toteutuminen

Toimintakulut eivät toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Ulkoiset kulut ylittivät budjetin 917 308 eu-
rolla. Suurimmat ylitykset näkyvät sosiaalitoimen asiakaspalvelujen ostoissa, asiakaskuljetuksissa ja
avustuksissa, terveydenhuollon lääkkeissä ja hoitotarvikkeissa sekä siinä, että yhteenlaskettuna seniori-
palveluiden palkka- ja vuokratyövoimakustannukset ylittävät talousarvion. Luottotappioiden määrä oli-
vat tänäkin vuonna suuret ja näihin olisi syytä kiinnittää huomiota vastaisuudessa.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Henkilöstökulut ei varsinaisesti ylittänyt talousarvion, mutta kun niihin lisätään työvoiman vuokrakulut (koostuu pääosin sijaisista) kulut ovat noin 228 000 euroa budjetoitua enemmän. Sijaisten tarve näkyy senioripalveluissa.

Toimintakatteen toteutuminen

Ulkoinen toimintakate ylittää talousarvion 210 730 eurolla. Perusturvakeskuksen ei kuitenkaan tarvinnut hakea lisämäärärahaa, sillä summa alittaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa määritellyn 0,5 % ulkoisesta toimintakatteesta.

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2019 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Perusturvakeskuksen toiminnan painopisteet:

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset	Senioripalveluiden imagoa parannetaan.	Kehitetään sosiaalisen median käyttöä.	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö ja lähiesimiehet	Sosiaalisen median käyttöä lisättiin. Facebook-sivuja pidetään ajan tasalla kaikissa yksiköissä, joissa ne ovat käytössä. Näkyvyyttä saatiin paikallislehtien lisäksi SuPer-lehdessä ja televisiossa.
		Yhteistyö yksityisten palveluntuottajien kanssa parannetaan.	Palvelusetelien käyttöä tuodaan esille ja yksityisten palveluntuottajien käyttöä lisätään.	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset olivat senioripalveluissa hyvät. Esimiehet kävivät läpi tuloksia henkilökunnan kanssa ja miettivät yhdessä heidän kanssaan, miten vielä voidaan parantaa hoidon laatua. Palvelusetelien käyttöä lisättiin kotihoidossa.

Edistämme lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia.

KESKUKSEN AVAINAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuualue / -henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia lisätään.	Hyvinvointikertomuksen indikaattoritieto (kouluterveyskysely)	Lasten, nuorten ja perheiden terveellisiä elintapoja edistetään ja nuorten päihteettömyyttä vahvistetaan.	Nuorten lisääntymisterveyden kehittämissuunnitelma: ilmainen ehkäisy alle 25-vuotiaille.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Loviisalaisille ja lapinjärveläisille alle 25-vuotiaille nuorille on tarjottu ilmaista ehkäisyä helmikuusta 2019 lukien. Palvelu on ollut hyvin suosittu. Nuorten lisääntymisterveyden kehittämissuunnitelma valmistui osana koko väestöä koskevaa lisääntymisterveyden suunnitelmaa.
			Päivitetään ehkäisevän mielensterveys- ja päihdetyön ohjelma.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Ehkäisevä mielensterveys- ja päihdeohjelma päivitettiin. Se hyväksyttiin Loviisan kaupunginhallituksessa 12.8.2019 ja kaupunginvaltuustossa 18.9.2019.
		Lasten, nuorten ja perheiden elämänhallintaa vahvistetaan ja kasvuympäristöstä tulee turvallinen.	Perhekeskukseen kehitetään kohtaamispaikkatoimintaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Osallistutaan Itä-Uudenmaan kuntien ja HYKS nuorisopsykiatrian yhteishankkeeseen "Nuorten mielensterveyden tuen tarpeen varhainen tunnistaminen ja hoito".	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Perhekeskuksessa toimi aktiivisesti koko vuoden vauvakerho. Loviisan kaupunki on ollut mukana Itä-Uudenmaan kuntien ja HUS nuorisopsykiatrian yhteishankkeessa, joka käynnistyi jo syksyllä 2018. Hankkeeseen liittyvä IPC-menetelmäkoulutus pidettiin syksyllä 2019 yhdessä Keski-Uudenmaan kuntien kanssa.
			Lapsiystävällinen kunta.	Täytetään Unicefin kriteerit.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuualue / -henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Päätöksenteossa otetaan käyttöön yritysvaikutusten arviointiprosessi (Yrva).	Toteutunut, ei toteutunut.	Yritysvaikutusten arviointiprosessi otetaan käyttöön.	Teemme yritysvaikutusten arvioinnin asioiden valmistelun yhteydessä, silloin kun se on tarkoituksenmukaista.	Perusturvalautakunta sekä perusturvajohtaja	Tätä ei aloitettu omana projektina, vaan se etenee osana kaupungin projektia. Ihmisvaikutusten arviointia hyödynnettiin Koskenkylän terveystalon siirron valmistelussa.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuualautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Perusturvakeskus on toimiva ja se tukee ja edistää kuntalaisten hyvinvointia.	Hyvinvointikertomuksen indikaattoritieto	Tarjotaan asiakaslähtöiset ja joustavat palvelut lapsille, nuorille ja perheille.	Palvelusetelit otetaan käyttöön osana lapsiperheiden kotipalvelua.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö	Palveluseteliä ei otettu käyttöön lapsiperheiden kotipalvelussa palvelusetelituottajan yhteiskilpailutuksessa ilmenneiden ongelmien vuoksi.
		Lastensuojelutyö on laadukasta ja lastensuojelun työntekijöillä on riittävästi aikaa kullekin asiakaslapselle tai asiakasnuorelle	Palkataan lastensuojeluun yksi sosiaalityöntekijä lisää, jolloin asiakasmitoitus on suosittujen mukainen.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä	Eläköityneen terveydenhoitajan tehtävä muutettiin lastensuojelun sosiaalityöntekijän viraksi. Virkaa ei ole useista hakukerroista huolimatta saatu täytettyä pätevien hakijoiden puuttuessa. Mikäli kaikki täyttämättömät virat saataisiin täytettyä, olisi mitoitus Marinin hallitusohjelman tavoitteiden mukainen.
		Yhteistyötä ja kotiin annettavaa palvelumuotoa lisätään psykososiaalisissa palveluissa.	Päihde-, mielenterveys- ja sosiaalipalvelut työskentelevät yhdessä ja kehittävät yhdessä toimintamalleja.	Perusturvalautakunta sekä työikäisten palveluiden päällikkö	Päihde- ja mielenterveyspotilaiden uusi toimintamalli otetaan käyttöön vuoden 2020 aikana. Mielenterveys- ja päihdepotilaiden VIPA-toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä muiden kuntien kanssa ja sitä on asteittain jalkautettu vastaanotoille. Vakioidut mittarit on otettu hiljalleen käyttöön. Tehoavon tiimi on vakiinnuttanut toimintaansa ja kokoontuu kolmen viikon välein.
		Hyvinvointia edistävää työtä vahvistetaan.	Kotona tapahtuvaan kuntoutukseen panostetaan erityisesti ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa kehitetään.	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö, palveluvastaava ja fysioterapeutti	Yhteistyötä kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten kanssa lisätin, muun muassa seurakunnan kanssa on kehitteillä leskeksi jääneille esite palveluista. Kuntoutukseen on panostettu ja henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti kuntouttavaan työotteeseen. Palkattiin toimintaterapeutti.
Asiakastytytyväisyykselyn tulokset.	Tavoitettavuutta lisätään.	Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa pidennetään aukioloaika yhtenä päivänä viikossa kello kuuteen.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö	Pidennetyt aukiolon valmistelu jatkuu vielä vuonna 2020, jolloin se on tarkoitus ottaa käyttöön.	
	Otetaan loikka kohti laajempia sähköisiä palveluja.	Henkilökuntaa koulutetaan ja motivoidaan sähköisten palvelujen käyttöön ja toimintatavan edistämiseen.	Perusturvalautakunta sekä työikäisten palveluiden päällikkö	Hoidon tarpeen arvion sähköinen järjestelmä Klinik Pro otettiin käyttöön syksyllä 2019. Sähköinen toimeentulotukihakemus ja vammaispalveluhakemus otettiin käyttöön kesäkuussa 2019.	
	Asiakkaiden palvelukokemusta parannetaan.	Henkilökunnalle tarjotaan asiakaspalvelukoulutusta.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö	Perusturvakeskuksen johtoryhmälle ja esimiehille järjestettiin laatu-koulutus kevään aikana. Henkilökunnan koulutus oli syksyllä ja koulutuksen jälkeen oli palautetilaisuus esimiehille. Työpajat jatkuvat vuonna 2020.	

Talous on tasapainoinen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Toimintamme on kustannustehokasta.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset. Osavuosikatsaukset ja tilinpäätöstiedot.	Teknologian käyttöä parannetaan.	Lääkkeiden annosjakelun käyttöä lisätään ja virtuaalisia kotihoitokäyntejä kokeillaan (pilottihanke 2019).	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö ja kotihoidon ohjaaja	Lääkkeiden annosjakelun käyttöä lisättiin kotihoidossa ja kokemus virtuaalihoidon pilottihankkeesta oli positiivinen. Virtuaalihoito jatkuu pilottihankkeen jälkeen yhtenä toimintamuotona kotihoidossa.
		Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Seuraamme jatkuvasti taloutta.	Perusturvalautakunta sekä perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt	Taloutta seurataan jatkuvasti.

PERUSTURVAKESKUS VASTUUALUEITTAIN

Hallinto ja terveyden edistäminen

Vastuuhenkilö: perusturvajohtaja

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Perusturvakeskuksen hallinto on omalta osaltaan osallistunut Uudenmaan, pääkaupunkiseudun ja Helsingin erilliskäytöksen selvityksen tekoon. Hallinto on myös valmistellut ja antanut lausuntoja useaan eri lausuntopyyntöön, jotka koskivat esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon järjestämistapaa ja myös erilaisia lakimuutosehdotuksia.

Hallinnosta on pyritty informoimaan henkilökuntaa aina, kun jotain uutta tapahtuu valtakunnan tasolla, mutta myös omien ja alueellisten kehityshankkeiden etenemisestä. Hallinto on suunnitellut asiakaspalvelun parantamiseen tähtäävän laatutyön koulutus- ja työpajakokonaisuuden ja mahdollistanut koko henkilökunnan osallistumisen siihen. Lisäksi hallinnon henkilökunta on myös itse osallistunut laatutyöpajoihin ja myös muuhun laatutyön kehittämiseen. Hallinto on myös osallistunut sähköisten palveluiden kehittämiseen.

Toimintavuonna hallinnon toiminnassa on korostunut ostopalveluiden valvonta julkisuuteen tulleiden väärinkäytösten takia. Paikallisessa toiminnassa ei löytynyt mitään kovin huolestuttavaa, mutta valvontaa tehostettiin ja kehitettiin myös Loviisassa. Valvonnassa tehtiin yhteistyötä Itä-Uudenmaan kuntien lisäksi myös muiden Uudenmaan kuntien kanssa muun muassa lastensuojelun sijaishuoltoyksiköiden osalta.

Kyseessä olevana vuonna on myös viety eteenpäin suuria tietojärjestelmähankkeita. Keskuksen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus kaipaa uudistamista, ja suuri selvitystyö maakunnalliseen potilastietojärjestelmäkokonaisuus Apottiin liittymisestä tehtiin vuonna 2019. Sosiaalihuollon kansalliseen arkistoon liittymisen hanketta vietiin myös eteenpäin, samoin hammashuollon vanhojen potilastietojen siirtämistä kansalliseen arkistoon.

Vuonna 2019 jatkettiin myös alueellisen vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolakien mukaisten kuljetusten kilpailuttamisen valmistelua. Tässä pitkäkestoisessa valmistelussa on annettu erityisen paljon osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kuntalaisille ja kuljetusalan yrityksille.

Koko kaupunkia palvelleeseen hyvinvointikoordinaattorin siirtyminen eläkkeelle ja hänen työtehtäviensä jakaminen perusturvakeskuksen sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen välillä ovat myös työllistäneet hallintoa kyseessä olevana vuonna. Hallinnon henkilökunnassa tapahtuu myös muita muutoksia tulevaisuudessa, kun vuoden lopussa käynnistettiin yhteistyö rekrytointiyhtiön kanssa uuden johtavan lääkärin rekrytoimiseksi.

Riskianalyysi

Sen riski, että kehitystyötä ja isoja ratkaisuja joudutaan tekemään ilman voimassa olevaa lainsäädäntöä, toteutui hallituksen kaaduttua kahteen kertaan kyseessä olevana vuonna. Se, että perusturvakeskuksen aloittamat kehityshankkeet olisivat olleet esimerkiksi turhia sosiaali- ja terveydenhuoltouudistusta ajatellen, ei toteutunut. Aloitettujen hankkeiden tukevat hyvin voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteita, samoin erillisselvityksen jatkovalmistelua.

Tietojärjestelmien riskit toteutuivat teknisinä ongelmina. Syksyllä perusturvakeskuksen palvelinpalveluun tehtiin riskiä vähentäviä muutoksia. Riski ei kuitenkaan poistunut, kun keskuksen kolmesta käytössä olevasta järjestelmästä kaksi on väistyneitä järjestelmiä, jotka kummatkin tulisi vaihtaa uusiin järjestelmiin. Riskejä liittyy myös uuden tietojärjestelmän hankintaan. Maakunnallinen sosiaali- ja terveyden-

huollon yhteinen tietojärjestelmä Apotti olisi toiminnallisesta ja potilasturvallisuuden näkökulmasta paras vaihtoehto, mutta siihen liittyy isoa kulujen kasvua ja epäselvyyttä siitä, miten osakkeille käy sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksessa ja erillisratkaisussa.

Hyvinvointikoordinaattorin eläköitymiseen liittyvä uusi toimintatapa ja työnjako herättävät huolta siitä, miten jatkossa kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hoidetaan.

Hankintojen kilpailuttamisessa on aina myös riskejä, mutta riskien realisoitumista on pyritty vähentämään osallistamalla alueellisiin kilpailutuksiin ja hyödyntämällä loppuvuonna kaupungille palkattua hankinta-asiantuntijaa.

Hallinnon työntekijämuutosten riski realisoitui, kun johtava lääkäri ilmoitti luopuvansa virasta. Uuden johtavan lääkärin rekrytoinnin haasteita ja sen riskiä, että rekrytoinnissa epäonnistutaan tai se kestää kovin kauan, pyritään vähentämään käyttämällä rekrytointiyrityksen palveluja.

Perusturvalautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/ kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 7.6.2018 §10			
Stenvall Patrik	11/11	Thesslund Stefan	
Lindell Armi	6/11	Kalleinen Kristiina	
Grundström Ben	7/11	Bruce Marina	2
Relander Ilkka	10/11	Rosenberg Thomas	
Sederholm Eva	8/11	Starck-Kastrén Marina	
Lammi Pirjo	7/11	Selander Leena	2
Lindroos Johannes	10/11	Valokivi Kaj	
Haverinen Katri	10/11	Bärlund Päivi	1
Kouvo Katja	9/11	Kouvo Ilkka	
Rönkkö Anne	8/11	Onnila Ulla	1
Gustafsson Johan	11/11	Gammals Erik	

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Päätöksenteossa otetaan käyttöön yritysvaikutusten arviointiprosessi (Yrva).	Toteutunut, ei toteutunut.	Yritysvaikutusten arviointiprosessi otetaan käyttöön.	Teemme yritysvaikutusten arvioinnin asioiden valmistelun yhteydessä, silloin kun se on tarkoituksenmukaista.	Perusturvalautakunta sekä perusturvajohtaja	Tätä ei aloitettu omana projektina, vaan se etenee osana kaupungin projektia. Ihmisvaikutusten arviointia hyödynnettiin Koskenkylän terveystalon siirron valmistelussa.
Talous on tasapainoinen.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Toimintamme on kustannustehokasta.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset. Osavuosisikatukset ja tilinpäätöstiedot.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Seuraamme jatkuvasti taloutta.	Perusturvalautakunta sekä perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt	Taloutta seurataan jatkuvasti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21130 Hallinto ja terveyden edistäminen

	TALOUSAR- VIO 2019	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄ- TÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	11 600		11 600	58 750	-47 150
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-1 381 751		-1 381 750	-1 242 633	-139 117
<i>joista sisäiset</i>	-113 631		-113 631	-109 947	-3 684
Toimintakate	-1 370 151		-1 370 151	-1 183 883	-186 267
<i>joista sisäiset</i>	-113 631		-113 631	-109 947	-3 684
Toimintakate ulkoinen	-1 256 520		-1 256 520	-1 073 937	-182 583
Poistot ja arvonalentumiset	-24 270		-24 270	-	-24 270
Kustannuslaskennalliset erät	1 397 961		1 397 961	1 183 885	214 076

Osa perusturvakeskuksen tiloista on vuokrattu ulkopuoliselle toimijalle, josta saimme budjetoitua enemmän tuloja. Järjestelmien lisenssi- ja ylläpitokustannukset jäivät alle talousarvion.

Lasten ja nuorten palvelut

Vastuhenkilö: palvelupäällikkö

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Vuonna 2019 sekä alueellista että paikallista toiminnan kehittämistä haittasi epävarmuus tulevasta sote-uudistuksen kaaduttua. Uudenmaan kunnat päättivät kuitenkin lasten ja nuorten palveluiden osalta jatkaa yhteistyötä, josta on ollut hyviä kokemuksia. Uudenmaan kuntien perhekeskuskehittäjäverkosto jatkoi toimintaansa sote-uudistuksen kaatumisesta huolimatta koko vuoden. Loviisasta toimitaan osallistui palvelupäällikkö, joka toimi verkoston varapuheenjohtajana.

Vuoden 2019 aikana LAPE-hanke jatkui niin, että hankkeen tulokset siirrettiin käytännön työhön. Lisäksi järjestettiin päättäjille ja johdolle suunnattuja LAPE-akatemia-tilaisuuksia. LAPE-hankkeessa yhdistettiin pääkaupunkiseudun ja muun Uudenmaan hankkeet siten, että Uudellemaalle muodostettiin yksi yhteinen ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimi Loviisan kaupungin palvelupäällikkö. Kuntien LAPE-hankkeeseen liittynyt toiminta päättyi vuoden 2018 lopussa. Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan LAPE-ryhmän toiminnan päätyttyä yhteistoiminta-alueella toimintaansa jatkoi Loviisan kaupungin sivistys- ja hyvinvointikeskuksen ja perusturvakeskuksen ja Lapinjärven kunnan sivistystoimen ja perusturvajaoston yhteensovittama johtoryhmä, joka kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2019.

Uudenmaan kunnat kilpailuttivat Helsingin kaupungin johdolla lastensuojelun sijaishuollon ympärivuorokautiset palvelut dynaamisena järjestelyinä loppuvuodesta 2019. Dynaaminen järjestely päätettiin avata syksyllä 2019, ja uudet palveluntuottajat valittiin joulukuussa 2019. Valitettavasti lastensuojelun sijaishuollon vuorokausihinnat ovat nousseet arvioitua enemmän. Uudenmaan yhteisessä kilpailutuksessa mukana olleet kunnat ovat mukana puitesopimuksen yhteisessä johtoryhmässä, joka hoitaa sopimusvalvonnan. Yhteiseen kilpailutukseen liittyen Uudenmaan kilpailutuksessa mukana olleet kunnat hoitivat yhdessä myös sijaishuoltopaikkojen valvonnan, jota varten perustettiin yhteinen valvontatyöryhmä. Uudenmaan kuntien yhteistä sijaishuoltopaikkojen valvontaa on jatkossa tarkoitus kehittää edelleen. Yhteisestä valvonnasta on erittäin suuri etu etenkin Loviisan kokoisille kunnille, joilla ei ole valvontaan erikoistunutta henkilökuntaa.

Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille loviisalaisille ja lapinjärveläisille otettiin käyttöön helmikuussa. Se on ollut erittäin suosittua ja saanut paljon positiivista palautetta. Etenkin terveydenhoitajien ilman ajanvarausta toiminut ehkäisyneuvonnan vastaanotto kerran viikossa on ollut nuorten keskuudessa suosittu. Ilmaisen ehkäisyn asiakkaita oli 386, lukuun ei sisälly ehkäisytablettien aloituksia (3 kuukautta), jotka ovat jo aiemmin olleet maksuttomia. Kustannukset ilmaisesta ehkäisystä olivat ensimmäisen 10 kuukauden ajalta noin 23 000 euroa. Ilmaisen ehkäisyn tarjoaminen alle 25-vuotiaille on asetettu tavoitteeksi Marinin hallituksen hallitusohjelmaan.

Klink Pro -ohjelma otettiin käyttöön äitiys- ja lastenneuvoloissa syksyllä 2019. Järjestelmän käyttöä tulisi markkinoida nykyistä enemmän, jotta sen käyttö nykyisestä vielä lisääntyisi.

Perusturvakeskuksen organisaatiouudistuksen myötä lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun lähiesimiehen virka lakkautettiin ja lasten ja nuorten palveluissa aloitti 1.9. johtava sosiaalityöntekijä.

Lapsiperheiden sosiaalityön sekä lastensuojelun tilanne oli koko vuoden 2019 haasteellinen, sillä avoinna oleviin sosiaalityöntekijöiden virkoihin ei ollut kelpoisuusehdot täyttäneitä hakijoita. Lokakuun alusta nostettiin sosiaalityöntekijöiden palkkoja ja mahdollistettiin etätöiden tekeminen rajoitetusti. Tästä huolimatta virkoihin ei ollut hakijoita. Vuoden lopussa lapsiperheiden sosiaalityössä ja lastensuojelussa oli täyttämättä kolme sosiaalityöntekijän virkaa, minkä vuoksi esimerkiksi joulukuussa lastensuojelun sosiaalityöntekijöillä oli keskimäärin 54 lasta työntekijää kohden (johtavan sosiaalityöntekijän työpanokseksi oli laskettu 0,5, vaikka toimenkuvauksen mukaan työpanoksen tulisi olla enintään 0,3) ja lapsiperheiden sosiaalityössä 50 lasta työntekijää kohden.

Marinin hallitusohjelman mukaan lastensuojeluun tullaan säätämään vähittäin kiristyvä vähimmäishenkilökuntamitoitus: vuonna 2022 tavoite on 35 lasta/työntekijä. Lopullinen tavoite on 30 lasta/työntekijä. Mikäli nykyiset virat saataisiin täytettyä, yhteistoiminta-alue täyttäisi hallitusohjelman vaatimukset.

Työntekijäpulasta johtuen lastensuojelulain määräaikoja ei kaikilta osin kyetty noudattamaan. Lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten hoitovuorokausien määrä yhteistoiminta-alueella nousi edellisvuodesta 955 hoitovuorokaudella. Vuonna 2019 sijoitettujen lasten hoitovuorokausien määrä yhteistoiminta-alueella oli yhteensä 5 040. Lastensuojelun sijaishuollon kustannusten nousu edellisvuoteen verrattuna oli noin 300 000 euroa.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Edistämme lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuualueen /henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia lisätään.	Hyvinvointikertomuksen indikaattoritieto (kouluterveyskysely)	Lasten, nuorten ja perheiden terveellisiä elintapoja edistetään ja nuorten päihteettömyyttä vahvistetaan.	Nuorten lisääntymisterveyden kehittämissuunnitelma: ilmainen ehkäisy alle 25-vuotiaille.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Loviisalaisille ja lapinjärveläisille alle 25-vuotiaille nuorille on tarjottu ilmaista ehkäisyä helmikuusta 2019 lukien. Palvelu on ollut hyvin suosittu. Nuorten lisääntymisterveyden kehittämissuunnitelma valmistui osana koko väestöä koskevaa lisääntymisterveyden suunnitelmaa.
			Päivitetään ehkäisevän mielensterveys- ja päihdetyön ohjelma.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Ehkäisevä mielensterveys- ja päihdeohjelma päivitettiin. Se hyväksyttiin Loviisan kaupunginhallituksessa 12.8.2019 ja kaupunginvaltuustossa 18.9.2019.
		Lasten, nuorten ja perheiden elämänhallintaa vahvistetaan ja kasvu ympäristöstä tulee turvallinen.	Perhekeskukseen kehitetään kohtaamispaikkatoimintaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Osallistutaan Itä-Uudenmaan kuntien ja HYKS nuorisopsykiatrian yhteishankkeeseen "Nuorten mielensterveyden tuen tarpeen varhainen tunnistaminen ja hoito".	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Perhekeskuksessa toimi aktiivisesti koko vuoden vauvakerho. Loviisan kaupunki on ollut mukana Itä-Uudenmaan kuntien ja HUS nuorisopsykiatrian yhteishankkeessa, joka käynnistyi jo syksyllä 2018. Hankkeeseen liittyvä IPC-menetelmäkoulutus pidettiin syksyllä 2019 yhdessä Keski-Uudenmaan kuntien kanssa.
		Lapsiystävällinen kunta.	Täytetään Unicefin kriteerit.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Hanke etenee koko kaupungin yhteisenä hankkeena.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Perusturvakeskus on toimiva ja se tukee ja edistää kuntalaisten hyvinvointia.	Hyvinvointikertomuksen indikaattoritieto	Tarjotaan asiakaslähtöiset ja joustavat palvelut lapsille, nuorille ja perheille.	Palvelusetelit otetaan käyttöön osana lapsiperheiden kotipalvelua.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö	Palveluseteliä ei otettu käyttöön lapsiperheiden kotipalvelussa palvelusetelituottajan yhteiskilpailuksessa ilmenneiden ongelmien vuoksi.
		Lastensuojelutyö on laadukasta ja lastensuojelun työntekijöillä on riittävästi aikaa kullekin asiakaslapselle tai asiakasnuorelle	Palkataan lastensuojeluun yksi sosiaalityöntekijä lisää, jolloin asiakasmitoitus on suositusten mukainen.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä	Eläköityneen terveydenhoitajan tehtävä muutettiin lastensuojelun sosiaalityöntekijän viraksi. Virkaa ei ole useista hakuserroista huolimatta saatu täytettyä pätevien hakijoiden puuttuessa. Mikäli kaikki täyttämättömät virat saataisiin täytettyä, olisi mitoitus Marinin hallitusohjelman tavoitteiden mukainen.
	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset.	Tavoitettavuutta lisätään.	Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa pidennetään aukioloaika yhtenä päivänä viikossa kello kuuteen.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö	Pidennetyt aukiolon valmistelu jatkuu vielä vuonna 2020, jolloin se on tarkoitus ottaa käyttöön.
		Asiakkaiden palvelukokemusta parannetaan.	Henkilökunnalle tarjotaan asiakaspalvelukoulutusta.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palvelujen päällikkö	Perusturvakeskuksen johtoryhmälle ja esimiehille järjestettiin laatu-koulutus kevään aikana. Henkilökunnan koulutus oli syksyllä ja koulutuksen jälkeen oli palautetilaisuus esimiehille. Työpajat jatkuvat vuonna 2020.

Talous on tasapainoinen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Toimintamme on kustannustehokasta.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset. Osavuositarkastukset ja tilinpäätöstiedot.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Seuraamme jatkuvasti taloutta.	Perusturvalautakunta sekä perusturvaohjaja ja palvelupäällikköt	Taloutta seurataan jatkuvasti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21131 Lasten ja nuorten palvelut

	TALOUSAR- VIO 2019	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄ- TÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	479 800		479 800	600 550	-120 751
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-3 720 421		-3 720 421	-3 221 257	-499 164
<i>joista sisäiset</i>	-250 021		-250 021	-248 825	-1196
Toimintakate	-3 240 621		-3 240 621	-2 620 706	-619 915
<i>joista sisäiset</i>	-250 021		-250 021	-248 825	-1196
Toimintakate ulkoinen	-2 990 600		-2 990 600	-2 371 881	-618 719
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	-481 745		-481 745	-414 431,04	-67 314

Myyntitulot toteutuivat budjetoitua enemmän yhteistoiminta-alueen osalta sekä maksutuotot sijaishuollon perhehoidon ja laitoshoidon osalta. Henkilöstökulut ja lastensuojelun sijaishuollon perhehoidon ja laitoshoidon ostopalvelut toteutuivat budjetoitua pienempinä.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

Käyntitilasto/lasten ja nuorten palvelut

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
Lastenneuvola			
0–6-vuotiaita lapsia	1070	1228	996
Hoitajakäynnit yhteensä	3 395	3 320	2 879
Hoitajakäynnit lasta kohden	3,17	2,7	2,89
Lääkärikäynnit yhteensä	923	849	740
Lääkärikäynnit lasta kohden	0,86	0,69	0,74
Kouluterveydenhuolto			
Perusopetuksen oppilaita yhteensä	1 624	1 628	1 635
Hoitajakäynnit yhteensä	3 832	4 780	2 968
Hoitajakäynnit lasta kohden	2,35	2,93	1,82
Lääkärikäynnit yhteensä	682	936	698
Lääkärikäynnit lasta kohden	0,44	0,57	0,43
Sijoitettujen lasten hoitovuorokaudet			
Perhehoito	1 591	1 464	1 895
Ammatillinen perhekoti	1 447	1 460	1 501
Laitoshoito	1 047	1 095	1 644
Yhteydenotot ja ilmoitukset lapsia koskevan sosiaalihuollon tarpeesta sekä lastensuojeluilmoitukset	464	420	535

Työkäisten palvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Kotisairaalan toimijat osallistuivat vuoden aikana useaan Itä-Uudenmaan alueelliseen hankkeeseen. Alueellisen kotisairaalan valmistelutyö oli näistä merkittävin. Toiminnan siirtoa on valmisteltu yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa suunnitteleamalla alueellista prosessia. Kotisairaalan asiakastytyväisyyskysely toteutettiin 1.4.–30.6.2019. Kyselyn tulokset analysoitiin loppuvuodesta 2019. Kesällä 2019 käynnistettiin pilottihanke kotisairaalan ja Loviisan ensihoidon välillä tiettyjen potilasryhmien ohjautumiseksi suoraan ensihoidosta kotisairaalaan.

Fysioterapian esimies ja kuntohoitaja osallistuivat alueellisen apuvälineyksikön suunnittelukokouksiin ja Kaizen-päiviin Porvoossa ja Sipoossa. Tähän projektiin käytettiin runsaasti työpäiviä ja aikaa.

Osaston kuormitusprosentti oli 83,12. Kuntoutuspotilaiden vuodepaikkojen puute kaupungissa lisäsi osaston kuormittavuutta. Pitkäaikaisia kuntoutuspotilaita ei saatu sijoitettua jatkohoitopaikkoihin.

Sähköisistä palveluista otettiin syksyllä käyttöön Klinik Pro, jonka kautta potilaat voivat ottaa yhteyttä vastaanottoihin. Sen käyttö ei ehtinyt vakiintua vuoden 2019 aikana.

Kiirevastaanoton Vipa toiminta on vakiintunut. Vuosi 2019 oli kiirevastaanotossa haastava, sillä pitkät sairaslomat ja lääkärivaje ruuhkauttivat vastaanoton. Potilaiden hoito toteutui kuitenkin suunnitelman mukaisesti ja hoito oli korkeatasoista.

Kroonisten sairauksien hoidossa painetta lisäsivät erikoissairaanhoidosta siirtyneet diabetes-, reuma- ja uniapneapotilaat. Terveyskeskusavustajien toimenkuvaa lähdettiin yhdessä suunnittelemaan tarkoituksenmukaisemmaksi, ja heidän työnkuvaan tulee muutoksia niin, että he aloittavat lähihoitajan vastaanoton pitämisen. Lapinjärven kunta suoritti Lapinjärven terveysasemalla mittavan remontin sisäilman laadun parantamiseksi. Mielenterveystyössä kehittämistyö HUS psykiatrian, teho-avotiimin, erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä on ollut aktiivista.

Suun terveydenhuollossa aloitettiin joustavan ajanvarauksen kokeilu syksyllä 2019. Kokeilu on sujunut hyvin ja toimintaa on tarkoitus jatkaa ja myöhemmin mahdollisesti laajentaa.

Aikuissosiaalityössä ja vammaispalveluissa tilanne oli haasteellinen koko vuoden. Henkilökunnassa oli paljon vaihtuvuutta ja aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijän virka oli pitkään täyttämättä useista rekryointirytyksistä huolimatta. Sosiaalityöntekijöiden palkan nosto ei tuonut helpotusta haastavaan tilanteeseen. Haasteellisesta tilanteesta huolimatta aikuissosiaalityössä on pystytty pitämään hakemusten käsittelyajat määräajoissa.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Perusturvakeskus on toimiva ja se tukee ja edistää kuntalaisten hyvinvointia.	Hyvinvointikertomuksen indikaattoritieto	Yhteistyötä ja kotiin annettavaa palvelumuotoa lisätään psykososiaalisissa palveluissa.	Päihde-, mielenterveys- ja sosiaalipalvelut työskentelevät yhdessä ja kehittävät yhdessä toimintamalleja.	Perusturvalautakunta sekä työkäisten palveluiden päällikkö	Päihde- ja mielenterveyspotilaiden uusi toimintamalli otetaan käyttöön vuoden 2020 aikana. Mielenterveys- ja päihdepotilaiden VIPA-toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä muiden kuntien kanssa ja sitä on asteittain jalkautettu vastaanotoille. Vakioidut mittarit on otettu hiljalleen käyttöön. Tehoavon tiimi on vakiinnuttanut toimintaansa ja kokoontuu kolmen viikon välein.
	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset.	Otetaan loikka kohti laajempia sähköisiä palveluja.	Henkilökuntaa koulutetaan ja motivoidaan sähköisten palvelujen käyttöön ja toimintatavan edistämiseen.	Perusturvalautakunta sekä työkäisten palveluiden päällikkö	Hoidon tarpeen arvon sähköinen järjestelmä Klinik Pro otettiin käyttöön syksyllä 2019. Sähköinen toimeentulotukihakemus ja vammaispalveluhakemus otettiin käyttöön kesäkuussa 2019.

Talous on tasapainoinen.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Toimintamme on kustannustehokasta.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset. Osavuosikatsaukset ja tilinpäätöstiedot.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Seuraamme jatkuvasti taloutta.	Perusturvalautakunta sekä perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt	Taloutta seurataan jatkuvasti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21132 Työkäisten palvelut

	TALOUSARVIO 2019	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	4 070 380		4 070 380	4 524 711	-454 332
<i>joista sisäiset</i>				112 089	-112 089
Toimintakulut	-18 158 840		-18 158 840	-19 238 277	1 079 437
<i>joista sisäiset</i>	-1 587 694		-1 587 694	-1 582 301	-5 393
Toimintakate	-14 088 460		-14 088 460	-14 713 565	625 106
<i>joista sisäiset</i>	-1 587 694		-1 587 694	-1 470 213	-117 481
Toimintakate ulkoinen	-12 500 766		-12 500 766	-13 243 353	742 587
Poistot ja arvonalentumiset	-28 870		-28 870	-28 871	1
Kustannuslaskennalliset erät	-556 749		-556 749	-487 441	-69 308

Myyntitulot toteutuivat budjetoitua suurempina yhteistoiminta-alueen osalta ja maksutuotoissa asiakasmaksujen osalta. Osa perusturvakeskuksen tiloista on vuokrattu ulkopuoliselle toimijalle, josta on toteutunut budjetoitua enemmän tuloja työkäisten palvelualueelle.

Toimintakuluissa suurimmat ylitykset näkyvät sosiaalitoimen asiakaspalvelujen ostoissa, asiakaskuljetuksissa ja avustuksissa sekä terveydenhuollon lääkkeissä ja hoitotarvikkeissa. Henkilöstökulut ja työvoiman vuokratulot yhteenlaskettuna alittivat talousarvion.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

Käyntitilasto/Työkäisten palvelut

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
Avohoito	100%	100%	100%
Yhteyden saanti, tavoite 100 %			
Peruuttamattomat ajat (lääkärit ja hoitajat)	499	150	328
<i>Fysioterapia</i>			
Lääkäriltä fysioterapeutille siirtyneet olkapää- ja selkäpotilaat, käynnit	199	220	Ei tilastotietoa saatavilla
<i>Krooniset sairaudet</i>			
- potilasmäärä/vuositar kastukset	2058	1200	
Hammashuolto			
Yhteyden saanti, tavoite 100 %	100%	100%	100%
Odotusajat hammaslääkärille	hoitotakuu	hoitotakuu	40-50 vrk
Odotusajat suuhygienistille	hoitotakuu	hoitotakuu	30-35vrk
Käynnit hammaslääkärin vastaanotolla	10472	10700	10437
Käynnit suuhygienistin vastaanotolla	2871	3200	2853
Käynnit hammashoitajalla	-	200	121
Terveyskeskussairaala			
Hoitovuorokaudet osastolla	8309	8500	7585
Kotisairaalaan sisäänkirjoitetut potilaat	262	250	267
Kotisairaalan käynnit	4029	4500	4599
Aikuisten sosiaalityö			
Täydentävä toimeentulotuki, euroa	148391	170000	135580

Asiakkuuksien määrä	349	300	793
Aktivointisuunnitelmien määrä	32	150	20
Asumispalveluasiakkaiden määrä, päihde ja mielenterveys	58	47	75
Kotoutumispalveluiden piirissä olevien maahanmuuttoasiakkaiden määrä	42	50	30

Senioripalvelut

Vastuhenkilö: palvelupäällikkö

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Ikäihmisten määrä Loviisan kaupungissa on suuri: 29 prosenttia väestöstä on yli 65-vuotiaita ja 12 prosenttia väestöstä on yli 75-vuotiaita. Tämä on aiheuttanut haasteita suunniteltaessa ja toteutettaessa voimakkaasti ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa toimintaa.

Tavoitteena on ollut lisätä ikääntyneen väestön mahdollisuuksia asua kotona. Syyskuussa 2019 palkattiin toimintaterapeutti kotihoitoon, jotta kuntoutusta voitaisiin lisätä ja monipuolistaa. Ikäihmisten ryhmätoimintaan panostamista kaupungin eri alueilla on jatkettu. Erilaisten yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa tehtiin yhteistyötä. Ulkoiluystävällisyys on jatkanut kasvuaan: ulkoiluystävien määrä oli 66 vuonna 2019.

Fysioterapeutit, kuntohoitaja ja toimintaterapeutti tekivät yhteensä 1 224 kotikäyntiä vuonna 2019. Vuoden aikana 21 asiakasta sai tehostettua kotikuntoutusta. Kuntoutustoiminnan asiakaskontaktien määrä oli 1 890.

Loviisan kaupungin senioreille tarkoitettua neuvontatoimintaa kehitettiin. Asiakkaan on helppoa ottaa yhteyttä palveluneuvontaan. Asiakas saa neuvontaa ja ohjausta eri asioissa yhden puhelinumeron kautta. Senioripalveluiden neuvontatoiminnan Senni-puhelinpalvelun käyttö lisääntyi vuoden aikana (394 puhelua ja 38 sähköpostiviestiä). Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvonnan ja ohjauksen lisäksi on myös tärkeää tehdä näkyväksi kunnan eri toimintoja, esimerkiksi muiden kuntasektoreiden toimintoja, kuten urheilua, kulttuuria, sivistystoimeja ja eri järjestöjen ja seurakuntien toimintoja. Ikäihmisille laadittiin myös vuoden 2019 aikana palveluopas. Palveluopas on tehty Loviisan kaupungin ikäihmisille ja heidän omaisilleen. Oppaan tarkoituksena on esitellä keskeiset palvelut, joita on tarjolla Loviisan kaupungin ikäihmisille. Palveluoppaan tavoitteena on auttaa ikäihmisiä löytämään heille sopivia palveluita sekä opastamaan palveluiden saatavuudessa. Palveluopas on saatavilla myös sähköisessä muodossa Loviisan kaupungin verkkosivustolla.

Palvelusetelin käyttö kotihoidossa lisääntyi edelleen. 45 asiakasta käytti kotihoidon palveluseteliä vuoden aikana.

Kotihoito teki aktiivista yhteistyötä kotisairaalan kanssa. Osa sairaanhoidon toimenpiteistä, joita aiemmin tehtiin osastoilla, kyettiin nyt tekemään asiakkaan kotona, kuten esimerkiksi aiemmin vastaanotolla suoritettu suonensisäinen antibioottihoito ja haavanhoito sekä elämän loppuvaiheen hoito. Tavoitteena on, että asiakas siirtyy raskaampiin palvelumuotoihin vasta niin myöhäisessä vaiheessa kuin mahdollista.

Omaishoitajien määrä lisääntyi hieman vuonna 2019. Palveluohjaaja teki kotikäyntejä kaikkien omaishoitajien luokse tukeakseen heitä heidän työssään. Omaishoitajille järjestettiin myös muutamia kokouksia vuoden aikana, muun muassa joululounas.

Lääkkeiden koneellista annosjakelua käyttävien asiakkaiden määrä lisääntyi. Tällä tavoin sekä lääkkeiden virheellinen käsittely, että lääkehävikki vähenevät. 58 kotihoidon asiakkaalla oli joulukuussa 2019 käytössä lääkkeiden annosjakelu.

Myös kotihoidon virtuaalihoitoa kehitettiin. Virtuaalihoito täydentää kotihoidon vierailuja ja mahdollistaa sen, että asiakkaalle voidaan tarjota aiempaa monipuolisempaa palvelua. Virtuaalihoito ei koskaan korvaa fyysisesti kotona annettavia palveluita. Se on kotihoitajia tukeva työväline, jolla siirretään kotihoitajilta virtuaaliselle hoitajalle sellaiset kevyemmät käynnit, joilla ei välttämättä tarvita fyysistä kontaktia. Joulukuussa 2019 virtuaalihoitajaa (VideoVisit) käyttäviä ikäihmisiä oli 25.

Palvelutalo Onnelan lisärakennus on suunniteltu, ja rakennustyöt aloitettiin vuoden 2019 lopussa. Lisärakennuksen arvioidaan olevan valmis vuodenvaihteessa 2020–2021 ja muuttovalmis alkuvuonna 2021.

Emil-kodin toiminta lakkautettiin syksyn 2019 aikana. Uusia pitkäaikaisia asiakkaita ei otettu syksyllä 2019, vaan vapaita paikkoja käytettiin lyhytaikaisessa intervallihoidossa. Kaikki asiakkaat saivat paikan kaupungin omista hoitokodeista. Asiakkailta ja heidän omaisiltaan kysyttiin, minne he ensisijaisesti voisivat siirtoa sulkemisen jälkeen. Emil-koti suljettiin kokonaan joulukuun puolivälissä. Emil-kodin sulke-
misen vuoksi vuoden 2019 lopussa oli väliaikaisesti pakko lisätä ostopalveluita. Ajatuksena on, että kun Onnelan lisärakennus valmistuu, ostettuja hoitokotipaikkoja voidaan vähentää.

Kyettiin lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveysterveystoimista vaatimassa ajassa (kolme kuukautta) järjestämään paikka kaikille ympärivuorokautisen hoidon tarpeessa oleville henkilöille. Odotusaika ympärivuorokautiseen hoitoon oli lyhyempi kuin edellisessä vuonna. Odotusaika oli keskimäärin 34 vuorokautta. Vuoden aikana kyettiin tarjoamaan 83 ikäihmiselle paikka hoiva-asumisen eri yksiköissä. Rosenkullan ja Taasiakodin intervallihoitopaikat olivat kaikki käytössä, ja Emil-kodissa oli syksyn aikana 12 asiakasta lyhytaikaishoidossa.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset	Senioripalveluiden imagoa parannetaan.	Kehitetään sosiaalisen median käyttöä.	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö ja lähiesimiehet	Sosiaalisen median käyttöä lisättiin. Facebook-sivuja pidetään ajan tasalla kaikissa yksiköissä, joissa ne ovat käytössä. Näkyvyyttä saatiin paikallislehtien lisäksi SuPer-lehdessä ja televisiossa.
		Yhteistyö yksityisten palveluntuottajien kanssa parannetaan.	Palvelusetelien käyttöä tuodaan esille ja yksityisten palveluntuottajien käyttöä lisätään.	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö ja palveluvastaava	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset olivat senioripalveluissa hyvät. Esimiehet kävivät läpi tuloksia henkilökunnan kanssa ja miettivät yhdessä heidän kanssaan, miten vielä voidaan parantaa hoidon laatua. Palvelusetelien käyttöä lisättiin kotihoidossa.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Perusturvakeskus on toimiva ja se tukee ja edistää kuntalaisten hyvinvointia.	Hyvinvointikertomuksen indikaattoritieto	Hyvinvointia edistävää työtä vahvistetaan.	Kotona tapahtuvaan kuntoutukseen panostetaan erityisesti ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa kehitetään.	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö, palveluvastaava ja fysioterapeutti	Yhteistyötä kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten kanssa lisätin, muun muassa seurakunnan kanssa on kehitteillä leskeksi jääneille esite palveluista. Kuntoutukseen on panostettu ja henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti kuntouttavaan työöteeseen. Palkattiin toimintaterapeutti.

Talous on tasapainoinen.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Toimintamme on kustannustehokasta.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset. Osavuosikatsaukset ja tilinpäätöstiedot.	Teknologian käyttöä parannetaan.	Lääkkeiden annosjakelun käyttöä lisätään ja virtuaalisia kotihoitokäyntejä kokeillaan (pilottihanke 2019).	Perusturvalautakunta sekä senioripalveluiden päällikkö ja kotihoidon ohjaaja	Lääkkeiden annosjakelun käyttöä lisättiin kotihoitossa ja kokemus virtuaalihoidon pilottihankkeesta oli positiivinen. Virtuaalihoito jatkuu pilottihankkeen jälkeen yhtenä toimintamuotona kotihoitossa.
		Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Seuraamme jatkuvasti taloutta.	Perusturvalautakunta sekä perusturvaohjaaja ja palvelupäälliköt	Taloutta seurataan jatkuvasti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21134 Senioripalvelut

	TALOUSARVIO 2019	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	3 661 200		3 661 200	4 144 215	-483 016
<i>joista sisäiset</i>				260 498	-260 498
Toimintakulut	-16 185 744		-16 185 744	-16 831 831	646 087
<i>joista sisäiset</i>	-2 658 112		-2 658 112	-2 794 911	136 799
Toimintakate	-12 524 544		-12 524 544	-12 687 615	163 072
<i>joista sisäiset</i>	-2 658 112		-2 658 112	-2 534 413	-123 699
Toimintakate ulkoinen	-9 866 432		-9 866 432	-10 153 202	286 770
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	-1 097 219		-1 097 219	-1 026 302	-70 917

Valtiokonttorilta saadut korvaukset rintamaveteraaneille- ja sotainvalideille tarkoitettuihin palveluihin olivat budjetoitua suuremmat. Myös aikaisempien kotikuntien perusteella laskutetut korvaukset toteutuivat budjetoitua suurempina.

Toimintakulujen ylitys muodostuu kotihoidon ja kolmen palveluasumisyksikön henkilöstökuiluista ja työvoiman vuokratuista (koostuu pääosin sijaisista) sekä yksityisiltä palveluntuottajilta ostetuista palveluasumispaikoista.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
75 vuotta täyttäneet	1 720	1 831	1 776
65–74-vuotiaat	2 390	2 438	2 527
Kotona asuvat ikäluokassa 75 +, % ikäluokasta	90,0	90,7	90,2
Omaishoito			
Omaishoitajat	60	70	64
Kattavuusprosentti ikäluokasta 75 +	3,5	3,8	3,6
Kotihoito			
Asiakkaita säännöllisessä kotihoidossa (sisältää säännöllisen kotisairaanhoidon) ikäluokassa 75 +	233	300	223
Kattavuusprosentti ikäluokassa 75 +	13,5	16	12,5
Asiakkaita säännöllisessä kotihoidossa (sisältää säännöllisen kotisairaanhoidon) ikäluokassa alle 75 vuotta	65	50	52
Kattavuusprosentti alle 75-vuotiaille	2,6	2	2
Kotihoidon määrä tunneissa		55 200	51 065
Kotihoidokäyntien lukumäärä		179 000	154 227
Tehostettu palveluasuminen			
Paikkojen määrä; oma toiminta + ostopalvelut	183	178–180	183
Kattavuusprosentti ikäluokassa 75 +	10	9,3	9,8
Kattavuusprosentti ikäluokasta 65–74	0,5	0,5	0,4
Oma toiminta			
Paikkamäärä	118	108	118
Ostopalvelut			
Paikkamäärä	65	70–72	65 (keskimäärin)
Laitohoito/pitkäaikainen			
Paikkojen määrä	0	0	0
Kattavuusprosentti ikäluokassa 75 +			
Kattavuusprosentti ikäluokassa 65–74			
Lyhytaikaishoitopaikat/laitohoito, joista	14	14	14
Rosenkullan intervallihoidon osastolla	6	6	6
Taasiakodissa	8	8	8
Odotusaika (kun päätös on tehty) ympärivuorokautiseen hoitoon (keskimäärin vuoden aikana)	43	30	34

Alueelliset palvelut

Vastuuhenkilöt: perusturvajohtaja ja johtava lääkäri

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Erikoissairaanhoidon palvelut Porvoossa pysyivät toimintavuonna ennallaan ja yhteistyö on ollut edelleen sujuvaa. HUS psykiatrian poliklinikka muutti perusturvakeskuksen tiloihin ja se on tiivistänyt yhteistyötä jonkin verran.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Kymsote aloitti toimintansa 1.1.2019. Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan asukkaat käyttävät yhä enemmän myös Kymsoten palveluita. Yhteistyötä Kymsoten kanssa ei ole juurikaan vielä pystytty lisäämään, mutta se olisi tärkeää esimerkiksi yhteisten hoitopolkujen kehittämiseksi.

Erikoissairaanhoidon taloudelliset riskit eivät kyseessä olevana vuonna toteutuneet, vaan talousarvion määräraha riitti. Riskiä vähensi Kymsoten uusi ja edullisempi hinnasto.

Yhteisen, alueellisen kotisairaalan aloittamisen valmistelu eteni, mutta aikataulua siirrettiin Loviisan kaupungista johtumattomista syistä eteenpäin. Toiminnan on päätetty alkavan 1.4.2020. Muut yhteiset alueelliset hankkeet edistyivät suunnitellusti.

Ympäristöterveydenhuollon toiminta jatkui vakiintuneena. Eläinlääkintähuolto löysi Loviisasta uudet, toimintaan paremmin sopivat toimitilat.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Talous on tasapainoinen.					
KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 1-12 2019
Toimintamme on kustannustehokasta.	Asiakastytyväisyysskyselyn tulokset. Osavuositarkastukset ja tilinpäätöstiedot.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Seuraamme jatkuvasti taloutta.	Perusturvalautakunta sekä perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt	Taloutta seurataan jatkuvasti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21135 Alueelliset palvelut

	TALOUSARVIO 2019	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	82 460		82 460	56 375	26 084
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-18 688 061		-18 688 061	-18 643 212	-44 848
<i>joista sisäiset</i>	-7 131		-7 131	-5 692	-1 439
Toimintakate	-18 605 601		-18 605 601	-18 586 837	-18 763
<i>joista sisäiset</i>	-7 131		-7 131	-5 692	-1 439
Toimintakate ulkoinen	-18 598 470		-18 598 470	-18 581 145	-17 325
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	-262 103		-262 103	-367 923	105 820

Alueellisten palvelujen kustannukset ovat kokonaisuudessaan alle talousarvion. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ostopalvelut ylittivät talousarvion noin 1 185 000 eurolla mutta vastaavasti Kymsoten ostopalvelut alittivat talousarvion noin 1 164 000 eurolla. Ympäristöterveydenhuollon palvelut jäivät alle talousarvion noin 77 000 eurolla.

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS

Vastuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Tilojen kunto- ja sisäilmahaasteet johtivat tilojen käyttömahdollisuuksien vähenemiseen ja toiminnan uudelleen organisoimiseen. Lisäksi kansalaisopiston tiloja koskevaa selvitystä on aloitettu laatia.

Kaksi uutta koulua (Forsby skola/Koskenkylän koulu ja Lovisavikens skola) valmistui ja Harjurinteen koulu remontoitiin.

Kaupungin talouden heikkeneminen vaikutti siihen, että yksittäisten selvityspyyntöjen määrä lisääntyi huomattavasti varsinkin palveluverkkotarkastelun osalta. Keskukseen oli loppuvuodesta pikaisesti valmisteltava eri vaihtoehtoskenaarioita talousarvion osalta.

Toisen asteen koulutuksen kanssa lisättiin yhteistyöneuvotteluja ja lukion ja ammatillisen yhteiskoulutuksen avulla haettiin lisää opiskelijoita Loviisaan.

Kansalaisopistojen hallinnollinen yhdistymisprosessi yhdeksi kansalaisopistoksi toteutui.

Siivous- ja ruokapalvelut aloitti 1.1.2019 toimintansa sivistys- ja hyvinvointikeskuksen alaisuudessa.

Harjurinteen koulun vanha liikuntasali oli pois käytöstä eikä sitä voitu käyttää. Harjurinteen koulun uutta salia ei voi käyttää ylioppilaskirjoitusten aikana. Valintatalon kiinteistöä käytettiin liikuntatilana.

Ohjaamon toiminta oli uutta. Haasteena oli saada toiminta nuorille merkitykselliseksi.

12 uusmaalaisen kunnan kirjastot kuuluvat Helle-kirjastoihin ja ne ottivat käyttöön Koha-kirjastojärjestelmän. Kirjakuljetukset kuntien välillä ovat sujuvia.

Eri hankkeisiin osallistuttiin aktiivisesti.

Museon kävijämäärä moninkertaistui.

Julkisen liikenteen väheneminen vaikeutti muun muassa opiskelijoiden liikkumista Loviisaan ja Loviisasta. Kaupungin henkilökuljetuksista tehtiin selvitystyö ja tämän pohjalta suunniteltiin koko kaupunkia koskevaa kuljetusten yhdistämistä keskusten välisenä yhteistyönä.

Riskianalyysi

Koko keskuksen yhteinen riskiarvio:

Tilojen kunto ja sisäilmaongelmien ehkäisy

Tilojen kuntoa ja sisäilmaongelmien ehkäisyä koskien järjestettiin lähes kuukausittain seurantatyöryhmän, kohdekohtaisten työryhmien tai koordinaatiotyöryhmän kokoontumisia.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

	TALOUSARVIO 2019	TALOUSARVIO MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄL- KEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Myyntituotot	6 012 523	0	6 012 523	6 197 100	-184 577
Maksutuotot	933 500	0	933 500	1 078 571	-145 071
Tuet ja avustukset	501 597	0	501 597	759 804	-258 207
Vuokratuotot	228 230	0	228 230	277 840	-49 610
Muut toimintatuotot	18 975	0	18 975	110 350	-91 375
Toimintatuotot yhteensä	7 694 825	0	7 694 825	8 423 665	-728 840
<i>joista sisäiset</i>	4 946 644		4 946 644	5 029 308	-82 665
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-22 459 858	0	-22 459 858	-22 493 400	33 542
Palveluiden ostot	-6 686 242	0	-6 686 242	-6 490 367	-195 874
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 967 155	0	-1 967 155	-1 912 941	-54 214
Avustukset	-1 318 000	0	-1 318 000	-1 031 714	-286 286
Muut toimintakulut	-8 738 778	0	-8 738 778	-8 294 828	-443 951
Toimintakulut yhteensä	-41 170 033	0	-41 170 033	-40 223 251	-946 782
<i>joista sisäiset</i>	-11 029 598	0	-11 029 598	-10 712 921	-316 677
Toimintakate	-33 475 208	0	-33 475 208	-31 799 586	-1 675 622
<i>joista sisäinen</i>	-6 082 954	0	-6 082 954	- 5 683 612	-399 342
Toimintakate ulkoinen	-27 392 254	0	-27 392 254	-26 115 973	-1 276 281
Poistot ja arvonalentumiset	-403 201		-403 201	-437 701	34 500
Kustannuslaskennalliset erät	-1 332 516		-1 332 516	-1 095 654	-236 861

Toimintatuottojen toteutuminen

Keskuksen toteutuneet ulkoiset toimintatuotot ylittivät budjetoidun noin 646 000 eurolla. Vuoden 2019 aikana sivistys- ja hyvinvointikeskus käytti noin 674 000 euroa ulkopuolista rahoitusta erilaisiin hankkeisiin ja kehittämistoimintaan. Summa ylitti budjetoidun noin 208 000 eurolla. Suurimmat summat myönnettiin seuraaville hankkeille: koulutuksen tasa-arvohankkeet, "Sikta mot stjärnorna–Kurkota tähtiin" -hanke, etsivä nuorisotyö, varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämishanke, osallistuminen viisivuotiaiden lasten maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kokeiluun, koulujen kerhotoiminta, tutoropettajatoiminta, Loviisan vierasateljeetoiminta ja Sibeliuspäivien järjestäminen sekä Erasmus-hankkeet.

Ulkoiset myyntituotot ylittivät noin 155 000 eurolla. Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kotikuntakorvaukset olivat budjetoitua suuremmat.

Maksutuottoja kertyi noin 145 000 euroa arvioitua enemmän. Varhaiskasvatuksen osuus tästä oli suurin, 96 000 euroa, ja johtui liian varovaisesta budjetoinnista. Myös aamu- ja iltapäivätoiminnan, vapaan sivistyksen ja vapaa-aikatoimen maksutuotot ylittivät budjetoidun.

Myös muut toimintatuotot ylittivät budjetoidun 88 000 eurolla. Kaupunki laskutti eteenpäin Kevan laskut Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän vuoden eläkemenoperusteisista maksuista ja osa kirjaston kirjoista on ostettu testamenttivarjoilla. Vastaava summa merkittiin kirjanpidossa muuksi tuotoksi.

Toimintakulujen toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointikeskus pysyi kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa. Keskuksen toteutunut ulkoinen toimintakate alitti budjetoidun noin 0,8 miljoonalla eurolla. Toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän ja ulkoiset toimintakulut alittivat budjetoidun noin 630 000 eurolla. Suurimmat määrärahassäästöt kohdistuivat avustuksiin (noin 286 000 euroa), palveluiden ostoihin (noin 181 000 euroa) ja muihin toimintakuluihin.

Yksittäisistä menoeristä suurimmat euromääräiset säästöt olivat lasten kotihoidon tuissa ja kuntalisissä, leasingvuokrissa, kalustomäärärahoissa koska kaupungin taloudellisen tilanteen takia keskus ohjeisti yksiköitä säästämään, matkustus- ja kuljetus- sekä oppilaskuljetuskustannuksissa. Keskuskeittiön elintarvikemäärärahat ja keskuksen työvoiman vuokrauskustannukset ylittivät budjetoidun.

Sisäisistä kustannuksista ruokapalveluiden kustannukset ylittivät budjetoidun. Kustannuksissa on huomioitu sekä poistoja että sisäisiä vyörytyseriä.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun noin 34 000 eurolla. Ylitys johtui jaksotetuista palkoista ja sivukuluista, jotka yhteenlaskettuna olivat noin 308 000 euroa. Suurin osa summasta johtuu kikyn poistumisesta lomarahasta.

Keskuksen sairauspoissaolot kasvoivat 939 työpäivällä verrattuna vuoteen 2018. Sairauspoissaolot olivat työpäivissä laskettuna 6 789. Kasvu johtui ruoka- ja siivouspalveluiden siirtymisestä sivistys- ja hyvinvointikeskukselle. Hallinto ja kehittäminen -vastuualueen, johon ruoka- ja siivouspalvelut kuuluu, sairauspoissaolopäivät kasvoivat 1 413 työpäivällä. Koulutuksen vastuualueen sairauspoissaolopäivät vähenivät 664 päivällä. Muiden vastuualueiden sairauspoissaolot kasvoivat vähän.

Keskus arvioi vuoden aikana kriittisesti rekryointitarpeitaan. Pääsääntöisesti sijaisia ei palkattu ei-lakisääteisiin palveluihin, kuten hallintoon ja hyvinvoinnin palveluihin. Ruoka- ja siivouspalveluissa pyrittiin hoitamaan sijaisuudet sisäisin järjestelyin. Uutta hyvinvointipäällikön virkaa ei täytetty. Usean rekryointiyrityksen jälkeen jätettiin kolmas koulupsykologin tehtävä täyttämättä. Varhaiskasvatuksessa jätettiin työtehtäviä täyttämättä 1.8.2019 alkaen muun muassa eläköitymisten yhteydessä.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2019 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toiminnan painopisteet:

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualue-tason avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toiminta-suunnitelma / Keino	Vastuu-lautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Näkyvyys valtakunnallisessa mediassa: on näkynyt/ ei ole näkynyt.	Toisen asteen koulutus tukee paikallisia yrityksiä. Työvoiman saanti paranee.	Lukioiden yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa lisätään. Toisen asteen ammatillista koulutusta suunnitellaan vastaamaan työelämän tarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kaupungin-hallitus, sivistys- ja hyvinvointi-johtaja	Kaupungin, Careerian ja Practicum johdon kanssa pidettiin säännöllisiä tapauksia, kehitettiin yhteisiä koulutuksia, haettiin syksyllä opiskelijoita Loviisaan ja haettiin KOPA-rahoitusta yhdessä lukioiden kanssa. Tavoite on toteutunut osittain.
		Kaksikielisten palvelujen tarjoaminen.	Sivistyskeskuksen kaikissa palveluissa kaksikielisyys nähdään mahdollisuutena.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointi-lautakunta, vastuu-alueiden päälliköt	Esimerkiksi erikieliset toimitukset ovat harjoittaneet yhteistyötä, palvelut on tarjottu molemmilla kielillä sekä rekryointi-ilmoitukset ja lehtiartikkelit ovat olleet molemmilla kielillä. Tavoite on toteutunut.
		Uusien puukoulujen rakentaminen.	Rakennamme koulut niin, että tiloja voidaan hyödyntää sekä nuoriso-, ilta-, koulutus-, kokous- että seminaari-toiminnassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit	Syksyllä valmistuneet kaksi koulua soveltuvat hyvin monipuoliseen toimintaan, kuten myös ilta-, koulutus-, kokous- että seminaaritoimintaan. Tavoite on toteutunut.
		Liikkuva koulu -hankkeen mahdollisuuksien hyödyntäminen.	Koulut ja vapaa-aikatoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Liikkuva koulu -hanketta. Mahdollisuuksia liikkuu koulunpäivän aikana lisätään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointi-lautakunta, vastuu-alueiden päälliköt	Keväällä järjestettiin monia yläkoululaisten ja esikoululaisten liikuntatapahtumia sekä opettajakoulutus. Hankerahoitus päättyi kesäkuuhun. Toiminta jatkuu. Liikkuva opiskelu on käynnistynyt. Tavoite on toteutunut.

		Utelias luokka - hankkeen toteuttaminen.	Koulut ja kulttuuri-toimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Utelias luokka hanketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuu-alueiden päälliköt	Hanke huipentui oppilaiden yhteisnäyttelyyn. Näyttelyn avajaiset pidettiin 3.4.2019. Näyttely oli avoinna 27.4.2019 asti. Tavoite on toteutunut.
		Osa päiväkodeista saa uudet houkuttelevammat nimet.	Nimikampanja johon kuntalaiset saavat osallistua. Uudet nimikyltit rakennuksiin sekä tieristeyksiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö	Päiväkotien nykyiset nimet säilyvät, kunnes saadaan pysyviä ratkaisuja keskustan alueen tilaongelmiin. Tavoite ei toteutunut.
		Kyläkoulujen tunnetuksi tekeminen.	Loviisan kaupungin tekemää, valtakunnan valtavirrasta poikkeavaa päätöstä panostaa kyläkouluihin keskittämisen sijaan hyödynnetään kaupungin viestinnässä. Kylien omaleimaisista oppimisympäristöistä kertovia tarinoita tuotetaan, julkaistaan ja levitetään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja koulutus-päällikkö	Kouluilla on tammikuusta 2019 alkaen näkyvät kyltit kunkin koulun omaleimaisuudesta. Banderolleja pidettiin kaupunkiin johtavan tien yläpuolella. Kyläkouluja mainostettiin raksamessuilla 30.–31.3.2019. Lehtiartikkelit ja sosiaalinen media, myös talousarvioon liittyvät kirjoitukset, ovat nostaneet esille kyläkouluja. Tavoite on toteutunut.

Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualue-tason avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuu-lautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Aloitamme uuden päiväkodin suunnittelun.	Hankesuunnitelma käynnistetty, ei käynnistetty.	Uuden päiväkodin hanke-suunnitelma käynnistetään.	Varhaiskasvatuksesta edustaja/edustajia työryhmään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodin-johtajat	Hankesuunnittelun määrärahat siirrettiin tulevien vuosien investointeihin. Hankesuunnittelua ei ole käynnistetty.
Kehitetään kyläkoulujen pedagogisia vahvuuksia.	Toteutunut, ei toteutunut.	Haetaan aktiivisesti hankeyhteistyömahdollisuuksia, joissa kyetään jatko kehittämään ja levittämään kyläkoulujen vahvuuksia.	Kyläkoulut tarjoavat erinomaisen toimintaympäristön valtakunnallisten opetussuunnitelmien tavoitteena olevan oppimisen eheyttämisen toteutumiseen. Tätä potentiaalia hyödynnetään hankeyhteistyössä sekä koulujen oman toiminnan kehittämiseksi, että valtakunnallisten ja kansainvälisten yhteistyöverkostojen luomiseksi.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja koulutus-päällikkö	Opetusta kehitettiin erilaisen pedagogisten hankkeiden, yrityskyläkonseptiin tutustumisen ja vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen myötä. Yhteistyö varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa tehostui. Tavoite on toteutunut.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksen-
teon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualue-tason avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuu-lautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Toimintamme on asiakas-lähtöistä ja palveluhaluista. Hyödynnämme rohkeasti mahdollisuuksia ja luovia ratkaisuja.	Toteutunut, ei toteutunut.	Treenikerhon/ Nuorten urheilijoiden aamu-harjoittelun vakiinnuttaminen.	Koulut ja vapaa-aikatoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Liikkuva koulu -hanketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuu-alueiden päälliköt	Treenikerho kokoontui kaksi kertaa viikossa ennen koulupäivän alkua. Ohjaajina toimivat nuorisotyöntekijä ja kaksi ohjaajaa paikallisista urheiluseuroista. Kouluissa oli aktiivista kerhotoimintaa. Treenikerho oli yläkoulujen yhteinen ja toimi ennen koulupäivän alkua. Tavoite on toteutunut.
		Loviisan Ohjaamon toiminnan edelleenkehittäminen.	Ohjaamo auttaa työttömiä, työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia ja heikossa työmarkkina-ajassa olevia 15-30 -vuotiaita. Tavoitteena on, että nuori saa kaikki tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Verkkosivuja päivitettiin ja otettiin paremmin käyttöön. Myös sosiaalisen median käyttöä lisättiin. Laadittiin viestintäsuunnitelma. Ohjaamon hanketyöntekijöiden tehtävänkuvia tarkennettiin. Kehitettiin myös viestintää ohjausryhmän suuntaan. Tavoite on toteutunut.
		Aamutoiminnan ja aamuhoidon yhdistäminen.	Esiopetustoiminta ja esiopetuksen hoito keskitetään tiettyihin kouluihin niin, että opetusryhmien koot suurenevät ja toiminta vahvistuu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus-päällikkö ja rehtorit sekä varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodin-johtajat	Kasvatus- ja sivistyslautakunta 30.1.2019 päätti pitäytyä nykyisen kaltaisessa toiminnassa vielä lukuvuonna 2019–2020. Tavoite on toteutunut osittain.
		Koulukuljetusten hyödyntäminen muihin kuljetus-tarpeisiin.	Koulutus osallistuu joukkoliikenteen kehittämishankkeisiin. Käynnistetään kokeilu koulukyytien järjestämisiksi päiväsaikaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus-päällikkö, rehtorit ja suunnittelija	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen ja Kyläkytti-toimijoiden kanssa on kartoitettu asiaa kesästä 2019 asti, laadittu selvitys ja valmisteltu yhteistä kilpailutusta. Tavoite on toteutunut.
		Lasten ja nuorten taidekoulun perustaminen.	Asia selvitetään. Kokeilu alkaa syksyllä 2019 yhteistyössä kansalaisopistojen kanssa ja Porvoon taidekoulun alaisuudessa.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Porvoon kaupungin kulttuuritoimen johtajan ja Porvoon taidekoulun rehtorin kanssa pidetyssä kokouksessa 28.2.2019 ilmeni, ettei Porvoolla ole mahdollisuuksia ottaa asiasta vetovastuuta. Loviisan kansalaisopistojen taidekasvatuksen näkyvyyttä lisättiin muun muassa markkinoinnin keinoin. Tavoite ei toteutunut.

		Kaupunki hakee mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta-toimintamalliin.	Sivistys- ja hyvinvointi-keskuksella on keskeinen rooli toimintamallin käynnistämässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Sivistys- ja hyvinvointikeskus haki 4.6.2019 mukaan toimintamalliin ja sai tiedon 18.11.2019, että kaupunki pääsi mukaan. Tavoite on toteutunut.
Päätöksen-teossa otetaan käyttöön yritysvaikutusten arviointi-prosessi (Yrva).	Toteutunut, ei toteutunut.	Yritysvaikutusten arviointiprosessi otetaan käyttöön.	Teemme yritysvaikutusten arvioinnin asioiden valmistelun yhteydessä, silloin kun se on tarkoituksenmukaista.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Vuoden 2020 tavoitteena on kaupungin yhteisen vaikutusten arviointilomakkeen käyttöönotto. Tavoite ei toteutunut.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualue-tason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuu-lautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Panostamme kaupungin kulttuurihistoriaan.	Osallistujamäärä.	Kulttuuripolku-toiminnan vakiinnuttaminen.	Kulttuuritoimi järjestää yhdessä koulujen, päiväkotien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripolun kaikille peruskoulun oppilaille ja päiväkotien lapsille.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Perusopetuksen kulttuuripolku esiteltiin avoimessa infotilaisuudessa. Viestintäsuunnitelma laadittiin. Varhaiskasvatuksen kulttuuripolku (Pieni kulttuuripolku) käynnistettiin syksyllä 2019. Päiväkoteihin nimettiin kulttuurivastaavat. Pidettiin yhteisiä tapaamisia. Tavoite on toteutunut.
		Paikallishistorian tuntemuksen lisääminen nuorten ja lasten keskuudessa.	Kaupungin museo panostaa museopedagogiikkaan ja yhteistyöhön koulujen, lukioiden ja päiväkotien kanssa.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Museossa vieraili 75 päiväkotien, koulu- ja lukioiryhmää, yhteensä 1 105 osallistujaa: Komendantin talon kierrosopastuksissa 261 osallistujaa, Konterfeijari-näyttelyssä ja taidetyöpajoissa 132 osallistujaa, Kullan kartanonäyttelyssä 45 osallistujaa, näyttelyssä Kuolematonmat – Esineiden muisti ja työpaajoissa 81 osallistujaa, jouluopastuksella 131 osallistujaa, koulujen erikoisteemaopastuksissa 200 lasta ja Iveruksen arvoitus -kierroksella 255 yläkoululaista. Loviisaa koskeva historian erikoiskurssi toteutui Lovisa Gymnasiumin kanssa. Tavoite on toteutunut.

		<p>Tehdään kaupungin historia näkyvämmäksi kaupunki-maaisemassa.</p>	<p>Historialliset arvot otetaan huomioon kaupunkisuunnittelussa ja museon asiantuntijat ovat aktiivisesti mukana kulttuuriympäristöhankkeissa. Toteutetaan perinteisiä infotauluja ja digitaalisia reittejä kaupungille. Servitään mahdollisuuksia tehdä 3D-mallinnoksia, esimerkiksi Svart-holman meri-linnoituksesta.</p>	<p>Hyvinvointi-lautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä museo-intendentti</p>	<p>Kaupungin eri toimijoita avustettiin huomioimaan historiaa omassa toiminnassaan. Museoväki oli mukana suunnittelemassa muun muassa Myllyharjun uusia opasteita ja Strömforsin ruukin kehitystyötä. Lisäksi tehtiin arkeologinen inventointi asuntomessualueella, sekä otettiin kantaa muun muassa Tinavalajan talon purkuun ja Ungernin Aikalava-projektiin. Tavoite on toteutunut.</p>
		<p>Kirjaston vanha Loviisa-kokoelma säilytetään kokonaisuudessaan.</p>	<p>Loviisa-kokoelma siirretään Viirilään kaupunkilaisten käytettäväksi.</p>	<p>Hyvinvointi-lautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä kirjastojohtaja</p>	<p>Loviisa-kokoelma siirrettiin Viirilään ja on saatavilla Viirilän kyläyhteisön ylläpitämän kirjaston aukioloaikoina. Tavoite on toteutunut.</p>
<p>Panostamme hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.</p>	<p>Toteutuneet uudet toiminnot.</p>	<p>Oppilas- ja opiskelijakuntien hallituksen ja nuorisovaltuuston yhteistyön kehittäminen.</p>	<p>Koulujen oppilaskunnat ovat edustettuina nuorisovaltuustossa. Opiskelijakuntien toiminnan aktivointi lukioloissa.</p>	<p>Hyvinvointi-lautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuu-alueiden päälliköt, koulujen rehtorit</p>	<p>Ohjaamohankkeen työntekijä ja nuorisovaltuuston puheenjohtaja kiersivät kouluilla kertomassa nuorisovaltuuston toiminnasta. Hyvinvointilautakunta hyväksyi 26.6.2019 nuorisovaltuuston toimintasäännön. Tavoite on toteutunut.</p>
		<p>Koulujen kerhotoiminta ja eläkeläiset.</p>	<p>Kerhotoimintaa järjestetään sekä aamuisin, päivisin että iltapäivisin päämääränä luoda mahdollisuuksia uusiin toiminta-muotoihin.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus-päällikkö ja rehtorit</p>	<p>Kouluissa oli aktiivista kerhotoimintaa. Treenikerho oli yläkoulujen yhteinen ja toimi ennen koulupäivän alkua. Kerhotoiminnalle haettiin ja saatiin valtionavustusta. Tavoite on toteutunut.</p>
		<p>Varhaiskasvatus on paikka yhteisöllisyyden vahvistamiselle.</p>	<p>Avoimen varhaiskasvatuksen "Treffiksen" kehittäminen sekä tilojen monipuolisempi käyttö.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodin-johtajat</p>	<p>Treffitoimintaan palkattiin lastenhoitajan lisäksi varhaiskasvatuksen opettaja 1.3.2019. Tavoite on toteutunut.</p>
		<p>Yhteistyön edelleenkehittäminen kolmannen sektorin, yhdistyksien ja eri toimijoiden kanssa.</p>	<p>Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimet järjestävät seurakouksia ja muita tapaamisia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyöhön kolmannen sektorin toimijoiden kanssa panostetaan. Opistot järjestävät monipuolisia kursseja, jotka edistävät hyvinvointia ja osallisuutta.</p>	<p>Hyvinvointi-lautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuu-alueiden päälliköt</p>	<p>Yhteistyötä on muun muassa kehitetty kuukausittaisilla vapaamuotoisilla tapaamisilla, seurakouksilla ja opistojen kursseilla. Tavoite on toteutunut.</p>

		Koulua ympäröivää yhteisöä käytetään oppimisympäristönä toimijoita osallistamalla.	Osallistetaan kouluja ympäröivien yhteisöjen toimijoita (yrityksiä, yhteisöjä) aktiivisesti koulujen oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa. Jaetaan hyviä yhteisöllisyyskäytänteitä Loviisan koulujen kesken.	Hyvinvointi-lautakunta sekä kasvatusta ja sivistyslautakunta ja koulutus-päällikkö	Museo toteutti yhteistyössä Lovisa Gymnasiumin kanssa muun muassa historian erikoiskurssin, jossa tutkittiin sisällissodan aikaista Loviisaa. Tavoite on toteutunut.
--	--	--	--	--	--

Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualue-tason avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuu-lautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstö-kyseleyn tulosten hyödyntäminen.	Opettajavaihdot	Rehtoreita ja opettajia kehoitetaan seuraamaan kollegojen työtä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus-päällikkö ja rehtorit	Rehtorit ovat seuranneet toistensa työtä rehtoritöissä ja pienten koulujen tapaamisten yhteydessä. Useammassa koulussa on aloitettu kumppanuusopettaja-opetusta. Uuden opetus-suunnitelman myötä ovat opettajat tehneet yhdessä työtä teemakokonaisuuksien kanssa. Opettajavaihdoksia koulujen välillä on toteutunut palkkaamalla yhteisiä opettajia ja sisäilmatöimienpiteiden yhteydessä. Lyhyempiä opettajavaihdoksia ei ole tehty. Tavoite on toteutunut.
		Hyvät työvälineet	Laitteita, sähköinen työnohjaus.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointi-lautakunta, vastuu-alueiden päälliköt	Työntekijöillä on asianmukaiset ja toimivat työvälineet. Tavoite on toteutunut.
		Hyvä täydennyskoulutus	Henkilökunnalle tarjotaan monipuolista ja kiinnostavaa koulutusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointi-lautakunta, vastuu-alueiden päälliköt	Kehityskeskustelujen pöytäkirjoista on hyödynnetty ja hyödynnetään täydennyskoulutuksen hankkimisessa.
		Laissa (540/2018) uudet tehtävänimikkeet sekä henkilöstö-rakenne. Loviisa reagoi muutokseen hyvissä ajoin ennen siirtymäkauden päättymistä.	Kun vakinainen tehtävä avautuu tai määräaikainen päättyy, uusi toimi perustetaan uuden henkilöstörakenteen mukaisesti 1.1.2019 alkaen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja suunnittelija	Uudet lainmukaiset tehtävänimikkeet otettiin käyttöön 1.1.2019. Rekrytoinnissa huomioidaan uusi henkilöstörakenne. Tavoite on toteutunut.

		Muutosjohtamisen varmistaminen organisaatio-muutoksessa.	Yhteistyömuotoja kehitetään vastaamaan asukkaiden palvelutarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Esimiesten yhteisen strategian ja toimenpiteiden läpikäyntiä tehtiin lähes jokaisessa esimiesten yhteisissä kokouksissa. Esimiehet osallistuivat keväällä Toimintakulttuurin muutos-koulutukseen sekä ideoivat kokeiluja yhdessä ja toteuttivat niitä loppuvuodesta. Tavoite on toteutunut.
--	--	--	--	---	---

Talous on tasapainoinen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualue-tason avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuu-lautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutuneet uudet toiminnot.	Etäopiskelu-mahdollisuuksien lisääminen ja lukioiden yliopistoyhteistyön kehittäminen.	Lukioiden yhteistyön kehittäminen yliopistojen kanssa käynnistetään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus-päällikkö ja rehtorit	Säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja pidettiin sekä osallistuimme SiBoLoKo:n ja GNet:in toimintaan. Myös etäkursseja hyödynnettiin.
		Panostamme lahjakaiden oppilaiden opetukseen.	Kaksi kehittäjää, jotka on palkattu projektia varten, tukee ja markkinoi uusia pedagogisia ratkaisuja.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus-päällikkö ja rehtorit	Koulupolkua on rikastutettu ja uudelleenjärjestetty mahdollistamalla koulunkäynti osaksi toisenkielisessä koulussa. Nopeutettu: Yläkoululainen suorittaa lukion opinnot. Vuosiluokan yli on voitu hypätä. Joustava ryhmittely taitotason ja edistymisen mukaan on mahdollistettu muun muassa suullisessa kielitaidossa. Hankerahoituksen päätyttyä toiminta jatkuu. Taideainelahjakkaita oppilaita on muun muassa ohjattu musiikkiopistoon. Taideainelahjakkaita oppilaita on muun muassa ohjattu musiikkiopistoon.

		<p>Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) tuominen lasten arkeen varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>Lasten saatavilla on digitaalisia työvälineitä jotka tukevat oppimisprosesseja. Henkilöstöä perehdytetään hyvin TVT:n käyttämiseen. Välineiden pedagogiset käytötavat perustuvat toimintasuunnitelmiin. Lasten itseohjautuvuutta, omatoimisuutta ja vastuunottoa seurataan ja tarpeen mukaan reagoidaan tukitoimin.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatuspäällikkö ja päiväkodin johtajat</p>	<p>Henkilöstöä koulutettiin, jotta lapset voivat käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä turvallisesti ja pedagogiset tavoitteet huomioiden. Taulutietokoneita on käytetty muun muassa liikumiseen, tutkimiseen ja leikkimiseen. Tavoite on toteutunut.</p>
		<p>Loviisan historian digitaalisen näkyvyyden ja tavoitettavuuden lisääminen.</p>	<p>Kaupungin museo ponnostaa digitaaliseen viestintään ja kokeilee uusia keinoja tavoittaa asukkaita. Someviestinnän lisäksi kokeillaan Finna-portaalia ja mobiilireittipalvelu "Seinätön museo".</p>	<p>Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä museo-intendentti</p>	<p>Kaupungin museo jatkoi aktiivista someviestintää muun muassa yleisen historiatiedon levittämiseen. Kokoelmia digitoidaan ja luetteloidaan sähköiseen tietokantaan. Henkilökunta osallistui Finna-koulutukseen. Mobiilireittivaihtoehtoja on suunnitteilla.</p>
		<p>Kulttuuritoiminnan kehittäminen.</p>	<p>Loviisassa asuu ja toimii eri alojen taiteilijoita. Tämä voimavara tulisi hyödyntää paremmin esimerkiksi musiikin alalla.</p>	<p>Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö</p>	<p>Kirjastossa ja Almintalossa oli esillä loviisalaisten taiteilijoiden töitä. Kulttuuripalveluiden tilaisuuksissa hyödynnettiin paikallisia muusikoita.</p>
		<p>Toiminta- ja kohdeavustuksien siirtymisen sähköiseen avustushaku-järjestelmään.</p>	<p>Liikuntaseurojen toiminta- ja kohdeavustukset haetaan sähköisesti.</p>	<p>Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö</p>	<p>Kohdeavustusten haku sähköisesti ei vielä ollut mahdollista teknisen toteutuksen osalta.</p>
		<p>Helle kirjastoyhteistyön mahdollisuuksien hyödyntäminen.</p>	<p>Yhteinen kirjastokimppa, jossa kirjat liikkuvat kaikkien Hellekuntien ja -kirjastojen välillä. Kirjastoyhteistyötä ja uusia mahdollisuuksia.</p>	<p>Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä kirjastonjohtaja</p>	<p>Kirjastokimppayhteistyö toimii moitteettomasti. Helle-yhteistyö on helpottanut luettelointi- ja järjestelmätöitä. Lisäksi kimpalle ilmaisia koulutuksia on järjestetty vähintään kerran kuukaudessa.</p>
		<p>Sähköinen kokonaisratkaisu varhaiskasvatukseen.</p>	<p>Hankinta valmistelussa.</p>	<p>Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatuspäällikkö ja suunnittelija</p>	<p>Nykyisessä sähköisessä järjestelmässä on pysytty Vardan monivaiheisen käyttöönoton vuoksi. Parhaimpia käytänteitä eri kunnista on kartoitettu. Tavoite on toteutunut.</p>
		<p>Kehitämme uusia metodeja uusimman digitaalisen tekniikan avulla.</p>	<p>Hankimme modernit laitteet (VR 360) ja kehitämme uusia työtapoja.</p>	<p>Koulutuspäällikkö ja rehtorit</p>	<p>Hankittiin VR 360 -laitteet ja henkilöstöä koulutetaan koko ajan.</p>

Toimintamme on kustannus-tehokasta.	Toteutunut, ei toteutunut	Talousarviossa pysyminen.	Seuraamme talousarvion toteumaa ja reagoidaan poikkeamiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Lautakunnissa on kuukausittain annettu toteuma tiedoksi.
		Pitkäkestoisten ratkaisujen löytäminen.	Kokonais-taloudellisten vaihtoehtojen tarkastelu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Tehtäväkuvien läpikäynti on aloitettu, sairaspöissaolujen seurannan tärkeydestä on muistutettu ja asiaa on kehitetty työterveyshuollon kanssa. Työnohjaukseen on kiinnitetty huomiota. Tavoite on toteutunut.

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS VASTUUALUEITTAIN

Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilöt: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja, taloussuunnittelija, suunnittelija

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Siivous- ja ruokapalvelut aloitti 1.1.2019 toimintansa sivistys- ja hyvinvointikeskuksen alaisuudessa.

Keskuksessa tarkistettiin palvelutarjonnan riittävyyttä suhteessa palvelutarpeeseen ja väestötieteellisiin muutoksiin ja ennusteisiin. Talouden tehostamistarpeen ja lapsimäärän vähenemisen vuoksi esitettiin palveluverkon supistamista 1.8.2020 alkaen.

Riskianalyysi

Tilojen kunto ja sisäilmaongelmien ehkäisy

Tilojen kuntoa ja sisäilmaongelmien ehkäisyä koskien järjestettiin lähes kuukausittain seurantatyöryhmän, kohdekohtaisten työryhmien tai koordinaatiotyöryhmän kokoontumisia.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toiminta-suunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Toisen asteen koulutus tukee paikallisia yrityksiä. Työvoiman saanti parane.	Lukioiden yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa lisätään. Toisen asteen ammatillista koulutusta suunnitellaan vastaamaan työelämän tarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kaupunginhallitus, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Kaupungin, Careerian ja Practicum johdon kanssa pidettiin säännöllisiä tapaamisia, kehitettiin yhteisiä koulutuksia, haettiin syksyllä opiskelijoita Loviisaan ja haettiin KOPA-rahoitusta yhdessä lukioiden kanssa. Tavoite on toteutunut osittain.
	Kaksikielisten palvelujen tarjoaminen.	Sivistyskeskuksen kaikissa palveluissa kaksikielisyys nähdään mahdollisuutena.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Esimerkiksi erikieliset toimipisteet ovat harjoittaneet yhteistyötä, palvelut on tarjottu molemmilla kielillä sekä rekrytointi-ilmoitukset ja lehtiartikkelit ovat olleet molemmilla kielillä. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on asiakas-lähtöistä ja palveluhaluista. Hyödynnämme rohkeasti mahdollisuuksia ja luovia ratkaisuja	Koulukuljetusten hyödyntäminen muihin kuljetustarpeisiin.	Koulutus osallistuu joukkoliikenteen kehittämishankkeisiin. Käynnistetään kokeilu koulukyytien järjestämiseksi päiväsaikaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö, rehtorit ja suunnittelija	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen ja Kyläkytti-toimijoiden kanssa on kartoitettu asiaa kesästä 2019 asti, laadittu selvitys ja valmisteltu yhteistä kilpailutusta. Tavoite on toteutunut.

	Kaupunki hakee mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -toimintamalliin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksella on keskeinen rooli toimintamallin käynnistämisessä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastualueiden päälliköt	Sivistys- ja hyvinvointikeskus haki 4.6.2019 mukaan toimintamalliin ja sai tiedon 18.11.2019, että kaupunki pääsi mukaan. Tavoite on toteutunut.
Päätöksen-teossa otetaan käyttöön yritysvaikutusten arviointi-prosessi (Yrva).	Yritysvaikutusten arviointiprosessi otetaan käyttöön.	Teemme yritysvaikutusten arvioinnin asioiden valmistelun yhteydessä, silloin kun se on tarkoituksenmukaista.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Vuoden 2020 tavoitteena on kaupungin yhteisen vaikutusten arviointilomakkeen käyttöönotto. Tavoite ei toteutunut.
Panostamme hyvinvoivaan, osavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Hyvät työvälineet	Laitteita, sähköinen työohjaus.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastualueiden päälliköt	Työntekijöillä on asianmukaiset ja toimivat työvälineet. Tavoite on toteutunut.
	Hyvä täydennyskoulutus	Henkilökunnalle tarjotaan monipuolista ja kiinnostavaa koulutusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastualueiden päälliköt	Kehityskeskustelujen palautetta on hyödynnetty ja hyödynnetään täydennyskoulutuksen hankkimisessa.
	Muutosjohtamisen varmistaminen organisaatio-muutoksessa.	Yhteistyömuotoja kehitetään vastaamaan asukkaiden palvelutarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastualueiden päälliköt	Esimiesten yhteisen strategian ja toimenpiteiden läpikäyntiä tehtiin lähes jokaisessa esimiesten yhteisissä kokouksissa. Esimiehet osallistuivat keväällä Toimintakulttuurin muutos -koulutukseen sekä ideoivat kokeiluja yhdessä ja toteuttivat niitä loppuvuodesta. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on kustannus-tehokasta.	Talousarviossa pysyminen.	Seuraamme talousarvion toteumaa ja reagoidaan poikkeamiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastualueiden päälliköt	Lautakunnissa on kuukausittain annettu toteuma tiedoksi.
	Pitkäkestoisten ratkaisujen löytäminen.	Kokonaistaloudellisten vaihtoehtojen tarkastelu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastualueiden päälliköt	Tehtäväkuvien läpikäynti on aloitettu, sairaspöissaolojen seurannan tärkeydestä on muistutettu ja asiaa on kehitetty työterveyshuollon kanssa. Työnohjaukseen on kiinnitetty huomiota. Tavoite on toteutunut.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Hallinto ja kehittäminen

TALOUSARVIO 2019	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	MUUTOS
------------------	-----------------------	---------------------------	------------------	--------

Toimintatuotot	4 784 214	0	4 784 214	4 851 313	-67 099
<i>joista sisäiset</i>	4 767 214		4 767 214	4 788 258	-21 045

Valmistus oman käyttöön

Toimintakulut	-4 942 066	0	-4 942 066	-4 670 270	-271 796
<i>joista sisäiset</i>	-30 365	0	-30 365	-55 419	25 054
Toimintakate	-157 853		-157 853	181 043	-338 896
<i>josta sisäinen</i>	4 736 848	0	4 736 848	4 732 839	4 009
Toimintakate ulkoinen	-4 894 701	0	-4 894 701	-4 551 796	-342 905
Poistot ja arvonalentumiset	-339 475		-339 475	-407 294	67 819

Loviisan kaupungin organisaatiouudistuksen myötä ruoka- ja siivouspalvelut on vuodesta 2019 alkaen osa vastuualuetta Hallinto ja kehittäminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2019 talousarvion vanhan organisaation mukaan ja lautakunta hyväksyi käyttösuunnitelman niin, että määrärahat vastaavat uutta organisaatiota. Taulukko sisältää siten myös ruoka- ja siivouspalvelujen määrärahat ja toteuman.

Ulkoiset tulot ylittyivät, koska kaupunki laskutti eteenpäin Kevan laskut Itä-Uudenmaan koulutus- ja nuorisoyhtymän vuoden eläkemenoperusteisista maksuista. Vastaava kulu kirjattiin eläkemenoperusteisiin maksuihin, joiden määräraha ylittyi.

Vastuualueen ulkoiset toimintakulut alittivat budjetin noin 297 000 eurolla. Säästöt kohdistuivat henkilöstökuluihin ja erityisesti siivouspalveluiden henkilöstökuluihin. Keskuskeittiön elintarvikemäärärahat ylittivät budjetoidun. Kaupunki otti vuoden 2018 lopussa hoitaakseen viimeisin ISS:ltä aiemmin ostetun ruokapalvelun. Muutos jäi huomioimatta elintarvikemäärärahassa. Myös Harjuntien koulun väistötilaratkaisut aiheuttivat lisäkustannuksia.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
Nettomenot, euroa/asukas	18,9 ulk.	27,3 ulk.	21,5 ulk.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Hinttaniemi Jonna, pj	11/11	Forsblom-Helander Benita	
Nevalainen Sofia, vpj -> 18.9.2019	4/11	Lind Tuija	
Hyppölä Laura, vpj 19.9.2019 ->	4/11	Lind Tuija	
Bäcklund Marina	10/11	Hovi Karolina	
Willner Kristian	11/11	Staffans Sten	
Rosenberg Thomas	11/11	Lindfors Bo	
Hannus Daniel	5/11	Hurmerinta Anders	6
Sokka-Tuomala Anne	11/11	Malmivaara Marjatta	
Hovi Antti	7/11	Rehnberg Mika	
Rossi Reeta -> 18.9.2019	4/11	af Hällström Suvi -> 18.9.2019	1
Vuokko Marjo 19.9.2019 ->	3/11	Noroviita Erja 19.9.2019 ->	1

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Laiho Pasi, pj	1/3	Valkokivi Kaj	
Hovi Antti, vpj	2/3	Rehnberg Mika	
Paakkarinen Toni	1/3	Tähtinen Keijo	
Nevalainen Sofia ->18.9.2019	3/3	Turpeinen Henna-Kaisa	
Hyppölä Laura, 19.9.2019 ->	0/0	Turpeinen Henna-Kaisa	
Willner Kristian	2/3	Staffans Sten	
Sokka-Tuomala Anne	2/3	Malmivaara Marjatta	
Rossi Reeta	2/3	af Hällström Suvi -> 18.9.2019	1
Vuokko Marjo 19.9.2019 ->	0/0	Noroviita Erja 19.9.2019 ->	
Länsipuro Janne	1/3	Vuokko Marjo	1
Marjakangas Miia	3/3	Saari Veikko	
Lempiö Päivi, Lapinjärvi	0/3	Sibelius Katri	1

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Bäcklund Marina, pj	3/3	Sjödahl Ralf	
Hannus Daniel, vpj	3/3	Lindroos Johannes	
Hinttaniemi Jonna	2/3	Karlsson Monica	
Forsblom-Helander Benita	2/3	Malms Kim	
Hovi Karolina	1/3	Lönnfors Johanna	2
Hurmerinta Anders	2/3	Kähärä Erika	1
Rosenberg Thomas	2/3	Jungner Hans	
Lindfors Bo	2/3	Grundström Ben	
Konttinen Lisbeth	0/3	Törnroos Ingrid	
Fabritius Mikaela, Myrskylä	3/3	Stenfors Susanne	
Lindfors Annika, Lapinjärvi	2/3	Andersson Pricella	

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö, päiväkodinjohtajat

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Varhaiskasvatuksen sisällöllinen laatu

Loviisan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin keväällä 2019. Päivittämiseen osallistuivat varhaiskasvatuksen henkilöstö ja asiasta kiinnostuneet kuntalaiset. Kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyi kokouksessaan 26.6.2019 päivitetyn suunnitelman käyttöönoton 1.8.2019 alkaen.

Kolmiportaisen tuen malliin siirtyminen on selkeyttänyt tuen prosessia, tuen antamista ja tuen jatkumoa varhaiskasvatuksessa sekä monialaista ja perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Se on tarkentanut vastuunjakoa varhaiskasvatuksen opettajan ja erityisopettajan osalta. Malliin siirtyminen on kohdentanut erityisopettajan resursseja tehostetun ja erityisen tuen lapsiin sekä yhdenmukaistanut toimintatapoja. Mallissa tuki aloitetaan välittömästi, kun tarve on havaittu, ja tuen toteutus edellyttää opettajalta ja henkilökunnalta jatkuvaa havainnointia, dokumentointia ja arviointia. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssien kohdentaminen on edesauttanut tukitoimien riittävyttä ja luonut mahdollisuuden kehittää erityiskasvatusta.

Loviisan kaupunki päätti hakea mukaan viisivuotiaiden maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kokeiluun. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi kunnalle avustusta kokeilun toteuttamiseen ajalla 1.8.2019–31.7.2020.

Seutukry (nykyinen Sarastiekry) otettiin käyttöön helmikuussa 2019 helpottamaan lyhytaikaisten ja äkillisesti syntyvien määräaikaisten palvelussuhteiden hallinnointia.

Riskianalyysi

Henkilöstörakenteen ollessa muutoksen edessä kuntien välille syntyy kova kilpailu osaavasta henkilöstöstä. On löydettävä avaimet kasvavaan kilpailukykyyn, jotta myös tulevaisuudessa henkilökuntamme pätevyys on korkealla tasolla.

Varhaiskasvatuksen opettajien palkat saatiin kilpailukykyisiksi 150 euron tehtäväkohtaisen palkan korotuksella vuoden alusta.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Kaksikielisten palvelujen tarjoaminen.	Sivistyskeskuksen kaikissa palveluissa kaksikielisyys nähdään mahdollisuutena.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Esimerkiksi erikieliset toimipisteet ovat harjoittaneet yhteistyötä, palvelut on tarjottu molemmilla kielillä sekä rekrytointi-ilmoitukset ja lehtiartikkelit ovat olleet molemmilla kielillä. Tavoite on toteutunut.
	Osa päiväkodeista saa uudet houkuttelevammat nimet.	Nimikampanja johon kuntalaiset saavat osallistua. Uudet nimikyltit rakennuksiin sekä tieristeyksiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö	Päiväkotien nykyiset nimet säilyvät, kunnes saadaan pysyviä ratkaisuja keskustan alueen tilaongelmiin. Tavoite ei toteutunut.

Aloitamme uuden päiväkodin suunnittelun.	Uuden päiväkodin hanke-suunnitelma käynnistettiin.	Varhaiskasvatuksesta edustaja/edustajia työryhmään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodinjohtajat	Hankesuunnittelun määrärahat siirrettiin tulevien vuosien investointeihin. Hankesuunnittelua ei ole käynnistetty.
Toimintamme on asiakaslähtöistä ja palveluhaluista. Hyödynnämme rohkeasti mahdollisuuksia ja luovia ratkaisuja.	Aamutoiminnan ja aamuhoidon yhdistäminen.	Esiopetustoiminta ja esiopetuksen hoito keskitetään tiettyihin kouluihin niin, että opetusryhmien koot suurenevät ja toiminta vahvistuu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit sekä varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodinjohtajat	Kasvatus- ja sivistyslautakunta 30.1.2019 päätti pitäytyä nykyisen kaltaisessa toiminnassa vielä lukuvuonna 2019–2020. Tavoite on toteutunut osittain.
	Kaupunki hakee mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -toimintamalliin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksella on keskeinen rooli toimintamallin käynnistämisessä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Sivistys- ja hyvinvointikeskus haki 4.6.2019 mukaan toimintamalliin ja sai tiedon 18.11.2019, että kaupunki pääsi mukaan. Tavoite on toteutunut.
Panostamme kaupungin kulttuurihistoriaan.	Kulttuuripolku-toiminnan vakiinnuttaminen.	Kulttuuritoimi järjestää yhdessä koulujen, päiväkotien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripolun kaikille peruskoulun oppilaille ja päiväkotien lapsille.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Perusopetuksen kulttuuripolku esiteltiin avoimessa infotilaisuudessa. Viestintäsuunnitelma laadittiin. Varhaiskasvatuksen kulttuuripolku (Pieni kulttuuripolku) käynnistettiin syksyllä 2019. Päiväkoteihin nimettiin kulttuurivastaavat. Pidettiin yhteisiä tapaamisia. Tavoite on toteutunut.
	Paikallishistorian tunteuksen lisääminen nuorten ja lasten keskuudessa.	Kaupungin museo panostaa museopedagogiikkaan ja yhteistyöhön koulujen, lukitoiden ja päiväkotien kanssa.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Museossa vieraili 75 päiväkotia, koulu- ja lukioryhmää, yhteensä 1 105 osallistujaa: Komendantin talon kierrosopastuksissa 261 osallistujaa, Konterfejari-näyttelyssä ja taide-työpajoissa 132 osallistujaa, Kullan kartanonäyttelyssä 45 osallistujaa, näyttelyssä Kuolemattomat – Esineiden muisti ja työpajoissa 81 osallistujaa, joulupastuksella 131 osallistujaa, koulujen erikoisteemaopastuksissa 200 lasta ja Iveruksen arvoitus -kierroksella 255 yläkoululaista. Loviisaa koskeva historian erikoiskurssi toteutui Lovisa Gymnasiumin kanssa. Tavoite on toteutunut.
Panostamme hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.	Varhaiskasvatus on paikka yhteisöllisyyden vahvistamiselle.	Avoimen varhaiskasvatuksen "Treffiksen" kehittäminen sekä tilojen monipuolisempi käyttö.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodinjohtajat	Treffitoimintaan palkattiin lastenhoitajan lisäksi varhaiskasvatuksen opettaja 1.3.2019. Tavoite on toteutunut.

Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme	Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) tuominen lasten arkeen varhaiskasvatuksessa.	Lasten saatavilla on digitaalisia työvälineitä jotka tukevat oppimisprosesseja. Henkilöstöä perehdytetään hyvin TVT:n käyttämiseen. Välineiden pedagogiset käytötavat perustuvat toimitasuunnitelmiin. Lasten itseohjautuvuutta, omatoimisuutta ja vastuunottoa seurataan ja tarpeen mukaan reagoidaan tukitoimin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodinjohtajat	Henkilöstöä koulutettiin, jotta lapset voivat käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä turvallisesti ja pedagogiset tavoitteet huomioiden. Taulutietokoneita on käytetty muun muassa liikkumiseen, tutkimiseen ja leikkimiseen. Tavoite on toteutunut.
	Sähköinen kokonaisratkaisu varhaiskasvatukseen.	Hankinta valmistellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja suunnittelija	Nykyisessä sähköisessä järjestelmässä on pysytty Vardan monivaiheisen käyttöönoton vuoksi. Parhaimpia käytänteitä eri kunnista on kartoitettu. Tavoite on toteutunut.
	Hyvät työvälineet	Laitteita, sähköinen työnohjaus.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Työntekijöillä on asianmukaiset ja toimivat työvälineet. Tavoite on toteutunut.
	Hyvä täydennyskoulutus	Henkilökunnalle tarjotaan monipuolista ja kiinnostavaa koulutusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Kehityskeskustelujen palautetta on hyödynnetty ja hyödynnetään täydennyskoulutuksen hankkimisessa.
	Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Laissa (540/2018) uudet tehtävänimikkeet sekä henkilöstörakenne. Looviisa reagoi muutokseen hyvissä ajoin ennen siirtymäkauden päättymistä.	Kun vakinainen tehtävä avautuu tai määräaikainen päättyy, uusi toimi perustetaan uuden henkilöstörakenteen mukaisesti 1.1.2019 alkaen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatus-päällikkö ja suunnittelija
Muutosjohtamisen varmistaminen organisaatiomuutoksessa.		Yhteistyömuotoja kehitetään vastaamaan asukkaiden palvelutarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Esimiesten yhteisen strategian ja toimenpiteiden läpikäyntiä tehtiin lähes jokaisessa esimiesten yhteisissä kokouksissa. Esimiehet osallistuivat keväällä Toimintakulttuurin muutos -koulutukseen sekä ideoivat kokeiluja yhdessä ja toteuttivat niitä loppuvuodesta. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on kustannus-tehokasta.	Talousarviossa pysyminen.	Seuraamme talousarvion toteumaa ja reagoidaan poikkeamiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Lautakunnissa on kuukausittain annettu toteuma tiedoksi.

	Pitkäkestoisten ratkaisujen löytäminen.	Kokonaistaloudellisten vaihtoehtojen tarkastelu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Tehtäväkuvien läpikäynti on aloitettu, sairaspöissaolojen seurannan tärkeydestä on muistutettu ja asiaa on kehitetty työterveyshuollon kanssa. Työnohjaukseen on kiinnitetty huomiota. Tavoite on toteutunut.
--	---	--	---	---

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21141 Varhaiskasvatus

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEMA
Toimintatuotot	731 200	0	731 200	893 342	-162 142
<i>joista sisäiset</i>	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-8 313 614	0	-8 313 614	-8 444 379	130 765
<i>joista sisäiset</i>	-2 009 479	0	-2 009 479	- 2 129 515	120 036
Toimintakate	-7 582 414	0	-7 582 414	-7 551 037	-31 377
<i>joista sisäinen</i>	-2 009 479	0	-2 009 479	- 2 129 515	120 036
Toimintakate ulkoinen	-5 572 935	0	-5 572 935	-5 421 522	-151 413
Poistot ja arvonalentumiset	-4 402	0	-4 402	-5 349	947

Tulojen ylitys johtui varhaiskasvatusmaksutuotoista ja kotikuntakorvauksista, joita kertyi budjetoitua enemmän.

Ulkoiset toimintakulut ylittivät niukasti budjetin noin 11 000 eurolla. Suurin syy ylitykseen löytyy palkoista: sijaisten palkkaamisesta, kevään palkankorotuksista ja lomapalkkavelan jaksottamisesta. Suurin säästö syntyi lastenhoidon tuista ja kuntalisistä, joita maksettiin arvioitua vähemmän.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
0–6 -vuotiaiden määrä	834	760	706
Päiväkotihoidossa			
Lapset	520	580	564
Euroa/lapsi, netto	6 893 ulk.	6 250 ulk.	6 786 ulk.
Ryhmäperhepäivähoidossa			
Lapset	24	20	19
Euroa/lapsi, netto	8 007 ulk.	10 234 ulk.	9 616 ulk.
Perhepäivähoidossa			
Lapset	12	8	11
Euroa/lapsi, netto	11 230 ulk.	18 734 ulk.	11 704 ulk.
Yhteensä päivähoitossa			
Erityisopettajien tukea tarvitsevat lapset	198	75 *)	79
Vuorohoidossa olevat lapset	11	25	30
Kotihoidon tuet			
Lakisääteinen, lapsia	165	185	131
Kuntalisä, perheitä	185	185	95
Yksityisen hoidon tuet			
Lakisääteinen, lapsia	18	23	17
Kuntalisä, lapsia	16	23	15
Avoin varhaiskasvatus			
Treffis/perheitä/vuosi	151	170	124
Lapsia leikkikerhoissa	8	10	6

*) Laskentatapa on muuttunut verrattuna tilinpäätökseen 2018. Luku sisältää tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevia lapsia.

Koulutus

Vastuuhenkilöt: koulutuspäällikkö ja rehtorit

Perusopetus

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Teemana oli Kielitietoinen koulu. Opetuksessa keskityttiin hyvään kielenkäyttöön sekä panostettiin aikaisempaa enemmän koulukieliin. Varhennetun A1-kielen opetus aloitettiin 1.8.2019, mikä johti vuosiluokkien 1 ja 3 tuntijakomuutokseen. Opetushenkilöstöä koulutettiin kielten opetukseen ja kielitietoisuuteen ja aloitettiin Siisti suu -kampanja.

Kurkota tähtiin -hanke on vakiintunut osaksi opetusta. Käsikirja valmistui vuoden lopussa. Hankkeessa on työskennellyt kaksi kokopäiväistä kehittäjää, ja hankkeen myötä Loviisan koulutus sai näkyvyyttä Pohjoismaissa.

Forsby skolan ja Lovisavikens skolan uudisrakennukset valmistuivat ja otettiin käyttöön. Myös Harjuriin koulun uuden puolen remontti valmistui.

Monessa koulussa oli käynnissä Erasmus+-hankkeita ja muita kansainvälisiä projekteja.

Tieto- ja viestintätekniikan kehittämistä opetuksessa jatkettiin. Uutta tekniikkaa otettiin käyttöön kouluissa, muun muassa Clevertouch-näytöt, 360-kamerat ja virtuaalilasit. Toteutettiin Skype-opetusta.

Opetussuunnitelmauudistus saatettiin loppuun syksyllä 2019.

Riskianalyysi

Koulutoiminta väistöiloissa vähentää houkuttelevuutta ja lapsiperheiden muuttoliikettä.

Koulutoiminta väistöiloissa ei vähentänyt houkuttelevuutta merkittävästi.

Resurssien priorisoinnin tarve lisääntyy investointien takia.

Resurssien priorisoinnin tarve lisääntyi investointien takia.

Vaativan erityisen tuen oppilasmäärä kasvaa.

Vaativan erityisen tuen oppilasmäärä kasvoi osittain muuttoliikenteen myötä.

Lisäksi pienten koulujen rehtoreiden rekrytointi oli haasteellista ja esiopetuksen keskittäminen ei toteutunut. Julkisten kulkuyhteyksien väheneminen aiheutti lisäkustannuksia ja -työtä. Myös koulujen väistötilat, liikuntatilojen puute ja hajasijoittelu aiheuttivat lisäkustannuksia ja haasteita opetusjärjestelyille.

Lukiokoulutus

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Treenikerhon toiminta vakiintui ja se saatiin osaksi lukioiden toimintaa. Tämä on lisännyt lukioiden houkuttelevuutta. Yhteistyötä lisättiin muun muassa yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Yliopisto- ja korkeakoulu yhteistyö aloitettiin, ja yksittäiset opiskelijat suorittivat yliopistokursseja verkko-opintoina. Kolmannen asteen oppilaitokset esittelivät toimintaansa.

Hyvää käytäntöä tukea opiskelijoiden tietokonehankintaa jatkettiin. Laadukas lukio-opetus on pystytty turvaamaan riittävän tuntikehyksen ja muodollisesti pätevien, ammattitaitoisten opettajien avulla.

Riskianalyysi

Valtionosuusmuutokset vaikuttavat lukiokoulutukseen.

Valtionosuusmuutoksien vaikutusta lukiokoulutukseen ei voitu todeta.

Loviisan lukion väistöiloissa toimiminen vaikuttaa aloittavien opiskelijoiden määrään.

Loviisan lukion väistöiloissa toimiminen on saattanut vaikuttaa aloittavien opiskelijoiden määrään.

Pienillä lukioilla on haasteita rekrytoida päteviä opettajia.

Pätevien opettajien rekrytointi onnistui.

Bussivuorojen lakkauttaminen on vaikeuttanut opiskelijoiden kulkemista kouluun.

Tämä on voinut vaikuttaa myös opiskelijamäärään.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamisesta.	Toisen asteen koulutus tukee paikallisia yrityksiä. Työvoiman saanti paranee.	Lukioiden yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa lisätään. Toisen asteen ammatillista koulutusta suunnitellaan vastaamaan työelämän tarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kaupunginhallitus, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	Kaupungin, Careerian ja Prakticum johdon kanssa pidettiin säännöllisiä tapaamisia, kehitettiin yhteisiä koulutuksia, haettiin syksyllä opiskelijoita Loviisaan ja haettiin KOPA-rahointusta yhdessä lukioiden kanssa. Tavoite on toteutunut osittain.
	Kaksikielisten palvelujen tarjoaminen.	Sivistyskeskuksen kaikissa palveluissa kaksikielisyys nähdään mahdollisuutena.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Esimerkiksi erikieliset toimipisteet ovat harjoittaneet yhteistyötä, palvelut on tarjottu molemmilla kielillä sekä rekrytointi-ilmoitukset ja lehtiartikkelit ovat olleet molemmilla kielillä. Tavoite on toteutunut.

	Uusien puukoulujen rakentaminen.	Rakennamme koulut niin, että tiloja voidaan hyödyntää sekä nuoriso-, ilta-, koulutus-, kokous- että seminaaritoiminnassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit	Syksyllä valmistuneet kaksi koulua soveltuvat hyvin monipuoliseen toimintaan, kuten myös ilta-, koulutus-, kokous- että seminaaritoimintaan. Tavoite on toteutunut.
	Liikkuva koulu -hankkeen mahdollisuuksien hyödyntäminen.	Koulut ja vapaa-aikatoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Liikkuva koulu -hanketta. Mahdollisuuksia liikkuu koulunpäivän aikana lisätään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Keväällä järjestettiin monia yläkoululaisten ja esikoululaisten liikuntatapahtumia sekä opettajakoulutus. Hankerahotus päättyi kesäkuuhun. Toiminta jatkuu. Liikkuva opiskelu on käynnistynyt. Tavoite on toteutunut.
	Utelias luokka -hankkeen toteuttaminen.	Koulut ja kulttuuritoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Utelias luokka hanketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Hanke huipentui oppilaiden yhteisnäyttelyyn. Näyttelyn avajaiset pidettiin 3.4.2019. Näyttely oli avoinna 27.4.2019 asti. Tavoite on toteutunut.
	Kyläkoulujen tunnetuksi tekeminen.	Loviisan kaupungin teemää, valtakunnan valtavirasta poikkeavaa päätöstä panostaa kyläkouluihin keskittämisen sijaan hyödynnetään kaupungin viestinnässä. Kylien omaleimaisista oppimisympäristöistä kertovia tarinoita tuotetaan, julkaistaan ja levitetään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja koulutuspäällikkö	Kouluilla on tammikuusta 2019 alkaen näkyvät kyltit kunkin koulun omaleimaisuudesta. Banderolleja pidettiin kaupunkiin johtavan tien yläpuolella. Kyläkouluja mainostettiin rak-samessuilla 30.–31.3.2019. Lehtiartikkelit ja sosiaalinen media, myös talousarvioon liittyvät kirjoitukset, ovat nostaneet esille kyläkouluja. Tavoite on toteutunut.
Kehitetään kyläkoulujen pedagogisia vahvuuksia.	Haetaan aktiivisesti hankkeyhteistyömahdollisuuksia, joissa kyetään jatkokehittämään ja levittämään kyläkoulujen vahvuuksia.	Kyläkoulut tarjoavat erinomaisten toimintaympäristön valtakunnallisten opetussuunnitelmien tavoitteena olevan oppimisen eheyttämisen toteutumiseen. Tätä potentiaalia hyödynnetään hankkeyhteistyössä sekä koulujen oman toiminnan kehittämiseksi, että valtakunnallisten ja kansainvälisten yhteistyöverkostojen luomiseksi.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja koulutuspäällikkö	Opetusta kehitettiin erilaisten pedagogisten hankkeiden, yrityskyläkonseptiin tutustumisen ja vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen myötä. Yhteistyö varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa tehostui. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on asiakas-lähtöistä ja palveluhaluista. Hyödynnämme rohkeasti mahdollisuuksia ja luovia ratkaisuja.	Treenikerhon/Nuorten urheilijoiden aamu-harjoittelun vakiinnuttaminen.	Koulut ja vapaa-aikatoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Liikkuva koulu -hanketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Treenikerho kokoontui kaksi kertaa viikossa ennen koulupäivän alkua. Ohjaajina toimivat nuorisotyöntekijä ja kaksi ohjaajaa paikallisista urheiluseuroista. Kouluissa oli aktiivista kerhotoimintaa. Treenikerho oli yläkoulujen yhteinen ja toimi ennen koulupäivän alkua. Tavoite on toteutunut.

	Loviisan Ohjaamon toiminnan edelleen-kehittäminen.	Ohjaamo auttaa työttömiä, työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia ja heikossa työmarkkina-asetuksessa olevia 15-30-vuotiaita. Tavoitteena on, että nuori saa kaikki tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Verkkosivuja päivitettiin ja otettiin paremmin käyttöön. Myös sosiaalisen median käyttöä lisättiin. Laadittiin viestintäsuunnitelma. Ohjaamon hanketyöntekijöiden tehtävänkuvia tarkennettiin. Kehitettiin myös viestintää ohjausryhmän suuntaan. Tavoite on toteutunut.
	Aamutoiminnan ja aamuhoidon yhdistäminen.	Esiovetustoiminta ja esiovetuksen hoito keskitetään tiettyihin kouluihin niin, että opetusryhmien koot suurenevat ja toiminta vahvistuu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit sekä varhaiskasvatus-päällikkö ja päiväkodinjohdajat	Kasvatus- ja sivistyslautakunta 30.1.2019 päätti pitäytyä nykyisen kaltaisessa toiminnassa vielä lukuvuonna 2019–2020. Tavoite on toteutunut osittain.
	Koulukuljetusten hyödyntäminen muihin kuljetustarpeisiin.	Koulutus osallistuu joukko-liikenteen kehittämishankkeisiin. Käynnistetään koikeilu koulukyytien järjestämiseksi päiväsaikaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö, rehtorit ja suunnittelija	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen ja Kyläkyty-toimijoiden kanssa on kartoitettu asiaa kesästä 2019 asti, laadittu selvitys ja valmisteltu yhteistä kilpailutusta. Tavoite on toteutunut.
	Kaupunki hakee mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -toimintamalliin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksella on keskeinen rooli toimintamallin käynnistämisessä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Sivistys- ja hyvinvointikeskus haki 4.6.2019 mukaan toimintamalliin ja sai tiedon 18.11.2019, että kaupunki pääsi mukaan. Tavoite on toteutunut.
Panostamme kaupungin kulttuurihistoriaan.	Kulttuuripolkutoiminnan vakiinnuttaminen.	Kulttuuritoimi järjestää yhdessä koulujen, päiväkotien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripolun kaikille peruskoulun oppilaille ja päiväkotien lapsille.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Perusopetuksen kulttuuripolku esiteltiin avoimessa infotilaisuudessa. Viestintäsuunnitelma laadittiin. Varhaiskasvatuksen kulttuuripolku (Pieni kulttuuripolku) käynnistettiin syksyllä 2019. Päiväkoteihin nimettiin kulttuurivastaavat. Pidetettiin yhteisiä tapaamisia. Tavoite on toteutunut.
	Paikallishistorian tuntemuksen lisääminen nuorten ja lasten keskuudessa.	Kaupungin museo panostaa museopedagogiikkaan ja yhteistyöhön koulujen, lukien ja päiväkotien kanssa.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Museossa vieraili 75 päiväkotia, koulu- ja lukioryhmää, yhteensä 1 105 osallistujaa: Komendantin talon kierrosopastuksissa 261 osallistujaa, Konterfeijari-näyttelyssä ja taide-työpajoissa 132 osallistujaa, Kullan kartanonäyttelyssä 45 osallistujaa, näyttelyssä Kuolemattomat –

				Esineiden muisti ja työpajoissa 81 osallistujaa, jouluopastuksella 131 osallistujaa, koulujen erikoisteemaopastuksissa 200 lasta ja Iveruksen arvoitus - kierroksella 255 yläkoululaista. Loviisaa koskeva historian erikoiskurssi toteutui Lovisa Gymnasiumin kanssa. Tavoite on toteutunut.
Panostamme hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.	Oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten ja nuorisovaltuuston yhteistyön kehittäminen.	Koulujen oppilaskunnat ovat edustettuina nuorisovaltuustossa. Opiskelijakuntien toiminnan aktivointi lukioissa.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt, koulujen rehtorit	Ohjaamohankkeen työntekijä ja nuorisovaltuuston puheenjohtaja kiersivät kouluilla kertomassa nuorisovaltuuston toiminnasta. Hyvinvointilautakunta hyväksyi 26.6.2019 nuorisovaltuuston toimintasäännön. Tavoite on toteutunut.
	Koulujen kerhotoiminta ja eläkeläiset.	Kerhotoimintaa järjestetään sekä aamuisin, päivisin että iltapäivisin päämääränä luoda mahdollisuuksia uusiin toimintamuotoihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit	Kouluissa oli aktiivista kerhotoimintaa. Treenikerho oli yläkoulujen yhteinen ja toimi ennen koulupäivän alkua. Kerhotoiminnalle haettiin ja saatiin valtionavustusta. Tavoite on toteutunut.
	Koulua ympäröivää yhteisöä käytetään oppimisympäristönä toimijoita osallistamalla.	Osallistetaan kouluja ympäröivien yhteisöjen toimijoita (yrityksiä, yhteisöjä) aktiivisesti koulujen oppimiskokonaisten toteuttamisessa. Jaetaan hyviä yhteisöllisyyskäytänteitä Loviisan koulujen kesken.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta ja koulutuspäällikkö	Museo toteutti yhteistyössä Lovisa Gymnasiumin kanssa muun muassa historian erikoiskurssin, jossa tutkittiin sisällissodan aikaista Loviisaa. Tavoite on toteutunut.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja	Etäopiskelumahdollisuuksien lisääminen ja lukioiden yliopistoyhteistyön kehittäminen.	Lukioiden yhteistyön kehittäminen yliopistojen kanssa käynnistetään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit	Säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja pidettiin sekä osallistimme SiBoLoKo:n ja GNet:in toimintaan. Myös etäkursseja hyödynnettiin.

tuottaa palveluitamme	Panostamme lahjakkaiden oppilaiden opetukseen.	Kaksi kehittäjää, jotka on palkattu projektia varten, tukee ja markkinoi uusia pedagogisia ratkaisuja.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit	Koulupolkua on rikastutettu ja uudelleenjärjestetty mahdollistamalla koulunkäynti osaksi toisenkielisessä koulussa. Nopeutettu: Yläkoululainen suorittaa lukion opintoja. Vuosiluokan yli on voitu hypätä. Joustava ryhmittely taitotason ja edistymisen mukaan on mahdollistettu muun muassa suullisessa kielitaidossa. Hankerahoituksen päätyttyä toiminta jatkuu. Taideainelahjakkaita oppilaita on muun muassa ohjattu musiikkiopistoon.
	Kehitämme uusia metodeja uusimman digitaalisen tekniikan avulla.	Hankimme modernit laitteet (VR 360) ja kehitämme uusia työtapoja.	Koulutuspäällikkö ja rehtorit	Hankittiin VR 360 -laitteet ja henkilöstöä koulutetaan koko ajan.
Panostamme hyvinvoivaan, osavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Opettajavaihdot	Rehtoreita ja opettajia kehoitetaan seuraamaan kollegojen työtä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja rehtorit	Rehtorit ovat seuranneet toistensa työtä rehtoritiimissä ja pienten koulujen tapaamisten yhteydessä. Useammassa koulussa on aloitettu kumppanuusopettaja-opetusta. Uuden opetussuunnitelman myötä ovat opettajat tehneet yhdessä työtä teemakokonaisuuksien kanssa. Opettajavaihdoksia koulujen välillä on toteutunut palkkaamalla yhteisiä opettajia ja sisäilmatoimenpiteiden yhteydessä. Lyhyempiä opettajavaihdoksia ei ole tehty. Tavoite on toteutunut.
	Hyvät työvälineet	Laitteita, sähköinen työnohjaus.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Työntekijöillä on asianmukaiset ja toimivat työvälineet. Tavoite on toteutunut.
	Hyvä täydennyskoulutus	Henkilökunnalle tarjotaan monipuolista ja kiinnostavaa koulutusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Kehityskeskustelujen palautetta on hyödynnetty ja hyödynnetään täydennyskoulutuksen hankkimisessa.
	Muutosjohtamisen varmistaminen organisaatiomuutoksessa.	Yhteistyömuotoja kehitetään vastaamaan asukkaiden palvelutarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Esimiesten yhteisen strategian ja toimenpiteiden läpikäyntiä tehtiin lähes jokaisessa esimiesten yhteisissä kokouksissa. Esimiehet osallistuivat keväällä Toimintakulttuurin muutos -koulutukseen sekä ideoivat kokeiluja yhdessä ja toteuttivat niitä loppuvuodesta. Tavoite on toteutunut.

Toimintamme on kustannus-tehokasta.	Talousarviossa pysyminen.	Seuraamme talousarvion toteumaa ja reagoidaan poikkeamiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Lautakunnissa on kuukausittain annettu toteuma tiedoksi.
	Pitkäkestoisten ratkaisujen löytäminen.	Kokonaistaloudellisten vaihtoehtojen tarkastelu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Tehtävänkuvien läpikäynti on aloitettu, sairaspöissaolajen seurannan tärkeydestä on muistutettu ja asiaa on kehitetty työterveyshuollon kanssa. Työnohjaukseen on kiinnitetty huomiota. Tavoite on toteutunut.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Koulutus

	TALOUSARVIO 2019	TA-MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TP 2019	MUUTOS
Toimintatuotot	1 412 389	0	1 412 389	1 740 152	-327 763
<i>joista sisäiset</i>	6 020	0	6 020	2 472	3 548
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-22 091 459	0	-22 091 459	-21 771 634	-319 825
<i>joista sisäiset</i>	-6 752 800	0	-6 752 800	-6 641 703	-111 097
Toimintakate	-20 679 070	0	-20 679 070	-20 031 483	-647 588
<i>joista sisäiset</i>	-6 746 780	0	-6 746 780	-6 639 231	-107 550
Toimintakate ulkoinen	-13 932 290	0	-13 932 290	-13 392 252	-540 038
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-1 030	1 030

Loviisan kaupungin organisaatiouudistuksen myötä lukiokoulutus on vuodesta 2019 alkaen osa Koulutuksen vastuualuetta. Loviisan kaupungin kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2019 talousarvion vanhan organisaation mukaan ja kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyi käyttösuunnitelman niin, että määrärahat vastaavat uutta organisaatiota. Taulukko sisältää siten myös lukiokoulutuksen määrärahat ja toteuman.

Ulkoisten tuottojen suurin ylitys oli avustuksissa, joita maksettiin noin 174 000 euroa enemmän kuin budjetoitiin.

Ulkoiset toimintakulut alittivat budjetin, kun taas henkilöstökulut ylittivät sen. Ylitys johtui jaksotetuista palkoista ja sivukuluista, jotka yhteenlaskettuna olivat noin 179 000 euroa. Suurimmat säästöt syntyivät oppilaskuljetuskustannuksissa, kalustomäärärahoissa ja leasingvuokrissa.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
Määrä			
Kouluja	15	15	15
Esikoulu/integroitu/oppilaita	5/18	3/15	3/10
Esikouluryhmät/oppilaita	12/148	12/112	12/131
Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita	107/1 433	107/1 453	109/1 445
Eriyisen tuen piiriin siirretyt, %	12,4%	11,4%	12,5%
Talous			
Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa	4 839 ulk.	6 509 ulk.	5928 ulk..
Esikoulun kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	763	1 174	869
Perusopetuksen kustannukset/oppilas, netto, euroa	7 482 ulk.	8 082 ulk.	7 782 ulk.
Perusopetuksen kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	978	1 082	1 063
Lukiot			
Opiskelijoita	190,5	190	184,5
Opetustunteja	418	374	415
Netto, euro/opiskelija	6 085 ulk.	6 664 ulk.	6 625 ulk.

Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilöt: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja rehtori

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Kansalaisopistojen hallinnollinen yhdistymisprosessi yhdeksi kansalaisopistoksi käynnistyi.

Syksyllä 2019 alkoi yhdistyneen opiston kehittämistyö, johon jokainen henkilökunnan jäsen on veloitettu osallistumaan 100 tunnilla lukuvuodessa.

Koulujen rakentamisesta ja korjaamisesta johtuen vuonna 2019 jouduttiin edelleen toimimaan useissa väistötiloissa ja tämä oli huomioitava kurssien suunnittelussa. Väistötilojen vaikutus näkyi osittain kursien peruuntumisissa.

Riskianalyysi

Seurataan erityisen tarkasti, millaiset kurssit peruuntuvat. Näytti siltä, että erityisesti pienten kylien kurssit peruuntuvat herkästi. Joillakin alueilla myös ruotsinkielisten ryhmien aloitus on haastavaa.

Suunnittelussa kiinnitettiin erityistä huomiota kylien tilanteeseen, minkä vuoksi peruuntuneita kursseja oli aiempaa vähemmän. Ruotsinpyhtäältä peruuntui viisi kurssia. Pernajasta 9 ja Liljendalista ei yhtään.

Harjunteen koulun sisäilmaongelmien vuoksi huomattava osa opetuksesta on siirtynyt väistötiloihin. Joihinkin aineisiin on erityisen vaikeaa löytää sopivia tiloja, minkä vuoksi kursseja joudutaan kokonaan perumaan tai sisältöä muuttamaan oleellisesti.

Väistötilojen vaikutus näkyi osittain kurssien peruuntumisissa.

Lisäksi heikentyneet joukkoliikenneyhteydet vaikeuttivat tuntiopettajien, erityisesti ruotsinkielisten opettajien, rekrytointia. Henkilökunnan saatavuusongelmat heikentävät mahdollisuuksia toteuttaa monipuolista ja uusiutuvaa opetustarjontaa.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toiminta-suunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Kaksikielisten palvelujen tarjoaminen.	Sivistyskeskuksen kaikissa palveluissa kaksikielisyys nähdään mahdollisuutena.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Esimerkiksi erikieliset toimipisteet ovat harjoittaneet yhteistyötä, palvelut on tarjottu molemmilla kielillä sekä rekrytointi-ilmoitukset ja lehtiartikkelit ovat olleet molemmilla kielillä. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on asiakas-lähtöistä ja palveluhaluista. Hyödynnämme rohkeasti mahdollisuuksia ja luovia ratkaisuja.	Kaupunki hakee mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -toimintamalliin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksella on keskeinen rooli toimintamallin käynnistämisessä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Sivistys- ja hyvinvointikeskus haki 4.6.2019 mukaan toimintamalliin ja sai tiedon 18.11.2019, että kaupunki pääsi mukaan. Tavoite on toteutunut.

Panostamme hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.	Yhteistyön edelleen-kehittäminen kolmannen sektorin, yhdistyksien ja eri toimijoiden kanssa.	Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimet järjestävät seurakouksia ja muita tapaamisia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyöhön kolmannen sektorin toimijoiden kanssa panostetaan. Opistot järjestävät monipuolisia kursseja, jotka edistävät hyvinvointia ja osallisuutta.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvat- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Yhteistyötä on muun muassa kehitetty kuukausittaisilla vapaa-ajalla tapaamisilla, seurakouksilla ja opistojen kursseilla. Tavoite on toteutunut.
Panostamme hyvinvoivaan, osavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Hyvät työvälineet	Laitteita, sähköinen työnohjaus.	Kasvat- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Työntekijöillä on asianmukaiset ja toimivat työvälineet. Tavoite on toteutunut.
	Hyvä täydennyskoulutus	Henkilökunnalle tarjotaan monipuolista ja kiinnostavaa koulutusta.	Kasvat- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Kehityskeskustelujen palautetta on hyödynnetty ja hyödynnetään täydennyskoulutuksen hankkimisessa.
	Muutosjohtamisen varmistaminen organisaatiomuutoksessa.	Yhteistyömuotoja kehitetään vastaamaan asukkaiden palvelutarpeita.	Kasvat- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Esimiesten yhteisen strategian ja toimenpiteiden läpikäyntiä tehtiin lähes jokaisessa esimiesten yhteisissä kokouksissa. Esimiehet osallistuivat keväällä Toimintakulttuurin muutos -koulutukseen sekä ideoivat kokeiluja yhdessä ja toteuttivat niitä loppuvuodesta. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on kustannus-tehokasta.	Talousarviossa pysyminen.	Seuraamme talousarvion toteumaa ja reagoidaan poikkeamiin.	Kasvat- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Lautakunnissa on kuukausittain annettu toteuma tiedoksi.
	Pitkäkestoisten ratkaisujen löytäminen.	Kokonaistaloudellisten vaihtoehtojen tarkastelu.	Kasvat- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastuualueiden päälliköt	Tehtäväkuvien läpikäynti on aloitettu, sairaspöissaolojen seurannan tärkeydestä on muistutettu ja asiaa on kehitetty työterveyshuollon kanssa. Työnohjaukseen on kiinnitetty huomiota. Tavoite on toteutunut.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21145 Vapaa sivistystyö

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	219 200	0	219 200	263 502	-44 302
<i>joista sisäiset</i>	3 500	0	3 500	7 456	-3 956
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-1 066 767	0	-1 066 767	-1 117 821	51 054
<i>joista sisäiset</i>	-135 692	0	-135 692	-160 194	24 502
Toimintakate	-847 567	0	-847 567	-854 319	6 752
<i>joista sisäiset</i>	-132 192	0	-132 192	-152 738	20 546
Toimintakate ulkoinen	-715 375		-715 375	-701 582	-13 793

Poistot ja arvonalentumiset

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
Opiskelijoita	1 267 (Mi) 1 693 (Vako) = 2 960	1 450 (Mi) 1 850 (Vako) =3 300	1 463 (Mi) Vako 1 789 (Vako) =3 252
Opetustunteja	4 683 (Mi) 6 901 (Vako) =11 584	5 200 (Mi) 7 200 (Vako) =12 400	4 974 (Mi) + 6 901 (Vako) = 11 875
Nettokustannukset, euro/opiskelija	236 ulk.	218 ulk.	216 ulk.
Nettokustannukset, euro/opetustunti	60 ulk.	58 ulk.	59 ulk.

Hyvinvoinnin palvelut

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Vapaa-aikalautakunta ja kulttuurilautakunta yhdistettiin organisaatiomuutoksen yhteydessä hyvinvointilautakunnaksi.

Ruotsinpyhtäälle rakennettiin uusi lähiliikuntapaikka 2019.

Harjurinteen koulun vanha liikuntasali ei ollut käytettävissä remontin takia. Valintatalon vanhaa kiinteistöä käytettiin sekä koulujen että yhdistysten liikuntasalina.

Toinen etsivän nuorisotyöntekijän tehtävistä vakinaistettiin.

Ohjaamo vakiinnutti asemaansa monipuolisena nuorten tieto- ja neuvontapalveluna.

Loviisan Sibeliuspäivät täytti 30 vuotta. Juhlavuosi oli taiteellisesti onnistunut ja päivien yleisömäärä oli hyvä.

Taloudellisista syistä kaupunki päätti, ettei Almintalon vuokrasopimusta jatketa vuodesta 2020 eteenpäin.

”Uteliass luokka” oli uusi kulttuurihanke, joka toteutettiin yhteistyössä opetustoimen kanssa.

Loviisan kaupungin kirjastotoimi panosti lasten toiminnan kehittämiseen kahden uuden, lasten toiminnasta huolehtivan erityiskirjastovirkailijan avulla.. Helle-kirjastot, joihin kuuluvat 12 uusimaalaisen kunnan kirjastot, ottivat vuoden aikana käyttöön Koha-kirjastojärjestelmän. Kirjakuljetukset kuntien välillä ovat sujuvia.

Kaupungin museossa oli ennätysmäärä kävijöitä.

Riskianalyysi

Liikuntasalutilanne on haastava. Liikuntahalli on vanha ja siellä on ollut sisäilmaongelmia. Harjurinteen koulun vanha liikuntasali on pois käytöstä eikä sitä voida käyttää. Harjurinteen koulun uutta salia ei voi käyttää ylioppilaskirjoitusten aikana. Liikuntasalutilanne on siten paljon huonompi kuin aiempina vuosia.

Liikuntasalutilanne on ollut haastava, mutta kaikille on voitu järjestää salivuoroja. Valintatalon vanhaa liikekiinteistöä on käytetty korvaavana liikuntatilana.

Ohjaamon toiminta on uutta ja haasteena onkin saada toiminta nuorille merkitykselliseksi ja houkutella heidät mukaan toimintaan.

Ohjaamon toiminta on ollut monipuolista ja aktiivista. Henkilöstössä tapahtui muutoksia ja vuosi oli haasteellinen työntekijöille.

Vähemmän kirjoja pääkirjastossa voi tarkoittaa vähemmän lainoja.

Kirjastojen lainausmäärät nousivat vuodesta 2018 14 554 lainalla.

Sibeliuspäivillä on maksavaa yleisöä taloudellisesta näkökulmasta liian vähän.

Sibeliuspäivät 2019 olivat sekä taiteellisesti että yleisömäärältään onnistuneita. Loppuunmyytyjä tapahtumia oli neljä.

Vapaa-aikatoimen ja kulttuuritoimen haasteena on tehdä oikeita asioita oikeaan aikaan ja oikealle kohderyhmälle. On vaativa tehtävä pysyä mukana muuttuvan ajan kehityksessä ja tehdä asioita toisin kuin ennen.

Sekä kulttuuri- että vapaa-aikatoimi yrittävät toimia ajan hermolla. Tehtävä on haasteellinen eikä objektiivista totuutta ole olemassa.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /henkilö	TOTEUMA 2019
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Kaksikielisten palvelujen tarjoaminen.	Sivistyskeskuksen kaikissa palveluissa kaksikielisyys nähdään mahdollisuutena.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Esimerkiksi erikieliset toimitukset ovat harjoittaneet yhteistyötä, palvelut on tarjottu molemmilla kielillä sekä rekrytointi-ilmoitukset ja lehtiartikkelit ovat olleet molemmilla kielillä. Tavoite on toteutunut.
	Liikkuva koulu -hankkeen mahdollisuuksien hyödyntäminen.	Koulut ja vapaa-aikatoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Liikkuva koulu -hanketta. Mahdollisuuksia liikkuu koulunpäivän aikana lisätään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Keväällä järjestettiin monia yläkoululaisten ja esikoululaisten liikuntatapahtumia sekä opettajakoulutus. Hankerahotus päättyi kesäkuuhun. Toiminta jatkuu. Liikkuva opiskelu on käynnistynyt. Tavoite on toteutunut.
	Uteliäs luokka -hankkeen toteuttaminen.	Koulut ja kulttuuritoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Uteliäs luokka -hanketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Hanke huipentui oppilaiden yhteisnäyttelyyn. Näyttelyn avajaiset pidettiin 3.4.2019. Näyttely oli avoinna 27.4.2019 asti. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on asiakas-lähtöistä ja palveluhaluista. Hyödynnämme rohkeasti mahdollisuuksia ja luovia ratkaisuja.	Treenikerhon/Nuorten urheilijoiden aamu-harjoittelun vakiinnuttaminen.	Koulut ja vapaa-aikatoimi organisoivat ja toteuttavat yhdessä Liikkuva koulu -hanketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastuualueiden päälliköt	Treenikerho kokoontui kaksi kertaa viikossa ennen koulupäivän alkua. Ohjaajina toimivat nuorisotyöntekijä ja kaksi ohjaajaa paikallisista urheiluseuroista. Kouluissa oli aktiivista kerhotoimintaa. Treenerho oli yläkoulujen yhteinen ja toimi ennen koulupäivän alkua. Tavoite on toteutunut.

	Loviisan Ohjaamon toiminnan edelleen-kehittäminen.	Ohjaamo auttaa työttömiä, työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia ja heikossa työmarkkina-asetuksessa olevia 15-30 -vuotiaita. Tavoitteena on, että nuori saa kaikki tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Verkkosivuja päivitettiin ja otettiin paremmin käyttöön. Myös sosiaalisen median käyttöä lisättiin. Laadittiin viestintäsuunnitelma. Ohjaamon hanketyöntekijöiden tehtävänkuvia tarkennettiin. Kehitettiin myös viestintää ohjausryhmän suuntaan. Tavoite on toteutunut.
	Lasten ja nuorten taidekoulun perustaminen.	Asia selvitetään. Kokeilu alkaa syksyllä 2019 yhteistyössä kansalaispistojen kanssa ja Porvoon taidekoulun alaisuudessa.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Porvoon kaupungin kulttuuri-toimen johtajan ja Porvoon taidekoulun rehtorin kanssa pidetyssä kokouksessa 28.2.2019 ilmeni, ettei Porvoolla ole mahdollisuuksia ottaa asiasta vetovastuuta. Loviisan kansalaispistojen taidekasvatuksen näkyvyyttä lisättiin muun muassa markkinoinnin keinoin. Tavoite ei toteutunut.
	Kaupunki hakee mukaan UNICEF:in Lapsiystävällinen kunta -toimintamalliin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksella on keskeinen rooli toimintamallin käynnistämisessä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastualueiden päälliköt	Sivistys- ja hyvinvointikeskus haki 4.6.2019 mukaan toimintamalliin ja sai tiedon 18.11.2019, että kaupunki pääsi mukaan. Tavoite on toteutunut.
Panostamme kaupungin kulttuurihistoriaan.	Kulttuuripolku-toiminnan vakiinnuttaminen.	Kulttuuritoimi järjestää yhdessä koulujen, päiväkotien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripolun kaikille peruskoulun oppilaille ja päiväkotien lapsille.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastualueiden päälliköt	Perusopetuksen kulttuuripolku esiteltiin avoimessa infotilaisuudessa. Viestintäsuunnitelma laadittiin. Varhaiskasvatuksen kulttuuripolku (Pieni kulttuuripolku) käynnistettiin syksyllä 2019. Päiväkoteihin nimettiin kulttuurivastaavat. Pidettiin yhteisiä tapaamisia. Tavoite on toteutunut.
	Paikallishistorian tuntemuksen lisääminen nuorten ja lasten keskuudessa.	Kaupungin museo panostaa museopedagogiikkaan ja yhteistyöhön koulujen, lukioiden ja päiväkotien kanssa.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastualueiden päälliköt	Museossa vieraili 75 päiväkotia, koulu- ja lukioryhmää, yhteensä 1 105 osallistujaa: Komendantin talon kierrosopastuksissa 261 osallistujaa, Konterfejari-näyttelyssä ja taide-työpajoissa 132 osallistujaa, Kullan kartanonäyttelyssä 45 osallistujaa, näyttelyssä Kuolematon – Esineiden muisti ja työpajoissa 81 osallistujaa, joulupastuksella 131 osallistujaa, koulujen erikoisteemaopastuksissa 200 lasta ja Iveruksen arvoitus -kierroksella 255 yläkoululaista.

				Loviisaa koskeva historian erikoiskurssi toteutui Lovisa Gymnasiumin kanssa. Tavoite on toteutunut.
	Tehdään kaupungin historia näkyvämmäksi kaupunki-maisemassa.	Historialliset arvot otetaan huomioon kaupunkisuunnittelussa ja museon asiantuntijat ovat aktiivisesti mukana kulttuuriympäristöhankkeissa. Toteutetaan perinteisiä infotauluja ja digitaalisia reittejä kaupungille. Selvitetään mahdollisuuksia tehdä 3D-mallinnoksia, esimerkiksi Svartholman merilinnoituksesta.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä museointendentti	Kaupungin eri toimijoita avustettiin huomioimaan historiaa omassa toiminnassaan. Museoväki oli mukana suunnittelemassa muun muassa Myllyharjun uusia opasteita ja Strömforsin ruukin kehitystyötä. Lisäksi tehtiin arkeologinen inventointi asutomessualueella, sekä otettiin kantaa muun muassa Tinavalajan talon purkuun ja Ungernin Aikalava-projektiin. Tavoite on toteutunut.
	Kirjaston vanha Loviisa-kokoelma säilytetään kokonaisuudessaan.	Loviisa-kokoelma siirretään Viirilään kaupunkilaisten käytettäväksi.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä kirjastojohtaja	Loviisa-kokoelma siirrettiin Viirilään ja on saatavilla Viirilän kyläyhteisön ylläpitämän kirjaston aukioloaikoina. Tavoite on toteutunut.
Panostamme hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.	Oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten ja nuorisovaltuuston yhteistyön kehittäminen.	Koulujen oppilaskunnat ovat edustettuina nuorisovaltuustossa. Opiskelijakuntien toiminnan aktivointi luokioissa.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt, koulujen rehtorit	Ohjaamohankkeen työntekijä ja nuorisovaltuuston puheenjohtaja kiersivät kouluilla kertomassa nuorisovaltuuston toiminnasta. Hyvinvointilautakunta hyväksyi 26.6.2019 nuorisovaltuuston toimintasäännön. Tavoite on toteutunut.
	Yhteistyön edelleenkehittäminen kolmannen sektorin, yhdistyksien ja eri toimijoiden kanssa.	Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimet järjestävät seurakouksia ja muita tapaamisia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyöhön kolmannen sektorin toimijoiden kanssa panostetaan. Opistot järjestävät monipuolisia kursseja, jotka edistävät hyvinvointia ja osallisuutta.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, vastuualueiden päälliköt	Yhteistyötä on muun muassa kehitetty kuukausittaisilla vapaamuotoisilla tapaamisilla, seurakouksilla ja opistojen kursseilla. Tavoite on toteutunut.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toiminta- ja kohdeavustusten siirtyminen sähköiseen avustushakujärjestelmään.	Liikuntaseurojen toiminta- ja kohdeavustukset haetaan sähköisesti.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Kohdeavustusten haku sähköisesti ei vielä ollut mahdollista teknisen toteutuksen osalta.
	Loviisan historian digitaalisen näkyvyyden ja tavoitettavuuden lisääminen.	Kaupungin museo panostaa digitaaliseen viestintään ja kokeilee uusia keinoja tavoittaa asukkaita. Someviestinnän lisäksi kokeillaan Finna -portaalia ja mobiilireittipalvelu "Seinätön museo".	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä museointendentti	Kaupungin museo jatkoi aktiivista someviestintää muun muassa yleisen historiatiedon levittämiseen. Kokoelmia digitoidaan ja luetteloidaan sähköiseen tietokantaan. Henkilökunta osallistui Finna-koulutukseen. Mobiilireittivaihtoehtoja on suunnitteilla.

	Kulttuuritoiminnan kehittäminen.	Loviisassa asuu ja toimii eri alojen taiteilijoita. Tämä voimavara tulisi hyödyntää paremmin esimerkiksi musiikin alalla.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Kirjastossa ja Almintalossa oli esillä loviisalaisten taiteilijoiden töitä. Kulttuuripalveluiden tilaisuuksissa hyödynnettiin paikallisia muusikoita.
	Helle kirjastoyhteistyön mahdollisuuksien hyödyntäminen.	Yhteinen kirjasto-kimppa, jossa kirjat liikkuvat kaikkien Hellekuntien ja -kirjastojen välillä. Kirjastoyhteistyötä ja uusia mahdollisuuksia.	Hyvinvointilautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä kirjastonjohtaja	Kirjastokimppayhteistyö toimii moitteettomasti. Helle-yhteistyö on helpottanut luettelointi- ja järjestelmätyötä. Lisäksi kimpalle ilmaisia koulutuksia on järjestetty vähintään kerran kuukaudessa.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Hyvät työvälineet	Laitteita, sähköinen työnohjaus.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastualueiden päälliköt	Työntekijöillä on asianmukaiset ja toimivat työvälineet. Tavoite on toteutunut.
	Hyvä täydennyskoulutus	Henkilökunnalle tarjotaan monipuolista ja kiinnostavaa koulutusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, vastualueiden päälliköt	Kehityskeskustelujen palautetta on hyödynnetty ja hyödynnetään täydennyskoulutuksen hankkimisessa.
	Muutosjohtamisen varmistaminen organisaatio-muutoksessa.	Yhteistyömuotoja kehitetään vastaamaan asukkaiden palvelutarpeita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastualueiden päälliköt	Esimiesten yhteisen strategian ja toimenpiteiden läpikäyntiä tehtiin lähes jokaisessa esimiesten yhteisissä kokouksissa. Esimiehet osallistuivat keväällä Toimintakulttuurin muutos -koulutukseen sekä ideivat kokeiluja yhdessä ja toteuttivat niitä loppuvuodesta. Tavoite on toteutunut.
Toimintamme on kustannus-tehokasta.	Talousarviossa pysyminen.	Seuraamme talousarvion toteumaa ja reagoidaan poikkeamiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastualueiden päälliköt	Lautakunnissa on kuukausittain annettu toteuma tiedoksi.
	Pitkäkestoisten ratkaisujen löytäminen.	Kokonaistaloudellisten vaihtoehtojen tarkastelu.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä vastualueiden päälliköt	Tehtäväkuvien läpikäynti on aloitettu, sairaspöissaolosten seurannan tärkeydestä on muistutettu ja asiaa on kehitetty työterveyshuollon kanssa. Työnohjaukseen on kiinnitetty huomiota. Tavoite on toteutunut.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Hyvinvoinnin palvelut

	TALOUSARVIO 2019	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	547 822	0	547 822	675 356	-127 534
<i>josta sisäiset</i>	169 910	0	169 910	231 122	-61 212
Valmistus omaan käyttöön	0		0		
Toimintakulut	-4 756 126	0	-4 756 126	-4 219 146	-536 980
<i>josta sisäiset</i>	-2 101 261	0	-2 101 261	-1 726 089	-375 172
Toimintakate	-4 208 304	0	-4 208 304	-3 543 790	-664 514
<i>josta sisäiset</i>	-1 931 351	0	-1 931 351	-1 494 968	-436 383
Toimintakate ulkoinen	-2 276 953	0	-2 276 953	- 2 048 822	-228 131
Poistot ja arvonalentumiset	59 324	0	59 324	-24 028	-35 296

Loviisan kaupungin organisaatiouudistuksen myötä vapaa-aikatoimi ja kulttuuri- ja kirjastotoimi ovat vuodesta 2019 alkaen osa Hyvinvoinnin palvelut -vastuualuetta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2019 talousarvion vanhan organisaation mukaan ja hyvinvointilautakunta hyväksyi käyttösuunnitelman niin, että määrärahat vastaavat uutta organisaatiota. Taulukko sisältää siten sekä vapaa-aikatoimen että kulttuuri- ja kirjastotoimen määrärahat ja toteuman.

Tuotot ylittivät talousarvion noin 66 000 eurolla. Summaan sisältyy muun muassa testamenttivaroja, joita on käytetty kirjastokirjojen ostamiseen, ja ennakoitua enemmän avustuksia.

Kulut alittivat budjetoidun. Suurimmat säästöt olivat henkilöstökuluissa – muun muassa hyvinvointipäällikön virkaa ei täytetty – sekä palvelujen ostoissa, muun muassa matka- ja kuljetuskustannuksissa.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
MYÖNNETYT AVUSTUKSET/ASUKAS, euroa			
Liikuntatoiminta	3,2	3,2	3,1
Nuorisotoiminta	1,8	1,9	2,0
Nuorisotilojen aukiolo: iltoja/viikko	12	12	13
Nuoria/nuorisotila/viikko			
– Forum	15	50	90
– muut nuorisotilat	15	110	40
Liikuntahallien käyttöaste			
Liikuntahalli			
– myönnettyjä liikuntavuoroja	37	40	39
– yhdistyksiä	6	7	8
– ryhmiä	23		39
Agricolahalli			
– myönnettyjä liikuntavuoroja	40	45	41
– yhdistyksiä	12	15	15
– ryhmiä	32	32	39
Jäähalli			
– myönnettyjä liikuntavuoroja	37	40	37
– yhdistyksiä	7	9	9
– ryhmiä	19	17	23
Vapaa-aikapalveluiden järjestämiä			
– nuorisokerhoja	8	9	11
– leirejä	5	5	4
– etsivän nuorisotyön ryhmät	13	13	7
– liikuntakerhoja, lapset ja nuoret	5	5	9
– tapahtumia	26	35	49
– aikuisryhmiä	22	18	23
– liikuntaneuvonta	12	30	20
Nettokustannus, €/asukas, museotoiminta	9,7 ulk.	12,2 ulk.	9,7 ulk.
Komendantintalon erikoisnäyttelyjen määrä	2	3	4
Komendantintalon erityistapahtumat	25	10	15
Muut museon tapahtumat		7	8
Digitalisoituja esineitä		500	519
Museokävijät			
Komendantintalo	5 936	4 000	6 152
Strömforsin ruukin pajamuseo			15 050
– Yläpaja		7 000	

– Alapaja (suljettu)		0	
Viirilän kotiseutumuseo		300	195
Almintalon toiminta			
– näyttelyitä	8	12	8
– tapahtumia	23	40	23
– kävijämäärä	5 146	7 000	4 138
Menot €/asukas	5,11	3,94	
Tulot €/asukas	0,13	0,20	
Nettokustannus, €/asukas, kulttuuritoiminta, vierasateljee, musiikki, elokuvateatteri, yhteiset	31,7 ulk.	30,3 ulk.	31,5 ulk.
Kulttuuritapahtumien määrä	65 + 43 (kulttuuripolku) + 7 (utelioluokka)	65	65
Sibeliuspäivät, myytyjä lippuja		500	580
Nettokustannus, €/asukas, kirjastotoiminta	53,2 ulk.	54,2 ulk.	54,3 ulk.
Kirjastojen kokonaislainaus	111 705	180 000	132 913
Lainaukset/asukas	7,5	12,0	9,0
Kirjastoyksiköiden määrä	4 kirjastoa 1 kirjastoauto 3 lukunurkkaa	4 kirjastoa 1 kirjastoauto 3 lukunurkkaa	4 kirjastoa 1 kirjastoauto 4 lukunurkkaa

Hyvinvointilautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Karlsson Håkan, pj	8/9	Liljestrand Tom	1
Lappalainen Kalevi, vpj	9/9	Bergström Torbjörn	1
Eriksson Mats	7/9	Turku Roger	
Söderholm Li-Lo	7/9	Törnroos Ingrid	1
Björkman-Nystén Nina	6/9	Lönnfors Johanna	3
Laiho Pasi	3/9	Määttä Jouni	4
Kähärä Erika	6/9	Turpeinen Henna-Kaisa	1
Pekkola Janne	7/9	Haverinen Katri	2
Väkevä Antti	5/9	Stenberg Immo	4
Nurkkala Kirsi	5/9	Brand Pirkko	
Rossi Reeta	6/9	Vuokko Marjo	2

ELINKEINO- JA INFRASTRUKTUURIKESKUS

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Uusi elinkeino- ja infrastruktuurikeskus aloitti toimintansa 1.1.2019. Lisäksi Loviisan kaupungin kiinteistönhoito siirrettiin kaupungilta Loviisan Kiinteistönhuolto Oy:lle 1.4.2019. Kiinteistönhoidon siirtäminen vaikutti merkittävästi keskuksen kustannusrakenteeseen. Palkkakulut pienenevät samalla kun keskus lisäsi ulkoisten palvelujen ostoa Loviisan Kiinteistönhuolto Oy:ltä. Lisäksi Loviisan kaupunki siirsi asunto-omistuksensa syyskuussa Loviisan Asunnot Oy:lle, mikä vähensi vuokratuottoja ja pienensi huoltomenoja.

Keskuksen investointihankkeet ja muut hankkeet ovat edenneet pääasiassa suunnitellusti. Kaksi suurta kouluhanketta valmistui talvella 2019. Harjurinteen koulun vanhan osan korjaushanke käynnistyi elokuussa. Lisäksi Harjurinteen koulun uuden osan korjaushanke valmistui. Asuntomessualueen suunnitelma on edennyt hyvin.

Tilinpäätös 2019 on tehty uuden organisaation mukaan, talousarvio vanhan mukaan. Tämä hankaloittaa vertailutietojen esittämistä. Välitilinpäätös vuodelta 2019 laadittiin jo uuden organisaation mukaisesti niin, että hyväksytyt talousarviot 2019 yhdistettiin entisen teknisen keskuksen, elinkeinopalveluiden (entinen kehittämispalvelut) sekä viestintäyksikön alta siirretyn torin kustannuspaikan kohdalla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

2115 Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄL- KEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Myyntituotot	4 003 711		4 003 711	3 510 787	492 924
Maksutuotot	635 000		635 000	653 668	-18 668
Tuet ja avustukset	450 500		450 500	562 131	-111 631
Vuokratuotot	13 029 277		13 029 277	12 125 228	904 049
Muut toimintatuotot	689 190		689 190	878 798	-189 608
Toimintatuotot yhteensä	18 807 678		18 807 678	17 730 612	1 077 066
<i>joista sisäiset</i>	12 254 067		12 254 067	11 409 608	844 459
Valmistus omaan käyttöön	128 000		128 000	251 678	123 678
Henkilöstökulut	-7 544 730		-7 544 730	-6 340 480	-1 204 250
Palveluiden ostot	-7 789 924		-7 789 924	-8 196 456	406 533
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 940 533		-2 940 533	-2 999 691	59 158
Avustukset	-2 223 800		-2 223 800	-1 973 528	-250 272
Muut toimintakulut	-2 350 041		-2 350 041	-1 867 521	-482 521
Toimintakulut yhteensä	-22 849 028		-22 849 028	-21 377 676	-1 471 352
<i>joista sisäiset</i>	-1 446 928		-1 446 928	-1 222 992	-223 936

Toimintakate	-3 913 350	-3 913 350	-3 395 386	-517 964
<i>josta sisäiset</i>	10 807 139	10 807 139	10 186 616	620 522
Toimintakate ulkoinen	-14 720 488	-14 720 488	-13 582 002	-1 138 486
Poistot ja arvonalentumiset	-3 293 270	-3 293 270	-4 400 954	-1 107 684

Kustannuslaskennalliset erät

Toimintatuottojen toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat kokonaisuutena lähes 100-prosenttisesti, vaikka tulolajien välillä oli-kin heilahteluja. Ulkoinen energianmyynti toteutui yli ennakoidun (53 323/42 000), samoin metsän myyntituotot (695 573/500 000). Vuokratuotot jäivät luonnollisesti alle budjetoidun, koska valtaosa vuokrataloista siirtyi syksyllä Loviisan Asunnoille ja tätä siirtoa ei huomioitu budjetointivaiheessa useiden muuttujien tähden (193 948/250 000). Lomituspalvelukorvaukset toteutuivat 70-prosenttisesti, ja tämän suuren erän budjetointi jatkossa helpottuu, kun toiminta tulee tutuksi (2 140 450/2 817 500). Maan myyntivoitot toteutuivat keskuksen osalta ennakoidusti (336 942). Muissa toimintatuotoissa maa- ja vesialueiden vuokrat toteutuivat ennakoidusti (441 560)

Toimintakulujen toteutuminen

Budjetoiduissa toimintakuluissa kokonaisuutena pysyttiin, vaikka täälläkin menolajien välillä oli muutoksia. Palvelujen ostoissa suuren nousun aiheutti ulkoinen kiinteistöhuoltopalvelu. Kaluston korjauskulut olivat ennakoitua suurempia, mutta säästöä muodostui esimerkiksi materiaaliostoissa. Muissa toimintakuluissa tuli säästöä esimerkiksi parakkivuokrissa ja näillä säästöillä ostettiin Vanhan Rannan parakit. Muissa yhteistoimintaosuuksissa aluepelastustoiminnasta tuli palautusta vuonna 2019 yhteensä 76 683 euroa (vuoden kuluksi jäi 1 993 325 euroa).

Henkilöstökulujen toteutuminen

Vuoden aikana tehostettiin työllistämispalveluja, mikä tarkoittaa, että kyettiin säästämään yhden työpai-kan verran. Vastaaviin säästöihin keskuksen muissa osissa pyritään mahdollisuuksien mukaan. Palkkakulut pienentyivät johtuen kiinteistöhoiton ulkoistamisesta mutta samalla ulkoisten palvelujen osto lisääntyi. Henkilöstökuluja nostivat kiinteistöhoitajien lomapalkkavelan ulosmaksu, joka oli tammi-maaliskuulta tulosvaikutteinen, ja jaksotetuissa palkoissa näkyvä kikyn purkaminen. Myös keskuksen eläke-menoperusteinen KuEL-maksu nousi.

Riskiarvio

Keskuksen suurimmat taloudelliset riskit liittyvät edelleen sisäilmaongelmiin. Ison koulun tai muun rakennuksen sisäilmaongelma saattaa johtaa suuriin taloudellisiin seurauksiin. Myös pienemmässä rakennuksessa saattaa esiintyä vastaava ongelma johtaa melko suuriin kustannuksiin.

Katuverkoston ja erityisesti kevyenliikenteenväylien ja jalkakäytävien kunto voi myös jossain tapauksessa johtaa korvausvaatimukseen, mutta korvauskustannukset ovat yleensä kohtuulliset.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2019 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen toiminnan painopisteet

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Parannamme etätöiden edellytyksiä. Tuemme hyvän verkon saatavuutta ja markkinoimme sitä.	Työpisteiden lukumäärä ja käyttöaste.	Käytettävissä olevien työpisteiden käyttöaste kasvaa.	Markkinoidaan mahdollisuutta työkennellä etänä kodin ulkopuolella.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Itätö-projekti on käynnissä. Etätö App
		Nopeasta verkosta riippuvien työnantajien Loviisassa olevien työntekijöiden määrä kasvaa.	Loviisan hyviä etätöedellytyksiä markkinoidaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Itätö-projekti on käynnissä. Etätö App
Kaupunki seuraa paikallisen ostamisen osuutta hankinnoistaan.	Paikallisten toimittajien osuus hankinnoissa	Lisätään yrittäjien tietoisuutta hankintamenettelyistä.	Järjestetään koulutus alueen yrittäjille hankintamenettelyistä.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Hankintalista on julkaistu. Urakat on suunniteltu niin, että paikallisilla toimijoilla on entistä parempi mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin.
Luomme esivalmisteltujen yritystonttien varantoa siten, että tonttien käyttöönotto nopeutuu.	Osavuosisiraportointi prosessin etenemisestä. Tehty, ei tehty.	Kaavamuutosprosessi palvelee yritysten tarpeita.	Kehitämme kaavoitusprosessien kestoja lyhyemmiksi.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupunginarkkitehti ja kaavasuunnittelijat	Kaavaproessin kesto on kaavakohtainen.
		Helpotetaan tontin hankkimista yrityksen näkökulmasta.	Osa teollisuustonteista lohkotaan ja hinnoitellaan valmiiksi.	Elinkeino- ja infrastruktuuri lautakunta sekä kaupunginarkkitehti, maankäyttöinsinööri ja kiinteistöinsinööri	Prosessi on aloitettu.
			Esirakennetaan lohkotut teollisuustontit.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja yhdyskuntatekniikan päällikkö	6 tonttia on esirakennettu joista 3 tonttia on myyty.
Lisäämme kaupungin vetovoiman mainostamista.	Osavuosisiraportointi prosessin etenemisestä. Tehty, ei tehty.	Tonttimarkkinointia tehostetaan.	Tonttimarkkinointimateriaalia päivitetään erilaisiin markkinointitilaisuuksiin ja -tapahtumiin soveltuvaksi.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja maankäyttöinsinööri	Materiaali on päivitetty. Ja työtä jatketaan.

		Yritysten määrä kasvaa.	Vahvojen klustereiden toimivien yritysten kanssa jatketaan klustereiden kehittämistä.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Perustettujen yritysten määrä Loviisassa on suurempi kuin lopettaneiden.
		Matkailijoiden määrä kasvaa.	Matkailumarkkinointia tehostetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Matkailijoiden määrä on selvästi kasvanut. Leirintäalueen positiivinen imago.
		Asuntomessut 2023.	Asuntomessuprosessi on onnistuneesti viety läpi vuosivälillä 2019–2023.	Kaupunginjohtaja, elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupunginarkkitehti ja yhdyskuntatekniikan päällikkö.	Asuntomessualueen suunnittelu eteni hyvin. Kaksi kaavaluonnosta selvityksineen, havainnekuvineen ja liitteineen asetettiin nähtäville kesäksi mielipiteiden ja viranomaislausuntojen saamiseksi. Yrittäjille ja messuista kiinnostuneille järjestettiin kolme tilaisuutta ja kaksi paikkatietokyselyä. Asuntomessujen projektipäällikkö valittiin, ja hän aloitti työnsä 10/2019. Kaavaan laadittiin muun muassa 17 selvitystä, rakennustapaohjeet, kelluvan rakentamisen rakennustapaohjeet, havainnekuvia, perspektiivejä ja leikkauspiirustuksia. Nimistötyöpaja toteutettiin ja selvitykset esiteltiin 12/2019–1/2020. Kaavaehdotus, merkintöineen ja määräyksineen käsitellään elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnassa 30.1.2020. Rakennus- ja ympäristölautakunta on lausunut asuntomessukaavan luonnoksesta. Tehtiin infrastruktuuriselvittelyjä hankkeeseen liittyen ja valmisteltiin suunnittelua.
Pyrimme mahdollisuuksien mukaan jakamaan eri hankintalajit osiin, jotta myös pienemmät toimittajat voivat osallistua tarjouskilpailuihin.	Urakoiden määrä, urakalla toteutettujen kohteiden lukumäärä.	Tavarat, palvelut ja urakat jaetaan hankintalain mukaisesti.	Hankintakokonaisuudet jaetaan osiin, kun perusteltuja syitä jakamattomuudelle ei löydy, mikä mahdollistaa pk-yritysten osallistumisen ja useamman toimittajan valinnan hankkeille.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä tilapäällikkö ja elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja	On tehty.

Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Päivitämme peruskorjaussuunnitelmat kaupungin kouluille omana työnä.	Suunnitelmat päivitetty, ei päivitetty.	Tehdään kiireellisyysjärjestys korjaustarpeille.	Arvioidaan kuntotutkimusten perusteella suurimmat tarpeet. Huomioidaan myös tilatarpeet.	Sivistyslautakunta ja elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä koulutuspäällikkö ja tilapäällikkö	Prosessi kesken.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Päätöksenteossa otetaan käyttöön yritysvaikutusten arviointiprosessi (Yrva).	Toteutunut, ei toteutunut.	Yritysvaikutusten arviointiprosessi otetaan käyttöön.	Teemme yritysvaikutusten arvioinnin asioiden valmistelun yhteydessä, silloin kun se on tarkoituksenmukaista.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja	Yrva otettu käyttöön kesäkuussa
Lisäämme sovellusten käyttöä.	Automatiikka toimii, ei toimi. Osavuosisraportointi. Tehty, ei tehty.	Kuntax- ja veronumero.fi-ohjelmat sovitetaan yhteen rakentamisilmoituksen laatimista varten.	Automatiikka keräilytietoja varten.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja	Prosessi kesken.
		Paikkatietojärjestelmää kehitetään.	Lisätään paikkatieto-järjestelmässä käytettävissä olevia aineistoja ja parannetaan rekisteritietojen ajantasaisuutta.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä kaupunginarkkitehti, paikkatietosuunnittelija sekä paikkatietoinsinööri	Paikkatietojärjestelmää kehitettiin. Paikkatietojärjestelmässä käytettävissä olevia aineistoja lisättiin ja rekisteritietojen ajantasaisuutta parannettiin. Kehitystyö on jatkuva.
		Kaupunkilaisille suunnattujen kyselyjen tuloksia käytetään.	Käytetään maankäytön suunnittelussa paikkatietokyselyjä ja Morjens Loviisa - mobiilisovelluksen kyselyjä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä kaupunginarkkitehti	Molempia on käytetty ja niiden kautta on saatu runsaasti kaupunkisuunnitteluun liittyvää palautetta.
		Paikkatietopohjainen palautepalvelu otetaan käyttöön.	Selvitetään edellytyksiä ottaa käyttöön paikkatietopohjainen palautepalvelu.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä kaupunginarkkitehti, paikkatietosuunnittelija ja paikkatietoinsinööri	Selvitettiin edellytyksiä ottaa käyttöön paikkatietopohjainen palautepalvelu. Prosessi jatkuu.
Kehitämme internet-karttapalvelua.	Osavuosisraportointi prosessin etenemisestä. Tehty, ei tehty.	Ajantasaisten kaavatiетоjen saatavuus.	Luodaan vektorimuotoinen ajantasa-kaava kaikilta kaava-alueilta ja tuodaan se internetkarttapalveluun.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä kaupunginarkkitehti, kaavasuunnittelija ja paikkatietosuunnittelija	Tarkistusvaihe: Ruotsinpyhtää 100 %, Liljendal 90 %, vanha Loviisa 95 % ja Pernaja 40 %. Työ jatkuu muun työn ohella ajan salliessa. Paikkatietojärjestelmän julkaisuominaisuuksiin liittyvä työ jatkuu.

		Kehitetään julkista paikkatietoaineistoa.	Tutkitaan, mitä aineistoja internet-karttapalvelussa tulisi olla saatavilla.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä kaupunginarkkitehti, paikkatietosuunnittelija ja paikkatietoinsinööri	Listaus on laadittu ja työ jatkuu vaiheittain tulevina vuosina eri aineistojen osalta.
Edistämme kunta-laisten ja yhteisöjen vaikuttamismahdollisuuksia lisäämällä tiedottamista soveluksissa (Morjens) ja kaupungin verkkosivustolla.	Tehty, ei tehty.	Päätöksenteko on osallistavaa.	Tiedottamista lisätään kuntalaisten ja yhteisöjen vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Tiedotetaan hakemuksista ja päätöksistä kansantajuisesti kaupungin soveluksissa (Morjens) ja verkkosivustolla.	Rakennus- ja ympäristölautakunta sekä ympäristönsuojelu-sihteerin, elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastualueiden päälliköt	Rakennushankkeista on tiedotettu. Koskenkylässä järjestetty kysely. Hakemuksista ja päätöksistä on tiedotettu. Ympäristönsuojelumääräysten nähtävillä olosta on tiedotettu laajasti. Pidettiin paljon erilaisia tilaisuuksia (kaavoittajan vastaanottopäivät, yleisötilaisuuksia, työpajoja, Morjens- kyselyt, paikkatietokyselyt, yrittäjien aamubrunssit) ja niistä tiedotettiin laajasti muun muassa verkkosivuilla ja Facebook-tapahtumina. Nettisivuja päivitetään jatkuvasti. (Yleis-, asema- ja ranta- asemakaava prosesseista, tonttijaon laatimisesta ja hyväksymisestä, suunnittelutarve- ja poikkeamislupahakemusten ja päätösten tiedottamisesta säädetään myös laissa).

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Panostamme esteettiseen ympäristöön.	Tehty, ei tehty.	Rakennetun ympäristön valvontaa kehitetään.	Lautakunnan kiertoajelu (katselmus).	Rakennus- ja ympäristö-lautakunta sekä johtava rakennustarkastaja	Lautakunnan kiertoajelu on tehty Loviisan keskusta-alueella. Kehotuskirjeet on lähetetty kaikkiin kohteisiin, jotka vaativat toimenpiteitä.
		Rakennetun ympäristön kunnossapitoa parannetaan.	Viheralueiden kunnossapito-alueet ja kunnossapitotasot määritellään.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä yhdyskuntatekniikan päällikkö	Työ aloitettiin kartoituksilla ja työ jatkuu vuonna 2020.
		Rakentaminen on esteettisesti korkeatasoista.	Ohjataan rakentamisen tason ja viheralueiden suunnittelua asemakaavatasolla.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä kaupunginarkkitehti	Uusissa asemakaavoissa ohjataan aiempaa tarkemmin ja tarvittaessa kaavaan liitetään viheralue- ja ympäristösuunnitteluohjeet tai rakentamistapaohjeet.
Kaupunki panostaa palveluun omassa toiminnassaan ja tukee yrittäjiä palvelutason hiomisessa.	Toteutunut, ei toteutunut.	Paikallisia yrittäjiä sparrataan.	Kaupungin osin rahoittama mentoointiohjelmaa jatketaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Toiminta jatkuu.
		Palvelutasoa parannetaan.	Markkinoidaan hyvää palveluasennetta yhteistyössä yrittäjien kanssa.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Yhteistyö Loviisan yrittäjien kanssa tiivistyi, Yritystreffit tapahtuma, Yrittäjien aamubrunssit ja muut tilaisuudet

		Palveluprosessien toimivuuteen ja päätösten vaikutuksiin yrityselämään panostetaan.	Yrityksiin kohdistuvien vaikutusten arviointia otetaan päätöksenteossa laajemmin huomioon.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Yrva otettu käyttöön kesäkuussa.
		Posintra Oy:n palveluita kohdennetaan ja seurataan.	Palvelusopimusta tarkennetaan ja ohjausta ja seurantaa tehostetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Yhteistyö jatkui 2019 loppuun. Uuden kilpailutuksen valmistelut aloitettu.
Hyödynnämme kolmatta sektoria enemmän alueiden kehittämisessä ja hoidossa.	Tehty, ei tehty.	Urheilualueiden ja muiden alueiden hoitoa suoritetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Neuvotellaan kolmannen sektorin kanssa. Kolmannen sektorin korvauskäytäntöä tarkistetaan.	Tekninen lautakunta sekä yhdyskuntatekniikan päällikkö	Liikuntapaikkojen hoidossa teemme yhteistyötä seurojen ja yhdistysten kanssa.

Selvitetään Loviisan ilmastovaikutuksia.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Kartoitetaan jo toteutettuja sekä potentiaalisia ilmastotoimia.	Osavuosisraportointi kartoituksen etenemisestä. Tehty / ei tehty.	Arvioidaan Loviisan kaupungin tuottamat CO2-päästöt ja -nielut.	Ilmastovaikutusten arviointi (kaupungin omat toimet)	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, elinkeino- ja infrastruktuurijohtaja ja ympäristönsuojelu-sihtööri	Ei ole tehty.

Asukasmäärä kasvaa 150 henkilöllä.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Panostamme vuokra-asuntojen laadukkuuteen ja tarjontaan.	Asuntoja on tarjolla riittävästi, käyttöasetta ja välitysaikoja seurataan.	Tuetaan Loviisan Asunnot Oy:n kehitystä ja kasvua.	Tulevien kaavojen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta rakentaa kerrostaloa, jossa on vuokra-asuntoja.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Laadittiin terveyskeskuksen ja linja-autoaseman ympäristön asemakaavanmuutos, joka hyväksyttiin. Se saavutti lainvoimaisuuden ja lainvoimaisuus kuulutettiin. Toista asuinkerrostalon puuttuvaa tontin osaa koskeva kiinteistökauppa on tehty. Asemakaavanmuutos on tuottanut kaupungin omistamalle maalle 3 500 k-m ² uutta vuokrakerrostalorakentamiselle soveltuvaa rakennusoikeutta ja 3 100 k-m ² asuin-, liike- ja toimistorakentamisen rakennusoikeutta, jolla sallitaan julkiset palvelut ja kulttuuritoiminnan tilat. Kunin-gattarenrannan kaavaan on osoitettu tontit kolmelle asuinkerrostalolle (AK) sekä useita monipuolisia taloyhtiötontteja (AP, AR, A-1, A-2).
		Tarjolla olevien asuntojen määrä kasvaa			
Julkinen liikenne on parempaa.	Tehty, ei tehty.	Kaupungin sisäisiä linja-autovuoroja	Kokeillaan uusia vuoroja ja parannetaan liityntäpysäköintiä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä yhdyskuntatekniikan päällikkö	Kyläkyty kokeilu ja Har-rastebussi kokeilu. Liityntälinja-kokeilu. Uuden kilpailutuksen valmistelu
	Tehty, ei tehty.	Syöttöliikennettä kehitetään.			
	Tehty, ei tehty.	Älykkään joukkoliikenteen kehitysmahdollisuuksia selvitetään.	Kartoitetaan, millaiset älykkään joukkoliikenteen ratkaisut soveltuisivat Loviisan eri alueilla. Mahdollisuuksien mukaan aloitetaan pilottihankkeen valmistelu.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus ja elinkeinopäällikkö.	Kyläkyty kokeilu ja Har-rastebussi kokeilu. Liityntälinja-kokeilu. Uuden kilpailutuksen valmistelu

Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstökyselyiden hyödyntäminen.	Rekrytoidaan pätevää henkilökuntaa.	Olemme kilpailukykyinen työpaikka.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Auki olleet paikat on saatu täytettyä vaikka rekrytoinnissa ollut haasteita. Uusi rakennustarkastaja on rekrytoitu. Pysyvyyttä ja rekrytointia hankaloittaa kaupungin alhainen palkkataso.
		Henkilöstö on motivoitunutta.	Mielekkäisiin ajankohtaisiin koulutuksiin osallistutaan ja osaamista jaetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Koulutuksiin on ollut mahdollisuus osallistua ja opittua tietoa on jaettu.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutuneet uudet toimintatavat.	Seurataan uusia ideoita.	Valitaan hyviä, taloudellisia ja meille sopivia uusia ideoita.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Pajatoiminnan tehostaminen. "Sakkolistojen" tarkempi seuraaminen. Ympäristönsuojelun delegointipäätöstä on päivitetty, ja muun muassa ympäristönsuojelulain mukaisen uuden ilmoitusmenettelyn päätöksenteko on delegoitu ympäristönsuojelun viranhaltijoille. Toimintatapa nopeuttaa päätöksentekoa. Viranomaistyössä uudet ideat tulevat pääosin lainsäätäjältä, ja niiden valitseminen käyttöön ei ole valinnaista. Uutena ideana vuoden aikana syntyi muun muassa ajatus 3D-kaupunkimallin suunnittelusta.
		Paikkatietoaineistoa tuotetaan nykyaikaisilla menetelmillä.	Hankitaan kauko-ohjattu ilma-alusjärjestelmä (RPAS) tuottamaan ajantasaista monipuolista aineistoa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri lautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupungin-arkkitehti ja paikka-tietosuunnittelija	RPAS hankittiin ja henkilö koulutettiin järjestelmän käyttöön. RPAS otettiin tehokkaaseen käyttöön ja sitä on hyödyntänyt myös muun muassa ympäristönsuojelu ja tilapalvelu.
	Toteutuneet uudet toimintatavat.	Asemakaavaprosessia kevennetään.	Laaditaan asemakaavan muutokset mahdollisuuksien mukaan vaiheittaisina.	Elinkeino- ja infrastruktuuri lautakunta sekä kaupunginarkkitehti ja kaavasuunnittelijat	Tutustuttiin asemakaavan muutosten laatimiseen vaiheittaisina, mutta mahdollisia käyttökohteita ei muun muassa asemakaavojen iäkkyyden takia (runsaasti rakennuslain aikaisia asemakaavoja) ole vielä ollut.
Toimintamme on kustannustehokasta.	Osavuosisraportit, talousarviossa pysyminen.	Pysytään talousarviossa.	Talouden kehittämistä seurataan tarkasti ja muutoksia tehdään tarvittaessa.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Uusi organisaatio on otettu käyttöön vaiheittain ja talouden kehitystä seurataan. Toiminnan ja budjetin yhteensovittaminen osittain kesken.
		Prosesseja käydään jatkuvasti läpi ja uusiin tilanteisiin mukaudutaan.	Turhia työvaiheita ja päällekkäisyyksiä poistetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Tehostaminen ja prosessien tarkastelu on jatkuvaa

Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan jäsenet ja varajäsenet, kokoukset 1–14/2019

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/ kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Sjödahl Ralf, pj.	14/14	Uutinen Lotte-Marie	
Malmivaara Jouni, varapj.	6/14	Hyvönen Petri (varapj. 12/2019 alk.)	8/14
Aitokari Mia		Hinttaniemi Jonna	1/14
Bruce Marina	9/14		
Grundström Maria	7/14	Staffans Sten	3/14
Hagfors Kari	10/14	Rahkonen Erkki	
Hämäläinen Satu	14/14	Kallio-Taponen Kielo	
Mettinen Veli-Matti	11/14	Peltoluhta Vesa	1/14
Skogster Leif	10/14	Hansson Kenneth	4/14
Turpeinen Henna-Kaisa	9/14	Kähärä Erika	

ELINKEINO- JA INFRASTRUKTUURIKESKUS VASTUUALUEITTAIN

Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Uusi organisaatio on työllistänyt suhteellisen paljon toimintavuoden aikana. Toimintatapoja kartoitettiin uusien yhteisten hyvien toimintamallien löytämiseksi. Toimistotyöntekijäresurssi ei lisääntynyt uudistusten myötä, vaikka työmäärä tuntui jatkuvasti lisääntyvän.

Hulevesilaskutusta käynnisteltiin vuoden aikana. Vesiasiakasrekisteriä käytettiin pohjana hulevesiasiakasrekisterin luomiseksi. Laskutus saatiin käyntiin vuoden vaihteessa. Laskutuksessa käytetään pohjana Abilitan Aqua-ohjelman tuottamaa tietoa ja liittymä Kuntaxiin rakennettiin vuoden aikana.

Yksikön kapasiteetti vastaanottaa lisätyötä alkaa olla täynnä, vaikka vaihtuvista tilanteista muualla kaupunkiorganisaatiossa johtuen paine lisätöiden vastaanottamiselle on suuri. Työntekijöiden hyvinvointiin ja jaksamiseen panostettiin muun muassa työpisteiden ergonomiaan panostamalla sekä taukoliikunnan lisäämisellä.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Kuntax- ja veronumero.fi-ohjelmat sovitetaan yhteen rakentamislaitoksen laatimista varten.	Automatiikka keräilytietoja varten.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja	Prosessi kesken.
Pysytään talousarviossa.	Talouden kehittymistä seurataan tarkasti ja muutoksia tehdään tarvittaessa.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Uusi organisaatio on otettu käyttöön vaiheittain ja talouden kehitystä seurataan.
Prosesseja käydään jatkuvasti läpi ja uusiin tilanteisiin mukaudutaan.	Turhia työvaiheita ja päällekkäisyyksiä poistetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Tehostaminen ja prosessien tarkastelu on jatkuvaa

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21150 Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen hallinto-, talous- ja toimistopalvelut

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄL- KEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	1 000		1 000		1 000
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-402 235		-402 235	-458 347	56 112
<i>joista sisäiset</i>	-32 776		-32 776	-12 383	20 392
Toimintakate	-401 235		-401 235	-458 347	56 112
<i>joista sisäiset</i>	-32 776		-32 776	-12 383	20 392
Toimintakate ulkoinen	-368 459		-368 459	-445 964	77 505

Poistot ja arvonalentumiset

Elinkeinopalvelut ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Yksikössä tapahtui useita muutoksia ja henkilövaihdoksia vuoden aikana. Alkuvuodesta yksikön vt. elinkeinopäällikkönä toimi työllistämiskoordinaattori. Uusi elinkeinopäällikkö aloitti huhtikuun alkupuolella. Toukokuussa lopettaneen työllistämiskoordinaattorin tilalle palkattiin syyskuussa elinkeino- ja työllistämiskoordinaattori. Työpajatoiminnassa yhdistettiin Akselin toiminta Seinättömän pajan toimintaan. Samalla Nuorten työpajan toinen työvalmentaja siirtyi Seinättömän pajan työvalmentajaksi ja Akselin työvalmentaja siirtyi Nuorten työpajalle toiseksi työvalmentajaksi. Akselin yksilövalmentajan paikka jä-tettiin täyttämättä. Torivalvojan tehtävä yhdistettiin varikon varastonhoitajan työhön. Näillä toimilla ai-kaansatiin huomattava säästö henkilöstökustannuksissa ja toiminta tehostui.

Loviisan työttömyysaste oli tammikuussa 10,2 % ja joulukuussa 10 %. Avoimia työpaikkoja oli tammi-kuussa 95 ja joulukuussa 78. Vuonna 2019 kaupungilla työskenteli palkkatuella yhteensä 59 henkilöä, joista 42 työllistettiin vuoden 2019 aikana. Nuorten työpaja vastasi Tamminiemen leirintäalueen kun-nostamisesta. Työpajat yhdessä pyörittivät leirintäalueen ja Villa Björksteinin käytännön toimia koko kauden ajan. Tamminiemen kävijämäärät sekä palaute ylittivät kaikki odotukset. Kokonaisuudessaan leirintäalueelle saapui yhteensä 1 986 saapunutta matkailijaa. Öitä kauden aikana vietettiin leirinnässä yhteensä 2 517 ja majoituksessa 361. Tamminiemen toiminnan fokus on nuorten työhön opastuksessa, työpajatoiminnan toteuttamisessa ja opinnollistamisen kehittämisessä.

Elinkeinopalveluiden yrityspalveluja hoiti palvelusopimuksella Posintra. Sopimus päättyi joulukuussa 2019 ja tästä syystä loppuvuodesta aloitettiin uuden kilpailutuksen valmistelut ja sitä edeltävän yritysky-selyn laadinta. Yhteistyö Loviisan yrittäjien kanssa tiivistyi entisestään ja vuoden aikana järjestettiin useita tapaamisia, yrittäjien aamubrunsseja, Yritystreffit-tilaisuus ja muita tilaisuuksia. Loviisan yritys-määrä jatkoi kasvuaan ollen 2018 alussa 1 263 ja kesäkuussa 2019 1 323. Matkailuohjelman päivitys-työ aloitettiin pitämällä syyskuussa yhteinen kulttuuri- ja matkailuilta "Onko Loviisassa tulevaisuus?". Työ jatkuu vuoden 2020 aikana, jotta uusi ohjelma voidaan ottaa käyttöön vuoden 2021 alussa. Matkai-lumarkkinointia tehostettiin ottamalla käyttöön uudet verkkosivut, joihin on nyt yhdistetty näkyvyys sosi-aalisessa mediassa. Matkailumarkkinoinnin toimenpiteitä tehostettiin jakamalla matkailuvuosi selkeästi kesä- ja joulukampanjaan. Markkinointi on kohdistettu lapsiperheille, nuorille pariskunnille ja joulusta kiinnostuneille ja siinä hyödynnetään Loviisan matkailukentän tarjontaa siten tukemalla palveluntarjo-ajia ja tapahtumanjärjestäjiä. Tämän lisäksi on tehty täsmämarkkinointia veneilystä kiinnostuneille, ka-ravaanareille, kesä- ja joulutapahtumista sekä päiväretkistä kiinnostuneille. Matkailun markkinointitoi-menpiteet kohdistuivat pääasiassa kotimaahan. Kansainvälistä markkinointia, kohdemaana Saksa, teh-tiin yhdessä pääkaupunkiseudun sekä muun itäisen Uudenmaan ja Kymenlaakson kanssa hyödyntäen Visit Finlandin strategiaa, myyntikanavia ja myyntikampanjoita.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Käytettävissä olevien työpisteiden käyttöaste kasvaa.	Markkinoidaan mahdollisuutta työskennellä etänä kodin ulkopuolella.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Itätyö-projekti käynnissä ja Etätyö App suunnitteilla.
Nopeasta verkosta riippuvien työnantajien Loviisassa olevien työntekijöiden määrä kasvaa.	Loviisan hyviä etätyöedellytyksiä markkinoidaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Itätyö-projekti käynnissä ja Etätyö App suunnitteilla.
Lisätään yrittäjien tietoisuutta hankintamenettelyistä.	Järjestetään koulutus alueen yrittäjille hankintamenettelyistä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Hankintalista on julkaistu. Urakat on suunniteltu niin, että paikallisilla toimijoilla on entistä parempi mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin.
Yritysten määrä kasvaa.	Vahvojen klustereiden toimivien yritysten kanssa jatketaan klustereiden kehittämistä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Perustettujen yritysten määrä Loviisassa on suurempi kuin lolettaneiden.
Matkailijoiden määrä kasvaa.	Matkailumarkkinointia tehostetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Matkailijoiden määrä on selvästi kasvanut. Leirintäalueen positiivinen imago.
Paikallisia yrittäjiä sparrataan.	Kaupungin osin rahoittama mentorointiohjelmaa jatketaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Toiminta jatkui.
Palvelutasoa parannetaan.	Markkinoidaan hyvää palveluasennetta yhteistyössä yrittäjien kanssa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Yhteistyö Loviisan yrittäjien kanssa tiivistyi, Yritys-treffit tapahtuma, Yrittäjien aamubrunssit ja muut tilaisuudet
Palveluprosessien toimivuuteen ja päätösten vaikutuksiin yritys-elämään panostetaan.	Yrityksiin kohdistuvien vaikutusten arviointia otetaan päätöksenteossa laajemmin huomioon.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Yrva otettu käyttöön kesäkuussa
Posintra Oy:n palveluita kohdennetaan ja seurataan.	Palvelusopimusta tarkennetaan ja ohjausta ja seuranta tehostetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Yhteistyö jatkui 2019 loppuun. Uuden kilpailutuksen valmistelut aloitettu.

Älykkään joukkoliikenteen kehitysmahdollisuuksia selvitetään.	Kartoitetaan, millaiset älykkään joukkoliikenteen ratkaisut soveltuisivat Loviisan eri alueilla. Mahdollisuuksien mukaan aloitetaan pilottihankkeen valmistelu.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus ja elinkeinopäällikkö.	Kyläkytyi-kokeilu osana Alpiohanketta ja Harrastebussi-kokeilu.
Seurataan uusia ideoita.	Valitaan hyviä, taloudellisia ja meille sopivia uusia ideoita.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Pajatoiminnan tehostaminen. "Sakkolistojen" tarkempi seuraaminen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

211501 Elinkeinopalvelut ja kehittäminen

	TALOUSARVIO 2019	TA-MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	876 000		876 000	1 014 026	-138 026
<i>joista sisäiset</i>				23 624	23 624
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-4 085 904		-4 085 904	-3 840 235	-245 669
<i>joista sisäiset</i>	-79 057		-79 057	-111 971	-32 914
Toimintakate	-3 209 904		-3 209 904	-2 826 209	-383 696
<i>joista sisäiset</i>	-79 057		-79 057	-88 167	-9 290
Toimintakate ulkoinen	-3 130 847		-3 130 847	-2 737 862	-392 985

Poistot ja arvonalentumiset

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019
Uusia aloittaneita yrityksiä	70	97	76
Vierailut verkkosivustolla Viisit Loviisa	85 500	100 000	80 000
Työllisyyspalveluiden asiakkuudet	208	239	200

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelusihteeri

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Yksi rakennustarkastajista on siirtynyt osa-aikaiseksi, ja uusi rakennustarkastaja rekrytoitiin keväällä. Vastuualueen työtehtäviä ja toimintatapoja on tehostettu. Ympäristönsuojelulla on ollut käytettävissään 0,5 henkilötyövuoden määräaikainen resurssi, mikä on mahdollistanut paikkatietojärjestelmän tietojen päivittämistä.

Rakennusvalvonta jatkoi vuoden 2019 aikana panostamista asiakaspalveluun. Asiakaspalveluun kiinnitettiin erityistä huomiota, jotta asiakkaat tavoittaisivat rakennusvalvonnan helposti ja saivat nopeammin hyvää palvelua. Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika pysyi samana eli oli vuonna 2019 kuusitoista vuorokautta.

Projektityöntekijää ei saatu palkata eikä rakennusvalvonnalla siksi ole ollut resursseja selvittää sähköisen erillisarkiston mahdollistamista. Samasta syystä rakennusrekisterin parantamistyötä ei ole jatkettu, lukuun ottamatta kiinteistönomistajilta tulleita kiireellisiä kiinteistörekisterinkorjauksia.

Ranta- ja pohjavesialueilla sijaitsevien jätevesijärjestelmien päivittämisen määräaika umpeutui 31.10.2019. Noin 2 500 kiinteistölle (Loviisa ja Lapinjärvi) lähetettiin määräaikaan liittyvä infokirje yhteistyössä Kymijoen Vesi ja Ympäristö ry:n Neuvo-hankkeen kanssa. Noin 300 kirjeen saanutta kiinteistönomistajaa neuvottiin ympäristönsuojelun ja Neuvo-hankkeen toimesta jätevesijärjestelmään liittyvissä asioissa.

Ympäristönsuojelun taksa on päivitetty vastaamaan lainsäädännössä tapahtuneita muutoksia.

Rakennusvalvonnalla on yhä käytössään leasingauto, joka on vähentänyt kilometrikorvauksia merkittävästi. Ympäristönsuojelu on käyttänyt rakennusvalvonnan leasingauton lisäksi kaupungin sähköautoja. Vastuualueen työntekijät käyttävät omaa autoa vain poikkeustapauksissa.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Asuntomessut 2023.	Asuntomessuprosessi on onnistuneesti viety läpi vuosivälillä 2019–2023.	Kaupunginjohtaja, elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupunginarkkitehti ja yhdyskuntatekniikan päällikkö.	Rakennus- ja ympäristölautakunta on lausunut asuntomessukaavan luonnoksesta
Rakennetun ympäristön valvontaa kehitetään.	Lautakunnan kiertoajelu (katselmus).	Rakennus- ja ympäristö-lautakunta sekä johtava rakennustarkastaja	Lautakunnan kiertoajelu on tehty Loviisan keskusta-alueella. Kehotuskirjeet on lähetetty kaikkiin kohteisiin, jotka vaativat toimenpiteitä.
Arvioidaan Loviisan kaupungin tuottamat CO2-päästöt ja -nielut.	Ilmastovaikutusten arviointi (kaupungin omat toimet)	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta, elinkeino- ja infrastruktuurijohtaja ja ympäristönsuojelusihteeri	Ei ole tehty.
Rekrytoidaan pätevää henkilökuntaa.	Olemme kilpailukykyinen työpaikka.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Uusi rakennustarkastaja on rekrytoitu.
Seurataan uusia ideoita.	Valitaan hyviä, taloudellisia ja meille sopivia uusia ideoita.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Ympäristönsuojelun delegointipäätöstä on päivitetty, ja muun muassa ympäristönsuojelulain mukaisen uuden ilmoitusmenettelyn päätöksenteko on delegoitu ympäristönsuojelun viranhaltijoille. Toimintatapa nopeuttaa päätöksentekoa.
Pysytään talousarviossa.	Talouden kehittymistä seurataan tarkasti ja muutoksia tehdään tarvittaessa.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun vastualue on pysynyt talousarviossa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21151 Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	299 811		299 811	344 437	44 626
<i>joista sisäiset</i>				16 951	-16 951
Valmistun omaan käyttöön					
Toimintakulut	-579 528		-579 528	-590 383	-10 855
<i>joista sisäiset</i>				-29 852	29 852
Toimintakate	-279 717		-279 717	-245 946	33 771
<i>joista sisäiset</i>				-12 901	-12 901
Toimintakate ulkoinen	-279 717		-279 717	-233 045	-46 673

Poistot ja arvonalentumiset

Rakennusvalvonnan toimintatuotot ovat talousarvion mukaiset ja toimintakulut arvioitua alhaisemmat. Ympäristönsuojelun maksutuotot ovat talousarvioon verrattaessa melkein kaksinkertaiset johtuen ennakoitua suuremmasta määrästä kalliita ja suuritöisiä käsiteltäväksi tulleita lupia. Suurin osa ympäristönsuojelun valvonnasta on kuitenkin yhä sellaista, josta ei voida periä maksua.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (sisältää sis. menot)	Toteutuma 2019 (sisältää sis. menot)
Nettomenot/asukas			
rakennusvalvonta	5,24	9,41	6,06
ympäristönsuojelu	10,26	10,55	9,88
Lupatapahtumat ja lausunnot			
rakennusvalvonta	325	330	379
ympäristönsuojelu	123	130	89
Valvontakäynnit			
rakennusvalvonta	1 226	1 000	1 095
ympäristönsuojelu	160	180	156

Vuonna 2019 rakennusvalvonnan lupatapahtumia oli 51 kappaletta enemmän kuin vuonna 2018. Luvista 220 kpl on myönnetty kahden henkilön resurssilla ja 159 kpl kolmen henkilön resurssilla. Katselmusten määrät ovat tasoittuneet noin 1 100 kappaaleeseen. Myös rakennetun ympäristön valvontakatselmuksia on edelleen tehty aiempia vuosia enemmän.

Ympäristönsuojelun lupatapahtumia ja lausuntoja on edellisvuoteen verrattuna vähemmän. Suuritoisia lupatapahtumia on kuitenkin ollut tavanomaista enemmän. Valvontaohjelman mukaiset lupapalveluisten ja rekisteröityjen laitosten tarkastukset on tehty tavoitteiden mukaisesti. Muuhun valvontaan ei kuitenkaan ole voitu osoittaa riittävästi henkilöresursseja, jotta valvontasuunnitelman ja -ohjelman tavoitteet olisivat kaikilta osin toteutuneet. Varsinkin ympäristölupa-, yhteislupa- ja maa-aineslupahakemusten käsittely ja jätevesiasioihin liittyvä neuvonta ovat sitoneet ympäristönsuojelun resursseja.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet, kokoukset 29.6.–14.12.2019

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/ kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Kokko Ismo	9/9	Hyvönen Petri	0
Ajomaa Pertti	9/9	Rahkonen Erkki	0
Bruce Marina	8/9	Grundström Maria	0
Meriheinä Thérèse	2/9	Hollmén Annina	2
Äijö Raili	9/9	Hovi Karolina	0
Linden Ralf	9/9	Karlsson Håkan	0
Viklund Raija	8/9	Holmström Eeva	0
Laiho Pasi	3/9	Laitinen Henry	6
Hällfors Per	8/9	Ylitalo Tapio	0
Penninkangas Anne	7/9	Illman Alf	0
Wallen Sebastian	8/9	Liljeström Anna	0

Kaupunkisuunnittelu

Vastuuhenkilö: kaupunginarkkitehti

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Vuosi 2019 oli kaupunkisuunnitteluosaston ensimmäinen virallinen osastovuosi. Entisistä kaavoitus- ja arkkitehtitoimistosta sekä kiinteistö- ja paikkatietotoimistosta muodostettiin vuonna 2018 kaupunkisuunnitteluosasto, jolloin myös kaikki virat ja työsuhteet voitiin täyttää. Osaston henkilöstö on nyt työikänsä nuorta, ja heillä on hyvä alan peruskoulutus. Toimistojen yhdistäminen on mahdollistanut työtehtävien aiempaa sujuvamman jakamisen sekä osaltaan vähentänyt etenkin kaavoituksen sektorilla koettua työkuormaa ja tasannut ruuhkahuippuja. Vuoden 2019 aikana kaikki osaston virat ja työsuhteet olivat täytettyinä, mutta kahta työsuhdetta (paikkatietoinsinööri ja kaavasuunnittelija) hoitivat vanhempainvapaan määräajaksi palkatut henkilöt. Tämän seurauksena kaikkia alkuperäisen työsuhteen tehtäviä ei voitu hoitaa sijaisuuden aikana, vaan työtehtävissä painotettiin sijaisten ensisijaista osaamissectoria.

Kaupunkisuunnitteluosaston vuoden 2019 toiminnallisista tavoitteista merkittävimmät olivat Kuningattarenrannan asemakaavanmuutos ja ensimmäinen asemakaava sekä siihen liittyvä LOTES-osayleiskaavan muutosprosessi. Kaupunginvaltuuston sitovissa tavoitteissa nämä liittyivät tavoitteeseen *Asuntomessut on onnistuneesti viety läpi vuosivälillä 2019–2023*. Tavoitteena on järjestää asuntomessut vuonna 2023 alueella, joka on osa vuonna 2007 vireille tullutta ja nyt laadittavana olevaa Kuningattarenrannan kaavaa. Sekä Kuningattarenrannan osayleiskaava että asemakaava etenivät vuoden 2019 aikana laadittujen selvitysten, nähtävillä asetettujen kaavaluonnosten sekä niistä saatujen mielipiteiden ja viranomaispalautteen pohjalta kaavaehdotukseksi (katso toteuma).

Vuonna 2019 saatettiin lisäksi hyväksyttäväksi kaksi asemakaavaa: terveyskeskuksen ja linja-autoaseman ympäristön asemakaavan muutos ja Everstinlinnan asemakaavan muutos, joista ensin mainittu saavutti lainvoiman. Ranta-asemakaavojen osalta Tjuvö-Österskogin ranta-asemakaavanmuutos eteni hyväksyttäväksi ja saavutti lainvoiman.

Yksi kiinteistö ostettiin Degerbynkadulta asemakaavan mukaista kerrostalotonttia varten. Lisäksi kaupunginhallitus teki päätöksen Nordenskiöldintiellä olevan liikekiinteistön ostamisesta Saaristotien linjauksen siirtoa varten.

Alkuvuodesta 2019 otettiin käyttöön kauko-ohjattava ilma-alusjärjestelmä (RPAS), jolla on tuotettu aineistoa mm. kaavoituksen, asuntomessujen ja ympäristövalvonnan käyttöön. RPA-järjestelmän käyttöönotto mahdollistaa monipuolisen aineiston tuottamisen omana työnä.

Rästissä olleita kiinteistötoimituksia saatiin vuonna 2019 tehtyä melko hyvin. Haravankylän katualueiden lohkominen eteni ja myös muita yleisten alueiden kokonaisuuksia saatiin edistettyä. Troolisataman tonttijakoa on päivitetty tarpeen mukaan, kun maa-alueita on myyty eri toimijoille. Kiinteistörekisterin pidon avainhenkilöt kouluttautuivat rekisterinpitosisovelluksen ja kiinteistönmuodostamislainsäädännön tiimoilta.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Kaavamuutosprosessi palvelee yritysten tarpeita.	Kehitämme kaavoitusprosessien kestoja lyhyemmiksi.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupunginarkkitehti ja kaavasuunnittelijat	Kaavaprosessin kesto on kaavakohtainen.
Helpotetaan tontin hankkimista yrityksen näkökulmasta.	Osa teollisuustonteista lohkotaan ja hinnoitellaan valmiiksi.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä kaupunginarkkitehti, maankäyttöinsinööri ja kiinteistöinsinööri	Prosessi on aloitettu.
Tonttimarkkinointia tehostetaan.	Tonttimarkkinointimateriaalia päivitetään erilaisiin markkinointitilaisuuksiin ja -tapahdumiin soveltuvaksi.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja maankäyttöinsinööri	Materiaali päivitettiin. Työtä jatketaan.
Asuntomessut 2023.	Asuntomessuprosessi on onnistuneesti viety läpi vuosivälillä 2019–2023.	Kaupunginjohtaja, elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupunginarkkitehti ja yhdyskuntatekniikan päällikkö	Asuntomessualueen suunnittelu eteni hyvin. Kaksi kaavaluonnosta selvityksineen, havainnekuvineen ja liitteineen asetettiin nähtäville kesäksi mielipiteiden ja viranomaislausuntojen saamiseksi. Yrittäjille ja messuista kiinnostuneille järjestettiin kolme tilaisuutta ja kaksi paikkatietokyselyä. Asuntomessujen projektipäällikkö valittiin, ja hän aloitti työnsä 10/2019. Kaavaan laadittiin muun muassa 17 selvitystä, rakennustapaohjeet, kelluvan rakentamisen rakennustapaohjeet, havainnekuvia, perspektiivejä ja leikkaus-piirustuksia. Nimistötyöpaja toteutettiin ja selvitykset esiteltiin 12/2019–1/2020. Kaavaehdotus, merkintöineen ja määräyksineen käsitellään elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunnassa 30.1.2020.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

Paikkatietojärjestelmää kehitetään.	Lisätään paikkatieto-järjestelmässä käytettävissä olevia aineistoja ja parannetaan rekisteritietojen ajantasaisuutta.	Elinkeino- ja infrastruktuurlautakunta sekä kaupunginarkkitehti, paikkatietosuunnittelija sekä paikkatietoinsinööri	Paikkatietojärjestelmää kehitettiin. Paikkatietojärjestelmässä käytettävissä olevia aineistoja lisättiin ja rekisteritietojen ajantasaisuutta parannettiin. Kehitystyö on jatkuvaa.
Kaupunkilaisille suunnattujen kyselyjen tuloksia käytetään.	Käytetään maankäytön suunnittelussa paikkatietokyselyjä ja Morjens Loviisa -mobiilisuveluksen kyselyjä.	Elinkeino- ja infrastruktuurlautakunta sekä kaupunginarkkitehti	Molempia käytettiin vuoden aikana ja niiden kautta saatiin runsaasti palautetta kaupunkisuunnittelusta.
Paikkatietopohjainen palautepalvelu otetaan käyttöön.	Selvitetään edellytyksiä ottaa käyttöön paikkatietopohjainen palautepalvelu.	Elinkeino- ja infrastruktuurlautakunta sekä kaupunginarkkitehti, paikkatietosuunnittelija ja paikkatietoinsinööri	Selvitettiin edellytyksiä ottaa käyttöön paikkatietopohjainen palautepalvelu. Prosessi jatkuu.
Ajantasaisten kaavatietojen saatavuus.	Luodaan vektorimuotoinen ajantasakaava kaikilta kaava-alueilta ja tuodaan se internetkarttapalveluun.	Elinkeino- ja infrastruktuurlautakunta sekä kaupunginarkkitehti, kaavasuunnittelijat ja paikkatietosuunnittelija	Tarkistusvaihe: Ruotsinpyhtää 100 %, Liljendal 90 %, vanha Loviisa 95 % ja Pernaja 40 %. Työ jatkuu muun työn ohella ajan salliessa. Paikkatietojärjestelmän julkaisuominaisuuksiin liittyvä työ jatkuu.
Kehitetään julkista paikkatietoaineistoa.	Tutkitaan, mitä aineistoja internetkarttapalvelussa tulisi olla saatavilla.	Elinkeino- ja infrastruktuurlautakunta sekä kaupunginarkkitehti, paikkatietosuunnittelija ja paikkatietoinsinööri	Listaus on laadittu ja työ jatkuu vaiheittain tulevina vuosina eri aineistojen osalta.
Päätöksenteko on osallistavaa.	Tiedottamista lisätään kuntalaisten ja yhteisöjen vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Tiedotetaan hakeuksista ja päätöksistä kansantajuisesti kaupungin sovelluksissa (Morjens) ja verkkosivustolla.	Rakennus- ja ympäristölautakunta sekä ympäristönsuojelu-sihteerin, elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Pidettiin paljon erilaisia tilaisuuksia (kaavoittajan vastaanottopäivät, yleisötilaisuuksia, työpajoja, Morjens- kyselyt, paikkatietokyselyt, yrittäjien aamubrunssit) ja niistä tiedotettiin laajasti muun muassa verkkosivuilla ja Facebook-tapahtumina. Nettisivuja päivitetään jatkuvasti. (Yleis-, asema- ja ranta-asemakaava prosesseista, tonttijaon laatimisesta ja hyväksymisestä, suunnittelutarve- ja poikkeamislupahakemusten ja päätösten tiedottamisesta säädetään myös laissa).

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

Rakentaminen on esteettisesti korkeatasoista.	Ohjataan rakentamisen tason ja viheralueiden suunnittelua asemakaavatasolla.	Elinkeino- ja infrastruktuurlautakunta sekä kaupunginarkkitehti	Uusissa asemakaavoissa ohjataan aiempaa tarkemmin ja tarvittaessa kaavaan liitetään viheralue- ja ympäristösuunnitteluohjeet tai rakentamistapaohjeet.
	Panostetaan asuntomessualueen suunnitteluun.	Elinkeino- ja infrastruktuurlautakunta sekä kaupunginarkkitehti	Asuntomessualueen suunnittelu eteni hyvin. Suunnitteluun panostettiin laatimalla muun muassa runsaasti erilaisia selvityksiä ja tutkimalla suurta määrää erilaisia rakenteellisia vaihtoehtoja. Suunnittelua havainnollistettiin muun muassa leikkaus-, havainne- ja perspektiivikuvoin. Kaavaan liitettiin kaupunkikuvaan ja ympäristöön liittyviä merkintöjä ja erityismääräyksiä sekä laadittiin muun muassa ekologisen viheralueen yleissuunnitelma, rakennustapaohjeet sekä erikseen rakennustapaohjeet ohjaamaan kelluvaa rakentamista. Prosessi jatkuu.

Asukasmäärä kasvaa 150 henkilöllä.

<p>Tuetaan Loviisan Asunnot Oy:n kehitystä ja kasvua.</p>	<p>Tulevien kaavojen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta rakentaa kerrostaloa, jossa on vuokra-asuntoja.</p>	<p>Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö</p>	<p>Laadittiin terveystieteiden ja linja-autoaseman ympäristön asemakaavanmuutos, joka hyväksyttiin. Se saavutti lainvoimaisuuden ja lainvoimaisuus kuulutettiin. Toista asuin-kerrostalon puuttuvaa tontinosaa koskeva kiinteistökauppa on tehty. Asemakaavanmuutos on tuottanut kaupungin omistamalle maalle 3 500 k-m² uutta vuokrakerrostalorakentamiselle soveltuvaa rakennusoikeutta ja 3 100 k-m² asuin-, liike- ja toimistorakentamisen rakennusoikeutta, jolla sallitaan julkiset palvelut ja kulttuuritoiminnan tilat. Kuningattarenrannan kaavaan on osoitettu tontit kolmelle asuin-kerrostalolle (AK) sekä useita monipuolisia taloyhtiötontteja (AP, AR, A-1, A-2).</p>
<p>Tarjolla olevien asuntojen määrä kasvaa</p>			

Henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen

<p>Rekrytoidaan pätevää henkilökuntaa.</p>	<p>Olemme kilpailukykyinen työpaikka.</p>	<p>Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt</p>	<p>Auki olleet virat ja työsuhteet saatiin täytettyä pätevillä henkilöillä. Pysyvyyttä ja rekrytointia hankaloittaa kaupungin alhainen palkkataso. Monipuoliset työtehtävät koetaan hyväksi.</p>
<p>Henkilöstö on motivoitunut.</p>	<p>Mielekkäisiin ajankohtaisiin koulutuksiin osallistutaan ja osaamista jaetaan.</p>	<p>Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt</p>	<p>Koulutuksiin oli mahdollisuus osallistua ja opittua tietoa jaettiin. Työntekijöiden etätömahdollisuus parantaa työn tuottavuutta. Osastopäälliköillä ei ole etätömahdollisuutta, mikä koetaan eriarvoiseksi.</p>

Talous on tasapainossa.

Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Paikkatietoaineistoa tuotetaan nykyaikaisilla menetelmillä.	Hankitaan kauko-ohjattu ilma-alusjärjestelmä (RPAS) tuottamaan ajantasaista monipuolista aineistoa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri lautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupunginarkkitehti ja paikkatietosuunnittelija	RPAS hankittiin ja henkilö koulutettiin järjestelmän käyttöön. RPAS otettiin tehokkaaseen käyttöön ja sitä on hyödyntänyt myös muun muassa ympäristönsuojelu ja tilapalvelu.
Asemakaavaprosessia kevennetään.	Laaditaan asemakaavan muutokset mahdollisuuksien mukaan vaihteittaisina.	Elinkeino- ja infrastruktuuri lautakunta sekä kaupunginarkkitehti ja kaavasuunnittelijat	Tutustuttiin asemakaavan muutosten laatimiseen vaihteittaisina, mutta mahdollisia käyttökohteita ei muun muassa asemakaavojen iäkkyyden takia (runsaasti rakennuslain aikaisia asemakaavoja) ole vielä ollut.
Seurataan uusia ideoita.	Valitaan hyviä, taloudellisia ja meille sopivia uusia ideoita / seurataan uusia ideoita	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Viranomaistyössä uudet ideat tulevat pääosin lainsäätäjältä, ja niiden valitseminen käyttöön ei ole valinnaista. Uutena ideana vuoden aikana syntyi muun muassa ajatus 3D-kaupunkimallin suunnittelusta.
Pysytään talousarviossa.	Talouden kehittymistä seurataan tarkasti ja muutoksia tehdään tarvittaessa.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Pysyttiin talousarviossa. Suurin osuus menoista on henkilöstökuluja (noin 595 000 € / 800 000 € = 74 %). Uusi organisaatio otettiin käyttöön vaihteittain ja talouden kehitystä seurataan. Kaupunkisuunnitteluosaston alle luotiin vuonna 2019 kolme seurattavaa ryhmää (kaavoitus, mittaus, paikkatieto).
Prosesseja käydään jatkuvasti läpi ja uusiin tilanteisiin mukaudutaan.	Turhia työvaiheita ja päällekkäisyyksiä poistetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Tehostaminen ja prosessien tarkastelu on jatkuvaa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21152 Kaupunkisuunnitteluosasto

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	718 800		718 800	893 491	-174 691
<i>joista sisäiset</i>				1040	-1 040
Valmistus omaan käyttöön				123 678	-123 678
Toimintakulut	-911 421		-911 421	-864 783	-46 638
<i>joista sisäiset</i>	-28 649		-28 649	-31 037	2 388
Toimintakate	-192 621		-192 621	152 386	-345 007
<i>josta sisäiset</i>	-28 649		-28 649	-29 997	1 348
Toimintakate ulkoinen	-163 972		-163 972	182 383	-346 355

Poistot ja arvonalentumiset

Tulostavoitteen saavuttaminen ja investoinnit vuonna 2019

Kaupunkisuunnitteluosaston osalta ainoastaan Kuningattarenrannan ensimmäinen asemakaava ja asemakaavanmuutos on osoitettu investointeihin kirjattavana. Vuonna 2019 kirjattiin toimintakuluja 103 470 euroa. Toimintakulut sisältävät muun muassa asuntomessualueen kaavaselvityksiin liittyvät kulut sekä infrastruktuuriosaston ja asuntomessuprojektin kuluja.

Talouden osalta vuosi 2019 toteutui hyvin: tulostavoitteeseen päästiin. Tonttimyyntivoitot, jotka kuuluvat kaupunkisuunnitteluosaston alle (ei lomatontit ja metsä- ja peltomyyntit), olivat 336 94 euroa.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
KAUPUNKISUUNNITTELU			
Tuotot		718 800	892 451
Kulut		-882 772	-833 746
Netto		-163 972	182 383
Hyväksytyt asemakaavat	3 kpl 22,39 ha		2 kpl, 9,9 ha
Hyväksytyt ranta-asemakaavat	1 kpl 22,30 ha		1 kpl, 6,0 ha
Hyväksytyt tonttijakoja			14 kpl
Maanmittaustoimituksia			22 kpl
Suunnittelutarveratkaisut ja poikkeusluvut	5 kpl ja 16 kpl		4 kpl ja 5 kpl
Virallisia kaavaotteita	238 kpl		197 kpl
Kaavaotteisiin liittyviä asiakaskäyntejä ja -puheluita	476 kpl		397 kpl
Tonttien myyntivoitto	157 819 €		336 943 €
Vuokratuotot	424 884 €		441 560 €

Projektinjohto

Vastuuhenkilö: projektinjohtopäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Projektinjohto tuki muita yksiköjä. Tehtävät liittyivät muun muassa kouluhankkeisiin, Seurahuoneeseen, hyvinvointihalliin ja mökkilotonkien myyntiin.

Vastuualue on uusi ja sen toimintaa on kehitetty vuoden aikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

21153 Projektinjohto

TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄL- KEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA3 591
---------------------	------------------	-------------------------------------	---------------------	----------------

Toimintatuotot

joista sisäiset

Valmistus omaan käyttöön

Toimintakulut	-94 500	-94 500	-90 909	-3 591
----------------------	---------	---------	---------	--------

joista sisäiset

Toimintakate	-94 500	-94 500	-90 909	-3 591
---------------------	---------	---------	---------	--------

joista sisäiset

Toimintakate ulkoinen	-94 500	-94 500	-90 909	-3 591
------------------------------	---------	---------	---------	--------

Poistot ja arvonalentumiset

Tilapalvelu

Vastuuhenkilö: tilapäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Tilapalveluyksikössä tapahtui merkittäviä muutoksia vuonna 2019. Kiinteistönhuolto siirrettiin 1.4.2019 kaupungin omistamaan yhtiöön (Loviisan Kiinteistönhuolto Oy), josta palvelut ostetaan. Loviisan kaupungilta 17 henkilöä siirtyi samalla yhtiön palvelukseen. Loviisan kaupungin omistamat asunnot siirtyivät Loviisan Asunnot Oy:lle syyskuussa.

Investoinnit 2019

Kaupunginkansliapalvelut

- Seurahuoneen kunnostushanke valmistui.
- Vanhakylän ensihoitoasema valmistui.

Perusturvakeskus

- Palvelutalo Onnelan laajennus käynnistyi.

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

Suurimmat hankkeet:

- Harjurinteen koulun uuden osan korjaushanke valmistui.
- Harjurinteen koulun vanhan osan korjaushanke käynnistyi.
- Lovisa Gymnasiumin peruskorjaushanke käynnistyi.
- Forsby skolan peruskorjaushanke käynnistyi.
- Hyvinvointihallin hankesuunnittelu käynnistyi.
- Leasingrahoitushankkeet (valmistuvat kuluvan vuoden aikana)
 - Lovisavikens skola
 - Koskenkylän koulukeskuksen uudishanke

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2019
Lisätään yrittäjien tietoisuutta hankintamennettelyistä.	Järjestetään koulutus alueen yrittäjille hankintamennettelyistä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja elinkeinopäällikkö	Hankintalista on julkaistu. Urakat on suunniteltu niin, että paikallisilla toimijoilla on entistä parempi mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin.
Tavarat, palvelut ja urakat jaetaan hankintalain mukaisesti.	Hankintakokonaisuudet jaetaan osiin, kun perusteltuja syitä jakamattomuudelle ei löydy, mikä mahdollistaa pk-yritysten osallistumisen ja useamman toimittajan valinnan hankkeille.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä tilapäällikkö ja elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja	On tehty.
Tehdään kiireellisyysjärjestys korjaustarpeille.	Arvioidaan kuntotutkimusten perusteella suurimmat tarpeet. Huomioidaan myös tilatarpeet.	Sivistyslautakunta ja elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä koulutuspäällikkö ja tilapäällikkö	Prosessi kesken.
Yritysvaikutusten arviointiprosessi otetaan käyttöön.	Teemme yritysvaikutusten arvioinnin asioiden valmistelun yhteydessä, silloin kun se on tarkoituksenmukaista.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja	Yrva otettu käyttöön kesäkuussa
Rekrytoidaan pätevää henkilökuntaa.	Olemme kilpailukykyinen työpaikka.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastualueiden päälliköt	Auki olleet paikat on saatu täytettyä pätevillä henkilöillä.
Henkilöstö on motivoitunut.	Mielekkäisiin ajankohtaisiin koulutuksiin osallistutaan ja osaamista jaetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastualueiden päälliköt	Koulutuksiin on ollut mahdollisuus osallistua ja opittua tietoa on jaettu.
Pysytään talousarviossa.	Talouden kehittymistä seurataan tarkasti ja muutoksia tehdään tarvittaessa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastualueiden päälliköt	Uusi organisaatio on otettu käyttöön vaiheittain ja talouden kehitystä seurataan. Toiminnan ja budjetin yhteensovittaminen osittain kesken.

Prosesseja käydään jatkuvasti läpi ja uusiin tilanteisiin mukaudutaan.	Turhia työvaiheita ja päällekkäisyyksiä poistetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Tehostaminen ja prosessien tarkastelu on jatkuvaa
--	---	---	---

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Tilapalvelu

	TALOUSARVIO 2019	TA-MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	12 542 177		12 542 177	11 676 969	865 208
<i>joista sisäiset</i>	11 915 877		11 915 877	11 033 067	882 810
Valmistus omaan käyttöön	85 000		85 000	85 000	
Toimintakulut	-6 884 924		-6 884 924	-6 603 641	-281 283
<i>joista sisäiset</i>	-880 489		-880 489	-573 126	-307 363
Toimintakate	5 742 253		5 742 253	5 158 328	583 925
<i>joista sisäiset</i>	11 035 388		11 035 388	10 459 941	575 447
Toimintakate ulkoinen	-5 293 135		-5 293 135	-5 301 613	108 479

Poistot ja arvonalentumiset

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

Osaston	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Nettomenot/asukas	135	263	177
Ylläpidettävät kiinteistöt, k-m ²	noin 92 000	noin 92 000	noin 90 000
Hankinnat			
- Pienhankinnat, kpl/euroa			30/240 000
- Kansalliset hankinnat, kpl/euroa			19/4 100 000
- EU-hankinnat, kpl/euroa			9/6 500 000

Infrastrukturi

Vastuuhenkilö: infrastruktuuripäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Investoinnit 2019

Investointiohjelma toteutui lähes kokonaisuudessaan.

Hankkeista valmistuivat muun muassa

- Koskenkylän alueella rakennettiin Jorvaksentien katua 240 metriä.
- Kuningattarenkadun peruskorjaus alkoi Suolatorin ja Karlskronabulevardin välillä.
- Teollisuustontteja esirakennettiin 25 400m²:ä.
- Teollisuusalueelle rakennettiin uusi katuyhteys Tehtaantielle (70 metriä).
- Ruotsinpyhtään lähiliikuntapaikka rakennettiin.
- Vanhalle Viipurintielle rakennettiin kevyen liikenteen väylä (1 300 metriä).
- Hankittiin uusi monitoimikone kunnossapitoon.
- Liljendalin Kartanontien ja Eskilomintien tievalaistus uusittiin (1,6 kilometriä).

Alle 100 000 euron hankkeista toteutuivat pääosin muun muassa:

- Barsaksentietä peruskorjattiin 300 metriä.
- Mikkolantietä peruskorjattiin 670 metriä.
- Uusia katuja kestopäällystettiin ja kestopäällysteitä peruskorjattiin yhteensä 5 kilometriä.
- Harjun aluetta kehitettiin muun muassa rakentamalla portaat, leikkipaikka ja kuntoilupaikka.
- Vanhakylään rakennettiin liityntäpysäköinti.
- Kunnossapitoon hankittiin suurteholeikkuri.

Vuoden 2019 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2019
Helpotetaan tontin hankkimista yrityksen näkökulmasta.	Esirakennetaan lohkotut teollisuustontit.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja infrastruktuuripäällikkö	Esirakennettiin kuusi tonttia, joista kolme myytiin.

Asuntomessut 2023.	Asuntomessuprosessi on onnistuneesti viety läpi vuosivälillä 2019–2023.	Kaupunginjohtaja, elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja, kaupunginarkkitehti ja infrastruktuuripäällikkö.	Tehtiin infrastruktuuriselvittelyjä hankkeeseen liittyen ja valmisteltiin suunnittelua.
Päätöksenteko on osallistavaa.	Tiedottamista lisätään kuntalaisten ja yhteisöjen vaikutusmahdollisuuksien edistämiseksi. Tiedotetaan hakemuksista ja päätöksistä kansantajuisesti kaupungin sovelluksissa (Morjens) ja verkkosivustolla.	Rakennus- ja ympäristölautakunta sekä ympäristönsuojelu-sihtööri, elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Tiedotettiin kuntalaisia rakennushankkeista. Koskenkylässä järjestettiin kysely.
Rakennetun ympäristön kunnossapitoa parannetaan.	Viheralueiden kunnossapitoalueet ja kunnossapitotasot määritellään.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä infrastruktuuripäällikkö	Työ aloitettiin kartoituksilla ja työ jatkuu vuonna 2020.
Urheilualueiden ja muiden alueiden hoitoa suoritetaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Neuvotellaan kolmannen sektorin kanssa. Kolmannen sektorin korvauskäytäntöä tarkistetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä infrastruktuuripäällikkö	Liikuntapaikkojen hoidossa teemme yhteistyötä seurojen ja yhdistysten kanssa.
Kaupungin sisäisiä linja-autovuoroja	Kokeillaan uusia vuoroja ja parannetaan liityntäpysäköintiä.	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta sekä infrastruktuuripäällikkö	Kyläkytyi-kokeilu ja Harras-tebussi-kokeilu. Liityntälinja-kokeilu. Uuden kilpailutuksen valmistelu.
Syöttöliikennettä kehitetään.			
Älykkään joukkoliikenteen kehittämismahdollisuuksia selvitetään.	Kartoitetaan, millaiset älykkään joukkoliikenteen ratkaisut soveltuisivat Loviisan eri alueilla. Mahdollisuuksien mukaan aloitetaan pilottihankkeen valmistelu.	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus ja elinkeinopäällikkö.	Kyläkytyi-kokeilu ja Harras-tebussi-kokeilu. Liityntälinja-kokeilu. Uuden kilpailutuksen valmistelu.

Rekrytoidaan pätevää henkilökuntaa.	Olemme kilpailukykyinen työpaikka.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Auki olleet paikat saatiin täytettyä, vaikka rekrytoinnissa oli haasteita.
Henkilöstö on motivoitunut.	Mielekkäisiin ajankohtaisiin koulutuksiin osallistutaan ja osaamista jaetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Koulutuksiin oli mahdollisuus osallistua ja opittua tietoa jaettiin.
Pysytään talousarviossa.	Talouden kehittymistä seurataan tarkasti ja muutoksia tehdään tarvittaessa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Uusi organisaatio otettiin käyttöön ja talouden kehitystä seurattiin. Toiminnan ja budjetin yhteensovittaminen on osittain kesken.
Prosesseja käydään jatkuvasti läpi ja uusiin tilanteisiin mukaudutaan.	Turhia työvaiheita ja päällekkäisyyksiä poistetaan.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja ja vastuualueiden päälliköt	Prosessien tehostaminen ja tarkastelu on jatkuvaa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

	TALOUSARVIO 2019	TA-MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot	4 369 890		4 369 890	3 801 689	568 201
<i>joista sisäiset</i>	338 190		338 190	334 926	3 264
Valmistus omaan käyttöön	43 000		43 000	43 000	
Toimintakulut	-9 890 515		-9 890 515	-8 929 378	-961 137
<i>joista sisäiset</i>	-425 958		-425 958	-464 624	38 666
Toimintakate	-5 477 625		-5 477 625	-5 084 689	-392 936
<i>joista sisäiset</i>	-87 768		-87 768	-129 698	41 930
Toimintakate ulkoinen	-5 389 858		-5 389 858	-4 954 992	-434 866

Poistot ja arvonalentumiset

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
Nettomenot/asukas	-	466,72	425,69
Kunnossapidettävät kadut, km	120	120	120
Pelastustoiminta, euroa/asukas	128,08	140,23	134,89
Maatalouden lomituspäivät	11 023	11 000	10 052
Tilojen lukumäärä	855	840	845

<i>Hankinnat</i>			
- Pienhankinnat, kpl/euroa	35/250 000		40/400 000
- Kansalliset hankinnat, kpl/euroa	14/2 000 000		14/2 000 000
- EU-hankinnat, kpl/euroa	0		0

Pelastustoimi

Kaupungin talousarvioon 2019 sisältyi 2 072 217 euron varaus pelastuslaitoksen käyttötalousmenoiksi. Käyttötalousmenot vuonna 2019 olivat yhteensä 1 993 326 euroa.

HULEVESI TASEYKSIKKÖ

Vastuuhenkilö: *infrastruktuuripäällikkö*

Taseyksikön toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Huleveden viemärointi

Huleveden viemärointi tulee erotella vesihuollosta.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) sekä vesihuoltolain (119/2001) muutokset tulivat voimaan 1.9.2014. Lakimuutokset edellyttävät huleveden viemäroinnin hallinnan järjestämistä ja vastuiden määrittämistä kaupungin ja vesihuoltolaitoksen kesken.

Kaupunginvaltuusto päätti 19.9.2018 (§ 88), että Loviisassa kaupunki vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella. Huleveden viemäroinnin kokonaisvastuuta ei siirretä Loviisan Vesiliikelaitokselle erillisellä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella päätöksellä, vaan kaupunki tilaa vesihuoltolaitokselta huleveden viemäroinnin operointipalveluita erillisen sopimuksen mukaisesti.

Nykyiset hulevesiputket siirrettiin vesiliikelaitoksen taseesta kaupungin taseyksikköön. Jatkossa kaupunki tekee hulevesi-investoinnit.

Vesiliikelaitoksen kanssa tehtiin operointisopimus hulevesiputkiston hoidosta, jonka perusteella ostetaan putkiston hoito ja huolto. Operointisopimuksella määritetään muun muassa alue, jolla vesihuoltolaitos hoitaa ja huoltaa hulevesiputkiston, operoinnista laitokselle maksettava korvaus sekä kunnossapidon ja käytön vastuurajaukset.

Hulevesien hallinnasta koituvat kustannukset rahoitetaan erillisellä hulevesimaksulla, joka peritään kaikilta hulevesijärjestelmän piirissä olevilta kiinteistöiltä. Lisäksi kaupunki osallistuu kustannuksiin yleisten alueitten puolesta.

Hulevesijärjestelmän piirissä on noin 4 000 rakennettua kiinteistöä.

Hulevesimaksun määräytymishinta on 47 euroa vuodessa ja määräytymisperuste kiinteistötyyppi sekä kiinteistön koko. Maksutulokertymäksi on arvioitu noin 300 000 euroa vuodessa.

Maksutulokertymä vastaa nykykäsitystä hulevesien hallinnan kokonaiskustannuksista.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Hulevesi-taseyksikkö

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2019	POIKKEAMA
Toimintatuotot				286 340	-286 340
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut				-211 421	-211 421
<i>joista sisäiset</i>				-193 256	-193 256
Toimintakate				74 919	-74 919
<i>joista sisäiset</i>				-193 256	-193 256
Toimintakate ulkoinen				268 175	-268 175
Poistot ja arvonalentumiset				-65 424	-65 424

Sisäinen valvonta

Vastuu- ja omaisuusriskit on suojeltu kaupungin vakuutus sopimuksen puitteissa. Maanalaisia ja maanpäällisiä rakennelmia ja laitteita saneerataan jatkuvasti. Taloudellista riskiä seurataan taksojen ja kulu- jen jatkuvana tarkasteluna.

Riskikartoituksessa vanhan putkiverkoston kunto on todettu riskiksi. Putkiston saneerausta on jatkettu ja tullaan jatkamaan lisääntyvässä määrin.

Avaava tase 1.1.2019

Avaava tase taseyksikölle on laskennallisen eriytyksen päättävä tase 31.12.2018.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio+ muutos 2019	Toteutuma 2019
TULOT			286 340
MENOT			-311 683
NETTO			-25 343

Toimintatuottojen toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi ensimmäisestä laskutuksesta 286 339 euroa. Laskutettavat kohteet käydään kertaalleen läpi uudestaan ja pikkuhiljaa mukaan otetaan myös sisäiset kohteet, eli laskutus 2019 sisältää vain ulkoisia kohteita.

Toimintakulujen toteutuminen

Toimintakuluissa sopimuksen mukainen vesiliikelaitoksen laskutus operoinnista oli 193 000 euroa, kertyneet poistot kiinteistä rakenteista 65 424 euroa ja alueiden rakentamiskuluja 16 000 euroa.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Ei henkilöstökuluja.

Investointiohjelman toteutuminen vuonna 2019, 1 000 euroa

Hanke	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Alku-peräi- nen talousarvio TA 2019	Käyttö- suunnitelma muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Toteu- tuma 2019	Poik- keama 2019	Kesken- eräiset työt 31.12.	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
LOVIISAN KAUPUNGIN HULE- VESITASEYKSIKKÖ						205			
HULEVESI, INVESTOINIMENOT						205			
HULEVESI, INVESTOINITULOT									
HULEVESI, NETTO						205			

Liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAOHJEET

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on jaksotettu tuloslaskelman suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Rahoitusomaisuus

Käytössä on yksi ulkoinen ja yksi sisäinen yhdistili kaupungin ja vesiliikelaitoksen keskinäisiä rahan siirtoja varten.

SUUNNITELMAPOISTOJEN PERUSTEET

Lasketut poistoaajat seuraavat Loviisan kaupungin poistosuunnitelmaa sekä poistoprosenttien että poistomenetelmien osalta:

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muu maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 v
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 v
Viemäriverkosto	tasapoisto	30 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakennelmat	tasapoisto	10 v
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 v
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5 v
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5 v

Pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinnat, jotka alittavat 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluiksi (aktivointiraja).

AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset työt	
Hankintameno 1.1.							
Lisäykset			205 000				205 000
Rahoitusosuudet							
Vähennykset							
Siirrot			1 701 108				1 701 108
Poistot			-65 424				-65 424
Arvonlennukset							
Hankintameno 31.12.							
Arvonkorotukset							
Olelliset lisäpoistot							
Kirjanpitoarvo 31.12.			1 840 684				1 840 684

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero/1.1.		
poistoeron muutos		
Investointivaraukseen liittyvä poistoero/31.12.	-	-

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Muut siirtosaamiset		
Siirtosaamiset yhteensä	-	-

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset		
Muut siirtovelat		
Siirtovelka yhteensä		

HENKILÖSTÖ 31.12.

	2019	2018
Vakinainen henkilökunta		
Osa-aikainen henkilökunta	-	-

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

Oman pääoman muutokset	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	941 108	
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	941 108	
Edellisten tilikausien ylijäämä tai alijäämä 1.1.		
Lisäykset		
Edellisten tilikausien ylijäämä tai alijäämä 31.12.		
Tilikauden ylijäämä tai alijäämä	-25 343	
Oma pääoma yhteensä	915 765	

Huleveden viemäröinnin tuloslaskelma**TULOSLASKELMA**

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	286 339,92	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,04	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-591,05	-2 817,46
Palvelujen ostot	-245 668,40	-7 412,12
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		-160,13
Henkilösivukulut		-32,99
Eläkekulut		-26,81
Muut henkilösivukulut		-6,18
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-65 423,63	-59 207,33
Liikeylijäämä	-25 343,12	-69 630 03
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkokulut lainoista kunnalta		-787,50
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-25 343,12	-70 417,53
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-25 343,12	-70 417,53
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-25 343,12	-70 417,53
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,4	-5,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-2,4	-4,1
Voitto, %	-8,9	

Huleveden viemäröinnin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		2019		2018	
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-25 343,12			-69 630,03	
Poistot ja arvonalentumiset	65 423,63			59 207,33	
Rahoitustuotot- ja kulut	-	40 080,51		-787,50	-11 210,20
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 906 108,47	-1 906 108,47		-307 894,51	-307 894,51
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 866 027,96		-319 104,71	
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnilta		1 168 651,57		300 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnilta				-25 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnilta		40 300			
		1 208 951,57			
Oman pääoman muutos		941 108,43			
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos		-287 036,70			
Korottomien velkojen muutos		3 004,66			
Rahoituksen rahavirta		1 866 027,96		275 000	
Rahavarojen muutos		0,00		-44 104,71	

Huleveden viemäroinnin tase

TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 840 684,84	1 701 108,47
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 840 684,84	1 701 108,47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAA	287 036,70	
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	286 345,56	
Muut saamiset	691,14	
VASTAAVAA	2 127 721,54	1 701 108,47
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	915 765,31	941 108,47
Peruspääoma	941 108,43	1 131 100,25
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		-119 574,26
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-25 343,12	-70 417,53
VIERAS PÄÄOMA	1 211 956,23	760 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat kunnalta	1 128 951,57	719 700,00
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat kunnalta	80 000,00	40 300,00
Ostovelat	3 004,66	
VASTATTAVAA	2 127 721,54	1 701 108,47
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	43,04	55,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	423,26	
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	423,26	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	-25	-190
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	1 209	760
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 euroa	1 209	
Lainasaamiset, 1 000 euroa		

MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

	TP 2018 Toteuma	Alkup. 2019 Talousarvio	Org.muut. vaikutus	TA muutos	2019 Talousarvio	TP 2019 Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
VAALIT								
Tulot, ulkoiset	26 539	100 000			100 000	52 578	-47 422	52,6 %
Tulot, sisäiset					0	0	0	
Menot, ulkoiset	-38 929	-92 010			-92 010	-76 790	15 220	83,5 %
Menot, sisäiset		-300			-300	-123	177	
NETTO, ulkoinen	-12 390	7 990			7 990	-24 212	-32 202	-303,0 %
NETTO, sisäinen		-300			-300	-123	177	
Laskennalliset erät						-43	-43	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-12 390	7 690			7 690	-24 378	-32 068	-317,0 %

TARKASTUSLAUTAKUNTA								
Tulot, ulkoiset								
Tulot, sisäiset								
Menot, ulkoiset	-28 793	-43 820			-43 820	-29 252	14 568	66,8 %
Menot, sisäiset								
NETTO, ulkoinen	-28 793	-43 820			-43 820	-29 252	14 568	66,8 %
NETTO, sisäinen								
Laskennalliset erät	-23 531	-16 058			-16 058	-14 100	1 958	87,8 %
Tehtävän kokonaiskustannukset	-52 323	-59 878			-59 878	-43 352	16 526	72,4 %

KAUPUNGIN VALTUUSTO								
Tulot, ulkoiset								
Tulot, sisäiset								
Menot, ulkoiset	-82 332	-99 090			-99 090	-81 139	17 951	81,9 %
Menot, sisäiset	-1 230					-1 776	-1 776	
NETTO, ulkoinen	-82 332	-99 090			-99 090	-81 139	17 951	81,9 %
NETTO, sisäinen	-1 230					-1 776	-1 776	
Poistot								
Laskennalliset erät	-51 964	-39 184			-39 184	-41 512	-2 328	105,9 %
Tehtävän kokonaiskustannukset	-135 526	-138 274			-138 274	-124 427	13 847	90,0 %

KAUPUNGINHALLITUS								
Tulot, ulkoiset	8 000	3 114 000		-400 000	2 714 000	1 046 426	-1 667 574	38,6 %
Tulot, sisäiset								
Valmistus omaan käyttöön						51 691	51 691	
Menot, ulkoiset	-1 021 845	-1 226 050			-1 226 050	-1 236 097	-10 047	100,8 %
Menot, sisäiset	-7 704	-5 470			-5 470	-8 608	-3 138	157,4 %
NETTO, ulkoinen	-1 013 845	1 887 950		-400 000	1 487 950	-137 980	-1 625 930	-9,3 %
NETTO, sisäinen	-7 704	-5 470			-5 470	-8 608	-3 138	
Poistot	-141					-993 278	-993 278	
Laskennalliset erät	-160 721	-105 706			-105 706	-353 535	-247 829	334,5 %
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 182 411	1 776 774		-400 000	1 376 774	-1 493 401	-2 870 175	-108,5 %

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

	TP 2018 Toteuma	Alkup. 2019 Talousarvio	Org.muut. vaikutus	TA muutos	2019 Talousarvio	TP 2019 Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
YLEINEN JA KONSERNIHALLINTO / kaupungin kansliakeskus								
Tulot, ulkoiset	4 707 666	4 354 400	-4 145 700		208 700	300 671	91 971	144,1 %
Tulot, sisäiset	4 479 022	4 835 936	-4 767 214		68 722	61 546	-7 176	89,6 %
Menot, ulkoiset	-14 314 766	-15 472 090	11 697 813		-3 774 277	-3 789 041	-14 764	100,4 %
Menot, sisäiset	-450 494	-425 930	133 103		-292 827	-301 227	-8 400	102,9 %
NETTO, ulkoinen	-9 607 100	-11 117 690	7 552 113	0	-3 565 576	-3 488 370	77 207	97,8 %
NETTO, sisäinen	4 028 528	4 410 006	-4 634 111	0	-224 105	-239 681	-15 576	107,0 %
Poistot	-367 754	-443 269	352 880		-90 389	-18 783	71 606	20,8 %
Laskennalliset erät	2 837 791	2 719 560	356 700		3 366 545	3 139 852	-226 693	93,3 %
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 108 535	-4 431 393	3 627 582	0	-513 525	-606 982	-93 457	
PERUSTURVAKESKUS								
Tulot, ulkoiset	8 718 562	8 305 440			8 305 440	9 012 017	706 577	108,5 %
Tulot, sisäiset	279 014					372 586	372 586	100,0 %
Menot, ulkoiset	-53 157 293	-53 518 228			-53 518 228	-54 435 536	-917 308	101,7 %
Menot, sisäiset	-4 514 120	-5 197 806			-4 616 588	-4 741 676	-125 088	102,7 %
NETTO, ulkoinen	-44 438 731	-45 212 788			-45 212 788	-45 423 519	-210 731	100,5 %
NETTO, sisäinen	-4 235 106	-5 197 806			-4 616 588	-4 369 090	247 498	94,6 %
Poistot	-30 651	-53 140			-53 140	-28 871	24 269	54,3 %
Laskennalliset erät	-1 110 423	-999 856			-999 856	-1 112 213	-112 357	111,2 %
Tehtävän kokonaiskustannukset	-49 814 911	-51 463 590		0	-50 882 372	-50 933 693	-51 321	
SIVISTYSKESKUS								
Tulot, ulkoiset	2 874 790	2 743 181	5 000		2 748 181	3 394 357	646 176	123,5 %
Tulot, sisäiset	157 327	179 430	4 767 214		4 946 644	5 029 308	82 664	101,7 %
Menot, ulkoiset	-24 179 615	-25 622 397	-4 518 038		-30 140 435	-29 510 330	630 105	97,9 %
Menot, sisäiset	-10 377 525	-11 011 947	-17 651		-11 029 598	-10 712 921	316 677	97,1 %
NETTO, ulkoinen	-21 304 825	-22 879 216			-27 392 254	-26 115 973	1 276 281	95,3 %
NETTO, sisäinen	-10 220 198	-10 832 517			-6 082 954	-5 683 613	399 341	93,4 %
Poistot	-40 855	-63 726	-339 475		-403 201	-437 701	-34 500	108,6 %
Laskennalliset erät	-1 064 943	-1 042 230			-1 332 516	-1 095 654	236 862	82,2 %
Tehtävän kokonaiskustannukset	-32 630 821	-34 817 689	-102 950	0	-35 210 925	-33 332 941	1 877 984	
TEKNINEN KESKUS								
Tulot, ulkoiset	2 460 289	2 412 911	4 140 700		6 553 611	6 321 004	-232 607	96,5 %
Tulot, sisäiset	11 129 986	12 254 067			12 254 067	11 444 447	-809 620	93,4 %
Valmistus omaan käyttöön	128 014	128 000			128 000	251 678	123 678	196,6 %
Menot, ulkoiset	-15 072 178	-14 222 324	-7 179 775		-21 402 099	-20 154 684	1 247 415	94,2 %
Menot, sisäiset	-845 027	-750 258	-115 452		-1 446 928	-1 222 992	223 936	84,5 %
NETTO, ulkoinen	-12 483 876	-11 681 413	-3 039 075		-14 720 488	-13 582 002	1 014 808	92,3 %
NETTO, sisäinen	10 284 960	11 503 809	-115 452		10 807 139	10 221 455	-585 684	94,6 %
Poistot	-3 418 169	-3 279 865	-13 405		-3 293 270	-4 400 954	-1 107 684	133,6 %
Laskennalliset erät	-426 208	-516 527	-356 700		-873 227	-522 795	350 432	59,9 %
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 043 293	-3 973 996	-3 524 632	0	-8 079 846	-8 284 296	-204 450	

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisen

	TP 2018 Toteuma	Alkup. 2019 Talousar- vio	Org.muu t. vaikutus	TA muu- tos	2019 Talousar- vio	TP 2019 Toteuma	Poik- keama	To- teuma %
KAUPUNKI YHTEENSÄ								
				-400				
Tulot, ulkoiset	19 214 010	21 029 932		000	20 629 932	20 413 393	-216 539	99,0 %
Tulot, sisäiset	15 748 954	17 269 433		0	17 269 433	16 907 887	-361 546	97,9 %
Valmistus omaan käyttöön		128 000			128 000	303 369	175 369	237,0 %
	-104 844	-110 296			-110 296	-109 324		
Menot, ulkoiset	978	009		0	009	004	972 005	99,1 %
Menot, sisäiset	-15 818 746	-17 391 711		0	-17 391 711	-17 217 418	174 293	99,0 %
				-400				
NETTO, ulkoinen	-85 630 968	-89 138 077		000	-89 666 077	-88 607 242	755 466	98,8 %
NETTO, sisäinen	-69 792	-122 278			-122 278	-309 531	-187 253	253,1 %
Poistot	-3 523 667	-3 840 000			-3 840 000	-5 945 011	-2 039 587	154,8 %
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0	0	0	
Tehtävien kokonaiskustannukset	-89 224 427	-93 100 355		-400	-93 500 355	-94 861 784	-1 361 429	
				000				
VESILIIKELAITOS								
Tulot, ulkoiset	3 569 943	3 700 000			3 700 000	3 387 519		91,6 %
Tulot, sisäiset	212 419	191 000			191 000	378 675		198,3 %
Menot, ulkoiset	-2 338 670	-2 557 580			-2 557 580	-2 406 893		94,1 %
Menot, sisäiset	-61 668	-68 722			-68 722	-69 144		100,6 %
NETTO, ulkoinen	1 231 272	1 142 420			1 142 420	980 626		85,8 %
NETTO, sisäinen	150 751	122 278			122 278	309 531		253,1 %
Poistot	-1 112 552	-1 060 000			-1 060 000	-1 187 331		112,0 %
Laskennalliset erät					0			
Tehtävän kokonaiskustannukset	269 471	204 698			204 698	102 826		
KAUPUNKI+VESILIIKELAITOS YHTEENSÄ								
				-400				
Tulot, ulkoiset	22 691 180	24 729 932		000	24 329 932	23 800 912	-529 020	97,8 %
Tulot, sisäiset	15 943 840	17 460 433		0	17 460 433	17 286 562	-173 871	99,0 %
Valmistus omaan käyttöön	128 014	128 000			128 000	303 369	175 369	237,0 %
	-107 109	-112 853			-112 853	-111 730		
Menot, ulkoiset	706	589		0	589	897	1 122 692	99,0 %
Menot, sisäiset	-15 943 840	-17 460 433		0	-17 460 433	-17 286 562	173 871	99,0 %
				-400				
NETTO, ulkoinen	-84 418 526	-88 123 657		000	-88 523 657	-87 626 616	593 672	99,0 %
NETTO, sisäinen		0						
Poistot	-4 602 012	-4 900 000			-4 900 000	-7 132 342	-2 039 587	145,6 %
Tehtävien kokonaiskustannukset	-89 104 664	-92 895 657		-400	-93 295 657	-94 758 958	-1 463 301	
				000				

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN, ulkoinen

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN, ulkoinen koko kaupunki	Alkup. TA 2019	TA muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	24 729 932	- 400 000	24 329 932	23 800 912	529 020
Myyntituotot	12 231 035	-	12 231 035	12 270 941	-39 906
Maksutuotot	5 842 285	-	5 842 285	6 257 513	-415 228
Tuet ja avustukset	1 403 097	-	1 403 097	1 712 454	-309 357
Muut toimintatuotot	5 253 515	- 400 000	4 853 515	3 560 005	1 293 510
TOIMINTAKULUT	- 112 853 589	-	- 112 853 589	- 111 730 896	-1 122 693
Henkilöstökulut	- 50 963 219	-	- 50 963 219	- 49 406 903	-1 556 315
Palvelujen ostot	- 46 343 314	-	- 46 343 314	- 47 214 977	871 663
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 7 153 652	-	- 7 153 652	- 7 357 041	203 389
Avustukset	- 5 469 700	-	- 5 469 700	- 5 068 639	-401 061
Muut toimintakulut	- 2 923 704	-	- 2 923 704	- 2 683 335	-240 369
TOIMINTAKATE	- 87 995 657	- 400 000	- 88 395 657	- 87 626 616	-769 042
VEROTULOT	64 419 000	- 6 200 000	58 219 000	59 292 257	-1 073 257
VALTIONOSUUDET	24 209 237	930 000	25 139 237	24 859 312	279 925
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 519 200	-	1 519 200	1 715 338	-196 138
Korkotuotot	17 000	-	17 000	24 366	-7 366
Muut rahoitustuotot	1 841 300	-	1 841 300	1 941 087	-99 787
Korkokulut	- 331 000	-	- 331 000	- 239 822	-91 178
Muut rahoituskulut	- 8 100	-	- 8 100	- 10 293	2 193
VUOSIKATE	2 151 780	- 5 670 000	- 3 518 220	- 1 759 708	-1 758 512
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	- 4 900 000	-	- 4 900 000	- 7 132 342	2 232 342
Suunnitelman mukaiset poistot	- 4 900 000	-	- 4 900 000	- 6 139 064	1 239 064
Kertaluonteiset poistot	-	-	-	-	0
Arvonalentumiset	-	-	-	- 993 278	993 278
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	- 100 000	- 260 000	- 360 000	- 258 960	-101 040
Satunnaiset tuotot	-	-	-	-	0
Satunnaiset kulut	- 100 000	- 260 000	- 360 000	- 258 960	-101 040
TILIKAUDEN TULOS	- 2 848 220	- 5 930 000	- 8 778 220	- 9 151 010	372 790
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	20 000	-	20 000	41 336	-21 336
Poistoeron muutos	20 000	-	20 000	41 336	-21 336
Varausten muutos	-	-	-	-	0
Rahastojen muutos	-	-	-	-	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	- 2 828 220	- 5 930 000	- 8 758 220	- 9 109 675	351 455

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN, ulkoinen (ilman liikelaitosta)

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN, ulkoinen Ilman liikelaitosta	Alkup. TA 2019	TA muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	21 029 932	-400 000	20 629 932	20 413 393	-216 539
Myyntituotot	8 531 485	0	8 531 485	8 884 828	353 343
Maksutuotot	5 842 285	0	5 842 285	6 257 513	415 228
Tuet ja avustukset	1 403 097	0	1 403 097	1 712 454	309 357
Muut toimintatuotot	5 253 065	-400 000	4 853 065	3 558 598	-1 294 467
TOIMINTAKULUT	-110 296 009	0	-110 296 009	-109 324 003	972 006
Henkilöstökulut	-50 097 739	0	-50 097 739	-48 629 185	1 468 553
Palvelujen ostot	-45 642 114	0	-45 642 114	-46 639 630	-997 516
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 210 452	0	-6 210 452	-6 375 344	-164 892
Avustukset	-5 469 700	0	-5 469 700	-5 068 639	401 061
Muut toimintakulut	-2 876 004	0	-2 876 004	-2 611 204	264 801
TOIMINTAKATE	-89 138 077	-400 000	-89 538 077	-88 607 242	930 835
VEROTULOT	64 419 000	-6 200 000	58 219 000	59 292 257	1 073 257
VALTIONOSUUEDET	24 209 237	930 000	25 139 237	24 859 312	-279 925
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 546 900	0	1 546 900	1 719 796	172 896
Korkotuotot	17 000	0	17 000	24 366	7 366
Muut rahoitustuotot	1 832 000	0	1 832 000	1 925 862	93 862
Korkokulut	-301 000	0	-301 000	-230 891	70 109
Muut rahoituskulut	-1 100	0	-1 100	459	1 559
VUOSIKATE	1 037 060	-5 670 000	-4 632 940	-2 735 877	1 897 063
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 840 000	0	-3 840 000	-5 945 011	-2 105 011
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 840 000	0	-3 840 000	-4 951 733	-1 111 733
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	-993 278	-993 278
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	0	-260 000	-260 000	-258 960	1 040
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	-260 000	-260 000	-258 960	1 040
TILIKAUDEN TULOS	-2 802 940	-5 930 000	-8 732 940	-8 939 848	-206 908
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	0	0	0	21 063	21 063
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	21 063	21 063
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 802 940	-5 930 000	-8 732 940	-8 918 785	185 845

Verotulojen erittely

	Alkup. TA 2019	TA muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Verotulot	64 419 000	-6 200 000	58 219 000	59 292 257	1 073 257
Kunnan tulovero	49 685 000	-3 000 000	46 685 000	47 242 000	557 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 818 000	-3 200 000	3 618 000	3 899 041	281 041
Kiinteistövero	7 916 000		7 619 000	8 151 216	235 216

Verotulo-%

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo milj.	Muutos %
2014	19,75	246,7	
2015	19,75	249,2	1,0
2016	19,75	245,0	-1,6
2017	19,75	234,7	-3,4
2018	19,75	239,2	1,9
2019, arvio	19,75	244,7	2,3

Valtionosuuksien erittely

	Alkup. TA 2019	TA muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Valtionosuudet	24 209 237	930 000	25 139 237	24 859 312	279 925
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ml. tasaukset					
Peruspalveluiden valtionosuudet	25 760 610	280 000	26 040 610	26 368 136	327 526
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	-565 934		-565 934	-515 990	49 944
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-985 439		-985 439	-992 834	-7 395
Verotulomenetysten kompensatio		650 000	650 000		-650 000

LOVIISAN KAUPUNKI, INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2019 (1 000 EUROA)

Hanke	Kust. arvio	Edell. vuosien käyttö	Alkuper. TA 2019	TA muu- tokset 2019	Muu- tettu TA 2019	Toteu- tuma 2019	Poik- keama 2019	Kesken- eräiset työt 31.12	Kust.arvi- osta käy- tetty 31.12
Kaupunkikansliakeskus <i>yli 100 000 euroa hankkeittain:</i>									
Maanhankinta		455	400		400	223	-177		
Seurahuone	700		700	150	850	843	-7		
Kuningattarenranta	13600		300		300	300		300	
Osakkeiden hankinta <i>Kymenlaakson Sähkö Oy:n osakkeet</i> <i>Uudenmaan Sairaалapesula Oy</i>				2075	2075	1515	-560		
<i>alle 100 000 euron hankkeet</i>			325		325	217	-108		
Investointimenot yhteensä	14300	455	1725	2225	3950	3098	-852	0	0
Investointeihin liittyvä rahoitusosuus Kiinteistöjen myynti Rakennusten myynti						-1204	-1204		
Investointien tulorahoitus yhteensä									
Investointimenot netto	14300	455	1725	2225	3950	1894	-2056	0	0

Hanke	Kust. arvio	Edell. vuosien käyttö	Alkuper. TA 2019	TA muu- tokset 2019	Muu- tettu TA 2019	Toteu- tuma 2019	Poik- keama 2019	Kesken- eräiset työt 31.12	Kust.ar- viosta käytetty 31.12
Perusturvakeskus <i>yli 100 000 euroa hankkeittain:</i>									
Palveluasuminen, päätös valtuustossa 20.5.2015 <i>Onnela palvelutalon lisärakennus 2017–2019</i>	3050	85	3050		3050	553	-2497	638	
<i>alle 100 000 euron hankkeet</i>	100		10		10	11	1		
Investointimenot yhteensä	3 350	85	3060		3060	564	-2496	638	0
Investointeihin liittyvä rahoitusosuus									
Investointien tulorahoitus yhteensä									
Investointimenot netto	3 350	85	3060		3060	564	-2496	638	0

Hanke	Kust. arvio	Edell. vuosien käyttö	TA		To-teuma 2019	Poikkeama 2019	Kesken-eräiset työt 31.12	Kust.arviosta käytetty 31.12	
			Alkuper. TA 2019	muutokset 2019					Muutettu TA 2019
Sivistyskeskus									
<i>yli 100 000 euroa hankkeittain:</i>									
Ruotsinpyhtään kirkonkylä, lähiliikuntapaikka	250		250		250	286	36		
Isnäs, lähiliikuntapaikka	250		10		10	10	0		
Hyvinvointihalli <i>2019 Hankesuunnitelma, liikunta,kulttuuri,kirjasto</i>	11000		150		150	21	-129	21	
Loviisan ruotsinkielinen koulukeskus, 2017–2019									
<i>Uudisosa</i>	11578	408	300		300	176	-124		
<i>Peruskorjaus (oma tase)</i>	5285	92	700		700	300	-400	466	
Koskenkylän koulukeskus									
<i>Peruskorjaus (oma tase)</i>	3083	55	1273		1273	300	-973	425	
<i>Uudisosa</i>	6200	262	160		160	113	-46		
Energiaa säästävät investoinnit									
<i>Hembacka daghem,ilmanvaihtojärj.</i>	200		200		200	89	-111		
Harjurinteen koulu, vanha osa	6000		3000		3000	1128	-1872	1128	
Harjurinteen koulu, uusi osa korjausinvestoinnit	1500	150	1500		1500	969	-531		
<i>alle 100 000 euron hankkeet</i>	565		565	-60	505	275	-230		
	45911	967	8108	-60	8048	3669	-4380	2040	0
Investointeihin liittyvä rahoitusosuus	-180								
<i>Lähiliikuntapaikat, Ruotsinpyhtää</i>			-75		-75	-50	-10		
<i>Miniareena, Liljendal</i>						-15	-15		
Investointien tulorahoitus yhteensä	-180	0	-75	-60	-75	-65	-25		
	45731	967	8033	-60	7973	3604	4355	2040	0

Hanke	Kust. arvio	Edell. vuosien käyttö	TA					Kesken-eräiset työt 31.12	Kust.arviosta käytetty 31.12
			Alkuper. TA 2019	muutokset 2019	Muutettu TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019		
Tekninen keskus									
<i>yli 100 000 euroa hankkeittain:</i>									
Kuningattarekadun peruskorjaus	700		300		300	23	-277		
Muiden kaupunginosien asuinalueiden kehittäminen	400		200		200	250	50		
Ulkovalaistuksen perusparannus	600		200		200	315	115		
Kauppa- ja teollisuusalueiden kadut	600		200		200	31	-169		
Teknisen keskuksen työkone			100		100	148	48		
Kevyenliikenteen tie, Koskenkylä	750	291	750		750	636	-114		
Kevyenliikenteen tie MT176, Gislom-Hardom	1 200								
Kauppa- ja teollisuusalueiden esirakentaminen	1000		400		400	200	-200		
Vanhankylän ensihoitoasema	230	136	230		230	359	129		
<i>alle 100 000 euron hankkeet (tilapalvelu)</i>	30		30	-30					
<i>alle 100 000 euron hankkeet (yhdyskuntateknikka)</i>	1865		1865	30	1955	1803	-152		
<i>alle 100 000 euron hankkeet (kaavoitus)</i>	60		60		60	47	-13		
Hulevesi –taseyksikkö						205	205		
Investointimenot yhteensä	7435	427	4335		4395	4017	-378	0	
Investointeihin liittyvä rahoitusosuus <i>Tilapalvelun kaluston myynti</i>						-200	-200		
Investointien tulorahoitus yhteensä	0	0	0	0	0	-200	-200		
Investointimenot netto	7435	427	4335	0	4395	3817	-578	0	

KAUPUNKI YHTEENSÄ 2019

	Kust. arvio	Edell. vuosien käyttö	TA					Kesken-eräiset työt 31.12	Kust.arviosta käytetty 31.12
			Alkuper. TA 2019	muutokset 2019	Muutettu TA 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama 2019		
Investointimenot									
Kaupunkikansliakeskus	14300	455	1725	2225	3950	3098	-852	0	
Perusturvakeskus	3350	85	3060		3060	564	-2496	0	
Sivistys- ja hyvinvointikeskus	45911	967	8108	-60	8048	3669	-4380	0	
Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus	7435	427	4335		4395	4017	-378	0	
Investointimenot yhteensä	70996	1934	17228	2165	19453	11348	-8106	0	
Investointitulot									
Kaupunkikansliakeskus						-1204	-1204		
Perusturvakeskus									
Sivistys- ja hyvinvointikeskus			-75		-75	-65	-25		
Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus						-200	-200		
Investointitulot yhteensä	-180		-75		-75	-1469	-1429		
KAUPUNKI YHTEENSÄ NETTO	70816	1934	17153	0	19378	9879	-9535	0	

LOVIISAN VESILIIKELAITOS 2018

Hanke	Kust. arvio	Edell. vuosien käyttö	Alkuper. TA 2019	TA muu- tokset 2019	Muutettu TA 2019	Toteu- tuma 2019	Poik- keama 2019	Kesken- eräiset työt 31.12	Kust.arvi- osta käy- tetty 31.12
VESI JA VIEMÄRI									
<i>yli 100 000 euroa hankkeittain:</i>									
Vanhojen johtojen saneeraus	600		600		600	608	8		
Runkolinjat Pernaja–Loviisa	1000								
Runkolinja Koskenkylä - Liljendal	800		800		800	634	166		
<i>alle 100 000 euron hankkeet</i>			200		200	78	122		
Vesiliikelaitos menot yhteensä	2400		1600		1600	1320	280	0	0
Vesiliikelaitos tulot yhteensä									
Vesiliikelaitos netto	2400		1600		1600	1320	280	0	0

Leasingrahoitteiset investoinnit, 1000 €

Hanke	Kustannus- arvio	Toimitus- hyväksynät 31.12.2019
Investointimenot		
Loviisan ruotsinkielinen koulukeskus	11578	
Koskenkylän koulukeskus	6200	
Investointimenot yhteensä	17778	4 927

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2019 ulkoinen (ilman liikelaitosta)

	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 151 779,76	-5 670 000,00	-3 518 220,24	-1 759 708,32	1 758 511,92
Satunnaiset erät	-100 000,00	-260 000,00	-360 000,00	-258 960,25	101 039,75
Tulorahoituksen korjaukset	-3 420 000,00	400 000,00	-3 020 000,00	-1 327 755,29	1 692 244,71
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-18 828 000,00	-2 225 000,00	-21 053 000,00	-14 921 881,49	6 131 118,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00		65 000,00	65 000,00
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	3 420 000,00	-400 000,00	3 020 000,00	3 683 747,74	663 747,74
Toiminta ja investoinnit, netto	-16 776 220,24	-8 155 000,00	-24 931 220,24	-14 519 557,61	10 411 662,63
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille				-64 170,13	-64 170,13
Antolainasaamisten vähennykset muilta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00		25 200 000,00	25 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00	0,00	-5 480 730,20	-5 480 730,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00	0,00	-500 000,00	-500 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-16 776 220,24	-8 155 000,00	-24 931 220,24	4 635 542,06	29 566,762,30
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.				-10 367,74	-10 367,74
Vaihto-omaisuuden muutos				44 863,95	44 863,95
Saamisten muutokset				-2 224 900,57	-2 224 900,57
Korottomien velkojen muutos				-805 754,54	-805 754,54
Vaikutus maksuvalmiuteen	-16 776 220,24	-8 155 000,00	-24 931 220,24	4 635 542,06	29 566 762,30

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN SITOVIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA (ilman liikelaitosta)

ULKOISET	Siv- to- vuu- s NB	MÄÄRÄRAHAT 1000 €					TULOARVIOT 1000 €				
		Alkupe- räinen TA	TA muu- tos	TA muu- toksen jälkeen	TP	Poik- keam a	Alkupe- räinen TA	TA muu- tos	TA muu- toksen jälkeen	TP	Poik- keam a
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Valtuusto	N	99		99	83	16					
Vaalit	N	100		100	77	23	92		92	53	-39
Tarkastuslautakunta	N	44		44	29	15					
Kaupunginhallitus	N	3 114	-400	2 714	820	1 894	666		666	560	-106
Kaupunginkasliakeskus		5 578		5 578	5 343	235	3 521	-400	3 121	1 173	-1 948
Perusturvakeskus	N	58 716	0	58 716	58 942	-226	8 305		8 305	9 184	879
Sivistys- ja hyvinvointikeskus	N	36 634	0	36 634	39 805	-3 171	2 993		2 993	2 875	-118
Elinkeino ja infrastuktuurikeskus	N	14 973	1 511	14 973	21 421	-6 448	14 667		14 667	17 497	2 830
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot						64					
Valtionosuudet						419	-6 200	58 219	59 292	1 073	
Korkotulot						24	930	25	24 859	-280	
Muut rahoitustulot						209		139			
Korkomenot						27		27	25	-2	
Muut rahoitusmenot	301		301	-221	522	1 847		1 847	1 938	91	301
Satunnaiset erät	1		1	2	-1						1
INVESTOINTIOSA											
Yleinen ja konsernihallinto	B										
Perusturvakeskus	B	1 200		1 201		1 202			0		0
Sivistyskeskus	B	4 593		4 593		4 593					
Tekninen keskus	B	29 429		29 429		29	102		102		-102
Pys. Vast. luovutusvoitot	B	5 930		5 930		5 930					0
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset	B				-111	111					
Antolainasaamisten vähennykset	B										
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						8 000		8 000	8 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	3 700		3 700	4 573	-873					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N								5 500	5 500	
Oman pääoman muutokset	B										
Vaikutus maksuvalmiuteen		1 150	12 991	14 141	5 323	-8 818					
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		165	14	178	136	42	130	-6 635	123	130	-7 452
		562	102	154	086	068	138		504	956	

* N = sitovuus nettomääräraha/-tuloa

B = bruttomääräraha/-tuloarvio

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA, ulkoinen
1.1.-31.12.2019
1.1.-31.12.2018

Toimintatuotot				
Myyntituotot	12 270 940,51		12 610 288,54	
Maksutuotot	6 257 512,50		5 971 924,70	
Tuet ja avustukset	1 712 454,07		1 553 588,76	
Muut toimintatuotot	3 560 005,09	23 800 912,17	2 229 986,67	22 365 788,67
Valmistus omaan käyttöön		303 368,65		128 013,60
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot yhteensä	-38 683 288,94		-38 233 805,27	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-9 366 690,02		-8 956 979,00	
Muut henkilösivukulut	-1 356 984,50		-1 550 345,26	
Palvelujen ostot	-47 214 977,33		-47 036 396,04	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 357 040,84		-7 244 262,82	
Avustukset	-5 068 639,42		-5 054 086,81	
Muut toimintakulut	-2 683 003,56	-111 730 564,61	-2 154 716,25	-110 230 591,45
Toimintakate		-87 626 283,79		-87 736 789,18
Verotulot		59 292 257,13		60 000 150,35
Valtionosuudet		24 859 312,00		24 357 905,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	24 366,07		18 204,84	
Muut rahoitustuotot	1 941 086,68		1 823 605,95	
Korkokulut	-239 821,77		-241 184,41	
Muut rahoituskulut	-10 624,64	1 715 006,34	-14 665,56	1 585 960,82
Vuosikate		-1 759 708,32		-1 792 773,01
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 139 063,79		-4 970 121,22	
Arvonalentumiset	-993 278,07	-7 132 341,86	0,00	-4 970 121,22
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut	-258 960,25	-258 960,25	5 000,00	5 000,00
Tilikauden tulos		-9 151,010,43		-6 767 894,23
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		41 335,61		42 459,57
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-9 109 674,82		-6 725 434,66

RAHOITUSLASKELMA

1.1.-31.12.2019

1.1.-31.12.2018

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	-1 759 708,32		-1 792 773,01	
Satunnaiset erät	-258 960,25		-5 000,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 327 755,29	-3 346 423,86	-330 662,03	-2 128 435,04

Investointien rahavirta

Investointimenot	-17 432 725,93		-12 421 191,58	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	65 000,00		140 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 194 592,18	-11 173 133,75	271 154,53	-12 010 037,05

Toiminnan ja investointien rahavirta**-14 519 557,61** **-14 138 472,09****Rahoituksen rahavirta**

Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-64 170,13		-110 835,67	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	-64 170,13	0,00	-110 835,67
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 200 000,00		8 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 480 730,20		-4 573 230,20	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500 000,00	19 219 269,80	5 500 000,00	8 926 769,80

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10 367,74		11 592,58	
Vaihto-omaisuuden muutos	44 863,95		3 001,05	
Saamisten muutos	-2 224 900,57		2 072 853,69	
Korottomien velkojen muutos	-805 754,54	-2 996 158,90	1 375 294,12	3 462 741,44

Rahoituksen rahavirta**16 158 940,77** **12 278 675,57****Rahavarojen muutos****1 639 383,16** **-1 859 796,52****Rahavarojen muutos**

Rahavarat 31.12.	6 932 122,24		5 292 739,08	
Rahavarat 1.1.	5 292 739,08	1 639 383,16	7 152 535,60	-1 859 796,52

TASE

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT	113 303 100,83	107 870 383,52
I Aineettomat hyödykkeet	447 254,14	607 453,82
3. Muut pitkävaikutteiset menot	447 254,14	607 453,82
II Aineelliset hyödykkeet	86 727 563,01	82 009 846,11
1. Maa- ja vesialueet	8 568 794,79	8 508 512,10
2. Rakennukset	37 038 687,64	35 565 177,12
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	37 147 532,33	35 076 055,50
4. Koneet ja kalusto	993 417,53	1 214 992,67
5. Muut aineelliset hyödykkeet	1 681,88	1 681,88
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 977 448,84	1 643 426,84
III Sijoitukset	26 128 292,68	25 253 083,59
1. Osakkeet ja osuudet	24 829 508,65	24 018 469,69
3. Muut lainasaamiset	582 698,05	582 698,05
4. Muut saamiset	716 085,98	651 915,85
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 373 917,12	1 395 710,18
2. Lahjoitusrahastojen varat	1 302 857,12	1 324 650,18
3. Muut toimeksiannot	71 060,00	71 060,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 538 533,90	14 719 114,12
I Vaihto-omaisuus	13 255,83	58 119,78
1. Aineet ja tarvikkeet	13 255,83	58 119,78
II Saamiset	11 593 155,83	9 368 255,26
Pitkäaikaiset saamiset	5 379 109,08	3 003 690,44
1. Myyntisaamiset	0,00	7 581,36
2. Lainasaamiset	4 877 109,08	1 992 109,08
4. Siirtosaamiset	502 000,00	1 004 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	6 214 046,83	6 364 564,82
1. Myyntisaamiset	3 308 575,56	3 410 386,43
3. Muut saamiset	1 319 976,12	1 126 298,81
4. Siirtosaamiset	1 585 495,07	1 827 879,58
III Rahoitusarvopaperit	683 144,18	3 178 465,69
1. Osakkeet ja osuudet	117 821,82	117 821,82
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	11 714,62	2 511 714,62
4. Muut arvopaperit	553 607,74	548 929,25
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 248 978,06	2 114 273,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	133 215 551,85	123 985 207,82

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
A OMA PÄÄOMA	48 389 248,05	57 498 922,87
I Peruspääoma	46 015 260,61	46 015 260,61
III Muut omat rahastot	324 200,00	324 200,00
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	11 159 462,26	17 884 896,92
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-9 109 674,82	-6 725 434,66
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 590 667,05	5 732 002,66
1. Poistoero	590 667,05	632 002,66
2. Vapaaehtoiset varaukset	5 100 000,00	5 100 000,00
C PAKOLLISET VARAUKSET	80 000,00	80 000,00
2. Muut pakolliset varaukset	80 000,00	80 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 324 516,62	1 356 677,42
1. Valtion toimeksiannot	-9 902,28	32 027,24
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 334 418,90	1 324 650,18
E VIERAS PÄÄOMA	77 731 120,13	59 317 604,87
I Pitkäaikainen	44 078 860,96	26 308 230,50
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	44 026 210,96	26 220 480,50
3. Lainat julkisyhteisöiltä	52 650,00	87 750,00
II Lyhytaikainen	33 652 259,17	33 009 374,37
1. Joukkovelkakirjalainat	13 000 000,00	13 500 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 740 630,20	4 791 990,86
3. Lainat julkisyhteisöiltä	35 100,00	35 100,00
5. Saadut ennakot	16 055,23	16 055,49
6. Ostovelat	6 128 045,33	4 830 715,47
7. Muut velat	917 932,50	893 908,16
8. Siirtovelat	6 814 295,91	8 941 604,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>133 215 551,85</u>	<u>123 985 207,82</u>

KONSERNIN LASKELMAT

KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA	2019	2018
Toimintatuotot	55 484 356,69	54 287 829,94
Toimintakulut	-140 789 259,56	-141 771 141,27
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	4 552 426,75	11 856 918,50
Toimintakate	-80 752 476,12	-75 626 392,83
Verotulot	59 292 257,13	60 000 150,35
Valtionosuudet	24 859 312,00	27 357 154,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 054,25	136 187,06
Muut rahoitustuotot	192 605,68	1 396 340,71
Korkokulut	-398 276,94	-407 076,04
Muut rahoituskulut	-139 819,88	-142 224,71
Vuosikate	3 061 656,13	12 714 139,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 697 805,24	-7 374 434,74
Omistuksen eliminointierot	-8 134,35	-18 437,96
Arvonalentumiset	2 668,85	-2 668,85
Satunnaiset erät	-260 107,88	-5 000,00
Tilikauden tulos	-5 901 722,49	5 313 597,45
Tilinpäätössiirrot	-5 343,57	-9 647,50
Tilikauden verot	-29 591,67	-26 520,27
Laskennalliset verot	-10 813,81	-31 236,14
Vähemmistöosuudet	-33 706,21	-13 852,09
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-5 981 177,75	5 232 341,46

KONSERNIN TASE, RAHOITUSLASKELMA

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 061 656,13	12 714 139,00
Satunnaiset erät	-260 107,88	-5 000,00
Tilikauden verot	-29 591,67	-26 520,27
Tulorahoituksen korjauserät	-4 214 994,35	-12 553 514,45
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-18 551 118,15	-14 639 177,45
Rahoitusosuudet investointimenoihin	77 611,10	175 651,38
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	3 000 586,17	1 198 226,52
Toiminnan ja investointien rahavirta	-16 915 958,65	-13 136 195,26
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-76 962,13	-110 835,67
Antolainasaamisten vähennykset	129,57	129,57
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	27 522 012,16	8 556 854,61
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 906 968,45	-6 293 908,37
Lyhytaikaisten lainojen muutos	215 078,99	5 987 640,78
Oman pääoman muutokset	0,00	-491 862,49
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-9 946,26	11 459,22
Vaihto-omaisuuden muutos	74 632,74	65 497,05
Saamisten muutos	264 991,02	1 918 925,18
Korottomien velkojen muutos	-671 992,49	1 985 003,71
Rahoituksen rahavirta	20 410 975,16	11 628 903,60
Rahavarojen muutos	3 495 016,50	-1 507 291,66
Rahavarat 31.12	12 604 600,09	9 109 583,57
Rahavarat 1.1.	9 109 583,57	10 616 875,23

KONSERNIN TASE, VASTAAVAA

KONSERNITASE	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	140 212 881,66	131 360 355,41
Aineettomat hyödykkeet	1 296 370,83	1 429 872,59
Aineettomat oikeudet	70 899,83	70 899,83
Muut pitkävaikutteiset menot	1 225 471,00	1 358 504,40
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	379,86
Aineelliset hyödykkeet	113 421 769,68	111 224 472,87
Maa- ja vesialueet	11 107 509,35	10 809 236,41
Rakennukset	54 301 050,58	56 195 549,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 573 110,75	37 623 553,19
Koneet ja kalusto	2 812 854,94	3 164 297,48
Muut aineelliset hyödykkeet	225 252,85	276 960,17
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 401 991,20	3 154 875,69
Sijoitukset	25 494 741,15	18 706 009,94
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	20 745 726,37	16 586 811,65
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	4 010 650,52	1 450 845,08
Muut lainasaamiset	388,72	518,29
Muut saamiset	737 975,55	667 834,93
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 505 728,12	1 573 556,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 562 848,35	18 783 013,76
Vaihto-omaisuus	420 592,93	495 110,44
Saamiset	8 537 655,34	9 178 319,75
Pitkäaikaiset saamiset	502 588,27	1 025 332,25
Lyhytaikaiset saamiset	8 035 067,07	8 152 987,50
Rahoitusarvopaperit	689 469,34	3 199 689,95
Rahat ja pankkisaamiset	11 915 130,75	5 909 893,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	163 281 458,13	151 716 925,43

KONSERNIN TASE, VASTATTAVA

KONSERNITASE	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	56 207 194,92	62 185 104,01
Peruspääoma	46 015 260,61	46 015 260,61
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	7 428,87	7 428,87
Muut omat rahastot	505 043,74	501 775,08
Edellisten tilikausien ylijäämä (-alijäämä)	15 660 639,45	10 428 297,99
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-5 981 177,75	5 232 341,46
VÄHEMMISTÖOSUUDET	581 272,87	565 841,29
PAKOLLISET VARAUKSET	491 135,79	585 460,41
Eläkevaraukset	8 376,17	9 670,45
Muut pakolliset varaukset	482 759,62	575 789,96
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 457 805,22	1 535 612,45
Valtion toimeksiannot	-513,58	84 088,62
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 427 747,86	1 417 074,28
Muut toimeksiantojen pääomat	30 570,93	34 449,55
VIERAS PÄÄOMA	104 544 049,32	86 844 907,28
Pitkäaikainen vieras pääoma	62 918 886,61	44 367 281,44
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	125 662,22	125 513,45
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	21 954 869,36	20 989 151,83
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	19 544 631,13	21 363 960,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	163 281 458,13	151 716 925,43

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT PERIAATTEET JA MENETELMÄT ARVOSTUKSELLE JA JAKSOTUKSELLE:

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.12.2012 § 132.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Yllä esitetyn johdosta on verrattaessa talousarviokirjassa esitettyjä keskuskohtaisia lukuja tilinpäätöksen keskuskohtaisiin lukuihin huomioitava kirjanpitosuunnitelman hierarkiaan tehdyt muutokset.

2018	NAME FI	2019
211	LOVIISAN KAUPUNKI	
211A	Käyttötalousosa	
211AA	Loviisan kaupunki ilman liikelaitosta	
Demokratiapalvelut		
21110001	Vaalit	21110001 Vaalit
21110002	Tarkastustoimi	21110002 Tarkastustoimi
21110003	Valtuusto	21110003 Valtuusto
21110004	Kaupunginhallitus	21110004 Kaupunginhallitus
21110005	Tilapäiset toimielimet	21110005 Tilapäiset toimielimet
21110006	Kunnallisverotus	21110006 Kunnallisverotus
21110007	Muu yleishallinto	21110007 Muu yleishallinto
21110009	Ystävyysskuntatoiminta	21110009 Ystävyysskuntatoiminta
21110010	Palvelutalon uima-allas	21110010 Palvelutalon uima-allas
21110011	Kylien kehittäminen	21110011 Kylien kehittäminen
--	--	21110012 Elokvateatteri
21110013	Asuntomessuorganisaatio	21110013 Asuntomessuorganisaatio
Yleinen ja konsernihallinto		
21120001	Kanslia	21120001 Kanslia
21120002	Arkisto PÄÄTT 2018	21120002 Kanslia
21120003	Asiakaspalvelutoimisto	21120003 Asiakaspalvelutoimisto
21120131	Kielenkäännös PÄÄTT 2018	21120001 Kanslia
21120111	Viestintätoimisto	21120111 Viestintätoimisto
21120112	Muu viestintä	21120112 Muu viestintä
21120121	Asumismarkkinointi	21120121 Asumismarkkinointi
21120122	Yleismarkkinointi	21120122 Yleismarkkinointi
21120141	Tori	21150141 Tori
21120211	Henkilöstötoimisto	21120211 Henkilöstötoimisto
21120212	Työllistetyt	21120212 Työllistetyt
21120213	Työsuojelu	21120213 Työsuojelu
21120311	Tietohuoltotoimisto	21120311 Tietohuoltotoimisto
21120312	It:n kehittäminen	21120312 It:n kehittäminen
21120313	Elektroninen jakelu	21120313 Elektroninen jakelu
21124001	Talousjohto ja toimistopalvelut	21124001 Talousjohto ja toimistopalvelut
21124002	Talouspalvelut muille	21124002 Talouspalvelut muille
Ruokapalvelut 211241 siirtyvät Sivistys- ja hyvinvointikeskukseen		
21124101	Keittiö/hallinto	21140101 Keittiö / hallinto
21124102	Keskuskeittiö	21140102 Keskuskeittiö
21124104	Palvelukeittiöt	21140102 Keskuskeittiö
21124105	HRK, väistöilojen keittiötoiminnot	21140103 HRK, väistöilojen keittiötoiminnot
Siivouspalvelut 211242 siirtyvät Sivistys- ja hyvinvointikeskukseen		
21124201	Siivous/hallinto	21140201 Siivous/hallinto
21124211	Siivous Koulut	21140211 Siivous Koulut
21124212	Siivous Päiväkodit	21140212 Siivous Päiväkodit
21124213	Siivous Liikuntatilat	21140213 Siivous Liikuntatilat
21124221	Siivous Pääterveysasema	21140221 Siivous Pääterveysasema
21124222	Siivous Muu perusturva	21140222 Siivous Muu perusturva

21124231 Siiv. Virastot ja muut tilat**Kehittämispalvelut 21125 siirtyvät Elinkeino- ja infrastr.palveluihin**

21125001 Projektitoiminta
 21125002
 21125003 Johto/kehittämistoimi
 21125004 Elinkeino- ja kehittämisjaosto
 21125021 Alueellinen yhteistyö
 21125022 Elinkeinohankkeet
 21125025 REFEC, RoRo -liikenne
 21125026 Alpio-hanke
 21125031 Matkailutoimisto
 21125032 Matkailumarkkinointi
 21125034 Kesäpisteet
 21125039 Loviisan joulu
 21125040 Muut matkailuhankkeet
 21125041 Tamminiemen leirintäalue
 21125101 Hallinto/Maaseututoimi
 21125102 Maaseutulautakunta
 21125103 Yhteinen maaseutuhallinto
 21125104 Talousmetsät
 21125105 Peltovuokraus
 21125107 Löytöeläinkoti
 21125120 Hallinto/lomitustoiminta
 21125121 Lomituspalvelut
 21131701 Pikku Pietarin piha
 21131702 Starttipaja PÄÄTT 2018
 21131712 Kuntouttava työtoiminta
 21131713 Aikuisten työpaja
 21131714 Työllistäminen
 21131715 Seinätön paja
 21131717 Velvoitetöyöllistettävät
 21131718 Koululaisten kesätyöt
 21131719 Työllistäminen, hallinto

21140231 Siiv. Virastot ja muut tilat

-- --
 21150102 Henkilöliikenneasiat
21150101 Johto / Elinkeinopalvelut ja kehittäminen
 21150101 Johto / Elinkeinopalvelut ja kehittäminen
21150111 Alueellinen yhteistyö
21150112 Elinkeinohankkeet
21150113 REFEC, RoRo -liikenne
21150114 Alpio-hanke
21150121 Matkailutoimisto
21150122 Matkailumarkkinointi
21150123 Kesäpisteet
21150124 Loviisan joulu
21150125 Muut matkailuhankkeet
21150126 Tamminiemen leirintäalue
21153291 Hallinto/Maaseututoimi
21153292 Maaseutulautakunta
21153293 Yhteinen maaseutuhallinto
21153254 Talousmetsät
21153294 Peltovuokraus
21153295 Löytöeläinkoti
21153301 Hallinto/lomitustoiminta
21153302 Lomituspalvelut
21150161 Pikku Pietarin piha
 --- --
21150162 Kuntouttava työtoiminta
21150163 Aikuisten työpaja
21150164 Työllistäminen
21150165 Seinätön paja
21150167 Velvoitetöyöllistettävät
21150168 Koululaisten kesätyöt
21150169 Työllistäminen, hallinto

**PERUSTURVAKESKUS ei muutoksia organi-
2113 saatioon**

21130 Perusturva/hallinto
 211300 Perusturva/hallinto
 2113000 Perusturva/hallinto
 21130001 Hallinto ja terveyden edistäminen /petu
 21130004 IT-palvelut
 21130005 Kriisiryhmä - perusturvakeskus
 21131 Lasten ja nuorten palvelut
 211310 Hallinto/la-nu
 2113100 Hallinto/la-nu
 21131001 Hallinto sos./lasten ja nuorten palvelut
 21131002 Lape -kehittämishanke
 21130003 Iloa vanhemmuuteen -kehittämishanke

- 211311 Peruspalvelut/la-nu
- 2113110 Terveysneuvonta/ la-nu
- 21131101 Äitiysneuvola ja perhesuunnitteluneuvonta
- 21131102 Lastenneuvola
- 21131103 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
 - 211312 Erityispalvelut/la-nu
 - 2113120 Terapiat
 - 21131201 Toimintaterapia/la-nu
 - 21131202 Fysioterapia/la-nu
 - 21131203 Puheterapia/la-nu
 - 21131204 Muut terapiapalvelut/la-nu
 - 211313 Lasten ja nuorten sosiaalipalvelut
 - 2113130 Lasten ja nuorten varhaisen tuen palvelut
 - 21131301 Varhainen tuki
 - 2113131 Perheoikeudelliset palvelut
 - 21131302 Perheoikeudelliset palvelut
 - 211314 Lastensuojelu
 - 2113140 Lastensuojelun avohuolto
 - 21131401 Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta
 - 21131402 Tehostettu perhetyö
 - 21131403 Lastensuojelun taloudellinen tuki
 - 21131406 Perhekuntoutus
 - 2113142 Lastensuojelun sijaishuolto
 - 21131421 Sijaishuollon perhehoito
 - 21131422 Sijaishuollon laitoshoido
 - 2113143 Lastensuojelun jälkihuollon tuki
 - 21131431 Jälkihuollon tuki
 - 21131432 Jälkihuollon perhehoito
 - 21131433 Jälkihuollon laitoshoido
 - 2113144 Lastensuojelun sosiaalityö
 - 21131441 Lastensuojelun sosiaalityö
 - 211315 SHL mukaiset lapsiperhepalvelut
 - 2113150 Lapsiperheiden palvelut
 - 21131301 Perheneuvonta
 - 21131303 Lapsiperheiden sosiaalityö
 - 21131499 Lapsiperheiden kotipalvelut
 - 21131501 Lapsiperheiden tukisuhdetoiminta
 - 21131502 Lapsiperheiden perhetyö
 - 21131504 Lapsiperheiden muu tuki
 - 21132 Työkäisten palvelut
 - 211320 Hallinto/työkäiset
 - 2113200 Hallinto/työkäiset
 - 21132001 Lääkekeskus
 - 21132002 Hallinto/työkäiset
 - 21132004 Lääkärit
 - 21132005 Hoitotarvikevarasto
 - 211321 Sairaanhoido, krooniset sairaudet

2113210 Vastaanottopalvelut/työikäiset
 21132101 Lääkärinvastaanotto/sh kroon.työikäiset
 21132102 Hoitajavastaanotto/sh kroon.työikäiset
 21132103 Ostopalvelut/sh kroon.työikäiset
 21132104 Erikoislääkäripalvelut /sh krooniset

 Lapinjärven vanhuspalveluiden lääkäripalvelut
 21132106
 2113211 Mielensterveys ja päihdepalvelut (THL)
 21132411 Päihdehuollon avopalvelut
 21132112 Päihdehuollon avopalveluiden katkaisuhuolto
 21132113 Päihdehuollon laitostarkkaisu
 21132445 Mielensterveysten palvelujen avohuolto
 2113212 Avohuollon kuntoutus/kr.sairaudet
 21132121 Fysioterapia, työikäiset
 21132122 Muut terapiapalvelut, työikäiset
 21132123 Apuvälineet
 2113213 Vuodeosastot/työikäiset
 21132131 Vuodeosasto 3
 21132134 Kotisairaala
 211322 Sairaanhoidon, akuutit sairaudet
 2113220 Sairaanhoidon, akuutit sairaudet
 21132201 Ensiapu ja triage-toiminta
 21132202 Välinehuolto
 21132203 Ostopalvelut / kiireellinen avosairaanhoidon
 21132204 Yhteispäivystys
 211323 Suun terveydenhoito
 2113230 Suun terveydenhoito
 21132301 Hammaslääkärin vastaanotto
 21132302 Suuhygienistin vastaanotto
 21132304 Kiireellinen hammashoidon

 Sosiaalihuoltolain mukaiset työikäisten palvelut
 211324
 2113240 Aikuissosiaalityö
 21132401 Työikäisten sosiaalityö
 21132402 Toimeentuloturva

 Liikkumista tukevat palvelut, SHL mukaiset palvelut
 21132403

 Kotipalvelu ja kotipalvelun tukipalvelut, SHL mukaiset palvelut
 21132404

 Tilapäiset asumispalvelut, SHL mukaiset palvelut
 21132405
 21132444 Sosiaalinen kuntoutus
 2113241 Päihdehuollon palvelut (SHL)
 21132412 Päihdehuollon asumispalvelut
 21132413 Päihdehuollon kuntoutus
 21132414 Päihdehuollon laitokset
 21132415 Päihdehuollon sosiaalityö

2113244 Mielenterveyskuntoutuspalvelut
 21132441 Asumispalvelut,miel.
 21132442 Työtoiminta, mielenterveyskuntoutujat
 21132443
 21132446 Päivätoiminta, miel.
 211325 Vammaispalvelut
 2113242 Kehitysvammaisten palvelut
 21132421 Perhehoito,keh.
 21132422 Muu taloudellinen tuki ja vapaa-aikatoiminta
 21132423 Työtoiminta, kehitysvammaiset
 Vertaistuki- ja tukisuhdetoiminta, kehitys-
 21132424 vammaiset
 21132426 Asumispalvelut, keh.
 21132427 Kehitysvammalaitokset
 21132428 Sosiaalityö, kehitysvammaiset
 21132429 Avohuollon kuntoutus, kehitysvammaiset
 21132431 Päivätoiminta, kehitysvammaiset
 21132432 Omaishoidon tuki, kehitysvammaiset
 2113245 Vammaispalvelut
 21132451 Palveluasuminen, vamm.
 21132452 Asuntojen muutostyöt ja hälytyslaitteet
 21132453 Henkilökohtainen apu, vamm.
 21132454 Kuljetuspalvelu, vamm.
 21132455 Työ- ja päivätoiminta, vammaiset
 21132456 Avohuollon kuntoutus, vamm.
 Vammaisten välineet, laitteet, koneet ja
 21132457 muutostyöt
 21132458 Omaishoidon tuki, vamm.
 21132459 Päivätoiminta, vammaiset
 21132461 Sosiaalityö, vammaispalvelut
 21132462 Vertaistuki- ja tukisuhdetoiminta, vamm.
 21132463 Muu taloudellinen tuki
 211326 Maahanmuuttajapalvelut
 2113248 Maahanmuuttajapalvelut
 21132481 Maahanmuuttajapalvelut
 21132485 Lapinjärven maahanmuuttajapalvelut
 21134 Senioripalvelut
 211340 Hallinto/sen.
 2113400 Hallinto/sen.
 21134001 Hallinto senioripalvelut
 21134002 Ikäihmisten kärkihanke 2016-2018
 211341 Avopalvelut/sen.
 2113410 Avopalvelut/sen.
 21134101 Muistipoliklinikka
 21134102 Hyvinvointineuvonta/sen.
 21134103 Omaishoito/sen.
 2113411 Kotihoito/sen.

21134111 Kotihoito
 2113412 Tukipalvelut/sen
 21134121 Ateriapalvelut/sen.
 21134122 Kuljetuspalvelut/sen.
 21134123 Turvapalvelu/sen.
 21134124 Päivätoiminta ja muut tukipalvelut / sen.

 Rintamaveteraanien ja sotainvalidien kun-
 2113414 toutus
 21134141 Avohuollon kuntoutus/sen.
 21134142 Laitoshuollon kuntoutus/sen.
 21134143 Sotainvalidien avopalvelut
 21134144 Rintamavet./ kunnalliset avopalvelut
 211342 Hoiva-asuminen/sen.
 2113421 Tehostettu palveluasuminen, sen.
 21134201
 21134202 Taasiakoti
 21134211
 21134212 Emil-koti
 21134214 Rosenkulla
 21134215 Palveluasuminen, ostopalvelut, sen.
 21134216 Lyckan
 21134217 Harmaakallio
 21135 Alueelliset palvelut, kuntayhtymät
 211350 Ympäristöterveydenhoito
 2113500 Ympäristöterveydenhoito
 21135001 Terveysvalvonta
 21135002 Eläinlääkintähuolto
 21135003 Elintarvikelaboratorio
 211351 Erikoissairaanhoido
 2113510 Erikoissairaanhoido
 21135101 HUS sh-piiri
 21135102 Kymenlaakson sh-piiri
 211352 Muut alueelliset palvelut ja kuntayhtymät
 2113520 Muut alueelliset palvelut ja kuntayhtymät
 21135201 Muut alueelliset palv./petu

2114 Sivistys- ja hyvinvointikeskus

21140001	Hallinto/Sivi	21140001	Hallinto/Sivi
21140002	Asiakas- ja toimistopalvelut /Sivi	21140001	Hallinto/Sivi
21140003	Sivistyslautakunta	21140003	Kasvatus- ja sivistyslautakunta
21140006	Sivistyskeskuksen toimitilat Kb 8	21140006	Sivistyskeskuksen toimitilat Kb 8
21140007	Yhteiset, hallinto	21140007	Yhteiset, hallinto
--	--	21140009	Ammatillinen koulutus
21141101	Hembacka, pvk	21141101	Hembacka, pvk
21141102	Isnäs, pvk	21141102	Isnäs, pvk
21141103	Leikkis	21141103	Leikkis
21141104	Ruukin päiväkoti	21141104	Ruukin päiväkoti
21141105	Koskenkylän pvk	21141105	Koskenkylän pvk

21141106	Kuggomin pvk	21141106	Kuggomin pvk
21141107	Määrlahden pvk	21141107	Määrlahden pvk
21141108	Rauhalan pvk	21141108	Rauhalan pvk
21141109	Tesjoen pvk	21141109	Tesjoen pvk
21141110	Valkon pvk	21141110	Valkon pvk
21141111	Villekulla daghem	21141111	Villekulla daghem
21141131	Perhepäivähoito	21141131	Perhepäivähoito
21141141	Duvan	21141141	Duvan
21141142	Lyckebo	21141142	Lyckebo
21141145	Koskenkylän pvk/Pro Juventute	21141145	Koskenkylän pvk/Pro Juventute
21141151	Leikkitoiminta	21141151	Leikkitoiminta
21141152	Treffis	21141152	Treffis
21141161	Erityispäivähoito	21141161	Erityispäivähoito
21141162	Lasten kotihoidon tuki	21141162	Lasten kotihoidon tuki
21141163	Yksityinen päivähoito	21141163	Yksityinen päivähoito
21141164	Ostopalvelut muu lasten päivähoito	21141164	Ostopalvelut muu lasten päivähoito
21141165	Vammaisten päivähoito	21141165	Vammaisten päivähoito
--	--		Päiväkodin johtajat ja muu yhteinen henki- löstä
21141201	Yhteiset, varhaiskasvatus	21141201	Yhteiset, varhaiskasvatus
	Erasmus/Rauhalan päiväkoti 1.9.2018- 31.8.2020		Erasmus/Rauhalan päiväkoti 1.9.2018- 31.8.2020
21141301	Esik. Harjurinteen koulu	21141301	Esik. Harjurinteen koulu
21142001	Es. Koskenkylän päiväkoti	21142001	Es. Koskenkylän päiväkoti
21142002	Es..Forsby skola	21142002	Es..Forsby skola
21142003	Es. Generalhagens skola	21142003	Es. Generalhagens skola
21142004	Es. Isnäs skola	21142004	Es. Isnäs skola
21142005	Es. Isnäsin koulu	21142005	Es. Isnäsin koulu
21142006	Es. kk pvk Ruukki	21142006	Es. Kirkonkylän koulu
21142007	Es. Kuggom daghem	21142007	Es. Haddom skola
21142008	Es. Kyrkoby daghem, Pernå	21142008	Es. Kyrkoby skola
21142009	Es. Sävträsk skola	21142009	Es. Sävträsk skola
21142010	Es. Tessjö skola	21142010	Es. Tessjö skola
21142011	Es. Tesjoen koulu	21142011	Es. Tesjoen koulu
21142012	Es. Teutjärven koulu	21142012	Es. Teutjärven koulu
21142013	Es. Valkon koulu	21142013	Es. Valkon koulu
21142014	Esikoulut muut	21142014	Esikoulut muut
21142101	Forsby skola	21142101	Forsby skola
21142102	Generalshagens skola	21142102	Generalshagens skola
21142103	Haddom skola	21142103	Haddom skola
21142104	Isnäs skola	21142104	Isnäs skola
21142105	Isnäsin koulu	21142105	Isnäsin koulu
21142106	Kirkonkylän koulu Rpt	21142106	Kirkonkylän koulu Rpt
21142107	Kyrkoby skola Pernaja	21142107	Kyrkoby skola Pernaja
21142108	Koskenkylän koulu	21142108	Koskenkylän koulu
21142110	Sävträsk skola	21142110	Sävträsk skola
21142111	Tesjoen koulu	21142111	Tesjoen koulu

21142112	Tessjö skola	21142112	Tessjö skola
21142113	Teutjärven koulu	21142113	Teutjärven koulu
21142114	Valkon koulu	21142114	Valkon koulu
21142115	Generalshagens skola/Sv kulturfonden	21142115	Generalshagens skola/Sv kulturfonden
21142116	Haddom skola/Sv kulturfonden	21142116	Haddom skola/Sv kulturfonden
21142118	Generalhagens skola/Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	21142118	Generalhagens skola/Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne
21142142	Lovisanejdens högstadium	21142142	Lovisanejdens högstadium
21142143	Lnh / Pro Juventute Nostra	21142143	Lnh / Pro Juventute Nostra
21142144	Erasmus + LNH L&P	21142144	Erasmus + LNH L&P
21142145	LNH Erasmus förberedande besök	21142145	LNH Erasmus förberedande besök
21142173	Kiertävä erityisopetus, suomenkielinen	21142173	Kiertävä erityisopetus, suomenkielinen
21142174	Kiertävä erityisopetus, ruotsinkielinen	21142174	Kiertävä erityisopetus, ruotsinkielinen
21142177	Erytysluokat, Generalshagens skola	21142177	Erytysluokat, Generalshagens skola
21142178	Erytysluokat, Lovisanejdens högstadium	21142178	Erytysluokat, Lovisanejdens högstadium
21142179	Erytysluokat, Harjurinteen koulu	21142179	Erytysluokat, Harjurinteen koulu
21142191	Harjurinteen koulu	21142191	Harjurinteen koulu
21142301	Liljendalin alueen ap-ip-toiminta	21142301	Liljendalin alueen ap-ip-toiminta
21142302	Loviisan keskusta-alueen ap-ip-toiminta	21142302	Loviisan keskusta-alueen ap-ip-toiminta
21142303	Pernajan alueen ap-ip-toiminta	21142303	Pernajan alueen ap-ip-toiminta
21142304	Ruotsinpyhtään alueen ap-ip-toiminta	21142304	Ruotsinpyhtään alueen ap-ip-toiminta
21142305	TOI-opetuksen ap-ip-toiminta	21142305	TOI-opetuksen ap-ip-toiminta
21142401	Kerhotoiminta, koulut	21142401	Kerhotoiminta, koulut
21142501	Joustava perusopetus JOPO Myllyharju	21142501	Joustava perusopetus JOPO Myllyharju
21142502	Joustava Perusopetus JOPO Högst.	21142502	Joustava Perusopetus JOPO Högst.
21142527	Tutoropettajat -> 30.6.2018	--	--
21142529	Tasa-arvo -> 31.12.2018	--	--
21142530	Erasmus+LNH 2017-2019	21142530	Erasmus+LNH 2017-2019
21142531	Tutoropettajat 2018-30.6.2019	21142531	Tutoropettajat 2018-30.6.2019
21142532	Lnh/Jopo-Södra Finland tillsammans	21142532	Lnh/Jopo-Södra Finland tillsammans
21142533	Tasa-arvo -31.12.2019	21142533	Tasa-arvo -31.12.2019
21142534	Aktiivinen koulupäivä 1.8.2018-30.6.2019	21142534	Aktiivinen koulupäivä 1.8.2018-30.6.2019
21142535	Sikta mot stjärnorna - Kurkota tähtiin -> 31.12.2019	21142535	Sikta mot stjärnorna - Kurkota tähtiin -> 31.12.2019
21142601	Sairaalakoulut	21142601	Sairaalakoulut
21142602	Sopimuskoulut	21142602	Sopimuskoulut
21142603	Toissijaiset koulut	21142603	Toissijaiset koulut
21142604	Kotikuntakorvaukset	21142604	Kotikuntakorvaukset
21142701	Yhteiset, opetus	21142701	Hallinto, koulutus
21142801	Koulupsykologipalvelut	21142801	Koulupsykologipalvelut
21142802	Koulukuraattoripalvelut	21142802	Koulukuraattoripalvelut
21142811	Muut opiskeluhoitopalvelut	21142811	Muut opiskeluhoitopalvelut
21144001	Lovisa Gymnasium	21142911	Lovisa Gymnasium
21144002	Loviisan lukio	21142901	Loviisan lukio
21144004	Internationella kontakter	--	--
21144006	Irja Lyykarin rahasto Ruotsi ja saksa	21142902	Irja Lyykarin rahasto Ruotsi ja saksa
21144007	Allan Lyykarin rahasto Fysiikka ja kemia	21142903	Allan Lyykarin rahasto Fysiikka ja kemia

21144012	Erasmus + LG Genius	21142912	Erasmus + LG Genius
21144013	Erasmus+KA2/Myllyharjun lukio	21142904	Erasmus+KA2/Loviisan lukio
21144014	LG/Innovativ lärmiljö -31.7.2018	--	--
21144015	LG Erasmus PREP 2018-2020	21142913	LG Erasmus PREP 2018-2020
21144016	Loviisan lukio/Intia yhteistyö -31.12.2019	21142905	Loviisan lukio/Intia yhteistyö -31.12.2019
21144301	Inveon	--	--
21144302	I-U ammatillinen koul. ky	21140009	Ammatillinen koulutus
21144401	Yhteiset, lukiot ja ammatillinen koulutus	21142701	Hallinto, koulutus
21145001	Vapaa Sivistystyö/MI	21145001	Vapaa Sivistystyö/MI
21145002	Maksullinen palvelutoiminta/MI	21145002	Maksullinen palvelutoiminta/MI
21145003	Kehittämistoiminta/MI	21145003	Kehittämistoiminta/MI
21145011	Vapaa sivistystyö/Vako	21145011	Vapaa sivistystyö/Vako
21145012	Maksullinen palvelutoiminta/Vako	21145012	Maksullinen palvelutoiminta/Vako
21145013	Kehittämistoiminta/Vako	21145013	Kehittämistoiminta/Vako
21145101	Yhteiset, vapaa sivistystyö	21145101	Yhteiset, vapaa sivistystyö
21146001	Vapaa-aikatoimisto	21148011	Hallinto, hyvinvoinnin palvelut
21146002	Vahtimestarit vapaa-aikatoimi	21148021	Vahtimestaripalvelut
21146004	Vapaa-aikalautakunta	21148012	Hyvinvointilautakunta
21146005	Yhteiset, vapaa-aikatoimi	21148013	Yhteiset, hyvinvoinnin palvelut
21146009	Aktiivinen koulupäivä	--	--
21146012	Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta 5.6.2017- 31.5.2018	--	--
21146013	Aktiivinen koulupäivä 2 1.8.2017-30.6.2018	--	--
21146019	Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta 1.6.2018-31.5.2019	21146019	Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta 1.6.2018-31.5.2019
21146018	Ohjaamo / Navigator	21146018	Ohjaamo / Navigator
21146101	Ohjaus- ja kurssitoiminta/Liikunta	21146101	Ohjaus- ja kurssitoiminta/Liikunta
21146102	Muu liikuntatoiminta	21146102	Muu liikuntatoiminta
21146111	Urheilukentät	21146111	Urheilukentät
21146112	Jääkiekkokaukalot ja -kentät	21146112	Jääkiekkokaukalot ja -kentät
21146113	Monitoimi- ja liikuntahallit	21146113	Monitoimi- ja liikuntahallit
21146114	Muut liikuntapaikat	21146114	Muut liikuntapaikat
21146201	Ohjaus- ja kurssitoiminta/Nuoriso	21146201	Ohjaus- ja kurssitoiminta/Nuoriso
21146202	Nuoret vaikuttajat	21146202	Nuoret vaikuttajat
21146203	Muu nuorisotoiminta	21146203	Muu nuorisotoiminta
21146204	Ehkäisevä päihdetyö	21146204	Ehkäisevä päihdetyö
21146205	Etsivä nuorisotyö	21146205	Etsivä nuorisotyö
21146206	Tesjoen nuorisotila	21146206	Tesjoen nuorisotila
21146207	Nuorisotakuu 1.1.2014 alkaen	--	--
21146208	Mahis -ryhmät	21146208	Mahis -ryhmät
21146209	Källa-leirialue	21146209	Källa-leirialue
21146210	Ruukin nuorisotila	21146210	Ruukin nuorisotila
21146211	Tyttöjen tila	21146211	Tyttöjen tila
21147011	Sibeliuspäivät	21147011	Sibeliuspäivät
21147012	Kulttuuritoiminta	21147012	Yleiset kulttuuripalvelut
21147013	Kulttuuripolku	21147013	Kulttuuripolku
21147014	Suomi 100 vuotta	--	--

21147015	Kulttuurilautakunta	21148012	Hyvinvointilautakunta
21147016	Uteliias luokka	21147016	Uteliias luokka
21147021	Loviisan vierasatelje	21147021	Loviisan vierasatelje
21147031	Soittokunta	21147031	Soittokunta
21147032	Musiikkiopisto	21147032	Musiikkiopisto
21147041	Elokuvateatteri	--	--
21147042	Almintalo	21147042	Almintalo
21147051	Yhteiset kulttuuritoimi	21147051	Yhteiset kulttuuripalvelut
21147101	Seudun museot	21147101	Seudun museot
21147102	Loviisan kaupungin museo	21147102	Loviisan kaupungin museo
21147111	Museoyhteistyö	21147111	Museoyhteistyö
21147121	Yhteiset museotoimi	21147121	Yhteiset museopalvelut
21147201	Loviisan pääkirjasto	21147201	Loviisan pääkirjasto
21147211	Liljendalin kirjasto	21147211	Liljendalin kirjasto
21147212	Pernajan kirjasto	21147212	Pernajan kirjasto
21147213	Ruotsinpyhtään kirjasto ja lainausasemat	21147213	Ruotsinpyhtään kirjasto
21147214	Valkon kirjasto	21147214	Valkon kirjasto
21147215	Tesjoen kirjasto	21147215	Tesjoen kirjasto
21147216	Tesjoen asiamiesposti	21147216	Tesjoen asiamiesposti
21147217	Pernajan asiamiesposti	21147217	Pernajan asiamiesposti
21147221	Kirjastoauto	21147221	Kirjastoauto
21147231	Lukuharrastuksen kehittäminen	21147231	Lukuharrastuksen kehittäminen
21147232	Agricolahallin lukunurkka	21147232	Agricolahallin lukunurkka
21147233	Omatoimikirjasto	21147233	Omatoimikirjasto
21147234	Pratbubblan fotoserieverkstad	--	--
21147301	Yhteiset kirjastotoimi	21147301	Yhteiset kirjastopalvelut
		21148011	Hallinto / hyvinvoinnin palvelut
		21148012	Hyvinvointilautakunta
		21148013	Yhteiset / hyvinvoinnin palvelut
		21148021	Vahtimestaripalvelut
		21148201	Hyvinvointipalvelut

2115 Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus

21150001	Teknisen hallinto-, talous- ja toimistopalvelut	21150001	Talous- ja toimistopalvelut / Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus
21150002	Rakennus- ja ympäristölautakunta	21151002	Rakennus- ja ympäristölautakunta
21150003	Tekninen lautakunta	21150003	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta
21150004	Teknisen keskuksen johto	21150004	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johto
21150005	Jaettavat kust./tekninen	21150005	Jaettavat kust./ Elinkeino- ja Infrastruktuuri-keskus
21150006	Vesiliikelaitos/laskutettavat kustannukset	21150006	Vesiliikelaitos/laskutettavat kustannukset
21150007	Laskutettavat työt/Teknisen hallinto	21150007	Laskutettavat työt/Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus
21150011	Aktivoitavat kulut	21150011	Aktivoitavat kulut
21151001	Rak.valv. ja ymp.suoj. Va yht. sis.kust	21151001	Rak.valv. ja ymp.suoj. Va yht. sis.kust
21151101	Rakennusvalvonta	21151101	Rakennusvalvonta
21151102	Laskutettavat työt/Rakennusvalvonta	21151102	Laskutettavat työt/Rakennusvalvonta
21151201	Ympäristönsuojelu	21151201	Ympäristönsuojelu

21151202	Laskutettavat työt/Ympäristönsuojelu	21151202	Laskutettavat työt/Ympäristönsuojelu
21151203	Nutrinflow -hanke	21151203	Nutrinflow -hanke
21152011	Mittaustoimisto	21152231	Paikkatieto
		21152251	Maanmittaus

21152012	Laskutettavat työt/kiint.-ja palkkatietotoimisto	--	Huom! Toiminta järjestetty uusille kustannus-
21152013	Rekisteriotteet ja kopiot	--	paikoille. Kts alemmas!
2115202	Maastomittaukset	--	--
21152021	Rakennusvalvontamittaus	--	--
21152022	Kunnallistekninen mittaus	--	--
21152023	Toimitusmittaukset	--	--
2115203	Paikkatietoaineisto	--	--
21152031	Rekisterit	--	--
21152032	Kartastot	--	--
2115204	Toimitukset	--	--
21152041	Tontinmittaukset	--	--
21152042	Lohkomiset	--	--
21152043	Rasitetoimitukset	--	--
21152044	Selvitykset	--	--
21152045	Maastoonvienti	--	--
21152046	Rajankäynti	--	--
2115206	Maa-alueiden hankinta ja luovutus	--	--
21152061	Raakamaa	--	--
21152062	Asemakaava-alueet	--	--
21152063	Loma-asuntoalueet	--	--
21152064	Teollisuusalueet	--	--
21152065	Muut alueet	--	--
21152066	Tontinvarausmaksut	--	--
211521	Kaavoitus- ja arkkitehtitoimisto	--	--
2115210	Kaavoitus- ja arkkitehtitoimisto	--	--
21152101	Kaup.suun. Va yhteiset sis. kust.	--	--
2115211	Kaavoitus- ja arkkitehtitoimi	--	--
21152111	Arkkitehtitoimisto	21152211	Arkkitehtitoimisto

21152112	Laskutettavat työt/Kaavoitus-ja arkkitehtitoimi	--	--
2115212	Yleis- ja aluesuunnittelu	--	--
21152121	Yva Ympäristön vaikutusten arviointi	--	--
2115213	Asemakaavoitus	--	--
21152131	Tullisillan asemakaava	--	--
2115214	Kaupunkikuva	--	--
21152141	Loviisan virkistysalueiden kehittäminen	--	--
2115215	Poikkeamislupa-asiat	--	--
21152151	Poikkeamislupa	--	--
2115216	Suunnittelutarveratkaisut	--	--
21152161	Suunnittelutarveratkaisut	--	--

--	--	21152211	Kaupunkisuunnittelu
--	--	21152212	Kaupungille laadittavat asemakaavat

21153216	Uimarannat	21153216	Uimarannat
21153217	Skeittipaikat	21153217	Skeittipaikat
--	--	21153218	Frisbeegolfradat
21153231	Liikenneväylät	21153231	Liikenneväylät
21153232	Yleiset alueet	21153232	Yleiset alueet
21153241	Koneet ja kuljetusvälineet	21153241	Koneet ja kuljetusvälineet
21153242	Varastot	21153242	Varastot
21153243	Varikko	21153243	Varikko
21153251	Puistot	21153251	Puistot
21153252	Leikkipaikat	21153252	Leikkipaikat
21153253	Taajamametsät	21153253	Taajamametsät
21153261	Muut ulkopuoliset työt	21153261	Muut ulkopuoliset työt
21153271	Tesjoen lämpölaite	21153271	Tesjoen lämpölaite
	Pelastuslaitos/yht.toim.korvaukset, Käyttö-		Pelastuslaitos/yht.toim.korvaukset, Käyttö-
21153281	tal+Investoinnit	21153281	tal+Investoinnit
21153282	Pelastuslaitos/Valvomo	21153282	Pelastuslaitos/Valvomo
21153283	Eläkemenoperusteinen kuel	21153283	Eläkemenoperusteinen kuel

2116 HV Hulevesi -taseyksikkö UUSI !

**Liikenneväylissä olleet Hulevesiin liittyvät
Seuranta 1:t**

**siirtyvät perustettuun HV Hulevesi -taseyk-
sikköön.**

kp 21153231, s1 =21151200
kp 21153231, s1 =21151201
kp 21153231, s1 =21151300
kp 21153231, s1 =21151301
kp 21153231, s1 =21151407

21161201 HV Hallinto

21161202 HV Avo-ojitus tienvieriojat
21161203 HV Avo-ojitus muut ojat
21161204 HV Päätierummut
21161205 HV Muut rummut
21161206 HV Hulevedet

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöjen tulokset.

Vertailutiedot

Vuoden 2018 vertailutiedot on korjattu Loviisan Asuntosäätiö sr:n tietojen osalta, jotka puuttuivat yhdistelyhetkellä.

Liitetietojen vertailutietoa ei korjattu vastaamaan uutta yleisohjetta.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhtiöiden keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Kiinteistövero ei ole eliminoitu. Kiinteistöveron määrä ei käy kaikkien yhtiöiden tilinpäätöksistä ilmi. Konsernin sisäisiä liittymismaksuja ei ole eliminoitu. Yhtiöiden tilinpäätöksistä ei käy liittymismaksujen määrä ilmi. Liittymismaksuja selvitetään edelleen. Olennaiset osingonjaot on huomioitu eliminoinneissa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta annetun yleisohjeen mukaisesti. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistuksen eliminointi on tehty. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiiviset vähemmistöosuudet on jätetty yhdistelemättä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi yhtiöiden omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Konsernirakenteen muutokset

Loviisan kaupunki luovutti apporttina Loviisan Asunnot Oy:lle tytäryhtiöiden Kiinteistö Oy Lugnet – Fastighets Ab Lugnet, Kiinteistö Oy Lov-As ja Fastighets Ab Lovisa Stenborg Kiinteistö Oy:n osakkeet. Lisäksi siirtyi osakkuusyhtiöiden Bostads Ab Mickelsbo i Liljendal ja Asunto Oy Ruotsinpyhtään Koivulanrinne osakkeet. Loviisan Asunnot Oy hankki Kiinteistö Oy Lugnet – Fastighets Ab Lugnet vähemmistöosuuden, jonka jälkeen omistus on 100%. Loviisan Asunnot Oy ei itse laadi konsernia, joten kaikki yhtiöt on edelleen yhdistelty konsernissa.

Valkon Halli Oy:n osakkeet myytiin yhdellä eurolla. Vaikutus konsernin tulokseen on +119 481,42 euroa.

Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä purkautui elokuussa 2019. Purkautumisen vaikutus konsernin tulokseen on -606 773,34 euroa.

Liitetiedot

Kaupungin liitetietoihin on yhdistelty kuntayhtymien ja tytäryhtiöiden liitetiedot niiltä osin kuin liitetiedot ovat olleet saatavilla.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN	KONSERNI		KUNTA		
	2019	2018	2019	2018	
Vaalit			52 577,80	26 538,60	
Tarkastuslautakunta			0,00	0,00	
Valtuusto			0,00	0,00	
Kaupunginhallitus	1 099 003,99	34 538,58	1 046 426,19	7 999,98	
Kaupunginkansliakeskus	300 671,23	4 992 306,55	300 671,23	4 707 666,19	
Perusturvakeskus	36 179 635,55	34 010 949,39	9 012 017,45	8 718 561,96	
Sivistys- ja hyvinvointikeskus	4 073 904,77	5 385 776,65	3 394 356,76	2 874 789,98	
Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus	<u>10 443 621,69</u>	<u>5 980 811,96</u>	<u>6 321 003,62</u>	<u>2 460 289,32</u>	
Hulevesi -taseyksikkö	-	-	<u>286 339,96</u>	-	
<i>Keskukset yhteensä</i>	<i>52 096 837,23</i>	<i>50 404 383,13</i>		<i>18 795 846,03</i>	
Vesiliikelaitos					
	Liikevaihto	3 387 519,16	3 470 340,19	3 386 112,16	3 529 662,03
	Liiketoiminnan muut tuotot			1 407,00	40 280,61
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>55 484 356,39</i>	<i>53 874 723,32</i>	<i>23 800 912,17</i>	<i>22 365 788,67</i>	

VEROTULOJEN ERITTELY	2019	2018
Kunnan tulovero (tuloveroprosentti 19,75 % vuonna 2018)	47 241 999,76	45 705 711,46
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 151 216,20	6 688 850,88
Kiinteistövero	3 899 041,17	7 605 588,01
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>59 292 257,13</i>	<i>60 000 150,35</i>

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	26 368 136,00	26 256 388,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-515 990,00	-1 016 460,00
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-992 834,00	-882 023,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>24 859 312,00</i>	<i>24 357 905,00</i>

PALVELUIDEN OSTOJEN ERITTELY	2019	2018
Asiakaspalveluiden ostot	29 647 102,83	-29 317 499,44
Muiden palveluiden ostot	17 567 874,50	-17 718 896,60
<i>Kunnan palveluiden ostot yhteensä</i>	<i>47 214 977,33</i>	<i>-47 036 396,04</i>

SUUNNITELMANPOISTOJEN PERUSTEET	poistomenetelmä	poistoaika
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	tasapoisto	3 v.
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 v.
Liikearvo	tasapoisto	5 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 v.
Vuokrahuoneistojen perusk.menot	tasapoisto	15 v.
Muut	tasapoisto	3 v.
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20 v.
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v.
Talousrakennukset	tasapoisto	10 v.
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 v.
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 v.
Sataman hallinto- ja laitosrak.	tasapoisto	30 v.
Sataman tehdas- ja tuotantorak.	tasapoisto	25 v.
Muut rakennukset	tasapoisto	20 v.
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	15 v.
Sillat, laiturit ja uimalat	tasapoisto	10 v.
Sataman johtoverkot ja laitteet	tasapoisto	15 v.
Sataman maarakenteet	tasapoisto	20 v.
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 v.
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 v.
Viemäriverkosto	tasapoisto	30 v.
Alue- ja kaukolämpöverkko	tasapoisto	20 v.
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	15 v.
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	tasapoisto	10 v.
Maakaasuverkko	tasapoisto	20 v.
Muut putki- ja kaapeliverkot	tasapoisto	15 v.
Sähkö-, vesi- yms.laitosten laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	10 v.
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	10 v.
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10 v.
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rak.	tasapoisto	10 v.
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	tasapoisto	15 v
Puiset alukset ja muut uivat työk.	tasapoisto	8 v
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4 v.
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5 v
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 v
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.lait	tasapoisto	5 v.
Atk-laitteet	tasapoisto	3 v
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinnat, jotka alittavat 10.000 euroa, kirjataan vuosiku- luksi (aktivointiraja).		

Päätös tehtiin kaupunginvaltuustossa 12.12.2012 § 132.

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	KONSERNI		KUNTA	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuu 1.1.		10 905,01		
Vähennykset tilikaudella		-1 234,57		
Eläkevastuu 31.12.		9 670,44		
Valkon kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.		20 000,00	20 000,00	20 000,00
Valkon kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.		20 000,00	20 000,00	20 000,00
Koskenkylä, Teollisuuskuja 2, 1.1.		60 000,00	60 000,00	60 000,00
Koskenkylä, Teollisuuskuja 2, 31.12.		60 000,00	60 000,00	60 000,00
Rantatie 1.1.		100 000,00	100 000,00	100 000,00
Vähennys tilikaudella			-100 000,00	
Rantatie 31.12.		100 000,00	0,00	100 000,00
Ympäristövastuut 1.1.		196 371,00		
Lisäykset tilikaudella		15 408,00		
Vähennykset tilikaudella		-16 370,00		
Ympäristövastuut 31.12.		195 409,00		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1 (ky)		494 086,77		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-33 079,09		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12 (ky)		461 007,68		
Muut varaukset 1.1. (ky)		12 413,00		
Lisäykset tilikaudella		20 700,58		
Vähennykset tilikaudella		-1916,37		
Muut varaukset 31.12. (ky)		31 197,21		

MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT	KONSERNI		KUNTA	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Osakekauppojen luovutusvoitot		15 890,63		55 499,51
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		835 320,41	157 818,99	496 630,08
Muut myyntivoitot		366 053,56	75 977,21	350 018,55
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>		1 217 264,60	233 796,20	902 148,14
Muut toimintakulut				
Muut myyntitappiot		223 310,12	3 134,17	64 804,62
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>		223 310,12	3 134,17	64 804,62

SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY	KONSERNI		KUNTA	
	2018	2017	2018	2017
Satunnaiset tuotot	0,00	172037,14		0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0,00	172 037,14	0,00	0,00
Satunnaiset kulut		263307,48		
OP Vakuutus Oy, omavastuuosuus			5 000,00	
Fast. Ab Talludden lainasaaminen				75 700,00
Lovisanejdens högstadium, purku				253 559,33
Vesiliikelaitos, Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon sulkeminen				5 329,45
Vesiliikelaitos, Puhdistamoiden asbesti- ja haitta-aineiden kartoittaminen				4 418,70
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	0,00	263 307,48	5 000,00	339 007,48

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY	2018	2017
Osuuspääoman tuotot		
Peruspääomakorot kuntayhtymiltä	113 753,48	113 753,48
Osinkotuotot	1 639 459,34	1 578 256,13
<i>Yhteensä</i>	1 753 212,82	1 692 009,61

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET (sis.liikelaitos)								
	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet						Aineelliset yhteensä
	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskener. työt	
Hankintameno 1.1.	565 570	8 275 947	34 468 780	30 765 954	961 892	1 682	1 993 003	76 467 258
Lisäykset	208 548	248 353	3 402 931	4 895 439	740 693		1 239 124	10 526 539
Rahoitusosuudet			-140 000					-140 000
Vähennykset		-15 788	-19 722		-4 983			-40 493
Siirrot			8 718	1 579 983			-1 588 701	0
Poistot	-166 663		-2 155 530	-2 165 320	-482 608			-4 803 458
Arvonlennukset								0
Hankintameno 31.12	607 454	8 508 512	35 565 177	35 076 056	1 214 993	1 682	1 643 427	82 009 846
Arvonkorotukset								
Kp.arvo 31.12	607 454	8 508 512	35 565 177	35 076 056	1 214 993	1 682	1 643 427	82 009 846

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET					
	Osakkeet ja osuudet				
	Tytär-yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut omistusyhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	9 262 425	8 897 274	3 574 656	598 009	22 332 365
Lisäykset	26 359		1 656 161	3 585	1 686 105
Vähennykset					
Siirrot	16 819		29 658	-46 477	0
Hankintameno 31.12	9 305 603	8 897 274	5 260 476	555 117	24 018 470
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12	9 305 603	8 897 274	5 260 476	555 117	24 018 470

**TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSU-
DET SEKÄ OSAKKUUSYHTEISÖT**

		Kotipaikka	Kunnan omis- tulosuus %	Konsernin omis- tulosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vier- aasta pääo- masta	Konsernin osuus tili- kauden tuloksesta
211K	Loviisan kaupunki						
211	Loviisan kaupunki	Loviisa		100,00	48 389 248,05	77 731 120,13	-9 109 674,82
211T	Tytärtyhtiöt						
2117007	Kiinteistö Oy Ruotsinpyhtään Kauppakulma	Loviisa	56,92	56,92	47 815,12	679,37	1 788,80
2117008	Tesjoen Liikekulma keskinäinen kiinteistö Oy	Loviisa	83,83	83,83	176 396,18	2 276,34	15,28
2117009	Liljendal Värme Ab	Loviisa	99,00	99,00	89 869,17	116 238,90	9 272,40
2117010	Oy Loviisanseudun Vesi - Lovisanejdens Vat- ten Ab	Loviisa	81,05	81,05	1 361 655,68	802 887,95	28 305,13
2117014	Rauhalan Liiketalo keskinäinen Oy	Loviisa	61,17	61,17	442 710,74	12 271,69	-2 043,93
2117027	Fastighets-Ab Mikre Kiinteistö-Oy	Loviisa	63,00	63,00	47 374,25	5 092,09	2 664,30
2117030	Loviisan Asuntosäätiö sr	Loviisa	0,00	100,00	229 003,03	865 510,86	8,49
2117031	Loviisan Satamakiinteistöt Oy	Loviisa	100,00	100,00	5 390 569,93	2 021 976,71	81 640,85
2117032	Pensionärshemstiftelsen i Liljendal sr	Loviisa		100,00	89 321,69	4 425,06	3 562,91
2117026KO	Loviisan Asunnot Oy konserni						
2117026	Loviisan Asunnot Oy - Lovisa Bostäder Ab	Loviisa	100,00	100,00	2 447 152,23	15 339 782,98	238 906,91
2117022	Kiinteistö Oy Lugnet-Fastighets Ab Lugnet	Loviisa		100,00	44 013,40	556 186,46	16,94
2117033	Loviisan Kiinteistönhuolto Oy	Loviisa		100,00	7 857,46	699 301,86	5 357,46
2117015	Kiinteistö Oy Lov-As	Loviisa		65,28	27 105,39	203 078,87	19,56
2117017	Fastighets Ab Lovisa Stenborg Kiinteistö Oy	Loviisa		54,50	10 453,27	65 086,15	16,04
211KY	Kuntayhtymät						
2117040	HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoido- piirin kuntayhtymä konserni	Helsinki	0,96	0,96	3 643 366,02	9 542 551,93	-133 447,25
2117041	Eteva kuntayhtymä konserni	Mäntsälä	1,42	1,42	248 565,10	709 012,66	10 674,03
2117042	Inveon - Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	Porvoo	25,77	25,77	1 290 419,56	140 602,65	-226 632,06
2117044	Uudenmaan liitto	Helsinki	1,02	1,02	17 911,23	29 313,75	933,73
2117045	Kärkulla samkommun	Parainen	3,12	3,12	353 005,84	1 189 386,23	5 957,69
211O	Osakkuusyhtiöt						
2117061	Kiinteistö Oy Loviisan Mariankatu 12 Fastighets Ab Forsby-Center-Koskenkylä	Loviisa	33,98	33,98	100 636,74	20 524,77	-113,33
2117064	Kiinteistö Oy	Loviisa	34,56	34,56	281 179,09	4 516,30	-7 649,45
2117065	Loviisan Satama Oy	Loviisa	40,00	40,00	2 640 864,20	83 497,90	96 232,96
2117067	Kymenlaakson Sähkö Oy	Kouvola	20,93	20,93	15 563 540,81	39 943 653,52	3 988 891,64
2117026O	Loviisan Asunnot Oy konsernin osak- kuusyhtiöt						
2117060	Bostads Ab Mickelsbo i Liljendal	Loviisa		33,88	38 534,97	222,46	-77,94
2117063	Asunto Oy Ruotsinpyhtään Koivulanrinne	Loviisa		21,89	33 843,45	9 952,04	1,04
211P	Konsernista poistuvat						
2117066	Valkon Halli Oy	Loviisa		24,00	0,00	0,00	0,00
2117043	Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	Porvoo			0,00	0,00	0,00

SAAMISTEN ERITTELY				
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset	5 459 807,13		2 574 807,13	
Myyntisaamiset		172 434,72		78 182,78
Saamiset omistusyhteisyyksiltä				
Lainasaamiset		14 223,82		19 223,33
Myyntisaamiset				
Saamiset liikelaitoksilta				
Lainasaamiset	6 071 978,93	424 833,26	7 280 000,00	842 008,96
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset		74,40		3 916,60
Saamiset yhteensä	11 531 786,06	611 566,20	9 854 807,13	943 331,67

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	KONSERNI		KUNTA	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kela, henkilökunnan työterveyshuolto			275 673,00	243 945,00
Wide Skog Oy			122 770,61	
E-S Aluehall.vir. Jäähallin avustus				110 000,00
Porvoon kaupunki, pelastuslaitos				110 753,00
Loviisan Kiinteistönhuolto Oy (kalusto)			199 628,71	
E-suomen aluehallintovirasto, joukkoliikenne				113 878,55
Ara, Harmaakallion avustus				168 453,00
Stora Enso				199 434,31
Mela, tp -arvio 2018				108 761,76
Loviisan Kiinteistönhuolto Oy, pal. 2019			125 240,00	
Suomen aluehallintovirasto, SKK -hanke			502 000,00	502 000,00
	2 140	2 122	1 225	1 557
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	339,55	575,14	312,32	225,62
		1 004		1 004
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	502 000,00	000,00	502 000,00	000,00

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	KONSERNI		KUNTA	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61	46 015 260,61
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	7 428,87	7 428,87		
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12	7 428,87	7 428,87		
Arvonkorotusrahasto 1.1.		0,00		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.		0,00		
Muut omat rahastot 1.1.	501 775,08	597 903,20	324 200,00	324 200,00
Lisäykset	3 268,66	8 666,06		
Vähennykset		-103 757,49		
Siirrot		-1 036,69		
Muut omat rahastot 31.12.	505 043,74	501 775,08	324 200,00	324 200,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	15 660 639,45	10 617 511,93	17 884 896,92	17 367 033,17
Ed tk virheen oikaisu		-11 787,92		
Ed tk yli-/alijäämä muutos		26 955,32		
Kuntayhtymäosuuslisäykset		-16 927,40		
Yritysosotot- ja myynnit		-183 838,50		
Siirrot erien välillä		594,68		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	15 660 639,45	-4 210,12	11 159 462,26	17 884 896,92
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-5 981 177,75	5 232 341,46	-9 109 674,82	-6 725 434,66
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	56 207 194,92	62 116 390,65	48 389 248,05	57 498 922,87

VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT VIIDEN VUODEN JÄLKEEN	KONSERNI		KUNTA	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 789 048,22	19 997 792,38	20 463 690,16	9 222 708,76
Lainat julkisyhteisöiltä	1 265 000,00			
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	27 054 048,22	19 997 792,38	20 463 690,16	9 222 708,76

JOUKKOVELKAKIRJALAINAT			
	2019	2018	
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	13 000 000,00	13 500 000,00	
-korko x %	0,2000	-0,1400	
-erääntyvät 14.-31.1.2019	0,00	13 500 000,00	
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	13 000 000,00	13 500 000,00	

PAKOLLISET VARAUKSET		
	2019	2018
Muut pakolliset varaukset yhteensä	80 000,00	180 000,00
Lisäys/vähennys		-100 000,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	80 000,00	80 000,00

VIERAS PÄÄOMA				
	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	46 335,98	0,00	54 321,49
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	0,00	524 305,06	0,00	96 797,12
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>		531 308,56		151 118,61

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	8 253	8 121 118,71	5 655	5 169
Korkojaksotukset	825,67	25 938,11	854,07	053,82
Valtionosuusennakot	40 380,48	543 163,20	32 529,60	23 028,34
Tuloennakot		1 082 451,63	628 613,13	543 163,20
Muut siirtovelat	644 867,20	3 555 488,24	427 134,51	3 053
	867 242,10			301,69
	9 806	12 771	6 744	8 788
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	315,45	585,83	131,31	547,05

Liiketoimet intressitahojen kanssa

Kaupunginjohtajan kanssa solmittiin 13.12.2017 kuntalain mukainen johtajasopimus.

Loviisan Asunnot Oy perusti tilikaudella tytäryhtiön nimeltään Loviisan Kiinteistönhuolto Oy, joka aloitti toimintansa 1.4.2019. Yhtiöön siirtyi Loviisan kaupungilta 17 henkilöä vanhoina työntekijöinä, jotka jatkavat entisissä tehtävissään. Loviisan kaupungin kanssa solmittiin kiinteistöhoitosopimus. Vuoden 2019 aikana (1.4.-31.12.) yhtiö laskutti 909 000 euroa kaupungilta.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja osakkeita				
<i>Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta</i>	13 419 993,89	11 153 988,71		
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Lainojen vakuudeksi annetut kiinnitykset ja osakkeet				
<i>Rahoitus- ja vakuutuslaitoslainojen vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset</i>	17 837 897,05	15 255 478,07		
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
<i>Kiinteistökiinnitykset</i>	718,99	718,99		
<i>Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo</i>	2 374	718,14		
Tytär- & muiden kons.yht. puolesta annetut vakuudet				
<i>Kiinteistökiinnitykset</i>	1 834,56	1 834,56		
<i>Takaukset</i>	10 113	10 462	8 787	9 422
<i>Muut</i>	528,68	791,10	191,21	117,05
	93 600,00	93 600,00		
Muiden puolesta annetut vakuudet				
<i>Takaukset</i>			1 936	2 205
<i>Muut</i>	1 978 670,12	2 242 078,17	995,74	749,80

VUOKRAVASTUUT	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat yhteensä	2 212 584,44	2 986 862,12	1 287 683,16	1 622 408,46
rakennukset	1 578 202,15	2 421 556,17	850 892,79	1 283 334,62
laitteet	634 382,29	565 305,95	436 790,37	339 073,84
Myöhemmin maksettavat	5 786 404,24	12 171 483,01	1 606 750,45	5 727 594,42
- rakennukset	4 984 166,60	11 474 091,36	1 099 666,71	5 291 419,59
laitteet	802 237,64	697 391,65	507 083,74	436 174,83
Yhteensä	7 998 988,68	15 158 345,13	2 894 433,61	7 350 002,88

MUUT VASTUUT JA VAKUUKSET	Alkuperäinen	Jäljelläolevat	
		2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	16 440 728,54	8 787 191,21	9 422 117,05
Takaukset muiden puolesta	4 298 386,39	1 936 995,74	2 205 749,80
Luottokorttivastuut 31.12		30 865,73	16 546,14

VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	89 648 207,00	86 119 158,00

Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	58 983,00	55 327,59

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.		
	2019	2018
Kaupunginhallitus	2	
Kaupunkikansliakeskus	34	198
Perusturvakeskus	402	387
Sivistys- ja hyvinvointikeskus	544	467
Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus	139	76
Vesiliikelaitos	14	11
Yhteensä	1 135	1 139

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT		
	2019	2018
Tarkastusyhteisö KPMG Oy/Ab	15 316,30	13 692,00
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	168,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 146,00	5 712,00
Muut palkkiot	902,00	1 645,00
Yhteensä	20 364,30	21 217,00

LIITETIETOJEN ERITTELYT

SELVITYS PUOLUEJÄRJESTÖILLE TILITETYISTÄ PUOLUEVEROISTA 2019	2019	2018
Maksetut kokouspalkkiot 2019	189 615,00	184 330,00
PUOLUEJÄRJESTÖ		
Loviisan sosiaalidemokraattinen kunnallisjärjestö ry	6 788,00	7 202,00
Loviisan seudun vihreät ry	904,20	1 128,60
Loviisan Keskusta ry		
Loviisanseudun Kokoomus ry	3 624,00	3 534,00
Svenska folkpartiets kommunorganisation i Lovisa rf	6 262,00	7 632,00
Loviisan Perusuomalaiset ry	675,00	746,00
Suomen Kristillisdemokraattien (KD) Loviisan paikallisosasto	30,00	126,00
Loviisan Vasemmistoliitto ry	96,00	108,00
Yhteensä	18 379,20	20 476,60

LOVIISAN VESILIIKELAITOS

LOVIISAN VESILIIKELAITOS

Vastuuhenkilö: vesiliikelaitoksen johtaja

Vesiliikelaitoksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Loviisan kaupungin omistama Loviisan Vesiliikelaitos – Affärsverket Lovisa Vatten toimii kaupunginhallituksen alaisena kuntalain 410/2015 9 luvussa tarkoitettuna kunnallisena liikelaitoksena. Laitoksen tärkein tehtävä on huolehtia vesi- ja jätevesitoiminnasta omalla toiminta-alueellaan, joka käsittää pääasiassa kaupungin taajama-alueet.

Vesiliikelaitos on hoitanut sille kuuluvan vesi- ja jätevesilaitostoiminnan talousarvion puitteissa.

Lisäksi liikelaitos on huolehtinut elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella hulevesiverkoston ylläpidosta.

Vuoden 2019 aikana käynnistyi Koskenkylän ja Liljendalin välinen siirtolinjahanke, joka valmistuu vuoden 2020 keväällä. Kaikki Pernajan alueen jätevedet on johdettu pienpuhdistamoiden lakkauttamisen jälkeen Vårdön puhdistamolle koko vuoden ajan.

Myyntituotot jäivät noin kolme prosenttia talousarviosta, mutta kuluja vähentämällä on päästy positiiviseen tulokseen.

Vesihuoltomaksuihin ei ole tehty muutoksia vuoden aikana. Peruspääomalle on maksettu 0,1 prosentin korkoa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Loviisan Vesiliikelaitoksen tuloslaskelma

	TALOUSARVIO 2019	TA- MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUTUMA 2019	POIKKEAMA
Liikevaihto	3 890 550		3 890 550	3 764 787	-125 763
- joista sisäiset erät	191 000		191 000	378 675	187 675
Liiketoiminnan muut tuotot	450		450	1 407	957
Materiaalit ja palvelut	-1 713 122		-1 713 122	-1 626 187	86 935
- joista sisäiset erät	-68 722		-68 722	-69 144	-422
Henkilöstökulut	-865 480		-865 480	-777 718	87 762
Poistot ja arvonalentumiset	-1 060 000		-1 060 000	-1 187 331	-127 331
Liiketoiminnan muut kulut	-47 700		-47 700	-72 132	-24 432
- joista sisäiset erät					
Liikevoitto	204 698		204 698	102 826	-101 872
- joista sisäiset erät	122 278		122 278	309 531	187 253
Rahoitustuotot ja -kulut	-52 340		-52 340	-30 123	22 217
-joista sisäiset erät	-24 640		-24 640	-25 666	-1 026
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	152 358		152 358	72 703	-79 665

-joista sisäiset erät	97 638	97 638	283 865	186 227
Satunnaiset erät	-100 000	-100 000	0	100 000
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	20 000	20 000	20 273	273
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-	72 358	72 358	92 976	20 618

Toimintatuottojen toteutuminen

Toimintatuotot jäivät noin kolme prosenttia (124 806 euroa) alle talousarvion.

Toimintakulujen toteutuminen

Toimintakulut jäivät noin kuusi prosenttia (150 265 euroa) alle talousarvion.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Henkilöstökulut jäivät noin kymmenen prosenttia (87 762 euroa) alle talousarvion.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Vesiliikelaitoksen toiminnan painopisteet:

AVAINVAOITE	AVAINVAOITTEIDEN TOTEUTUMINEN
Avaintavoitteena on toimittaa taloudellisesti laatuvaatimukset täyttävää vettä kuluttajille sopimuksissa mainittujen lupaehtojen mukaan ja johdtaa kiinteistöjen tuottamat jätevedet puhdistuslaitoksille puhdistettaviksi lupaehtojen mukaan.	Loviisan Vesiliikelaitos on suoriutunut avaintavoitteistaan.

Vesiliikelaitoksen toiminta lukuina

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Vesi	m ³	m ³	m ³
Käsiteltiin puhdasta vettä	902 490	950 000	914 494
josta ostetaan Loviisanseudun Vedeltä	577 041	580 000	593 333
Laskutettu	766 672		738 081
Pumpataan omilta pumppaamoilta:	325 449		321 161
Koskenkylän ottamo	84 970		83 726
Hagabölen ottamo	36 775		32 258
Isnäsin ottamo	41 171		40 228
Panimonmäen ottamo	160 893		164 294
Valkon ottamo	1 640		655
Petjärven ottamo	0		0

Hinta per kuutio (alv 0 %)	1,79 €		1,79 €
	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Jätevesi	m³	m³	m³
Jätevesiä käsitellään	1 880 816	1 700 000	2 253 174
Laskutettu	690 752		717 969
josta Vårdön puhdistamolla	1 775 386	1 630 000	2 191 682
Koskenkylässä	47 120	0	0
Pernajan kirkonkylässä	0	0	0
Isnäsissä	0	0	0
Liljendalissa	58 310		61 492
Hinta per kuutio (alv 0 %)	2,51 €	2,51 €	2,51 €

VESILIIKELAITOKSEN TOIMINTA VASTUUALUEITTAIN

Hallinto

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Hallinnon osalta toiminta jatkui vakiintuneesti. Johtokunta kokoontui yhdeksän kertaa vuoden aikana ja käsitteli 69 pykälää.

Johtokunnan jäsenet ovat osallistuneet kokouksiin aktiivisesti. Neljä kertaa on johtokunnan jäsen ollut estynyt, mutta joka kerta on varajäsen ollut paikalla. Kaupungin edustajaa ei ole ollut valittuna kuudessa viimeisessä kokouksessa, joista kolmessa johtokunta kutsui projektinjohtopäällikkö Ulf Blombergin osallistumaan kokoukseen.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

AVAINAVOITE	AVAINAVOTTEIDEN TOTEUTUMINEN
Vuotovesien määrän vähentäminen sekä vesi-että jätevesiverkostossa. Uusien siirtolinjojen rakentaminen ja vanhojen verkostojen saneeraus.	Verkostosaneerausta on tehty kahden työryhmän voimin. Vuotokohteita on löytynyt, mutta vuotovesien määrä on kasvanut huomattavasti sateisen sään vuoksi.
Pernajan alueen siirtolinjahankkeen eteenpäin vieni tehtyjen päätösten mukaisesti.	Pernajan alkuperäisen vesihuoltosuunnitelman mukaiset siirtolinjojen kivi-työt on saatettu loppuun. Koskenkylä–Liljendal välin työt on aloitettu. Hanke valmistuu keväällä 2020.
Hulevesisopimuksen aikaansaaminen Loviisan kaupungin kanssa ja siihen liittyvän toiminnan organisointi.	Hulevesisopimus tehty kaupungin kanssa. Toiminta jatkuu vanhan totutun kaavan mukaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
TULOT	3 195	0	639
MENOT	-223 721	-284 990	-234 883
NETTO	-220 526	-284 990	-234 244

Vesi

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Talousveden laatu on pysynyt hyvänä koko alueellamme. Alavesisäiliö saneerattuine pumppaamoineen on toiminut hyvin.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

AVAINAVOITE	AVAINAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN
Varaudutaan uusiin päätöksiin asuinalueista.	Kuningattarenrannan messualueen vesihuollon toteutukseen on valmistauduttu.
Vanhan verkoston saneerausta jatketaan.	Saneerausta on jatkettu kahden työryhmän voimin.
Koskenkylän ja Liljendalin välinen vesisiirtolinja suunnitellaan ja toteutetaan.	Linjan suunnittelu on tehty. Toteutus alkoi vuonna 2019. Hanke valmistuu keväällä 2020.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
TULOT	1 718 796	1 798 246	1 696 623
MENOT(sis. poistot)	-1 478 234	-1 358 246	-1 472 890
NETTO	240 561	335 935	223 733

Jätevesi

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2019

Vårdön puhdistamo on toiminut hyvin laajennuksen jälkeen. Pääasiassa edellistä vuotta huomattavasti sateisemman vuoden vuoksi vuotovesien määrä kasvoi.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

AVAINVAOITE	AVAINVAOITTEIDEN TOTEUTUMINEN
Pernajan siirtoviemärihanke saatetaan päätökseen. Koskenkylän – Liljendalin välinen siirtolinjavarauus rakennetaan.	Koskenkylän puhdistamo lakkautettiin 24.7. 2018 ja Koskenkylän jätevedet pumpataan Vårdön puhdistamolle. Koskenkylän–Liljendalin välisen siirtolinjan rakennustyö alkoi vuoden 2019 aikana ja valmistuu 2020 keväällä.
Vanhaa viemäriverkostoa saneerataan mahdollisuuksien mukaan ja vuotovesien määrää yrittään vähentää käytössä olevin keinoin.	Saneerausta on tehty kahden työryhmän voimin. Vuotokohtia on löytynyt ja vuotoveden määrä on edellisestä vuodesta lisääntynyt, mutta suurin yksittäinen tekijä lienee sateisempi vuosi kuin edellinen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019
TULOT	2 060 371	2 092 754	2 068 932
MENOT (sisältäen poistot)	-1 800 512	-1 939 001	-1 892 711
NETTO	259 859	153 753	176 221

Investointiohjelman toteutuminen vuonna 2019, 1 000 €

Hanke	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Alku-peräi- nen talousarvio TA 2019	Käyttösu- unnitelma muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Toteu- tuma 2019	Poik- keama 2019	Kesken- eräiset työt 31.12.	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
LOVIISAN VESILIIKELAITOS									
<u>VESI JA VIEMÄRI</u>									
<i>Yli 100 000 euroa hankkeittain:</i>									
Vanhosten johtojen saneeraus			600		600	608	-8		
Runkolinja Pernaja–Loviisa	4 900	3 926							
Runkolinja Koskenkylä-Liljen- dal	800		800		800	634	166		
<i>Alle 100 000 euron hankkeet</i>			200		200	78	122		
<i>Tonttiliittymät, vesi ja viemäri</i>			10		10	39	-29		
<i>Teollisuusalueet</i>			40		40	0	40		
<i>Asuntoalueet</i>			100		100	0	100		
<i>Jätevedenpumppaamot ja puhdistamot</i>			50		50	36	14		
VESILIIKELAITOS, INV. MENOT	5 700	3 926	1 600		1 600	1 320	280		
VESILIIKELAITOS, INV.TULOT	0	0	0		0				
VESILIIKELAITOS, NETTO	5 700	3 926	1 600		1 600	1 320	280		

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulivat kuntalakiin 1.1.2014. Uuden kuntalain pykälissä 67 ja 68 on määräykset liikelaitoksen johtokuntaa ja johtajaa koskien. Loviisan kaupungin ohje astui voimaan 1.12.2013. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on pääosin tällä hetkellä toiminnan riskien tunnistamista ja dokumentointia. Riskkejä on tarkasteltu taloudenhoidon, tietohallinnon ja sopimushallinnan alueilla sekä myös henkilöstöjohtamisessa ja kiinteistöhallinnassa. Liikelaitoksen johtokunnalle ja johtajalle määritellään kaupunginvaltuuston vuonna 2018 vahvistamassa hallintosäännössä tehtävät ja toimivalta. Jokaisen palkatun kanssa on tehty työsopimus. Johtokunnan päättämisestä sopimusasioista tehdään kirjallinen sopimus vastapuolen kanssa. Sopimus tehdään myös asioissa, joissa yksityisoikeudellinen etu sitä muutoin vaatii. Normaalia toimintaa seurataan viikoittain pidettävissä henkilökuntakokouksissa. Tätä kautta on pyritty turvaamaan myös asioiden jatkuvuus ja tiedon siirtyminen, esimerkiksi tapauksissa, joissa tapahtuu henkilövaihdoksia. Alan koulutustilaisuuksia hyödynnetään tarvittaessa myös.

Vastuu- ja omaisuusriskit on suojeltu kaupungin vakuutus sopimuksen puitteissa. Maanalaaisia ja muitakin rakennelmia ja laitteita saneerataan jatkuvasti. Taloudellista riskiä seurataan taksojen ja kulujen jatkuvana tarkasteluna. Laitokselle on vahvistettu juuri päivitetty talousveden valvontatutkimusohjelma, joka sisältää varautumissuunnitelman. Loviisan Vesiliikelaitoksen ja Loviisanseudun Veden vesilaitosten ja verkoston riskienhallintasuunnitelma päivitettiin WSP-työkalua käyttäen vuoden 2018 aikana. Jätevesiverkoston ja laitteistojen riskienhallintasuunnitelma päivitettiin vuoden 2019 aikana SSP-työkalua käyttäen.

Laitoksen hankinnat kuuluvat erityisalojen hankintalainsäädännön piiriin. Hankintapäätöksiä ei ole viety markkinaoikeuteen eikä niistä ole valitettu muutenkaan.

Riskikartoituksessa vanhan putkiverkoston kunto on todettu riskiksi. Putkiston saneerausta on jatkettu ja tullaan jatkamaan lisääntyvässä määrin. Rantatien vanhat putket, jotka aikaisemmin todettiin erityiseksi riskikohteeksi, on saneerattu koko välillä Kapteenintie–Pitkäkuja. Vuoden 2019 aikana uusittiin Kuningattarekadun Suolatorin ja Karlskronabulevardin välisen osuuden vuodelta 1938 ollut runkovesilinja ja viemäri linjat.

Loviisan Vesiliikelaitos tuloslaskelma ja tunnusluvut

	TP 2019	TP 2018
Liikevaihto	3 764 786,76	3 742 080,65
Liiketoiminnan muut tuotot	1 407,00	40 280,61
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-981 696,37	-918 615,25
Palvelujen ostot	-644 490,69	-570 419,52
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-618 803,73	-654 732,25
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-138 123,13	-135 857,88
Muut henkilösivukulut	-20 791,11	-25 005,23
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 187 331,16	-1 112 551,60
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-72 131,76	-95 708,29
Liikelylijäämä (-alijäämä)	102 825,81	269 471,24
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	15 224,40	12 852,05
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-10 997,58	-10 500,00
Muille maksetut korkokulut	-8 930,63	-10 271,26
Korvaus peruspääomista	-14 668,18	-14 668,18
Muut rahoituskulut	-10 751,50	-8 507,55
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	72 702,32	238 376,30
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset kulut	0,00	-5 000,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	72 702,32	233 376,30
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	20 272,82	20 272,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	92 975,14	253 649,12
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,4 %	1,1 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,4 %	1,2 %
Voitto, %	1,9 %	6,2 %

Loviisan Vesiliikelaitoksen rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	102 825,81		269 471,24	
Poistot ja arvonalentumiset	1 187 331,16		1 112 551,60	
Rahoitustuotot ja -kulut	-30 123,49		-31 094,94	
Satunnaiset erät	0,00		-5 000,00	
	1 260 033,48	1 260 033,48	1 345 927,90	1 345 927,90
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 320 638,00		-1 727 275,36	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 701 108,43	380 470,43	0,00	-1 727 275,36
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 640 503,91		-381 347,46
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-199 820,00		-16 560,00	
Antolainauksen vähennykset muilta	0,00	-199 820,00	0,00	-16 560,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 253 087,36		1 780 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 810 808,43		-600 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-367 475,69		514 833,27	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	-984 088,33	0,00	1 694 833,27
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	0,00		0,00	
Saamisten muutos muilta	166 342,23		15 536,22	
Korottomien velkojen muutos muilta	106 799,07	273 141,30	-333 168,47	-317 632,25
Rahoituksen rahavirta		-1 851 875,47		1 360 641,02
Rahavarojen muutos		211 371,56		979 293,56
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	971 136,19		1 182 507,75	
Rahavarat 1.1.	1 182 507,75	-211 371,56	203 214,19	979 293,56

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Investointien tulo-rahoitus, %	95,41	78,21
Laskennallinen lainanhoitokate	1,21	1,06
Lainanhoitokate	0,50	2,20
Kassan riittävyys, pv	51,73	90,06
Quick ratio	1,49	1,16
Current ratio	1,49	1,16

Loviisan Vesiliikelaitoksen tase ja tunnusluvut

	2019	2018
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	22 067 412,18	23 435 393,77
II Aineelliset hyödykkeet	21 715 282,18	23 283 083,77
1. Maa- ja vesialueet	37 349,52	37 349,52
2. Rakennukset	5 175 462,86	5 512 755,82
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 502 469,80	17 732 978,43
4. Koneet ja kalusto	0,00	0,00
III Sijoitukset	352 130,00	152 310,00
3. Muut lainasaamiset	193 000,00	
4. Muut saamiset	159 130,00	152 310,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 015 707,45	2 393 421,24
II Saamiset	1 044 571,26	1 210 913,49
Lyhytaikaiset saamiset	1 044 571,26	1 210 913,49
1. Myyntisaamiset	1 012 682,09	1 175 973,74
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00
4. Muut saamiset	31 889,17	34 939,75
5. Siirtosaamiset	0,00	0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	971 136,19	1 182 507,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>24 083 119,63</u>	<u>25 828 815,01</u>
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	14 654 633,96	14 561 658,82
I Peruspääoma	14 669 180,21	14 669 180,21
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-107 521,39	-361 170,51
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	92 975,14	253 649,12
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	499 284,88	519 557,70
1. Poistoero	499 284,88	519 557,70
E VIERAS PÄÄOMA	8 929 200,79	10 747 598,49
I Pitkäaikainen	7 571 978,93	8 690 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 500 000,00	1 800 000,00
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	6 071 978,93	6 890 000,00
Lyhytaikainen	1 357 221,86	2 057 598,49
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	300 000,00	300 000,00
3. Lainat kunnilta/kuntayhtymiltä	424 833,27	1 232 008,96
6. Saadut ennakot	913,63	956,51
7. Ostovelat	340 079,99	224 958,45
9. Muut velat	134 818,96	171 862,83
10. Siirtovelat	156 576,02	127 811,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>24 083 119,63</u>	<u>25 828 815,01</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	62,93 %	58,39%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	237,06 %	284,13%
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	237,06 %	284,13%
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-15	-108
Lainakanta 31.12., 1000 €	8 297	10 222

Liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAOHJEET

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on jaksotettu tuloslaskelman suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Rahoitusomaisuus

Käytössä on yksi ulkoinen ja yksi sisäinen yhdystili kaupungin ja vesiliikelaitoksen keskinäisiä rahan siirtoja varten.

SUUNNITELMAPOISTOJEN PERUSTEET

Lasketut poistoajat seuraavat Loviisan kaupungin poistosuunnitelmaa sekä poistoprosenttien että poistomenetelmien osalta:

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muu maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 v
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 v
Viemäriverkosto	tasapoisto	30 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rak.	tasapoisto	10 v
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 v
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5 v
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5 v

Pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinnat, jotka alittavat 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluiksi (aktivointiraja).

AINEELLISET HYÖDYKKEET

						Yhteensä
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.	37 350	5 512 756	17 732 978			23 283 084
Lisäykset		36 347	1 284 292			1 320 639
Rahoitusosuudet						
Vähennykset			-2 424 196			-2 424 196
siirrot			723 087			723 087
Poistot		-373 640	-813 692			-1 187 332
Arvonlennukset ja niiden						
Hankintameno 31.12.	37 350	5 175 463	16 502 469			21 715 282
Arvonkorotukset						
Olell. lisäpoistot						
Kp.arvo 31.12.	37 350	5 175 463	16 502 469			21 715 282

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero/1.1.	519 557,70	539 830,52
Pernaja; kunnallistekniikka,	-20 272,82	-20 272,82
poistoeron muutos	499 284,88	519 557 70
Investointivaraukseen liittyvä poistoero/31.12.		

SIIRTOSAAMIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Uudenmaan ELY-keskus	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset yhteensä	0,00	0,00

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	143 430,67	113 523,44
Muut siirtovelat	13 145,35	
Siirtovelka yhteensä	156 576,02	113,523,44

HENKILÖSTÖ 31.12.

	2019	2018
Vakinainen henkilökunta	13	11
Osa-aikainen henkilökunta	1	0

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

Oman pääoman muutokset	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	14 669 180,21	14 669 180,21
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	14 669 180,21	14 669 180,21
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	-361 170,51	-531 508,99
Lisäykset	253 649,12	170 338,48
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	-107 521,39	-361 170,51
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	92 975,14	253 649,12
Oma pääoma yhteensä	14 654 633,96	14 561 658,82